

MINERVA SE DEZLÂNŢUIE

Capitolul I Stupefacţie

Bărbatul îşi lăasă trupul să se odihnească pe firul apei. Ochii i se îmbătară de atâta cer. Apoi îşi încordă braţele începând să înoate fără zgomot. Mişcări lungi şi line. Pe muşchii puternici apa se fărâmiţa în boabe limpezi. Se apropie de mal. Locul era ciudat şi pustiu. O salcie îşi clătea părul în undele râului. Mai încolo, creşteau tufişuri sălbatice cu poame roşii, ca nişte cercei. Omul privi în jur scormonind cu ochi neliniştiţi malul şi dispăru printre tufele de bozie. După câteva minute coborî poteca spre şosea. Haina de călugăr ascundea silueta viguroasă cu umeri de atlet. Se opri în faţa stâlpului consultând îndelung tablitele indicatoare. Îşi potrivi desaga pe umeri şi căutând marginea drumului se îndepărtă cu paşi mari.

Va ajunge abia spre seară la Peştera Sihastrului. În mâneca anterioarei, în loc de mătănii ascundea un stilet lung.

— Cică alea de la Roma seamănă cu japiţele noastre.

— Cine? întrebă distrat Plămădeală.

Mâinile îi tremurau de nerăbdare. Frate-său îşi încruntă sprâncenele:

— Auzi vorbă! Cine! Fetiţele din Piaţa Spaniei! Nu merită să te arunci. În schimb la Paris... Duse degetele ciorchine la buze: Durere! Midinete, curăţele, nostimioare... Să-mi trimiţi o ilustrată sexy!

Desenă cu mâinile în aer o siluetă de femeie insistând pe anumite curburi:

— Asta mă interesează în primul rând. Reţine! O expediezi pe adresa institutului, fără plic. Moare Popovici de la Personal...

Plămădeală râse. Nevastă-sa intră în odaie şi celălalt amuţi.

— Sunt neliniştită. Nu ştiu de ce sunt atât de neliniştită. Îi căută privirea: Să ai grijă.

Şoseaua se aşternea monotonă:

"Deseară ajung la graniţă. Măine Ungaria şi poimăine Iugoslavia... Da, miercuri sunt la Veneţia. Ochii îi străluciră: Veneţia! Gran-Canale... Puntea suspinelor... Palatul Dogilor..."

Se înşela. N-avea să vadă Piaţa San-Marco. La câţiva kilometri de frontieră, lângă Peştera Sihastrului va trăi cea mai îngrozitoare aventură din viaţa sa.

Rudy Negreanu cercetă peronul. O gară mică, cenuşie, cu lume puţină, nelipsite muşcate şi un ceas rotund agăţat la intrare. Coborî ameţit de lumina puternică. O fetiţă desculţă, în rochiţă de barhet, îl opri întrebând timid:

— Doriţi o cameră?

Strângea cu degetele de la picioare nisip, lăsându-l să scape în

șuvițe subțiri.

Rudy Negreanu zâmbi bătând-o ușor pe obraz. Se apropie de chioșcul cu răcoritoare și ceru un sirop. Chipul vânzătoarei nu se vedea. Apăru doar o mână udă cu un inel ieftin de argint care luă banii.

Peste 48 de ore, la Peștera Sihastrului, o altă mână desprinsă parcă de trup îi va strecura cianură în paharul de pe noptieră.

Mercedesul cu număr străin frână brusc. O țigancă zveltă coborî. Zâmbi omului de la volan arătându-și dinții strălucitori. Mașina demară dispărând printre serpentine. Femeia își scutură fustele înflorate și-și potrivi basmaua peste lațele împletite subțire. Privi în jur și apucând pe un drumeag se înfundă în pădure.

Știa să zică în ghioc, în bobi și în aburi de cafea. Trecutul... Viitorul... Drama de la Peștera Sihastrului n-o prevăzuse. Ceva însă o chema acolo.

Iliescu aruncă revista și oftă ostentativ:

— Greu ne mai mișcăm!

Un zâmbet, o încuviințare din partea celuilalt și discuția s-ar fi însăilat indiferentă, împingând timpul din urmă. Dar Iliescu tăcea cu ochii întorși undeva înăuntru. Locomotiva trăgea din greu, gâfâind. Fiecare învârtitură de roată îi apropia de destin.

Unul din ei va muri la Peștera Sihastrului. Celălalt nu va fi străin de crimă.

Femeia întinse leneșă mâna și aprinse veioza. Alain Mathieu privi brațul rotund, ușor bronzat.

"Are încheieturi fine, de marchiză. E cea mai frumoasă femeie pe care am întâlnit-o în viața mea".

O trase lângă el. Îi auzi șoapta caldă îngropată în subțioară.

— O să-mi fie greu fără tine. Două săptămâni...

— Trec repede, ai să vezi.

— Mă iubești?

— Draga mea...

— Cât mă iubești?

— Cât marea.

— Atunci rămâi.

Îl privi cu un surâs cuminte. Surâsul ei... Surâsul care-i aduce lacrimi.

— Două săptămâni, iubito, atât! Când mă întorc...

Nu se va mai întoarce niciodată. În noaptea de 21 iulie, Alain Mathieu va muri înjunghiat. La Peștera Sihastrului.

Inginerul Gogu Vasilescu apăsă pe accelerator. Mașina se cambră și țâșni ca o săgeată pe șoseaua pustie.

"Încă două sute de kilometri... În două ceasuri, poate un ceas și jumătate, sunt acolo."

Peste 36 de ore va fi împușcat. Acolo, la Peștera Sihastrului.

Ecaterina Stănescu lăsă jos valiza din piele galbenă și își duse mâna la ochi căutând în lungul șoselei. Autobuzul venea din jumătate în jumătate de oră. Scoase o revistă din sacul de voiaj și, sprijinindu-și spatele

de balustradă, suspină ușor. Pe lângă ea trecu căpitanul Atanasiu privind-o indiferent. Avea o siluetă ușoară cu ceva țeapăn în mers și în mișcarea umerilor.

Nu se cunoșteau. Peste câteva ore se vor întâlni la Peștera Sihastrului într-o luptă surdă.

Autobuzul arhiplin urca panta scrâșnind din toate încheieturile. Ionică Panait se uită strâmb la femeia care-i înghesuia în pânțele desaga și coșul cu rațe. Scoase batista ștergându-și obrazul asudat.

Gestul anticipa o altă mișcare. Scena marii surprize de la Peștera Sihastrului.

Marioara Țâmpoc, deșirată, cu un geamantan de carton în mână își trecu palma nădușită peste obrazul lipsit de farmec.

Traversă șoseaua fredonând bine dispusă. Nu știa că în curând, la Peștera Sihastrului, va fi una dintre primele victime.

Peștera Sihastrului... Ziduri albe, line, cu viniște înfipite în pântecul văruit. Coloane zvelte sprijină cerdacul de la primul etaj. Acoperișul de ardezie strălucește. Adună ca într-o pâlnie tot soarele de la răspântie.

Gonind pe șosea ori pășind atent pe poteci umbrite, oamenii caută același drum: spre hanul de la Peștera Sihastrului. Vor trăi aici drame puternice, răscolitoare...

Totul a plecat de la un incident petrecut cu o săptămână în urmă...

— Hoțul! Hoțul! Puneți mâna pe el!

Individul alerga din răspuțeri. Era scund, îmbrăcat într-o cămașă roșie cu carouri. Un roșu strident ce se vedea până departe. Sub braț ținea o servietă.

Oamenii îl urmăreau ațățați. Câțiva, mai tineri, traversară încercând să-i taie calea spre bulevard.

Locotenentul Dobrescu opri o femeie:

— Ce s-a întâmplat?

— A spartăra unul tutungeria. Un derbedeu!

— Un nebun, opină cineva.

Trecătorii se opriră comentând aprins incidentul.

— Să-ți riști pielea pentru un pachet de țigări...

— Se vede treaba că nu fumezi. Nu știi ce-i ăla viciu...

— Ei, și dumneata! făcu femeia. Ce, parcă e numai țigări?

— Dar ce mai e?!

— De unde să știu?... Așa, dăgeaba, n-o fi băgatăra el șperaclu.

Omul continua să alerge. În spate se auzeau pașii celorlalți. Din ce în ce mai aproape.

"Trebuie să ajung la bulevard... Mă pierd mai ușor..."

Țâșni ca o săgeată prin fața tramvaiului. Se împiedică și căzu scăpând servieta din mână.

Vatmanul frână reflex. Prea târziu. Auzi doar urletul. Când deschise ochii, o mare de oameni înconjura vagonul. Hoțul zăcea strivit sub roți. Sângele înnegrise cămașa roșie.

Locotenentul își întoarse privirea. Masa aceea de carne nimicită, oasele sfărâmate, mâna aproape desprinsă de trup erau insuportabile. Apoi se întâmplă ceva ciudat. Sub ochii stupefiați ai mulțimii leșul începu

să prindă viață. Leziunile emanau un lichid galben, gelatinos care aproape concomitent coagula. Un lichid necunoscut, reconstituind complet țesuturile distruse. Timp de câteva secunde, oamenii rămași fără grai urmăriră, cu sentimentul cert că asistă la o minune, un proces unic de regenerare. Acolo unde fusese doar carne hăcuită, mușchiul, pielea fără pată miraculos refăcute păreau neatînse. Hoțul deschise ochii. Clipi mărunț, căutând buimac în jur. "Nu înțeleg, șopti. Cum..." Nu-l auzi nimeni. Tâșni brusc în picioare și, frângând cercul mulțimii, dispăru. Oamenii priviră lung în urma lui fără să se miște. Nu înțelegeau ce se petrece și se simțeau înspăimântați.

Locotenentul încă uluit o luă la goană. Individul nu trebuia să scape. Deținea un secret magic, nemaiauzit și doar întâmplarea îl scosese din anonimat. Ajuns în colțul străzii, urmări tertipurile hoțului care încerca să se debaraseze de o eventuală umbră.

Omul în gri venea în spate. Purta un costum fresco cu ceva englezesc în sobrietatea croielii, singularizându-l în mulțimea de bluzoane și cămăși colorate.

Pe fața rigidă apărură un zâmbet. Silueta subțiratică a locotenentului desena zig-zag-uri camuflându-se privirilor aruncate de hoț.

Cursa continua. Același start — ciudata întâmplare din bulevardul 1 Mai; același țel — prinderea și identificarea protagonistului.

Adversarii erau locotenentul de securitate Dobrescu și omul în gri, reprezentantul unei puternice agenții de spionaj cu sediul în străinătate. Din momentul accidentului trecuseră abia șase minute.

Hoțul o coti la stânga apoi traversă din câteva salturi strada dispărând într-un gang. Curios, nu găfâia, nu se simțea obosit. Îi era doar teamă. O teamă care-i strivea inima. Ieși într-o alee și coti la dreapta. Escaladând un gard de piatră, ajunse în curtea unei bodegi mici de cartier.

Pândi ascuns după lăzile cu bere depozitate în stive înalte. Nu, nu-l urmărea nimeni. Încercă să-și domolească pasul și dispăru într-un bloc cu trei etaje situat la capătul străzii.

"Strada Cerna" citi locotenentul. O tăbliță veche pe care literele abia se mai deslușeau. Blocul purta încă rănile bombardamentului din 4 aprilie 1944. O bucată de balcon desprinsă, urme de schije ca pe un obraz mâncat de variolă.

La una din ferestre se aprinse lumina. Locotenentul zări pentru o clipă chipul hoțului care trăgea perdelele. Intră înăuntru căutând tabelul locatarilor. Individul se numea Ion Pintilie.

Locotenentul ieși în stradă și la primul colț opri un taximetru.

Omul în gri se uită după getaxul care se îndepărta. Apoi intră în bloc. Își puse mânușile și sună lung la ușa lui Pintilie.

Nu răspunse nimeni. Așteptă câteva secunde apoi își făcu vânt aruncându-se cu umărul înainte. Broasca cedă abia la a treia încercare. Avu impresia că aude o altă ușă trântindu-se. Traversă în fugă apartamentul gol și prin bucătărie se precipită pe scara de serviciu.

"Cum de nu m-am gândit?!"

Ajunse în curtea interioară a blocului. Pintilie dispăruse.

Omul în gri scotocea expert, deșertând rafturi și sertare; căută în șifonier, sub covor, în discotecă. Pe lada divanului găsi o agendă veche de câțiva ani. O băgă în buzunar și privi încă o dată în jur.

"În curând, se va întoarce puștiul ăla de la miliție ori de la securitate..."

Faptul că dezordinea îi va trăda trecerea și totodată mobilul vizitei îi era absolut indiferent. Urme care să poată duce la identificarea sa nu lăsase.

Stinse lumina și părăsi apartamentul.

Omul în gri trecu în spatele draperiei de pluș. Acolo unde mâinile o apucau, perdeaua era tocită și slinoasă. Ridică receptorul pândind mișcările bufetierei. Femeia spăla pe jos. I se vedeau pulpele bolnave de varice, picioarele încălțate în ghete de pânză cu vârfurile și călcâiele retezate, coapsele surpate, prăvălite spre genunchi.

Formă numărul păstrând dintr-o veche obișnuință degetul înțepenit în orificii până la rotirea completă a discului.

Glasul celui alt, calm, fără tonalități țâșni limpede din aparat nefiresc de aproape.

Omul în gri își lipi buzele de microfon. Șopti înăbușit:

— Trebuie să ne vedem.

— Mâine.

— Astăzi, nu mâine. E urgent. Adăugă: Nu v-am deranjat niciodată pentru fleacuri.

Urmă o pauză. Nu-și putea dezlipi ochii de la picioarele acelea bătrâne. Ciorapii cafenii erau prinși cu jartiere intrate adânc în carnea puhavă.

— Bine. Peste jumătate de oră la braseria Cina.

Colonelul Ionaș își prinse bărbia în palmă. Povestea era fantastică. Prea fantastică...

— Știu, spuse locotenentul Dobrescu. Avea figura răvășită, privirea îi ardea. Vi se pare absurd. Și mie... Încă nu-mi vine să cred. Dacă ați fi văzut uimirea, dar ce zic eu uimire, groaza oamenilor... Păreau pietrificați. Individul acela repezit sub roțile tramvaiului, masă sângerândă de carne, oase zdrobite și deodată... sub ochii noștri, prinzând viață, din nou contur. Țesuturile care se refăceau ca într-o vrajă, ca în poveștile cu zâne...

Ionaș lăsă stiloul să-i cadă pe birou:

— Când s-a întâmplat accidentul?

Omul în gri își privi ceasul:

— Acum aproximativ o oră.

Celălalt îl asculta circumspect. Era un bărbat mărunț, între două vârste, cu o figură anonimă. L-ai fi putut lua drept contabil, funcționar mijlociu într-o întreprindere oarecare.

Duse halba la gură pândind mișcările ospătarului. Grădina era plină de lume. Oameni care râdeau sub cerul limpede, găurit de primele stele.

— Vă dați seama ce înseamnă asta?

Colonelul se opri în fața locotenentului:

— Cea mai fantastică descoperire a omenirii. A omenirii de la începuturile ei. Mai mare decât focul, mai mult decât tot ce s-a putut născoci vreodată. Evenimentul care va desemna începutul adevăratei epoci de aur a umanității. Războiul devine astfel un nonsens. Bolile, infirmitățile — amintiri hâde. Omul învingând neputința, descompunerea, omul triumfând asupra celui mai absurd fenomen: Moartea. Îți dai seama?! Îți dai seama?!

— Bineînțeles, zâmbi subțire omul în gri. Milioane de medici, spitale, fabrici de medicamente, toate azvârlite la coșul cu gunoi. Și, în primul rând, crahul întreprinderilor Tex. Faliment total.

Celălalt îl întrerupse brusc. Ospătarul deșertă scrumiera și trecu mai departe.

— Cum arăta individul?

Locotenentul își duse mâna la frunte:

— Cam la patruzeci-patruzeci și cinci de ani. Scund, chel, îmbrăcat destul de bine. Când și-a revenit, părea el însuși înspăimântat, sau mai degrabă nedumerit. A luat-o la goană... Oamenii se dădeau la o parte îngroziți. Nici Christos nu și-ar fi deschis așa pârtie. L-am urmărit până acasă. Din stradă am văzut când a aprins lumina și a tras perdelele. Am oprit primul taxi și...

— Cum îl cheamă? Întrebă colonelul.

— Ion Pintilie. N-a vrut să deschidă. Până să sparg ușa a dispărut pe scara de serviciu. M-am luat după el, dar degeaba. Nu-i un începător.

Celălalt își mușcă buzele:

— Acasă nu se mai întoarce. Cum puteți da de el?

— L-am găsit carnetul cu adrese. Sunt și câteva numere de telefon.

Colonelul își ridică privirea.

— I-a mai luat cineva urma?

— N-am avut impresia, zise locotenentul. Oamenii erau terificați. Nu le mai păsa de tutungerie.

— Nu la asta m-am referit. Zeci de martori au văzut accidentul. Mi-e teamă să nu fi asistat și cine nu trebuie.

— Vă gândiți la vreun agent străin?

— Da, făcu lonaș. În dosarul "inginer M" ești folosit ca nadă. Dacă azi ai fost filat... Un astfel de individ ar fi înțeles numaidecât despre ce este vorba. N-ai observat pe nimeni?

— Ba da! Puștiul de la securitate. Îl urmăresc de trei zile...

— Știu, Afacerea inginer M.

Omul în gri surâse.

— Întâmplarea! Oricum, mare lucru n-o să afle. Pintilie a dispărut, iar ce era interesant în casă am luat eu.

— Un mic handicap. Sper să nu-l pierdeți.

Rezidentul mai luă o gură de bere apoi se ridică:

— Tineți-mă la curent. Și nu uitați: tempo! tempo! Câștigă cursa cel care aleargă mai repede sau nimerește drumul cel mai scurt. Aș opta pentru a doua variantă.

Omul în gri rămase singur. Privi absent conținutul halbei. Spuma se agățase de pereții groși, ca o dantelă zdrențuită.

"Drumul cel mai scurt. Mi-ar place să știu care e..."

Rămase cu privirea ațintită în întunericul serii albastre de iulie.

Colonelul Ionaș își aprinse o țigară și se așeză lângă fereastră. O seară de vară, o seară de care-și va aminti, probabil, totdeauna.

"Ce lucru extraordinar... Dumnezeu!"

Rezidentul se întoarse acasă. Își umplu un pahar cu apă și înghiți pilula de hiposerpil.

"Până una alta..."

Capitolul II

Martiriul locotenentului Dobrescu

Dinu, care ținea de șase, deschise brusc ușa:

— Samuraiul!

Sărind bezmetic unii peste alții, băieții se năpustiră în bănci. În ultima secundă, Popovici șterse reflex tabla. Elevii încremeniră în poziție de drepti. Deasupra clasei plutea un nor gros de praf. Soarele călduț îl tăia în felii compacte.

Minerva Tutovan rămase o clipă în prag, apoi se îndreptă cu pași înțepați spre catedră. Era înaltă și ciolănoasă, îmbrăcată totdeauna în taior cafeniu de croială bărbătească, ciorapi trei sferturi și ghete. Fața oacheșă, cu ceva nipon în trăsături, părea o caricatură. Poate din cauza ochilor rotunzi, foarte mari și a nasului lung și subțire, antenă fină, izbucnind de sub bretonul aspru.

Un zâmbet incert îi flutura pe buzele nefardate.

Pentru bucureștenii care au terminat liceul în perioada '55—'65, colici intestinale reflecși însoțesc amintirea Minervei Tutovan. Faima ei depășise de fapt hotarele Capitalei, iar printre exponenții generației respective a nu cădea în clasa Samuraiului reprezenta dezideratul suprem al fiecărui început de an. Ghinioniștii încercau transferuri disperate la "Șincai" ori la "Lazăr", părinții sentimentali erau amenințați cu sinuciderea, frații mai mici uitau să ducă lingura cu supă la gură ascultând înfricoșătoare povestiri despre Minerva. Se vehiculau cifre astronomice privind numărul corigenților și al repetenților, nu dădea niciodată 10, iar competenții apreciau că în nici un caz "nu poate fi dusă". A copia neprins de Samurai sau a trage un tigru de coadă, în nădejdea că nu va observa, însemnau cam același lucru.

— Absenții !

Se ridică Popovici — matematicianul clasei — anunțându-i în ordine alfabetică.

— Banciu, Floareș, Mărculescu, Vintilă... Păru să-și aducă aminte: A, da! Și Ilinoiu.

Zâmbetul Minervei se lungi până la urechi. Colțurile se pierdeau sub șuvițele de păr retezate scurt.

— Ce băiat drăguț ești tu, Popovici! Zi, l-ai uitat pe Ilinoiu! O

amnezie sugerată în pauză de amicul Vasilescu: "Bă, vezi că n-am notă, sunt pe aceeași pagină cu Vintilă și chestia de azi cu catetele nu-mi prea priște. Bagă-l pe Ilinoiu la urmă. Nu se prinde Samuraiul..." Poți să treci la loc. Dar, apropo, Banciu de ce lipsește? Nu trebuia să-l ascult...

— E bolnav, domnișoară, îngânară câțiva.

— Ia te uită! Minerva își bătut palmele fals consternată. Bănuiesc că i s-a recomandat relaxare, destindere — trase de silabe — matinee... Am să-l întreb data viitoare cum i-a plăcut John Wayne. Deveni nostalgică: Măi băieți, am chiulit și eu la vremea mea... Da, chiuleam și eu... Rula un film cu Bette Davis. Dar pentru... cowboy-ul Jimmy să pierzi superba teorie a triumfiurilor asemănătoare mi se pare o totală lipsă de gust. *O tempora, o mores!*

Deschise catalogul. Întorcea paginile cu o încetineală exasperantă. Băieții tăceau chitic, frângându-și pe sub bănci degetele ude. Își simțeau inima în gât sau în stomac, oricum nu acolo unde ar fi trebuit să fie.

Rugăciuni mute, fierbinți pluteau deasupra clasei:

"Dă doamne să nu mă asculte!"

"Nu eu..."

"Ionescu, Ionescu, Ionescu, Ionescu..." silabisea mecanic în gând Pandele, un nume la întâmplare, de teamă să nu-l transmită telepatic pe al său. Dar "Pandele" se urca singur pe buze.

Încă o pagină întoarsă. A treia. Deci Calomfirescu, Ciucaș, Crețu; Dinu, Dobrescu scăpați. Cinci suspine de ușurare. Tremură Farcaș, Firulescu, Focșeneanu...

— Cui zâmbești, Dobrescule?

Băiatul își mușcă buzele: "Trecuse de mine... Asta-i perversitate!"

— Mie-mi zâmbeai? Ești amabil să poțezi la tablă? Evident, numai dacă treaba asta nu te plictisește. Și pașaportul, drăguță! Inutil te agiți, Moraru! Știu că ai învățat. De obicei fac eforturi să te zăresc. Te ascunzi după Alexe. Azi văd că joci tontoroiul. Dacă insiști însă, te pot nota la conduită. Unde ești, Dobrescule? Ai adormit?

Elevul întinse tremurând pașaportul — caietul de teme — învelit în hârtie albastră. Ochii umezi de adolescent timid priveau fascinați chipul Minervei. Brusc, sprâncenele acesteia desenează două linii circumflexe. Puse mâna pe stilou:

— Ai 9, Popovici, dar e ultima oară când înghit figura. Dobrescu e unul din clienții tăi constanți, nu-i așa? Dă la Drept, ce să-și mai bată capul cu logaritmi și alte chestii. Se întoarse spre elevul de la tablă, reproșându-i cochet: Dragă Dobrescule, puteai totuși să ai amabilitatea să vii cu jumătate de oră mai devreme — vorba aia, copiai tema pe îndelete — nu să-mi înșiri păduchii ăștia rasoliți în recreație.

Băiatul înghiți în sec. Mâinile slabe îi ieșeau ca două lopeți din mânecile prea scurte.

— Am învățat, domnișoară... Puteți să mă ascultați.

— Cu plăcere, dragul meu, cu plăcere. Dar nu știu de ce am impresia că suspini după o corigență. Ți-a intrat probabil în cap că te avantajează să înveți vara. Zamfir care se distrează acum de minune turnându-i praf de scărpinat lui Trașcă o să-ți țină desigur companie. Mi-a făcut un extemporal încântător. Zero barat! Tu cel puțin ești în progres: doi minus. Acum putem începe. Avem o piramidă... Vezi, Cioran, cum mă indispui? Ce-i cu tine în banca întâi? Te-au chemat băieții să le sufli? Treci la loc! Și nu vă mai osteniți să notați pe tablă cu creion chimic, văd încă binișor. Avem deci o piramidă cu bază paralelipipedică. Apotema M-N...

Dobrescu începu să deseneze. Creta scârțâi apoi se rupse între degetele transpirate.

Clasa izbucni într-un chicotit, reprimat repede.

Samuraiul bătu cu stiloul în catedră:

— Va să zică asta-i viziunea ta artistică despre paralelipiped! Foarte personală, dragă Dobrescu. M-ar interesa acum să aud și definiția. Își aținti privirea spre fundul clasei și spuse duios: Poate te ajută Pârvu. Vrei, dragul meu?

Pârvu, un găligan cu părul ca morcovul și fața plină de pistrui își rostogolea ochii speriat așteptând șoapta providențială.

— Nu suflă nimeni! avertiză Samuraiul. Lasă pixul jos, Diaconescu. Pesemne ai o părere foarte proastă despre mine dacă-ți imaginezi că aplecându-te după el nu te văd când șoptești. Mai schimbați trucurile, ce Dumnezeu! Aștept, Pârvule!

Găliganul își umezi buzele:

— ...Scuzați-mă... n-am înțeles întrebarea.

— Am vorbit prea încet, băiete?

— Da. Elevul dădu fericit din cap: Nu se aude bine.

— Așa e... Nu se aude... repetă solidară clasa.

— În regulă, Pârvu. Treci în banca întâi. Până la sfârșitul anului. Cu ocazia asta, îmi îngădui să-ți dau un sfat. Când mai scrii formule pe caietul de teză, știi cum, subțire cu creion ascuțit — de la distanță nu se vede — nu mai folosi Hardmuth nr. 1. Are mină tare și zgârie. Pentru treaba asta, ideal e numărul 3. Și pe urmă, dragul meu Pârvu, ștersăturile n-au ce căuta în stânga sus, acolo unde pagina rămâne de obicei curată. Ei, Dobrescule, ți-ai adus aminte?

— Paralelipipedul este... ă... ă...

Minerva îl opri cu un gest.

— Are 9 elevul care ghicește ce carte citește Dinu.

Băieții se întoarseră automat spre fundul clasei. Dinu, roșu la față o închise precipitat încercând să i-o paseze colegului pe sub bancă.

Minerva se ridică:

— Fără substituirii! Cine-mi spune?

— E geometria, domnișoară, îndrăzni Vasilescu.

— Hm! Sunt de acord că geometria îți dă fiori, dar expresia asta serafică, ochii ăștia lucioși... Hai băieți!

Dinu repetă fără convingere:

— E manualul de geometrie, zău...

Samuraiul îl măsură lung.

— Pariem că e o porcărie gen Pitigrili sau James Bond? În orice caz pe aici. Adă cartea încoace!

Dinu o privea disperat. Întinse volumul ferfeniță cu sentimentul candidatului la scaunul electric. Minerva se uită la femeia goală de pe copertă.

— "Omul cu pistolul de aur". Tratează despre paralelipipezi, bănuiesc. Unu pe chestia asta, băiețaș! Despre rest, discutăm la dirigentie. N-am nimic împotrivă dacă o să fie și tăticu de față. Nu bunica, dragul meu. M-am săturat să aud că ești un copil sensibil care din zori și până-n noapte nu face altceva decât să rezolve ecuații și probleme de geometrie în spațiu. Până una alta poți să ieși puțin afară. Vrei să-l însoțești, Panait? Răsucești țigara aia de un sfert de oră. Dacă ești amabil, Trașcă, împrumută-i bricheta. Deci, ce e paralelipipedul, Dobrescule?

— Nu... nu-mi amintesc exact definiția. Îmi scapă.

Fâstâcit, cojea hârtia de pe cretă.

"Să-mi dea zero tăiat în șaptesprezece, să facă ce-o vrea, dar să mă treacă la loc."

Minerva îl privi surprinsă:

— Cum vine asta, Dobrescule? Ai ajuns în clasa a noua, îți dau

mustățile, așară te plimbai de mână cu o fată — fie vorba între noi, nu înțeleg de ce trebuia să o ții așa de strâns, n-am avut deloc impresia că ar vrea s-o ia la fugă — și nu știi ce-i ăla paralelipiped?! Păi asta e materie de primară...

Dobrescu își înfipse dinții în buza de jos ca să nu izbucnească în plâns. Corigență... floare la ureche. Dar era în stare să-l lase repetent. Spectru înfricoșător, coșmarul nopților dinainte de teză, de reexaminări sadice: "Vino mâine să te ascult. Îți mai ofer o șansă".

O problemă crâncenă căreia nu-i poate da de capăt. Are palmele și tâmplele ude.

"Hm! Aici ai feștelit-o, băiete! Dar să nu zici că-s neînțelegătoare"

Urmează 12 întrebări suplimentare pentru bun simț matematic.

Întrebări nimicitoare. Îi vine amețală. Ceva-l izbește în coaste. Îl doare...

— Ce faci, Dobrescule? Dormi?

Locotenentul tresări. Se frecă speriat la ochi.

Maiorul de securitate Minerva Tutovan îl privi bănuitoare printre pleoapele subțiate:

— Abia la al treilea ghiont te-ai trezit.

— Vă rog să mă scuzați. De 24 de ore sunt pe teren...

Asta era crucea lui. După ce luase bacalaureatul, aruncase manualele de matematică în lacul Herăstrău. La banchet, urla de fericire: "Auzi, mă! Am scăpat de Samurai!" Diaconescu constatare cu gura plină: "Da, în principiu cred că da". Diaconescu ăsta a fost totdeauna un tip sceptic.

"Să nu te prind că dai la Politehnică", îl avertizase Minerva.

Scuturase vehement din cap vreo cinci minute. "Hm, nu e nevoie să-ți rupi gâtul pentru chestia asta."

Se reîntâlniseră după câțiva ani. Dobrescu, proaspăt absolvent al Facultății de drept, cu epoleți noi de locotenent, repartizat sub ordinele Samuraiului, maior de securitate. Habar n-avea că părăsise învățământul. O privea holbat, cu ochi împăienjeniți, incapabil să articuleze un sunet. Minerva își strâmbase buzele subțiri, nutrind convingerea că surâde: "Ești un tip sentimental, băiete! Bucuria de a trăi se citește pe chipul tău. Apoi brusc: repede! Care-i formula de rezolvare a ecuației de gradul trei?"

Pe bulevard se aprindeau luminile. Roșii, verzi, albastre și galbene străluceau limpezite parcă sub ploaia subțire.

— Și zi așa, tragi tare. De 24 de ore n-ai închis un ochi...

Pe chipul locotenentului se putea citi o resemnare de martir: "Asta-i meseria..."

— Unde e un caz mai complicat, Dobrescu Vasilică sireacu! Că vorba aia, tânăr e, minte țințurlie are, matematică a învățat. Își încruntă sprâncenele: Știi care-i norocul tău, băiete? Că sunt o femeie blajină.

Dobrescu simți subit nevoia să tușească.

— Adevărat. Toată lumea mă invidiază...

— Cum ai putut să-l scapi din ochi pe Pintilie? N-am vrut să discut chestiunea de față cu colonelul Ionaș, îți dai seama...

— Bine, dar nu l-am scăpat.

— Până acasă. De acord. Și după aceea?

— M-am grăbit să raportez.

— Așa? Și dacă între timp băiețașul a șters-o? Dacă ne-a luat-o înainte altundeva?

— Cine?

— Mama mare! Trebuia să îngheți la ușa lui, sau să-l inviți la minister.

— M-am gândit că poate hotărâți să-l filăm. Calculam că...

— Calculele te omoară!

Ajunseră. Urmând indicațiile locotenentului, Minerva urcă opt sau zece trepte pătrunzând într-un coridor lung în formă de L și, în sfârșit, se opriă în fața unei uși.

— Pintilie ăsta al tău trebuie să fie un individ foarte scund. Maximum 1,60 m. Acum îmi explic de ce s-a pierdut atât de ușor prin mulțime.

Dobrescu ar fi vrut să afle cum a dedus înălțimea hoțului, dar se răzgândi și închise repede gura. Își compuse o expresie care părea să mărturisească că raționamentul e la îndemâna oricui.

— În general, prefer să mă întreb de zece ori decât să mimezi perspicacitatea, băiete, scrâșni Minerva. Vizerul e fixat foarte jos, respectiv la nivelul ochilor celui care privește din casă. Ce naiba!? Își zvârli capul pe spate: Detest ipocrizia!

Intrară fără nici o dificultate. Broasca fusese spartă. Minerva pipăi lemnul sfâșiat și clătină din cap.

— Prea târziu. Se întoarse spre locotenent: Dobrescu Vasile! Dacă nu dăm de urma lui Pintilie, te scalpez!

Se opri ca de obicei în prag cu brațele încrucișate la piept. O poziție sui generis în care palma prindea subțioara lăsând să se vadă doar degetul gros. Era o încăpere mobilată *à la garçon*. Un studio, un bufet combinat, magnetofon, măsuța cu reviste vechi așternute în evantai, câteva cărți, un fotoliu. Obiecte de duzină dar dispuse aerisit și cu oarecare gust. Multe lucruri erau aruncate pe jos, în special conținutul sertarelor deșertate. O dezordine întâmplătoare sugerând mâini pripite care caută.

Locotenentul Dobrescu urmărea din colțul ochilor privirile Minervei, încercând să sesizeze licărul de interes pentru unul sau altul din obiecte. Anticipa întrebările ce aveau să vină — de ce lustra e roz și nu indigo, de ce comutatorul e pe stânga și nu pe dreapta — tot felul de aiureli fără răspuns, generând sarcasme suculente din partea Minervei. Într-un fel, proceda ca la o percheziție când, scotocind printre boarfele investigatului, îi pândești în același timp reacțiile. Fără să vrea, ochii îi alunecă mereu spre zidul, dulapul, în fine locul unde acel ceva e ascuns.

— Mda... Minerva se urni din prag. Un individ neîncadrat care trăiește din expediente. A beneficiat la un moment dat de o sumă mai mare de bani. O afacere mănoasă, poate o moștenire. Sunt vreo zece-doisprezece ani de-atunci. În momentul de față, nu există nici o femeie în viața lui, mă refer la o legătură constantă. Nefumător (locotenentul privi stupefiat mucerile de țigări și scrumul împrăștiat peste tot), a părăsit casa de cel mult jumătate de oră. Ce-ar mai fi... ce-ar mai fi... Da, Pintilie n-a efectuat serviciul militar. Vreau să spun că e reformat. Astea sunt primele concluzii, Dobrescu. Dacă ești amabil, reconstituie acum raționamentul. Îți dau cinci minute pentru asta. Nu uita, ne aflăm în criză de timp.

Locotenentul privi buimac în jur. Îi venea să râdă. Un râs isteric, cu fălcile încleștate. "N-a făcut serviciul militar, a plecat de o jumătate de oră... moștenire..." deduse din câteva mobile banale, un interior tâmpit de don juan ieftin, cum există cu sutele în București.

— Ai intenția să-ți serbezi centenarul aici?

Minerva răsfoia cărțile grăbită. Paginile foiletate cădeau una după alta cu un plescăit ușor. În șifonier, dădu peste o cutie de bomboane plină cu tot felul de fleacuri. Corespondență, câteva fotografii, niște recipise.

— Astea le luăm cu noi. Pot să ne servească. Ei, ce faci? Ia-o sistematic! Am zis că individul e neîncadrat. Care detaliu anume, mai

corect absența lui poate duce la această concluzie? Hai băiete! Fă corelația!

— A! Lipsește deșteptătorul.

— În sfârșit. Sigur că da. Oricât de stăpân ai fi pe reflexele tale, totuși pui ceasul să sune.

— Îmi îngădui să observ, opină locotenentul ceva mai sigur, că nu constituie un amănunt absolut relevant.

— De ce, dragul meu?

Vocea Minervei era mieroasă și Dobrescu redeveni circumspect.

— Pentru că întâmplător ceasul ar putea fi la reparat.

— Mă decepționezi, Dobrescu Vasile! Ești de zece minute în încăperea asta și încă nu ți-ai dat seama ce fel de individ e Pintilie.

Arată-mi te rog un singur obiect refăcut, reparat, sau recondiționat și-l înghit. Ciorapii, uite-i colo pe pat, sunt toți, absolut toți noi. Cămășile la fel. Din zece perechi de pantofi, nici una nu are pingele sau flecuri. În sfârșit, pe comodă sunt două aparate de radio cu transistori identice. Unul are scala spartă, indicatorul posturilor îndoit, husa ruptă. Tu, personal, l-ai fi dus la reparat. Pintilie, nu. Și-a cumpărat altul. Vrei să mă convingi că și-a făcut scrupule cu un amărât de deșteptător care costă o sută sau o sută douăzeci de lei?

— Poate că-l trezește o vecină.

— Bătându-i frumușel în ușa...

— De ce nu?

— Pentru că astfel de oameni evită relațiile familiare cu cei din jur.

Când cineva se deranjează în fiecare dimineață să te trezească înseamnă că are acces în casa ta. Nu-i mai poți trânti ușa în nas când poțestești. Or, în profesii ca ale amicului Pintilie privirile, întrebările, confesiunile se evită. Adaugă la absența deșteptătorului mapa de vinilin uitată în fundul dulapului și plină de praf, calendarul în care foile se rup câte zece-cincisprezece odată. Vezi franjurile! Arată așa doar dacă le smulgi cu toptanul. Când ești în serviciu, aștepti mereu câte ceva: chenzina, concediul, sâmbăta seara. Nu e cazul cu băiatul. Pentru el, calendarul rămâne o simplă superstiție, unanim acceptată. Luni, marți sau duminică e același lucru. E logic, Dobrescule?

— Logic.

— Mai departe.

— Spuneați că ar fi beneficiat de o moștenire. În sfârșit, o sumă mare de bani.

— Ai reținut perfect. Dacă observi, toate lucrurile din casă sunt contemporane. Mai limpede, cumpărate în același timp. Garnitura de mobilă Miorița, covorul, magnetofonul demodat cât un geamantan. Toate acestea presupun un capital lichid investit dintr-o dată. Evident, plecăm de la ipoteza că Pintilie nu era genul de personaj care să acumuleze bunuri prin intermediul unor rate lunare oprite la serviciu. Pentru asta îți trebuie răbdare, spirit de economie. Dispunând însă de o sumă rotundă — un douăzeci, douăzeci și cinci de mii — a făcut niște achiziții. Se întrerupse brusc, punându-și mâinile în șolduri: la ascultă, Dobrescule! Care e, la urma urmelor, dascălul dintre noi doi?

Locotenentul roși:

— Dumneavoastră... singură...

— Scuză-mă. Zâmbi malițios: Ți-am luat vorba din gură. Continuă!

— Apropo de femei. Spuneați că întreține relații pasagere. Sunt de acord.

— Mulțumesc. Și cum ai ajuns la concluzia asta, dragă Dobrescule?

— Nimic nu trădează existența unei legături mai vechi. Fotografie, amănunt vestimentar...

— Realmente, mă copleșești băiete! Încep să am remușcări. Știi, pentru corigența aia...

Considerând că ambianța îi e favorabilă, Dobrescu se avântă:

— Nu văd însă din ce s-ar putea conchide că Pintilie este nefumător. Arată spre mucurile de țigară.

Minerva Tutovan ezită o clipă apoi decide să rămână conciliantă:

— Pintilie ăsta e un tip relativ meticulos. Pentru un bărbat care trăiește singur, curățenia din casă este semnificativă. Și atunci, dragul meu Dobrescu, când dai cu mătura în fiecare zi, nu din pedanterie, ci pentru că pur și simplu îți place curățenia, nu mai arunci scrumul și țigările pe unde îți vine. În vaza de flori, pe bufet, și așa mai departe. Nu văd nici o scrumieră. Un fumător și-ar fi cumpărat măcar una.

— Poate că a spart-o...

Minerva își măsură contrariată subalternul:

— Ia ascultă, Dobrescule! Vorbești ca să nu adormi? S-a stricat ceașul, s-a spart scrumiera... Chiar așa stând lucrurile, s-ar fi folosit, până una alta, de o farfurie sau de o cutie de conserve goală, nu ar fi înșirat toată mizeria asta pe mobile. Hm! Totdeauna, dar totdeauna am considerat că elogiile nu sunt pedagogice. Amănuntul însă mai denotă și altceva. Ce anume, Dobrescule? Dar mai repede, văd că-ți place să stai la taclale.

— Păi... dacă Pintilie nu fumează...

— Așa!

— ...înseamnă că a avut un vizitator.

— Binișor. Ce fel de vizitator?

"Ei nu, că asta e prea de tot."

— Un vizitator..., repetă Dobrescu, neștiind ce să spună.

— Am auzit. Dar ce fel?

Locotenentul își ridică fruntea.

— Vreți... vreți să știți cum arăta?

— Dacă ești în stare, n-am nimic împotriva.

— Nu prea cred că aș putea s-o fac.

— Eu sunt convinsă. Nu m-am referit la detalii fizice. Oaspetele lui Pintilie s-a simțit aici mai comod decât la el acasă. Pintilie nici măcar n-a îndrăznit să riposteze unei grosolănii evidente. N-a crâcnit, deși individul a ars pur și simplu mobila strivindu-și țigările. Aceasta trădează raportul de dependență al lui Pintilie față de musafir. Fără să-ți lași fantezia să zburde — ceea ce nu-mi amintesc să ți se fi întâmplat vreodată — poți afirma că îi e teamă de el. Ia să vedem cam ce hram poartă acest musafir.

Dobrescu își țuguie buzele.

— Plecând de la ideea că cineva a spart ușa ca să intre și apoi a răscolit prin casă, s-ar putea conchide că același cineva a lăsat și mucurile de țigară.

— Deci unitate de persoană.

— Evident.

— Nu evident, Dobrescule. Insuficient! Și asta pentru tine. Între cel care a fumat ca un turc și ăla care a asediat ușa răsturnând după aceea casa cu fundul în sus nu există nici o legătură. Ai înțeles? Sunt convinsă că nu! Primul e un vizitator întâmplător. Indiferent de natura relațiilor lui cu Pintilie, cred că ne interesează mai puțin. Pe când al doilea este adversarul din umbră, inevitabilul agent intrat în arenă. Ceea ce preconiza colonelul Ionaș se confirmă. Ca și noi, persoana încearcă să-l depisteze pe Pintilie. ăsta e spionul, băiete, sau mai pe înțelesul tău: Bau-Bau.

— Când Dumnezeu să fi aflat toată povestea asta? bâigui locotenent-

tul.

— Ca și tine, în momentul când s-a produs accidentul. Tu nu l-ai observat, în timp ce celălalt, sunt convinsă, te-a filat. În consecință s-a grăbit, și ne-a luat-o înainte percheziționând locuința. Ei, îl vezi tu pe balaurul ăsta lăsându-și mucusurile de țigară peste tot numai ca să-l depistăm noi printr-o simplă analiză de laborator? Ce naiba, te credeam mai dibaci! Deci încă o dată, orice corelație între tipul cu țigările și sălbaticul care a dăruit ușa este falsă și neavenită. În ce privește scutirea de serviciu militar — mă grăbesc dragul meu — e suficient să-i privești încălțăminte. Băiatul suferă de platfus: Uzura tălpii e caracteristică. Mai e cazul să-ți explic?

Locotenentul clătină din cap.

"Nu, nu mai era cazul." Știa însă ce urmează.

Minerva îl măsoară din creștet până în tălpi și respiră adânc:

— Și acum, înainte de a trece în baie, nu mai tremura Dobrescule, ți-o spun eu și pe asta, am să-ți povestesc cum am dedus că Pintilie a părăsit locuința de maximum jumătate de oră. Pe masă se află o carafă cu apă și un pahar trei sferturi plin. Carafa a fost umplută azi-dimineață, poate chiar ieri. Paharul de circa o oră. Mai adaug că paharul a fost umplut la robinet. Nu s-a turnat din cană. De ce, Dobrescule?

— Ziceați că explicați dumneavoastră de ce...

— Adică e rândul meu. Mai facem cu schimbul. Până acum ți-ai bătut capul... Mă rog! Doar apa stătută lasă bășicuțe, bule de aer, și asta cam după o oră. În carafă sunt atât de multe încât ai impresia că e sifon. În pahar, abia acum încep să se adune câteva la suprafață. Când am intrat noi în apartament, nu era nici una. Deci înainte de a-și părăsi locuința, Pintilie a băut un pahar cu apă. A observat că cea din carafă nu e proaspătă și și-a umplut paharul de la robinet. E clar?

Locotenentul mormăie ceva afirmativ și trecură în baie.

Minerva scoase o exclamație de uimire. În fața căzii, pe o masă improvizată din scânduri lungi erau expuse la uscat cărți de joc.

— Ce chestie! suflă Dobrescu.

— Patruzeci de ași, numără Minerva. Asta înseamnă zece perechi de cărți. Băiețușul Pintilie e cartofoar și încă în stil mare. Citi indicația de pe banderolă: "Volute prelungite". Luă o carte și o privi atentă: E limpede! O mână meșteră le-a măsluit lungind aproape imperceptibil cu un tuș special codițele din desen. Asta va deosebi așii, pentru ochiul expert și avertizat de... de... Luă alt pachet: De noari — "cerc plin", ori de dame — "petală deplasată". Pintilie învață distincțiile și când joacă cu tine sau cu mine știe ce avem în mână. Tu-ți ferești figurile să nu le vadă, dar pe el îl interesează vinietele de pe spatele cărților. Și culmea, i le arăți chiar fără să te roage. În plus, știe și ce să schimbe. Simplu și eficace.

— Dar ce face cu atâtea pachete? întrebă nedumerit locotenentul.

— Într-adevăr... Ce face? Faptul că oprește ambalajul — Îi arată hârtiile de pe un raft păstrând pliurile pachetului. Își arse o palmă peste frunte: Dumnezeule! Dar e simplu, simplu de tot! Ne întrebam ce-o fi căutat la debit. Păi băiatul nu fura, substituia!

— Formidabil!

— Cărțile de joc se vând doar în tutungerii. Cartofoarii, jucătorii serioși cum își zic ei, nu se așază la masă decât cu un pachet nou, violat de față cu toată lumea. Pasă-mi-te, nu încap trîșul. Cărțile se cumpără de obicei la debitul cel mai apropiat, unde prietenașul Pintilie sau altul a avut grijă să facă o vizită în prealabil substituind stocul tutungului — zece sau cincisprezece pachete, rareori au mai mult — cu cele contra-făcute. Oamenii de bună credință vin și cumpără marfă din laboratorul lui Pintilie. Cui să-i treacă ceva prin minte? Și pierd, pierd mii de lei,

pentru că numai la mize mari îți iei astfel de măsuri. Când joci în familie, cu soacra, cuscru și tanti Geta, la cinci bani deschiderea sau chiar pe chibrituri, nu-ți bați capul. Iată deci mobilul spargerii de la debit.

— Bine, replică locotenentul, dar există sute de tutungerii în București.

— Nu chiar, se bosumflă Minerva. Ai numărat câte sunt pe Calea Victoriei, arteră principală de la Podul Senatului până la Athénée Palace? Patru, băiete! Și una, fie vorba între noi, e lângă bodega Continental. Iar depărtându-te de centru, câte una singură care deservește un cartier întreg. Știu ca vom juca poimăine în Titan, de pildă. Oamenii sunt comozi, iau ce le vine la îndemână. Pintilie "aranjează" debitul de la complex cu o zi înainte și apoi degajat, împreună cu partenerii se duce și cumpără un pachet.

Pe bulevard, sute de umbrele, ciuperci colorate din tafta dansau deasupra trotuarelor.

"Din avion trebuie, să fie superb", gândi Minerva strângându-și în jurul trupului deșirat jacheta cafenie de doc. Aruncă o privire piezișă spre Dobrescu. Își lăsase capul pe spate cu o expresie încântată, primind ploaia în plin obraz. Genele frizate culegeau picurii mărunțiți strălucind în lumina felinarelor ca niște scânteii de diamante.

"Hm... Minerva își mișcă vârful nasului. Tot copil a rămas."

Își aminti cu un zâmbet de vremea când scotea limba să prindă fulgii de zăpadă. Tuși dregându-și glasul:

— Eu trebuie să le țin minte pe toate. Ți-am spus să-mi amintești chestia cu elefantul.

Dobrescu închise ochii. Diamantele se scuturară alunecând pe obraz.

— Sper că nu plângi! Minerva părea contrariată. Perfect! Să reluăm deci exercițiul de intuiție. Presupunem că ești proprietarul unui elefant alb...

Capitolul III Omul în gri

Omul în gri se apropie de bătrâna care mătura în fața blocului. Arată discret o legitimație îmbrăcată într-un plic de plastic transparent. Femeia nu desluși nimic, dar lăsă mătura ștergându-și reflex mâinile de poalele șorțului.

— Don' colonel Mateescu? Etajul întâi, apartamentul 11. Singur, tovarășe. Singur cuc. Nevasta i-a murit... Are, cum să nu! Un fecior: don' inginer. Lucrează la Galați. Eu îi fac curat... Cumsecade... Așa, un prieten, doi. Cam în urmă cu întreținerea... Îl găsiți acasă, dar bateți mai tare. E beteag de o ureche.

Bătrânul Mateescu își trecu palma peste barba crescută.

"Ar trebui să mă rad", dar alungă repede gândul adâncindu-se în calcule complicate.

"500 la bloc... Nu, pot să dau doar 300... sau chiar 250 și achit restul luna viitoare. 90 spălătoreasă, 10 gazeta, deci încă o sută. Masa, să zicem 150... De fapt 120, dimineața și așa... Țigări 25."

Plimbă de câteva ori creionul în lungul coloanei și scrie mare 495.

Puse suma sub cifra 1100, făcu scăderea și sublinie apăsat rezultatul: 605. Se lăsă pe spatele scaunului sugând capătul creionului.

În oglinda din fața mesei își văzu propria imagine. Un bătrânel cu ochelari strâmbi, fără un braț, căzuți spre vârful nasului. Pijamaua cenușie, în dungi, și capul pleșuv, ca o ghiulea, îi dădeau un aer de ocnaș. Ochii îi alunecară spre stânga. O fotografie de acum 40 de ani: găetane, piept bombat, mâna pe spadă. Mateescu fixă tresele tânărului căpitan din 1932. Fotografie la Studio Julieta, chef monstru la lordache, apoi partidă îndrăcită de cărți. Cât pierduse? Două, trei solde? Cine mai știe?! Poate, Dragomir, generalul. Parcă a murit anul trecut... "Ce partide domnule! Flăcăii ăia știau să joace..."

Surprinse brusc cele două imagini alăturate. Din oglindă și din fotografie. O singură punte între ele: pocherul, creditorii, azi mai mărunți desigur, bugetul încâlcit. Reluă calculul încercuind suma disponibilă.

"605... Nu e rău... "La 1 leu deschiderea, cu blind obligatoriu și chiar over, Pintilie joacă în forță... Simți că salivează, degetele-i fremătau. Pot să pierd un 4, să zicem 500 maximum. Mi-ar rămâne 105. Sublinie 105. Apoi se răzgândi: Ce mi-e cu ei, ce mi-e fără ei... Totul e să nu sar peste 600. Am să mă abțin. La 600 mă ridic."

Dar știa că n-o va face. Nu va avea puterea s-o facă. Răsfira de pe acum, într-ascuns, fără să și-o mărturisească, alte posibilități de împrumut. Ochii lacomi răscoleau ungherele casei inventariind și evaluând:

"Aș putea vinde pendulul mic franțuzesc de la mama. Nu se mai poartă. Vechituri sentimentale. Oamenii au ajuns în Lună... Și albumul de marochin cu paftale... la să vedem, cât aș putea lua... Lucrătură veche, migăloasă. Orientali care n-aveau ce face cu timpul. Țștia scobeau cu acul și nemții construiau dum-dum-uri. Dacă mi-ar da un 300..."

Ușa era deschisă și omul în gri se furișă înăuntru. Mateescu împărțea banii pe rubrici mișcându-și mut buzele. Peste teancurile subțiri așezase câte o greutate de parcă i-ar fi fost teamă să nu i le sufle vântul.

Omul lovi cu piciorul în ușa vestibulului. Bătrânul sări înspăimântat, scăpând ochelarii pe covorul ros. Deschise de câteva ori gura înainte de a reuși să articuleze:

— Cine... cine ești dumneata?

— Stai jos!

Avea o voce metalică, dură, ochii reci, imobili. Mateescu își încleștă pumnii fragili, ivoriu îngălbenit cu vene albastre, un albastru chimic ca fluviile care curg pe hărți. Izbucni:

— Cum îți permiți? Afară! Leși afară!

Glasul alterat de furie se îneca. Necunoscutul făcu un pas înainte și-l izbi puternic peste obraz. O lovitură calculată, fără nimic nestăpânit.

Repetă:

— Stai jos!

Gura bătrânului se strâmbă a plâns. Tremura din tot trupul, dar rămase acolo, în picioare, buimac sau doar încăpățânat. O încăpățânare disperată, rest de demnitate, așa cum copacii își încheie destinul doborâți de trăznet ori de ani, dar în picioare.

Omul în gri lovi din nou. Mateescu se îndoi secerat și căzu în genunchi, respirând sacadat. N-avea aer.

Celălalt se aplecă zgâlțâindu-l de umăr:

— M-auzi?

Mateescu tăcea cu ochii împăienjeniți, cu gura strânsă pungă. Vocea aceea limpede, cumva impersonală din cauza lipsei oricărei inflexiuni,

glas incolor de crainic, îi sfredelea timpanele.

— Unde-l găesc pe Pintilie? În altă parte decât acasă.

Bătrânul simți durerea incendiindu-i tot trupul. Spinarea, stomacul, creștetul capului, ceafa, un cerc continuu, cu alte cercuri mai mici, concentrice. Nu mai rezista.

Necunoscutul lovea ritmic, bine plasat, fără să-și piardă răbdarea. Buzele lui Mateescu se descleștară:

— Rodiei 101... La Filipaș, și își pierdu cunoștința.

Omul în gri răscoli apartamentul, smulse telefonul din priză apoi se întoarse în hol. Observă în colțul mesei bancnotele sortate pe destinații: întreținere, spălătoreasă, dejun, diverse. Precizări grifonate nesigur pe bucățele de ziar și prinse conștiincios cu câte un ac de gămălie la fiecare teanc. Cercetă totul minuțios, la fel de calm, trecu pe lângă bătrânul făcut ghem pe covor și părăsi apartamentul.

Colonelul Mateescu își reveni într-un târziu și începu să plângă.

— Știi la ce mă gândeam, Dobrescule?

Minerva zvârli extensoarele pe divan și își netezi fusta cafenie care-i ajungea aproape de glezne.

Lumina arunca pete de vată pe tabla neagră acoperită cu cifre.

Locotenentul își ridică privirea. Se juca cu Spiridon, *caniche*-ul gri al Minervei, trăgându-l de coadă.

— Vrei să vezi dacă iese?! Mă rog... Știi la ce mă gândeam? Nu, nu-ți bate capul. Întrebarea e pur retorică. Încerc să calculez unde a ajuns concurentul nostru din umbră. Mai clar, cu cât ne-a luat-o înainte în momentul de față.

— Asta n-o putem ști, decretă sentențios locotenentul.

— Iată rezultatul unei adânci meditații. Întâmplător însă ai dreptate... Situația asta competițională mă irită. În general, nu suport să aud tic-tacul ceasului, dacă înțelegi ce vreau să spun. Mă inhibă. Minutul îmi place să rămână minut, nu să devină secundă pentru că altul conduce cursa.

— Deci vă deranjează handicapul.

— Da, nu-i loial mai ales când ai de bătut aceleași poteci. Chiar dacă principial toate drumurile duc la Roma, cel mai scurt, din punctul meu de vedere, rămâne unul singur. Pe acest drum mi-e teamă să nu fi pornit necunoscutul. Completă pe gânduri: Deși, dacă străbatem același itinerar avem șansa să ne întâlnim. În clipa aceea, jumătate din avantajul adversarului nostru se va anula de la sine...

— Nu vă înțeleg. În ce sens?

— E un adevăr simplu, băiete. Mai nou, se vehiculează termenul de truism. Noțiunea de "necunoscut", exercită fatal asupra noastră o fascinație ocultă. Ne înspăimântă totdeauna ce nu știm, pentru că fantezia poleiește, completează amplificat ceea ce nu cunoaștem în mod pozitiv. Un criminal neidentificat capătă în imaginația colectivă proporțiile unui Golem. E de ajuns să-i afli numele și profesia pentru ca balonul să se dezumfle. Misterul s-a risipit. Și asta-i un exemplu barbar. Pe vremea când se pregătea debarcarea aliată în Normandia — un eveniment premergător istoricei zile a nașterii tale — englezii, fini psihologi, își instruiă oamenii, ofițeri sau simpli soldați, oferindu-le date complete despre comandanții nemți ale căror obiective urmau să le atace. De pildă, Frantz Schmidt, căpitan, comandantul Bunkerului nr. 7, 40 de ani, 5 copii, un ochi de sticlă, podagră. Nu mai luptai deci împotriva unei imagini legendare de afiș, nazistul invincibil, robot cu cască de oțel, ci împotriva unui individ care-și oblojește picioarele

bolnave, așteptat de o herghelie de prunci — fritzulachi — la el acasă în Pomerania, sau aiurea. De aceea doresc întâlnirea cu amicul nostru. Ai priceput?

Dobrescu o privi curios:

— Nu v-am văzut niciodată atât de... atât de îngrijorată.

— Hm. Minerva își strâmbă colțul gurii cu schima ei caracteristică.

Mi se pare că niciodată n-am avut de-a face cu o miză atât de fantastică: Regenerator infailibil, miraculos, al oricărei leziuni, indiferent de gravitatea ei, dezideratul născocit odată cu Adam, odată cu prima inimă care a început să bată, al existenței eliberate de spectrul bolii. Îți dai seama ce forțe formidabile dezlănțuie pentru a pune mâna pe...

O voce pițigăiată o întrerupse:

— $A + b$ la pătrat egal cu a pătrat minus 2 ab.

Minerva sări în picioare.

— S-a trezit Keops! Sigur, e șapte.

Keops, papagalul de viță princiară, cu o egretă răsărită în creștetul capului, se zbânțuia agățat de gratii.

— Dacă nu face cucurigu... degeaba, comentă încet locotenentul.

— Mă dau în vânt după spirite matinale, Dobrescule! Totuși, nu reușesc să pricep de ce nu-i intră în cap și restul formulei. Își desprinsese cu o mișcare bruscă trenziul: Și acum la minister! Avem treabă.

Deșertară conținutul cutiei de bomboane găsite în locuința cartofozului. Locotenentul tresări. Văzuse fotografia lui Pintilie pe un abonament vechi de tramvai. Exclamă încântat:

— Prima victorie!

Minerva îl lăsa să se desfășoare apoi întrebă sincer nedumerită:

— Poți să-mi explici, dragul meu, de ce țopăi?

— Nu vă dați seama? Adăugă cu entuziasm vizibil domolit: E primul pas înainte. Avem poza individului!

— O descoperire care ne-a solicitat un consum de inteligență substanțial, nu-i așa? Unde-i meritul, nostru, băiete!?

Oftă răsfirând celelalte nimicuri: un buton fără pereche, o insignă a clubului Progresul, câteva scrisori, o ilustrată din Miami de un exotism fierbinte, o fotografie, un faire-part de nuntă. Pe cartonul alb sclipeau două cercuri secante de aur.

— Ce chestie! Aduce cu o invitație la Olimpiadă. Data — 5 februarie 1971 — biserica Sf. Bălașa. Evident! Până acum câțiva ani se purta Boțeanu. Avem de-a face deci cu mondeni. Nașii nu interesează. Să vedem mirii: domnișoara Coca Grigoriu și domnul Vasile Preda, pictor grafician. Lăsa invitația să-i cadă din mână: Știi că se leagă, Dobrescule? Ochii îi străluceau sub sprâncenele perfect drepte. Pictor grafician... Ți-amintești? Din prima clipă am opinat că adaosurile acelea la arabescurile de pe spatele cărților nu pot fi opera unui diletant. Am bănuیت o mână expertă. Preda ar fi putut face frumușel treaba asta.

Locotenentul ridică din umeri:

— E hazardant. O invitație întâmplătoare...

— Nu chiar întâmplătoare. Chemi pe mulți la primărie și la biserică, dar nu și la ospăț. Asta presupune deja alte relații. Te-ai uitat pe fotografia asta? *5 februarie 1971. Lui Nelu, amintire de la Coca și Sile.* O întoarse: Hm, cam bătrâni mirii.

Era o poză clasică, cu mireasa, o femeie la vreo 45 de ani, în mijloc. O față banală, cu ochi șireți.

— Țista e Pintilie, spuse precipitat Dobrescu.

Celălalt, mirele, tot între două vârste, o figură jovială cu trăsături

proeminente, privea din profil undeva, în afara cadrului, strigat probabil în momentul în care fotografia apăsa pe declanșator. În față, se vedea un fragment de masă, farfurii, sticle etc.

— Deci, conchise Minerva, fotografia și invitația se referă la unul și același eveniment: căsătoria cuplului Preda. Un pas înainte îl constituie faptul că cei doi bărbați sunt prieteni. Cel puțin în accepțiunea aproape generalizată a noțiunii.

— Cu alte cuvinte îi considerați complici.

— Asta numai de zece secunde, băiete. Și mă mir că nu m-a șocat chiar de la început. Scrisul de pe verso-ul pozei și cel de pe banderolele pachetelor cu cărți — știi la ce mă refer, indicațiile, ași: vută prelungită, valeți: nervuri etc. — prezintă aceleași caracteristici grafologice. Nu trebuie să fii mare specialist ca să sesizezi și de altfel prima expertiză o va confirma.

— Credeți că Pintilie se ascunde în locuința pictorului?

— Hodoronc-tronc! Nu cred deloc asta. Preda nu l-ar primi chiar dacă motivul pentru care Pintilie se sustrage nu are nici o legătură cu cărțile măsluite. E de ajuns să prinzi ghemul de un fir, pe urmă se rostogolește singur. Pictorul însă știe unde poate fi găsit. Îl privi printre gene: Ce propui, Dobrescule?

— Păi e simplu. Ne deplasăm la domiciliul lui Preda și-l luăm la întrebări.

— Adică?

Deși experiența unor ani îl învățase să fie prudent, Dobrescu își dădu drumul pe pârție.

— Îi învederăm situația, mă gândesc la povestea cu pocherul, participarea lui culpabilă, discutând desigur cu toată autoritatea...

— Las' pe mine! îl întrerupse Minerva. Punem uniforme și luăm un câine lup. Spiridon nu e destul de impozant. Oftă adânc: Cum poți să bați câmpii în halul ăsta?! Învederăm, participare, liru-liru, "Bambina mă cheamă, de nimeni n-am teamă", în fine, nu mi-a venit ceva mai deștept! Îți închipui că Preda e alienat mintal ca să ți-l servească pe Pintilie, după ce-i povestești că te-ai prins la șmecheria cu pocherul? Adică să-și vândă complicele care în fața organelor de anchetă se transformă în martor? Unicul martor împotriva lui? Îi închizi gura mai sigur decât dacă i-ai umple-o cu pelicanol. Ce Dumnezeu! Nu îndrăznesc să mă duc la pictor nici ca simplu pieton: "Sunt Costică din Caracal, am fost colegi de școală, am chiulit împreună, ha, ha, ha, unde pot să dau de el?" Băieții s-au lansat într-o afacere în care imprudențele se plătesc. În consecință, Preda trebuie determinat să vorbească singur, din proprie inițiativă, și asta e posibil numai dacă prin capul lui nu traversează nici o clipă ideea că am reprezenta autoritățile: miliție, securitate, sau chiar pompierii.

— O ambianță dificil de realizat.

— Asta-i altă chestie. Să vedem de ce ne putem agăța.

Băgă mâna în servietă căutând batista. Scoase fără să-și dea seama un pachetel învelit în ziar. Îl privi câteva clipe nedumerită apoi începu să râdă:

— Osul lui Spiridon! Uitasem. Trebuie să-l duc la reparat.

Era un ciolan din plastic, o jucărie specială pentru câini cumpărată de Minerva la Paris: "Asta ca să exerseze". Îi adusese și un soi de pardesiaș pentru toamnă, din postav verde, încheiat pe spinare cu nasturi aurii, stârnind invidia canină pe un perimetru de cinci cartiere. Plimbarea consumată cu acest prilej constituise un adevărat triumf, totuși Minerva ezitase s-o mai repete.

— Am pus cafeaua. Fierbe mai greu, dar până isprăvim noi e gata.

Apucă ilustrata violent colorată: Miami. Mi-ar place într-o zi să-l vizitez...
Martie 1972. Dragă John. Țasta-i Pintilie. Petrec o vacanță minunată, vremea e OK. am un costum de baie superb. Un argentinian de la hotel care pretinde că-l cheamă Einstein — nu știu unde am auzit numele ăsta, mi se pare ca la televizor, un gangster probabil — afirmă că e cel mai sexy de pe plajă. În august mă întorc la Chicago. Te sărută verișoara ta, Betsy. O țicnită! Oricum, un detaliu demn de reținut. Amicul Pintilie are o verișoară în Statele Unite. Ce-a mai rămas?

— O scrisoare de pe litoral. Citi numele și adresa expeditorului:
Tanța Tudose, Mangalia, Olinp.

— *Olinp!* E clar. S-auzim.

Dobrescu observă scrisul agramat, plin de greșeli, literele boante care coborau și urcau. Își dres glasul:

— *Dragă Nelu. află că eu nu sunt una de celea să mă batjocorești și să-ți pui pălăria pe partea șeilaltă. Tu dacă știai că ești golan di București trebuia să mă lași cu nacazurile mele că și azi o venit sanepidu și m-o amendat. Ț-o fost ghine să jupești chelea di pi mine trii săptămâni pi alese, cu supliment la felul doi și chersici cât pumnul. Da io vin pisti tine că nici adresa nu mi-ai lăsat ș-o trebuit să ung băietu de la recepție c-o sută cafe praziliană. da na, că. tot te-am dibuit și să ti ferească pi tine Maica Preșistă să vin eu acolo și să vezi panaramă. Aștept răspuns la Post Restant Mangalia că responsabilul dischidi tăti scrisorile, zâce că el este mai mare peste salariați și are grijă di noi. Dacă nu, mă pornesc la drum ș-apăi lasă pi Tanța. Încolo, totul e ghini. 5 iulie 1972.*

— Cum ți se pare?

Minerva își răsucea amuzată şuvițele din breton.

Locotenentul ridică din umeri.

— O agramată, ospătăriță sau poate bucătăreasă pe litoral. Mă surprinde însă faptul că Pintilie s-a încurcat cu ea. Circulă totuși în alt mediu.

— Dacă erai mai atent când i-ai vizitat domiciliul nu te-ar fi surprins. Ai văzut cămara lui Pintilie? Pintilie — burlac, insist. Colecția de conserve, murături, dulceturi, proviziile gospodărești și chiar oala din frigider: musaca de vinete, o mâncare complicată care cere timp. Un bărbat când e dispus să-și gătească nu depășește în materie de eforturi culinare omleta sau cel mult o fleică la grătar. Ca să n-o mai lungesc: Pintilie e un mare gurmand. La mare, unde apetitul e dublu, a profitat de împrejurări și s-a lipit de amărâta asta. "Supliment la felul doi, piersici cât pumnul", și te asigur că n-a scos un ban. Nimic curios, deci. Am o idee! Luă fotografia soților Preda, privind-o intens timp de câteva clipe, apoi i-o întinse locotenentului: Ce-ți spune figura pictorului?

— Tip de șnapan.

— Asta pentru că știi cu ce se ocupă. Nu-mi umbla cu cioara vopsită! Din punct de vedere al temperamentului, al caracterului mă interesează. E o fizionomie tipică.

— Pare destul de inteligent, îngână Dobrescu cu jumătate de gură.

— Mă enervezi, băiete! Zi că nu știi, că nu-ți trece prin cap și gata! Eventual "n-am înțeles întrebarea". Cu cine seamănă individul? O cunoștință comună. Expresia ochilor, sprânceana ridicată, obrazul rotund, jovial. Hai!

Locotenentul deschise gura în virtutea unei vechi obișnuințe.

— N-am înțe... Vreau să spun că nu-mi dau seama.

— De amicul și fostul tău coleg Diaconescu ce zici?

— E absurd!!

— Fără sărituri în înălțime. E ultimul scaun întreg pe care îl am. Poți să-ți revii. N-am afirmat că Preda ar fi Diaconescu și nici frate-său. Vor-

beam de un tip comun. Diaconescu era fără îndoială un măgar. Nu învăța nimic dar, incontestabil, avea umor. Preda e din aceeași familie. Luminile astea din ochi, ochi sarcastici care râd tot timpul, licărul malițios, croiala buzelor sunt ale omului care știe să surprindă totdeauna partea comică a unei situații. Genul e rar; puțini sunt dăruți cu glanda umorului și nu totdeauna au zece la purtare. Pe Preda asta îl văd și-l simt. Pus pe șotii, pe farse, născocind mereu altceva. Este elevul care pregătește pioaneze colegilor sau agață ceva de haina profesorului; e individul în stare să citească în fiecare dimineață mica publicitate, căutând oferte năstrușnice, care pune pe drumuri la ore absolut imposibile, în zori și la miezul nopții, un tapițer ori un profesor de yoga să-ți sune ție la ușă pentru că a indicat adresa ta. Și cel mai bine se distrează Preda, imaginându-și doar situația. E clar?

— Clar.

Minerva se ridică. Începu să se plimbe prin odaie cu un aer concentrat. Spuse încet:

— Iar orice pasăre pre limba ei piere. Preda nu va rezista unei farse. O va gusta și evident se va simți obligat să-și aducă și el obolul. Imaginează-ți că amicul Pintilie, dându-se drept pictorul Preda, a curtat toată vara o bucătăreasă de pe litoral, ba i-a promis că o și ia în căsătorie... Pentru asta, ne va ajuta Tanța, Tanța din *Olinp*.

— Aveți de gând s-o chemați?

Minerva se opri.

— Ești înduioșător, Dobrescule! Ai o fantezie care nu-ți va provoca niciodată astenie. S-o chem pe Tanța! De ce nu pe Liz Taylor?! Pe Tanța o construim noi. O Tanță un pic toantă, un pic mahalagioaică, cu oleacă de stare, o Tanță aiurită barbar de băiețașul Pintilie și care vrea să se mărite, o Tanță ce va stârni compătimirea lui Preda. Mă duc să mă îmbrac.

Dispăru în baie fluierând bine dispusă. Locotenentul ar fi fost tentat s-o întrebe dacă și în cazul lui Liz Taylor ar fi procedat la fel, dar socoti că pentru moment e bine să renunțe.

Telefonul începu să sune.

— Răspunde tu! strigă Minerva.

Reveni după vreo zece minute. Locotenentul o privi consternat.

— Închide gura, băiete! Cine a fost?

— Căpitanul Petrea de la economic. Afirmă că la nici un institut de cercetări din țară nu se fac experiențe privind regeneratorul miraculos. Nici n-au auzit măcar de așa ceva. Presupune că e vorba de vreun căscat care lucrează pe cont propriu.

— Mi-am imaginat. Răscoli printre lucrurile de pe masă și băgă în poșetă fotografia lui Pintilie: De asta am nevoie. Mașina e jos?

Dobrescu dădu din cap afirmativ.

— Foarte bine. Mergem întâi la camera 201. Mă interesează adresa lui Preda. Tot prin Fondul Plastic bănuiesc că o reperăm. După aia le fac o vizită.

Locotenentul o privi năuc:

— În ținuta asta?!

— Hotărât, vrei să mă scoți din sărite! Sunt Tanța! Tanța din *Olinp*. Nici atâta lucru n-ai înțeles?

Automobilul aluneca pe asfaltul înfierbântat.

— Sper că n-ai nimic împotriva să mă conduci până la familia Preda. Avem prilejul să mai stăm de vorbă.

Locotenentul își duse discret mâna la gură și Minerva îl măsură con-

trariată:

— Ce faci, Dobrescule, caști?

— Nu. Mă... gândeam.

— Hm! Un obicei pe care nu-mi amintesc să-l fi avut în liceu. Așa se manifestă meditația la tine?

Fiatul îi zvârlea dintr-o parte în alta strecurându-se abil prin mulțimea de vehicule.

— Și la ce concluzie ai ajuns?

Dobrescu își mușcă buzele.

— Că nu știu cum se face, dar totdeauna aveți dreptate.

— Eu știu cum se face, băiete. Și mai știu ceva. Că nu m-am ocupat suficient de tine în ultima vreme. Ca să fiu sinceră, am remușcări.

— Lăsați...

— Nu, nu, realmente am remușcări. Uite, au trecut două zile de când n-am făcut nici un exercițiu de perspicacitate.

— Eu unul am tot vrut să vă amintesc. Chiar le simțeam lipsa...

— Foarte bine, o să profităm de drumul ăsta. Presupune că porți...

Ce-i, Dobrescule? De ce oftezi?

— Mi-a venit inima la loc.

— Presupune deci că porți ochelari. Precizez, ochelari de vedere cu foarte multe dioptrii. Poți citi cu ei absolut orice în afară de un singur cuvânt. Întrebă dulce. Care cuvânt, Dobrescule?

Ochii locotenentului înțepeniră fixând ceafa subofițerului de la volan.

"E un blestem! La școală formule, teoreme, ecuații, acum... O să ajung la 80 de ani și tot elevul Dobrescu Vasile rămân."

Problemele Minervei aveau darul să-l inhibe total. Devenea dintr-o dată școlarul timorat, înnebunit la gândul corigenței.

— Reflectează, băiete!

"Reflectează! Exact ca pe vremuri la școală: dacă triumphiul este echilateral cum se poate ca latura A-B să fie mai mică decât... Uite că se poate, e bine?"

— Aștept, Dobrescule!

— Îmi scapă cuvântul...

— Mă indispoi, dragul meu. Problema e naivă. Am dat-o așa, pentru încălzire...

"Ce-o fi urmând după!!"

— Cuvântul pe care nu-l poți citi reprezintă marca înscrisă pe lentilă sau pe brațul ramei. Zeiss — de pildă. Ca s-o vezi, trebuie să scoți ochelarii. Chestia cu dioptriile era pentru inducere în eroare.

Dobrescu respira adânc, privind-o țintă dintr-o parte.

— Bun. Până aici ai răspuns excelent. Și acum, să vedem cum stai cu spiritul de observație. Îl știi pe căpitanul Stamate?

— De la cifru, cum să nu! Cel mai gras ofițer din minister.

— Ești foarte prompt. Mă bucur. Ce fel de pantofi poartă?

— Pantofi?! Întrebă aiurit locotenentul.

— Îhî.

— Scuzați-mă, n-am înțeles bine.

— Uite, Dobrescu, fără tertipuri! Ce, mă iei ca la școală? Cum nu știai ceva, "n-am înțeles, domnișoară, vă rog să repetați!" Nu uita că acum n-are cine să-ți sufle. Am întrebat ce fel de pantofi poartă căpitanul Stamate. Poftim, te și ajut: totdeauna același fel de pantofi.

— Cred, locotenentul clipi buimac, privind riviera efervescentă a baloanelor de lumină, cred că numărul 42.

Chipul Minervei deveni rigid. Doar nasul îi vibra ca o seceră:

— Ascultă, Dobrescule! Cunoști tu indivizi care-și schimbă numărul

încălțăminte? Vara 43, în februarie 38? Îți bați joc de mine?

— Scuzați-mă. Ați spus "totdeauna".

— M-am referit la model. Nu la culoare, calapod sau anotimp. Se răsuci ostentativ cu mâinile în poală: Ei?

Încurcat, Dobrescu gesticulă vag.

— N-am observat ceva deosebit.

— Cum așa? Îl întâlnești în fiecare zi de cel puțin 15 ori. Și tot în fiecare zi de cel puțin 15 ori îți spun, îți recomand — vocea Minervei mergea crescendo — te rog, te implor să caști ochii, Dobrescule! Era cu atât mai ușor de remarcat cu cât din cauza uniformei, a lui Stamate, dragul meu, nu a ta, amănuntele celelalte, să le zicem personale, ies în evidență: încălțăminte, batiste, portțigaret, stilou, eventual un inel. Dar pesemne că eu vorbesc pentru mine. În capul tău funcționează ideea că am nevoie de repetiție și că mă chinuie un tic nervos — s-o fac cu voce tare, tu îndeplinind oficiul de auditor amabil. Altfel nu-mi pot explica cum de n-ai sesizat că Stamate poartă totdeauna, riguros totdeauna, încălțăminte fără șireturi, și asta pentru că e gras, și din cauza stomacului nu se poate apleca să și le lege. Ai înțeles? Insuficient! Al treilea exercițiu: intuiție! Să presupunem că ești proprietarul unui elefant. De fapt, am mai discutat noi despre chestia asta. Un elefant alb. Reține! E esențial...

Mașina frână.

— Al patrulea imobil după colț e numărul 19, preciză șoferul frânând.

Locotenentul suspină ușor. Minerva coborî bombănind:

— Să-mi aduci aminte să te întreb chestia cu elefantul.

— Nici o grijă...

Mașina ambreie și locotenentul suspină ușor:

— Să-ți dea Dumnezeu sănătate, nea Ionică!

Capitolul IV

Capcana

Minerva încălțase pantofi cu toc înalt și de îndată ce intră în curtea cochetă își îndoi brusc genunchii afectând un mers împleticit.

Casa soților Preda se afla în Vatra Luminoasă, cartierul de vile. Fusesse recent construită, totuși arhitectul, probabil la sugestia pictorului, respectase stilul imobilelor înconjurătoare, cu excepția unei terase circulare ridicată în creștetul clădirii și pe gratiile căreia se cățărau trandafiri sălbatici roz.

"Premiul 1 cu cunună", îi trecu prin minte Minervei, pășind pe poteca de piatră. Priveliștea gazonului proaspăt tuns, o perie de catifea verde, o făcu să-și simtă picioarele torturate în pantofii înalți. Avea un chef nebun să-i scoată și să umble așa, desculță, prin iarba udă.

Doamna Preda în sutien, șort și ochelari de soare făcea plajă într-un șezlong. O femeie blondă, mai aproape de 50 decât de 40, socoti Minerva, agreabilă, masată, îngrijită și bine conservată, fără ca asta însă s-o facă mai tânără. Pe măsuța portativă de lângă ea se afla o cutie de *coldcream* și un pahar înalt din care băuse suc de roșii. Citea foarte concentrată "Saltimbancii" de Maugham, o carte apărută prin anii '30 și ceva, evident în traducerea lui Jul. Giurgea, și de aceea o observă destul de târziu pe Minerva.

— Căutați pe cineva? întrebă surprinsă.

Minerva alegea cea mai toantă compoziție a picioarelor din arsenalul

ei: genunchi răsuciți, călcâiul stâng proptit perpendicular pe fața exterioară a pantofului drept. Îngână:

— Familia Preda, aici șădi?

— Eu sunt doamna Preda. Ce doriți?

Pe fața Minervei apăru un zâmbet bovin.

— Săru' mâna, mamaie!

— Poftim?!

— Săru'mâna, mamă soacră! Eu sunt!

Doamna Preda își scoase ochelarii examinând-o lung. Cântări expert costumul înflorat, pantaloni și tunică, așezat brambura pe trupul slăbă-nog, și în mod evident cumpărat "de gata", părul, încrețit conștiincios până la piele, trăznind a "brilantină", coronița de plastic cu trandafiri și, în sfârșit, poșeta roșie de mușama ieftină cu lăntug. Toate trădau un tip și o mentalitate. Femeia își încruntă sprâncenele.

— Dar cine ești dumneata?

— Tanța! Păi... nu ți-o spus Vasălică? Eu așa știu c-o fost vorba. Vin la București, băgăm formele și punem pirostriile. Cu popă, om fașe de-amu la toamnă, când scoate tataia jinul.

Doamna Preda nu-și revenea.

— Ce să faceți?

— Să ne luăm. Eu și cu băietul matale.

— Care "băiet"?

— Va-sâ-li-că!

Contrariată, femeia se ridică, își aprinse o țigară, trase lung, și încercând să-și păstreze calmul, întrebă:

— O clipă, domnișoară. Să ne înțelegem. Cine sunteți dumneavoastră și pe cine căutați?

Minerva cârni nasul într-o parte cu un aer ușor ultragiat.

— Mă cheamă Tanța Tudose și-l cat pi logodnicul meu Vasălică Preda.

Soția pictorului simți nevoia să se așeze.

— Logodnică... Dar când v-ați logodit?

— Să tot fie cam di trii săptămâni. Pi dig.

— Pe dig?!

— În față la Belvedere, unde țâne turcu cel chior chioșcul cu Peci.

Matale n-ai fost la mare, la *Olinp*?

Doamna Preda rămase o clipă fără glas, apoi înțelegând brusc că la mijloc trebuie să fie o confuzie izbucni în hohote de râs. Râdea cu lacrimi, zguduită până la pierderea respirației, spre indignarea legitimă a Tanței.

— Amu dijeaba ti hățâni matale, că nici eu nu-s din drum. Am și eu o leacă de zăstre: o căsuță di chiatră, mobilă nouă di la Botșăni, c-o fost tataia magaziner, trusău — șăpti perini din puf di găscă, șinși părechi di schimburi pentru crivat, trii coverturi, o vază di porțolan, patru tișlaifăre cu hirboțacă...

Izbutind să-și recapete suflul, doamna Preda își strigă soțul:

— Sile! Ți-a venit logodnica! Și din nou râse.

— ... bașca tri poloboășe pentru curechi.

Pictorul apăru de după colțul casei cu șevaletul în mână. Era un bărbat robust, cu trăsături viguroase. Deși contrariat, păstra expresia jovială pe care Minerva o remarcase în fotografie.

Doamna Preda izbuti să articuleze printre sughituri:

— Spune-i și lui chestia cu crivatul, horboțici și porțolanul. E colosală!

Minerva îl cercetă cu coada ochiului.

— Da aista cine-i?

— Logodnicul! Vasâlică!

— ȚȚȚ. Nu-i Vasâlică. Matali ți-i a șagă.

Pus în temă, pictorul izbucni într-o criză de ilaritate care depășea cu mult previziunile Minervei. Se lăsase pe iarbă, apăsându-și stomacul cu amândouă mâinile.

— Formidabil!

— Cine ne-o fi făcut-o?!

Minerva se simți obligată să intervină.

— Adică ce să vă facă?

— Ți-a tras clapa, cucoană! spuse pictorul gâfâind. Și-a dat alt nume. Eu sunt Vasilică Preda.

— Jură pi sănătate!

— Jur!

Tanța își dădu drumul pe scaunul cu cosmetice ridicând ochii spre cer.

— Osândi-l-ar șel de sus și n-ar mai duce lingura la gură! Auzi cioflingariul dracului!

— Pariez că ți-a cerut și bani.

— Șăse sutii! Pentru verigi. Aurul zăcea că-l pune el.

— Ce escroc!

— Ca să nu mai vorbim de celelalte. Numa'n suplimenturi și bucăța cea grasă l-am ținut, țâne-l-ar sălile până la Sfânta Marie cea mititică! Că eu, doamnă dragă, îs șăf bucatari. Trii șuncă di Praga, omletă di patru ouă, ș-un termos di cafe neagră dimineăta. Își aminti de scrisoare: Cafe praziliană! La prânz, ave ulcica lui di borș pusă de-o parte, că șoferul de la cantină are năravul când nu-s de față să bage mâna până la cot în cazan după bucățelili de carne.

— Și din cazan cine mănâncă?

— Ei și matali! Cine să mănânce? Turiștii... Ca să nu-l spurce pe Vasâlică, îi făcem de-o parte. De-o parte îi făcem și felul doi...

— Din banii dumitale?

— Ei na-ți-o! Păi lucrez de 12 ani în comerț.

Soții Preda se amuzau copios. Pentru a o determina să mai povestească, simulară stupefacția candidă.

— Și?

— Atâta lucru am învățat și eu. Din o mie de porții, cât ai întoarce capul, ți-am și scos o mie două sute.

— Nu se poate!

— Ei uite că se poate.

— Cum?

— Duc cazanul la șisternă.

— Unde?!

— La robinet. Las apa să curgă și-n vremea aiasta ajutoriul di bucatari tot gustă. Când se strâmbă, trântesc repejor o mână de lehuștean, și doi pumni de sare.

Doamna Preda își consultă soțul din priviri.

— Sile, cred că anul ăsta mergem la Sinaia.

— Duceți-vă, duceți-vă! La Sinaia, lucrează nășăca me. Ea mi-o pus polonicul în mână.

— E clar, conchise pictorul. Stăm în București. Da cum l-ai cunoscut, domnișoară?

Minerva oftă tulburată:

— Eh! De-amu, într-o sară, făcem borderoul. Vasâlică stăte la o masă, bé vin di 16,50 și căta la mine ca la un cireș copt. Nu l-am băgat în samă, că eu, domnule, vara îs fată cuminte. Bun! Mântui treaba și dau să ies. Cine credeți dumneavoastră că mă aștepta?

— Cine?

— Escrocul! C-o fi, c-o păți, că așa și pi dincolo, că-i pictor, că are mașină, vilă, ce mai! M-o zăpăcit di cap.

Doamna Preda se întoarse spre bărbatu-său.

— Ia ascultă! N-o fi cumva Mirel?

— Exclus. E plecat în Turcia.

— Mircea?

— Nu cred să se preteze... Cum arată logodnicul dumitale, domnișoară?

Minerva își căuta cuvintele.

— Mititel di statură, că i-am și zâs: domnule, eu îs fimee impozantă! Chelbos și ochii ca moarea di curechi. Se bătu peste frunte: Stai că am poza la mine.

Curios, pictorul îi smulse fotografia din mână.

— Senzațional!

— Ei asta nu mi-aș fi închipuit! Pintilie!

— Cum zâci că-l cheamă?

Preda îi ignoră întrebarea, rămânând cu ochii pierduți peste arbuștii din grădină.

— Extraordinar!

— Cum zâci că-l cheamă? O fi însurat, pacatele, cu copchii, ha?

Femeia își privi soțul. Pictorul se gândea intens la ceva, pocnind din degete. Ceva ce părea să-i amuze. Procesul putea fi lesne urmărit pe fața lui: de la zâmbet concentrat, cu ochi scăpărători, la satisfacția șoltică, de puști năzdrăvan care întinde sfoara unde se va împiedica bunica sau domnișoara de franceză. Dintr-o dată, păru foarte tânăr, semănând iar — chestiune de secunde — cu liceanul din ultima bancă de acum câteva decenii. Își țuguie buzele groase.

"O să mă țină minte!"

— *Il faut faire attention*, spuse nevastă-sa printre dinți, ezitând între divertismentul farsei și repulsia caracteristică unei anumite categorii de femei pentru scandal și încurcături. Repulsia față de acel "și-a dat poalele peste cap". *Elle m'amuse, d'accord, mais tout de même...*

— Eu amu și să fac?! interveni oportun Minerva, de teamă ca pictorul să nu se dezumfle. Trăgea de cordonul poșetei și părea să nu se adreseze nimănui: frumușal parapon, n-am ce zâce! Fără părăluțe și fimee lepădată.

— Liniștește-te, domnișoară. Pictorul se hotărâse. Ca să fiu sincer, m-ai impresionat. Te văd femeie cinstită, muncitoare, și e păcat să-și bată joc de dumneata un șarlatan ca Pintilie. Pintilie îl cheamă. Ion Pintilie.

Minerva, pentru exces de verosimil riscă:

— Dacă-i un șarlatan, la ce să mă mai mărit cu dânsul? M-o alunga tataia cu joarda în jurul casei. Da' măcar părăluțele...

— Asta spun și eu. Ai ceva să-ți notezi adresa?

Minerva deschise poșeta, scoase un carnet jerpelit de Crucea Roșie și-și pregăti creionul. Simțea că-i bate inima.

— Scrie: strada Cerna 11.

— Basile! sâsâi doamna Preda.

Bărbatul îi făcu un semn să-l lase în pace.

Minerva își înțepenise degetele străduindu-se să picteze litere analfabete.

"Hm, Cerna... Asta o știam și eu..."

— Așa, reluă pictorul. Dacă nu-l găsești acasă îl cauți pe Regală. Cum îi zice, Coca, acum?

— Nu știu, făcu nevastă-sa ostentativ cu buzele strânse.

— Domnișoară, întrebi pe oricine unde-i Hotel Union, lângă Romarta. O stradă îngustă plină cu magazine. Ai notat? Deci Regală numărul 9 bis. Domnișoara Marieta Popescu. Acolo își face veacul. A, să nu uit, etajul 7. Adăugă amuzat după o pauză: Sper să mă pomenească!

Minerva își coborî pleoapele. N-ar fi vrut să-i vadă Preda sau nevas-tă-sa ochii. Câștigase partida.

"Să trăiești, Tanța, și să dea Dumnezeu să te măriți."

Pe o stradă paralelă cu bulevardul, un camion cisternă stropea caldarâmul. În dreptul Minervei, șoferul temperă jetul, ocolind-o.

— Ba strochește-mă oleacă, bădie, că nu mai pot di chișoare. Îs taman din Chiatra și m-o prăpădit pârjolul ista!

Șoferul, tânăr, amuzat de "chestie" dădu drumul unui șuvoi puternic udând-o până la genunchi.

Dumnezeule, ce balsam pentru picioarele umflate, stâlcite în pantofii cu toc înalt...

Apoi Minerva luă un taxi.

Capitolul V

Meci cu trișorii

Omul în gri coborî la stația Doctor Felix. Făcu câțiva pași apoi coti la stânga, fără să consulte tăblița indicatoare. Cunoștea cartierul după cum știa tot Bucureștiul, palmă cu palmă; ar fi nimerit oricând, indiferent de condiții, în orice punct al orașului.

Mergea calm, cu brațele țepene, alunecând orb și fără gânduri pe lângă priveliști cotidiene: doi pensionari jucând table sub bolta de răcoare a viței de vie, o fetiță cu degetul în nas și fruntea tuflită de geam scrutând strada. Un bătrânel cu o stropitoare verde uda straturile de regina nopții. Globul roșu de sticlă, cocoțat pe tija înaltă, culege amurgul cu luciri blânde. O gospodină în papuci se sprijini de porțiță: "Nu, madam Lenuța! Întâi o potrivești din făină și pe urmă adaugi gălbenușul".

Omul se opri în fața unei clădiri fără etaj: *Casă de rugăciuni, cultul adventist*. Clipi din ochi încercând să se obișnuiască cu întunericul. Atmosfera i se părea apăsătoare, de un straniu căutat.

Câteva femei băteau mătânii în fața peretelui central, acoperit cu fotografii religioase. O ușiță strâmtă, în dreapta altarului, se întredeschidea la intervale regulate și cineva cerceta interiorul sălii. Omul în gri se strecură de-a lungul zidurilor. Ajuns lângă ușă, aruncă o privire spinărilor încovoiate apoi apăsă brusc pe clanță, forțând în același timp cu umărul.

Doi haidamaci îi prinseră brațele. Erau prompti și experți, în mod evident dresați și desigur plătiți numai pentru treaba asta.

Se încordă brusc și, cu o mișcare fulgerătoare, își petrecu mâinile pe sub subțoriile celor doi eliberându-se. Fără să le lase timp să se dezmeticească, sări în mijlocul încăperii. Scoase cartea de vizită a lui Mateescu și o întinse.

— A! Colonelul. De ce n-ai zis? Poftim.

Omul în gri pătrunse escortat de paznici într-un coridor îngust, fără ferestre. Fu izbit de mirosul dulceag care se oprea undeva în cerul gurii.

"Opiu?! Nu se poartă la București. Ce o fi?"

Unul din haidamaci îi indică o ușă capitonată.

— Acolo.

Deschise încet. Se temea de o cursă. Fluieră ușor. Nimerise într-un tripou. Un tripou în inima Capitalei.

Era o sală de vreo 50 de metri pătrați. Opt mese înconjurate de scaune stăteau aliniate pe două rânduri. La un capăt se afla barul și se părea că oricine se poate servi fără să plătească. Apoi înțelese. O femeie la vreo 40 de ani, cu un șal japonez pe umeri, se apropie ținând în mână un cartuș de jetoane. Avea fața obosită iar privirea piezișă căuta lăaturalnic. Întrebă scurt:

— Cât?

Omul în gri scoase cinci bancnote de o sută. Femeia nu-și camuflă licărul de dispreț. Numără banii și spuse fără să-l privească:

— Nu ajunge. Încă trei. Intrare, consumație. Din câștig, 20 la sută caniotă.

Bărbatul rânji și se rezemă de bar aprinzându-și o țigară. Privi jur împrejur. Treizeci de persoane, grupate la diferite mese, jucau intens. Barbut, ruletă, pocher.

O lume ciudată, dementă, amalgam social înghesuit în cazinoul pitic și vorace. Privind fețele descompuse te gândeai fără să vrei la mașini stricate, fără ax, jucării cărora le-ai întors prea mult arcul. Glasuri răgușite de patimă se încrucișau străpungând norii groși de fum: "Plus potul! Șase-șase! Ful!... Mai schimbă-mi cinci mii... Sec!"

Mize fantastice, înspăimântătoare aruncate pe-o singură carte, pe o culoare sau pe clipa când zarurile țâșneau din pahar poposind pe postavul verde.

Omul în gri își umplu un pahar cu coniac și se apropie de ruletă. O ruletă în miniatură. Puse câteva fise la întâmplare pe negru, pe impar, pe 27.

Crupierul, un bărbat oacheș cu o expresie blazată, îl privi lung.

— Jocurile sunt făcute!

Pierdu și ridicând din umeri trecu mai departe. Jocul, în orice caz jocul ăsta, nu-l interesa. Formidabilă, halucinantă i se părea ambianța. Nu-i putea ieși din minte că la 12 pași în stânga sau în dreapta clădirii se plimbă un milițian, că acoperirea "casa de rugăciuni", deși oficială, e prea spectaculoasă și totodată prea șubredă pentru a rezista. Greu de înghițit pasiunea bruscă a unor astfel de mutre pentru cultul adventist. Oamenii riscau îngrozitor desigur contra unor beneficii grase, dar amănuntul în sine nu schimba nimic. Se gândi că Filipaș trebuie să fie un gen de aventurier dement, specia cea mai periculoasă — orgoliu tâmpit, îndrăzneală fără instinct, patimă fără supapă, un tip care alunecă, fatal alunecă, antrenându-și și partenerii.

"N-aș merge pe aceeași carte cu el."

Traversă încăperea aparent distrat, aruncând priviri întâmplătoare pe la mese. În colț se afla o ușă. Părea să n-o folosească nimeni. Rămase câteva clipe în expectativă apoi, pândind un moment de neatenție, o deschise brusc, strecurându-se cu spatele. O scară în spirală ducea spre etajul superior. Urcă treptele de lemn și ajunse într-o odăiță mică, mai mult o anticameră. Prin ușa abia crăpată, străbătea un glas.

Filipaș, așezat într-un jilț incomod, vorbea la telefon. Avea o figură scobită, cu pielea prea întinsă. Tâmpilele și orbitele în special făceau impresia unor cavități goale. Lăsă receptorul privindu-l surprins pe omul în gri care se apropia degajat.

— Pe cine cauți dumneata?

Celălalt continuă să se apropie.

— Cum îți permiți?

Filipaș strângea în mână un cuțit. O lovitură puternică în plină figură îl făcu să-și piardă echilibrul. Nu avu timp să se redreseze. Omul în gri

izbi a doua oară:
— Unde e Pintilie?

După menu-ul lui Spiridon, Dobrescu deduse că Minerva este bine dispusă. Cățelul se regala cu o mascotă cu frișcă pe care nu se îndura s-o atace dând târcoale farfurioarei. În cele din urmă, își înfundă botul în prăjitură clefăind zgomotos. Codița cenușie, tunsă caraghios cu un pămătuț la capăt, desena spirale de fericire.

— Nu vrea să mănânce civilizată și chestia asta mă indispoaze teribil.

— Dacă n-are linguriță, opină locotenentul.

Văzu pe un scaun, în dreptul ferestrei deschise, expuși la soare pantalonii înflorați din care se mai scurgeau picături de apă.

— Ați avut de-a face cu pompierii?

Minerva își oblojea picioarele umflate. Ochii negri aveau o expresie ștrengărească. Zâmbi:

— Șoferul de la I.C.A.B.... N-a fost atent.

— Sper că i-a mai rămas ceva din mașină.

— Economisește-ți spiritele, băiețuș, și stai jos. Țipă alarmată: Nu pe Keops! Ce naiba, nu vezi că e în recreație?!

Papagalul ieșit din colivie își înfipsea ghearele în stofa taburetului. Însăpăimântat de tentativa lui Dobrescu zbură deasupra oglinzii. Scotea țipete sfâșietoare.

— Hm, se strâmbă Minerva. Are impresia că ai făcut-o înadins. De altfel și eu. Zi, ce-i cu Marieta Popescu?

— Nimic ieșit din comun. Locotenentul reușise să se așeze.

Douăzeci și șapte de ani, controlor tehnic de calitate la Fabrica de confecții București. Căsătorită cu un proiectant bețiv și nesperios, dar despărțită în fapt de cinci ani. Fără copii. E foarte apreciată la întreprindere. Conștiincioasă, liceu seral, lucrează de la 16 ani. Portăreasa blocului — astea le știu pe toate — afirmă că e o femeie serioasă, modestă și rezervată.

— Și s-a încurcat cu Pintilie, nefericita! O compătimesc. Dar apropo, cum ai reușit să fii atât de expeditiv? Nu-i nici o oră de când ți-am telefonat.

Dobrescu clătină din cap, plin de semnificații.

"Eh! Parcă apreciază cineva cât alerg și cât mă zbucium..."

Minerva își ascunse zâmbetul.

— Ai lucrat bine, băiete. Rectifică dintr-o veche reticență pedagogică: Binișor. Cum ai de gând să abordezi persoana? Ajunge, Spiridon! Îi smulse farfuria de sub nas, băgând-o în frigider. Te ascult.

Locotenentul luă o gură de aer. De obicei, propunerile lui generau cele mai caustice observații din partea Minervei.

— Plecând de la datele pe care le deținem, aș opina pentru o atitudine sinceră.

— Adică?

— Sunt convins că nu ne va refuza ajutorul. O femeie muncitoare, conștiincioasă...

— Am reținut caracterizarea șefilor. Nu e cazul s-o repeți.

— Deci, putem avea toată încrederea în ea. Există oameni — și convingerea mea este că Marieta Popescu face parte dintre aceștia — pe care adevărul îi obligă. Obții mai mult de la ei comportându-te loial, decât recurând la subterfugii.

— O luași pe panta psihologică. E un versant alunecos, băiete! Fata asta îl iubește pe Pintilie. Cel puțin așa îmi închipui. În orice caz e premisa de la care plec. Relații normale între un bărbat și o femeie,

amândoi tineri. Chiar dacă rațional ea nu e de acord cu ceea ce cunoaște reprobabil din conduita lui Pintilie, sufletește rămâne alături de el. Din nefericire, nu adorăm doar îngeri. Ba, printr-o inexplicabilă perversitate a firii, pramatiile se bucură de partenerii cei mai devotați. Știu, oamenii sunt dispuși să ne ajute și de cele mai multe ori o fac, dar aici intervine subiectivismul. Femeia va ezita mult, se va hotărî greu să-și trădeze iubitul. În consecință, trebuie să fii extrem de atent.

— Cum ziceți dumneavoastră.

— Dar tu cum zici?

Locotenentul mormăi ceva și dădu să iasă.

— Stai! îl opri Minerva. În ce tură lucrează femeia?

Dobrescu se fâstâci:

— Am uitat să întreb. Dar telefonez imediat.

— Formidabil! Uite ce înseamnă să te grăbești cu aprecierile. Unde ți-o fi capul? Îmi pun întrebarea asta de cinci ori pe zi. Primul lucru de care trebuia să te interesezi!

Se foia agitată pe lângă colivia papagalului și Keops începu să țipe:

— Ai feștelit-o, băiete, ai feștelit-o!

Minerva râse:

— Polița pentru chestia cu lingurița, pentru cucurigu și celelalte. Știi tu care!

Locotenentul ieși în stradă năuc. Intervenția lui Keops fusese prea oportună. Nu reușea să priceapă trucul.

Dobrescu se întoarse la minister după două ore. Căpitanul Macri clasa un teanc de adrese. Locotenentul se uită spre biroul Minervei:

— E aici?

— N-am văzut-o.

Dobrescu oftă și se lăsă greu în fotoliu. Căpitanul zâmbi:

— Cum mai stai cu problemele de algebră?

— Pardon! Locotenentul ridică arătătorul: Exerciții de perspicacitate, intuiție, spirit de observație, bun simț și etc.

— Hm, nu s-ar putea spune că nu ești un tip ocupat...

— Mie-mi spui?! Toată ziua taca-taca-taca-taca! Îmi vine să-mi iau lumea în cap! De ce fac aia și nu ailaltă, de ce-i așa și nu altminteri? Cască ochii nu gura! Nimic nu-i bine, și când e bine, de ce nu-i pe dos? Dar dacă aș avea un elefant alb? Dobrescu se ridică: De ce elefant, domnule, și de ce alb?!

Ușa se deschise brusc și Minerva apăru în prag. Le aruncă o privire subțire, ca un lasser.

Macri se înecă, improviză un pretext și ieși din birou.

Locotenentul rămase cu gura căscată, incapabil să spună un cuvânt.

Dobrescu puse pe masă o foaie de hârtie. Îngăimă:

— Adresa pe care mi-a dat-o Marieta Popescu... O comună în apropiere de București...

Minerva îl măsură încruntată, apoi articulă răspicat:

— În sfârșit, tovarășe Dobrescu — accentuase apelativul în mod semnificativ — în sfârșit s-au limpezit relațiile dintre noi.

— Vai de mine, îngână înspăimântat locotenentul.

— Pardon! Fără familiarisme! Din acest moment, pentru dumneavoastră sunt maiorul Minerva Tutovan. Pufni vorbind unei terțe persoane: Hm! Taca-taca-taca-taca! Un elefant alb! De ce-mi trebuie un elefant alb! Într-o zi am să-mi iau lumea în cap! Ce mă surprinde e că ați

așteptat atât. Dacă dumneavoastră tovarășe, nu sunteți de acord cu metodele mele, dacă le considerați greșite și nepedagogice puteați să mi-o declarați cinstit sau să raportați colonelului.

— Bine, dar...

— Vă rog! Nu suntem în prietenie!

— ... dar a fost o glumă, vă dați seama... Nici prin cap...

— Încă o minciună care nu vă onorează. Mi-a rămas suficient discerământ pentru a distinge între adevăr și mistificare. Ce-mi pare rău este că trebuie să ne despărțim în asemenea condiții. Speram într-o variantă mai civilizată.

Părăsi încăperea cu pași înțepați.

Capitolul VI

Betsy din Chicago caută un văr

Minerva sosi indispusă acasă. Îi trase un șut lui Spiridon, care găsim deschis frigiderul gustase nițeluș din toate, apoi intră în baie. Un duș scoțian crâncen, gheață și clocot alternate de vreo douăsprezece ori.

leși ca un rac, strâns înfășurată în capotul de casă. Gluga albă avea în spate un ciucure lung care se bălăgănea ca o pendulă. Bău cafeaua pe îndelete meditând profund. Din când în când sorbea din cocktailul Minerva III: suc de roșii, un deget esență de mentă și cincizeci de grame lichior indian. Înăuntru stoarse două lămâi.

Invitat cândva, locotenentul Dobrescu renunțase pentru totdeauna la intenția de a degusta și primele două variante. De altfel imediat după aceea intrase în concediu medical: o deprimare inexplicabilă.

Deschise dulapul — faimosul dulap — o debara care ocupa tot perețele. Părea stranie înghesuiala aceea fistichie de haine, peruci și pălării, rochii, truse de machiaj, costume și accesorii, față de sobrietatea vestimentară invariabilă a maiorului Tutovan: taier bărbătesc, ghete, ciorapi trei sferturi. Te puteai crede în magazia unui teatru și pe undeva impresia nu era cu totul falsă. Fantastica colecție de boarfe reprezenta garderoba profesională a Minervei.

Băgă în valiză — urma să se costumeze la minister — niște pantaloni vărğați, largi, un bolero în culoarea dungilor, un fâșiu portocaliu și trusa de machiaj.

Trase apoi un sertar, alegându-și accesorii: o pereche de cercei mari — Carmen actul I, aria cu evantaiul — un ceas verde cu o curea lată ca la trapeziști și o brățară argintie care se prindea deasupra cotului. Se dădu un pas înapoi:

"Hm, cred că voi arăta destul de trăznită. Ce ar avea în plus Betsy... Betsy din Chicago? Știu!"

Puse mâna pe telefon:

— Maiorul Dragoman? M-ai recunoscut... Aș avea nevoie de o mașină. Ceva mai pitoresc. Un Jaguar, sau un Ford-mustang. Nu, dragă! Cu buline nu mă avantajează. Poate indigo, am un ten măsliniu. Aștept acasă... În regulă. A, să nu uit. Un număr străin. Ceva cu M-X-Y sau Z și cifre puține... O americană trăznită care-și caută verișorul din România. Sper să fac față. Mersi, ești drăguț. În spate, aruncați niște reviste, un cartuș de Pall-Mall, cât mai multe aiureli care să ia ochii. Așa, așa, băiețăș!... Ce importanță are că ai 50 de ani? Să crești mare!

Sonerie de la ușă zbârnâi sonor.

"Cine naiba o mai fi picat! ?"

Un bărbat cu șapcă de comisionar și niște flori în brațe se înclină

politicos.

— Ați greșit, îl repezi Minerva. Parastasul e vizavi.

— Domnișoara Tutovan, apartamentul 18. Așa mi-a spus portăreasa, făcu omul derutat.

Luă buchetul, șapte trandafiri mareșal, boboci superbi de un gălbui dulce, înveliți în celofan. De antetul florăriei era prinsă o carte de vizită:

Sincere scuze din partea umilului învățăcel, Dobrescu, mereu corigent, dar sincer pocăit.

P.S. Mama m-a tras de urechi pentru că am fost măgar.

Minerva se scărpină în cap deranjându-și casca strălucitoare.

"Ia te uite, pezevenghiul! Cine l-o fi învățat șmecheria cu florile?!"

Minerva sosi la Pogoarele ca o vijelie. În spatele bolidului argintiu strălucitor și mare cât o casă, câteva babe se închină. Frână cu scrâșnet ucigător chiar în fața porții. Automobilul tresări ca biciuit, se cambră, apoi se domoli.

Gazda, un bărbat între două vârste ieși intrigat în prag.

— Hello, boy! ți-pă, nu se știe de ce entuziasmată, Minerva.

— Ura, tovarășa! replică celălalt. Mai auzise de cazuri din astea...

Minerva sări zveltă și spectaculoasă din mașină. Își scoase ochelarii și mânușile apoi îl luă familiar de umeri:

— *How do you do?* Adică ce mai faci?

Vorbea stâlcit românește, nu ca cineva care abia învață, ci ca cineva care a vorbit cândva bine, dar a pierdut deprinderea. Medita că o limbă prea cursivă un debit mult prea variat ar fi ridicat sprâncenele interlocutorului atent. Româneasca lui Betsy nu trebuia să semene cu cea a unui anglo-saxon care umblă cu dicționarul sub braț. Betsy n-ar fi întâmpinat în nici un caz dificultățile clasice în pronunțarea î-urilor ori ă-urilor, iar expresiile uzuale le-ar fi reținut relativ corect.

După foarte mulți ani de emigrație, datând încă din copilărie, după cum preconiza personajul, ar fi intervenit însă o ușoară deviere a accentului, anumite *chș*-uri caracteristice, o sărăcire a vocabularului eventual traduceri libere din engleză: sunt bătrână de 30 de ani, de pildă în loc de am 30 de ani, un sfert de oră până la 5 în loc de 5 fără un sfert etc.

Omul ținți arătătorul spre pieptul ei.

— *United States?*

Avea trăsături plăcute, un chip simpatic cu o privire atentă. Trupul, cândva bine făcut, începuse să cedeze rotunjimilor vârstei. Trăgea din țigară calm, și aparent deloc surprins.

— *Oh, yes Chicago!* Ai fost la Chicago? Un mic oraș foarte frumăus.

— Al Capone ce mai face? Dacă-l vezi transmite-i salutări din partea mea.

— Capone! Minerva râse încântată: *He is dead.* Nu așa... Scuse-me! A murit. Acuma alții, mai... ha, ha, ha! Își luă o poziție de parcă ar fi tras cu mitraliera dintr-o mașină în mers: du-du-du-du-du! Apoi tare, ca o explozie: Bum! Ai înțeles?

O privi pieziș:

"E complet sonată!"

— Înțeles.

— Vii la mine pentru Week-end și vezi. Eivion Pan-American te duce *all right*. Oprești ticket cu telex. Se uită prin prejur: aici e casa ta?

— Îhî.

"Reședința mea de vară e la țară", gândi Minerva. Era o construcție rudimentară, ziduri date cu var și un acoperiș, ridicată în mijlocul unei grădini destul de mari. Cunoștea genul, "bungalow-ul" înjghebat la câțiva

kilometri de Capitală, tribut al unei mode relativ recente printre bucureșteni și care-ți îngăduia să arunci nonșalant amicului epatat: "Mă duc la țară pentru câteva zile. Mă obosește orașul. Dacă nu ești ocupat... mi-ar face mare plăcere". Minervei, citadină înrăită, i se zbârlea pielea numai gândindu-se la perspectiva unei astfel de petreceri: "WC-ul după colț, în grădină, unde de regulă latră un câine, apă la puț, gâze, furnici și alte chestii dubioase..."

Trase gazda de cămașă.

— Ha, ha, Bill! Tu ești excentric! Ha, ha! Tu Crusoe! Văzu barca din spatele casei: Asta iaht-ul tău?! Își duse degetul la frunte: nu iaht...

— Crucișător!

— Oh, yes, înțeleg, Bill.

— Nu mă cheamă Bill!

— Nu face nimic. Eu când cunosc *boy* simpatic, îi spun Bill. Bill este..., nu reuși să găsească termenul și aducându-și mâinile în față ca la sluj își în doi brusc genunchii: Ha? Ha? Ha?

— Stai țeapănă, madam, că-mi strici reputația. Se interesă totuși: Câinele?

— No!

— Pinguinul?

No, no, no! Izbucni triumfătoare: Cangur ai meu. *I love*, adică țin foarte mult la el. Deveni oficială. Tu cine ești?

— Popescu.

"Al 500-lea pe care-l cunosc numai de când fac meseria asta."

Chițai grațios:

— Eu, Betsy!

Își strânseseră mâinile solemn, Minerva zgâlțâindu-l cam mult și arătându-și dinții mari. Îi trase pe neașteptate un pumn în stomac. Omul și-l supse reflex privind-o cu luare-aminte. Aproape că puteai să-i culegi cuvintele de pe buze; "E incurabilă, săraca!"

— Prieteni! Minerva râse dând din cap fericită.

— Pace și prietenie, dar umblă blând.

— O.K, Bill!

Popescu rămase țintuit locului cu mâinile în buzunare.

— În fond pe cine cauți dumneata?

— Pe John.

— Care John?

Omul păstra o expectativă plină de circumspecție. Privirea cercetătoare deslușea toate amănuntele, evalua în parametri personali, cântărea, îi căuta mereu ochii.

— John Pintilie!

— Aha! făcu Popescu plin de semnificație.

Asistența își îngroșase rândurile prin aportul substanțial al tuturor babelor din comună. Râdeau astupându-și gura. Popescu o pofti înăuntru. Încăperea era sumar mobilată.

Minerva se așeză într-un șezlong, Popescu pe marginea mesei bălângănindu-și piciorul. Trase din țigară și expiră alungând fumul cu mâna.

— Pe Pintilie zici că-l cauți?

— Oh, yes, verișor al meu din România. N-am crezut niciodată, găsit așa greu la el.

— Țțțț! se miră omul fals. Văd că o rupi destul de bine românește.

Minerva râse flatată. În dreapta se afla încă o încăpere. Nu se auzea nimic, dar privind ușa închisă, își dădu seama că cineva intrase de curând acolo. Pentru a se convinge începu să se plimbe prin odaie. Atingea ca din întâmplare, cu un fluturat ușor al degetelor, pereții,

obiectele, ce-i venea la îndemână. Mângâie în treacăt clanța. Era udă. Deci o persoană cu mâinile ude pătrunsese de curând în camera cealaltă. Iar persoana nu putea fi Popescu, socotind că trecuseră cel puțin 20 de minute de când sporovăiau împreună.

"Cine să fie?" se întrebă turuind mai departe.

— Eu nascut aici. Când ai fost de șase ani bătrână, ai plecat la Chicago.

— Stai, madam, să ne înțelegem. N-am ieșit nici la bulgari.

— *No*, Bill! Eu la Chicago!

— Aha.

— De atunci, n-am văzut pe John, dar scriem mereu. Și de la Miami. Se interesă dulce: Îl mai aștepți mult?

— Pintilie nu locuiește la mine. Cine te-a trimis aici?

— *Miss...* Mariet Popescu. Abia atunci făcu corelația: Ha, ha, ha! Tu, Popescu! Ea, Popescu! Este soțul tău?

— Aș, bunica.

Minerva simulă o criză puternică de râs chiar în dreptul ușii. Își împiedică dintr-o dată cotul în clanță împingând concomitent cu spatele. Ușa se deschise brusc și se trezi în fața unor priviri holbate: trei bărbați la o masă de pocher.

Potul i se păru impresionant — poate câteva mii de lei — teancurile partenerilor se numărau în centimetri. Nu se vedeau decât hârtii albastre.

"Ăștia-s nebuni?! O sută de lei deschiderea?!"

— *Hello, boys!* se repezi Minerva strângându-le mâna pe rând.

— Ce vrea asta, Nicule? Întrebă contrariat unul din jucători.

Deși foarte tânăr, avea o față bătrânicioasă, boțită.

Popescu gesticulă în spatele Minervei apoi avertiză cu tonul acela caracteristic care anunță intrarea panterelor în arenă:

— *Miss Betsy* din Chicago! Descinde direct din Miami. Cangurul Bill, inteligent și sentimental, este confidentul domniei sale. Are și un tanc pe Broadway. Verișoara lui Pintilie, deși ăla pare întreg. Se întoarce: John nu stă la mine, dar trebuie să vină dintr-o clipă într-alta.

— *Merci*, Bill! făcu Minerva fermecată. Tu ești drăguț...

— Uite așa o ține. Și i-am explicat că mă cheamă Popescu.

— *O.K., Bill!*

— Poftim!

Expresia celorlalți se schimbă. Dintr-o dată amabilă, zâmbet lung, cleios. Făcură prezentările.

"Așadar, Pintilie nu-i printre ei..."

O întrebare în ceea ce-l privește ar fi fost legitimă, totuși Minerva ezită. E drept, traversase oceanul și Europa ca să-l vadă pe verișorul John. Plecând însă de la datele personajului sugerat, zurlia Betsy, prietena unui cangur, o consecvență de intenție prea fermă — întrebări stăruitoare despre Pintilie — l-ar fi pusă în gardă pe Popescu, prudent măcar din principiu, dacă nu avertizat de instinct. I se părea mai natural ca Betsy să afișeze o camaraderie gălăgioasă, sportivă, cu pumni repeziți în coaste, plex și spinare, "măi, porc de câine!", un exotism pitoresc ținând de alte meridiane sau cel puțin așa cum ni-l imaginăm noi pentru că am văzut multe filme cu personaje care n-au existat probabil niciodată.

Poate că Betsy picată într-un cerc de pocheriști, băieți simpatici, s-ar fi ambalat uitând pentru moment că se află la Pogoarele și nu în Arkansas și că cel căruia îi încearcă pectoralii nu e cowboy-ul Tom, ci Popescu, escroc din fauna dâmbovițeană. Desfășurându-se, ar fi uitat în consecință și de John, și indiferent de cum ar fi stat lucrurile, o ignorare a

intenției primare nu putea decât să facă impresie. "E o țicnită, dar nu e periculoasă." În această lipsă de insistență, Minerva plagia cumva manevrele cumpărătorului abil care, intrat în dugheana negustorului, nu-și arată preferința pentru obiectul râvnit ci, ocolindu-l, se ocupă de ceea ce în ori și ce caz nu va achiziționa pentru ca la urmă, vag distrat, să se intereseze de marfa vizată.

Nu se îndoia o singură clipă că oamenii aceștia știau multe despre Pintilie. De altfel, pocherul realiza o trăsătură de unire între ceea ce își imaginase la locuința cartoforului și ceea ce găsisese aici. Se juca tare, "argent comptant", evident, și era greu de crezut că indivizii se amuzau luându-și banii unii altora. Puteai presupune mai degrabă o combinație frauduloasă a doi sau trei dintre jucători, înțeleși să-l jecmănească pe al patrulea, naiv de prin provincie venit să se distreze în Capitală.

Trecând în revistă figurile din jurul mesei, Minerva reflectă că inginerul, eternul inginer cu bani venit de pe un șantier din celălalt capăt al țării trebuie să fie individul din dreapta ei. Avea o expresie caracteristică, plină de sine, un împins al gușii în piept la fel de caracteristic. Pe degetul mic strălucea o așa-zisă șevalieră. Minerva cunoștea inelul, una din afacerile mănoase ale vaporenilor sau ale bișnițarilor intermediari: aur 8 carate, sursa — bazarurile colorate din Istanbul, turnat subțire cât o foiță de staniol, dar pe un calapod care să sugereze masivul.

Un singur amănunt o nedumerea. Cărțile de joc nu erau măsluite. Nu regăsea în arabescurile florale manoperele lui Preda, acele volute prelungite, ramuri imperceptibil deviate sau sfere împlinite. Faptul semnifica fie că în cadrul grupului Popescu metodele de lucru erau altele, ori numai diversificate, fie că Pintilie își rezerva monopolul cărților contrafăcute.

Și mai era ceva. Nimeni nu părea cu adevărat surprins de vizita ei. Prezentarea aceea de un grotesc ieftin a lui Popescu li se păruse suficientă. O ingeraseră firesc, fără întrebări suplimentare. Erau pesemne obișnuiți cu astfel de apariții, indivizi niciodată sau foarte rar aceiași, agățați în cine știe ce condiții, aduși aci și curățați de bani. Lipsa de curiozitate manifestată trăda mai mult decât cotidianul, ilustra sistemul.

Cineva împărți cărțile, era de la sine înțeles că americanca va juca, și Minerva își zise că trebuie să piardă. Instinctiv devii binevoitor față de fraierul care plătește. Jocul evolua înfierbântat, stimulat de o prezență nouă. Inginerul își frământa încântat mâinile. Va avea ce povesti celor de acasă: "Plus zece mii, am zis. Uite, pe ochii mei mă jur!"

Minerva învățase pocher pe la 12 ani, într-o vacanță ploioasă petrecută la tanti Caliopi la Lerești, lângă Câmpulung Muscel. Mătușă-sa trișa — femeia asta n-a suportat niciodată să piardă altceva în afară de bani, chei, timp și doar din când în când umbrela. Achitarea datoriei consta în trei cucuriguri răsunătoare urlate de pe acoperiș. Din cauza aceasta și numai dintr-aceasta, Minerva lupta din răspuțeri ca să câștige urmărind cu ochi de șoim manoperele lui tanti Caliopi. Plăcerea de a o vedea pe mătușă-sa cățărându-se în vârful casei să strige cucurigu — spectacol pasionant urmărit de vecini și găzdoi la ore fixe — era inegalabilă. De fapt, după câteva zile, le vizitase agentul sanitar care le întrebese cu un tremur ciudat al glasului și fără să intre în casă dacă nu cumva le poate fi de folos.

Jucase mai târziu în facultate, iar ulterior rar, cu prilejul unor reuniuni întâmplătoare. Fără îndoială însă că la astfel de partide nu asistase niciodată.

Se trăgea dement, escrocii forțau, aproape că nu exista mână fără pe șase, pe nouă, pe 27, iar inginerul plecând probabil de la premisa că

totdeauna câștigă cel care are mai mulți bani, se simțea obligat să participe la toate poturile, solicitând din când în când tururi. Popescu chibița corect, fără intervenții. Arborase o mină blajină și zâmbăreață: "Copiii se distrează, joacă și ei acolo, pe o înghețată..." Râdea exagerat la absolut tot ce spunea americanca și se bucura lingușitor ori de câte ori câștiga.

Minerva scormoni în geanta imensă de crocodil căutând bricheta. Evident, o găsi greu, dând posibilitate celorlalți să arunce înăuntru privirile acelea nedelicate cărora foarte puțini le rezistă. Înregistrară o garnitură de poșetă în argint, piepten, pudrieră și un triptic mic pentru fotografii, pașaportul, o tabacheră, câteva hârtii verzi în schimbul cărora nepoții unchiului Sam își cumpără pe 5-th Avenue acțiuni, o blondă miraculoasă în bichini sau de-ale gurii. Toate trebuiau să se adauge la nota de autentic și chiar dacă virtual oamenii acceptă, sunt avizați despre posibilitatea unui travesti, ad-hoc, se lasă păcăliți de fleacuri strălucitoare, de mici detalii pe care în reprezentări tipice inconștiente le împrumută unui ins ori unui fenomen. Astfel o tolă în poartă automat gândul la un poștaş, stetoscopul la un medic. Sunt imagini simbol intrate în sânge și trebuie să vină altceva, un amănunt strident, o gafă care izbind bunul simț să devieze traiectoria înregistrărilor operate fără discernământ în virtutea inerției.

— Cip!

— Pas!

— Pas, făcu Minerva suflându-și zgomotos nasul. Pierdea așa, dintr-o clipită vreo 3 000.

— 1 500, ceru tânărul cu figură bătrânicioasă și numără banii fără să se grăbească.

Unul din escroci se retrase. Rămăseseră în joc celălalt, inginerul și Minerva. Se gândi că americanca nu s-ar fi eschivat de la o sumă atât de ridicolă și azvârli absentă bancnotele pe masă.

— Ce aveți? întrebă inginerul.

— *Dead man's hand*, ciripi Minerva.

— Ce zise, neică?

— Adică ași cu optari, traduse prompt Popescu. E la ei o chestie. Mâna mortului.

— Aha! făcu inginerul. Slab pentru mine.

Răsfiră pe masă o chintă. Boțitul începu să râdă:

— Nu ține! Culoare.

Adună banii și cu aceeași răbdare îi sortă aranjând teancul cu figura lui Bălcescu deasupra. Îi făcea plăcere să-i manipuleze, degetele parcă salivau.

Inginerul, verde la față își aprinse o țigară.

— Ciudat... Foarte ciudat...

Popescu îl privi fix. Întrebă blând:

— Ce anume?

— Știu precis că am aruncat nouarul de caro. Stau și mă întreb cum a apărut la dumnealui.

— Vi s-o fi părut...

— Nu! interveni boțitul cu figura omului inocent adânc ofensat.

Poftim banii înapoi. În condițiile astea, eu nu mai joc. Dacă domnul inginer își permite...

Ai fi zis că e gata să plângă.

Derutat, inginerul dădu înapoi:

— Cine știe... Poate că mă înșel... Scuzați-mă. Era sufocat de dezinvoltura cu care pierdeau bucureștenii, înspăimântat pe undeva să nu facă figură provincială, nedeprins cu lumea.

"Idiotule... Te duc ca pe un copil mic."

Apoi se gândi că e cazul să mai facă o figură. Se ridică și cu un aer extrem de serios începu să execute genuflexiuni. Zece-douăzeci-treizeci. Oamenii se holbau la ea, fără să-i înțeleagă intențiile. La fiecare cinici mișcări scotea câte un chiuit prelung care zguduia asistența.

— Incașii? se interesă Popescu.

— Trage storurile, Nae, că mai cheamă careva Salvarea!

Minerva nu răspunse continuându-și exercițiile. Ai fi zis că nimic altceva pe lume nu conta pentru ea, decât genunchii care nu scârțâiau și reglarea suflului.

— Mai jucați?

— *I can't!*

— Ce vrea?

— Zice că nu mai poate, explică Popescu.

— De ce, dom'le? Aiurește-o cu ceva, e nasol să rămânem în trei, șopti inginerul.

— Văd că Pintilie nu mai vine, spuse plictisit Popescu.

Minerva se privea în oglindă, verificându-și machiajul. Păru să-și aducă brusc aminte de motivul care o adusese aici.

— *Oh, yes*, Pintilie. Strigă în fața ferestrei de parcă l-ar fi văzut venind: John! John!

— Taci, madam, că iar se adună satul! Se întoarse către ceilalți: Dra-cu m-a pus s-o bag în casă?!

— Ce spune, Bill?

— Iar? Mă cheamă Popescu!!! Silabisi: Nae Popescu!

— O.K. Bill.

— Ptiu, are un fix.

Subit, Minerva începu să cânte tare cu elan și interpretare o melodie de jazz.

Bătrânicosul sări speriat în picioare.

— Astupați-i gura, fraților, că dă miliția peste noi!

— Asta-i om să te înțelegi de vorbă bună? Nu vezi că-i filează o lampă?

— Clar, admise trișorul.

— Mi-a pocnit un pumn la poartă de am văzut toate steluțele de pe drapelul lor.

Inginerul păru brusc interesat.

— Așa, din senin?

— Nu. Din prietenie. Aoleu! Cârâie și fals pe deasupra! Pe unde naiba o fi umblând idiotul ăla de Pintilie?!

— Era acum o jumătate de oră la cârciumă cu un tip. Spune-i lui Sonache.

— Auzi, madam! Pintilie e la drugstore-ul comunal. Bea drojdie.

Minerva tocmai se desfășura puternic.

— *O.K.*, Bill! *Thank you* pentru amabilitate. Voi toți *boy* simpatici.

Trișorul făcu ochii mari consultându-i din priviri pe ceilalți.

— Dacă nu întâlnesc, spune lui John că a venit verișoara Betsy din Chicago.

— Ce chestie!? se miră cineva apărut pe neașteptate.

Se întoarse surprinsă. În pragul ușii stătea un bărbat uscățiv.

— Ce chestie! repetă individul. Adineaori l-a căutat pe Pintilie, frate-său din Argentina.

Minerva se crispă. Parcă ar fi primit o lovitură în moalele capului.

"Celălalt. Mi-a luat-o înainte."

Omul în gri plimbă lampa de benzină la subțioara lui Pintilie. Un zâmbet sardonice îi strâmba gura. În magazie era aproape întuneric. Prin fereastră mică, un fel de *vasisdas*, se strecura amurgul, sulii de aur roșu care se înfingeau la picioarele cartoforului. Fusese răstignit pe un perete. Frânghia îi intra adânc în carne.

Părea ciudat acest Christ în dangarezi, despuiat până la brâu. Pe frunte apăruseră stropi rotunzi de sudoare ca niște lacrimi.

Omul în gri apropie lampa de torsul gol.

— Vorbești?

— Nu știu... Nu știu...

Plângea ferindu-și instinctiv trupul. O tresărire reflexă a mușchilor. Atât. Simți durerea, mușcătură de viperă, gheară de foc înfiptă în tot trupul. Un urlet groaznic îi scăpă din gât. Urlet neomenesc, de moarte.

— Ce ai luat? De unde ai luat?

Cercetă fața cartoforului cu o curiozitate sadică. Pupilele lui Pintilie, dilatate, inundaseră irisul lăsând o margine îngustă, albastră. Gâfâia.

— Nu știu. Vă jur!

— Juri strâmb.

Flacăra îi biciui obrazul, părțile moi de sub ureche, coborî abilă de-a lungul brațelor căutând încheieturile, palmele asudate.

Pintilie simți că nu mai suportă. Își încleștă dinții. Răcnetul îi vâjâi în urechi straniu, un țipăt străin. Dar aceasta era o înregistrare abstractă, percepută undeva în străfundurile ființei. Ca și mirosul greu, ațâțător. Crezu că-și pierde cunoștința, dar nu izbuti.

Omul în gri ridică lampa. Privea hipnotizat țesutul măcinat de foc. Pierdea un lichid galben, gelatinos, iar dedesubt totul se regenera fără urme. Derma triumfa asupra flăcării. Și totuși Pintilie suferea, simțea acut până la cei mai îndepărtați centri, cu toată ființa lui durerea.

Gura omului în gri se umplu de salivă. Îi plăcea. Ceva pervers... Ar fi trântit jos o femeie.

— Vorbește! Ce-ai luat?

— Nu-mi amintesc, gemu sfâșietor celălalt! Nu știu. Flacăra se apropia amenințătoare: Așteptați! O dată, am luat un antinevralgic. Da, asta trebuie să fie...

Omul îl pocni cu sete.

— Îți bați joc de mine?

— Jur! Vă jur! Pintilie plângea. Mi-a fost rău după aceea. O zi întreagă. Mă durea tot trupul. Nu mă puteam ridica din pat. Parcă ardeam... O zi întreagă. Atunci însă nu m-am gândit.

— Când s-a întâmplat asta? Vorbește!

— Acum două săptămâni. Găsisem o servietă. Înăuntru era o pastilă. Mă durea capul.

— Unde-ai găsit servieta?

— La CEC. Abia se deschisese agenția.

— Care agenție?

— De pe Moșilor. Vizavi de patiserie.

Omul în gri întrebă sec.

— Ești sigur că n-ai furat-o?

— Nu, puteți să mă credeți. Completam formularul la o măsuță laterală lipită de perete. Servieta era jos, lângă scaun. O uitase cineva. Când am plecat, am luat-o sub braț. Asta e tot. Vă jur!

— Ce-ai găsit înăuntru?

— Nimicuri. O plasă de nailon, un ziar împăturit și-o cutiuță cu câteva pastile. Nu i-am dat importanță. Seara însă m-a durut capul îngrozitor. Eram sigur că-i un antinevralgic. Oricum, semăna.

Omul în gri îl privea stăruitor.

"Nu cred că minte. Tremură ca un vierme. Un escroc ieftin picat întâmplător în povestea asta."

— Acum mi-amintesc... Cartoforul încerca să zâmbească: un zâmbet schimonosit, slugarnic: Am găsit și o scrisoare.

— Cine semna?

— Nimeni. O scrisoare neterminată. Câteva rânduri, doar.

— Scris de bărbat sau de femeie?

Pintilie începu din nou să tremure.

— Nu știu, nu mă pricep. M-am uitat în treacăt dealtfel. Ceva în legătură cu vacanța. Urma să plece în curând. Îi dădea întâlnire cuiva într-o localitate despre care n-am mai auzit. Sau poate nu e localitate. Peștera Sihastrului. Promitea să fie acolo pe 19 iulie cu toată marfa.

Omul în gri îl privi lung.

"Peștera Sihastrului... Nu-i de mirare că a reținut. Iese din comun.

Data însă..."

— Pe 19, zici?

— Precis.

— Ce te face să fii atât de sigur?

— E ziua mea de naștere. Fără să vreau am făcut legătura.

— Aha. Cui îi era adresată scrisoarea?

— Nu știu. Văzu lampa ridicată și urlă: N-avea titlu, credeți-mă!

Omul în gri începu să se plimbe prin încăpere: "De la dobitocul ăsta nu mai pot scoate nimic. Peștera Sihastrului... Pe unde o fi?"

— Cum arăta servieta?

— Neagră, din plastic. Se găsesc în oraș.

— Ce-ai făcut cu lucrurile?

— Le-am aruncat într-un coș de gunoi. N-aveam de unde să știu...

— Altminteri le-ai fi păstrat pentru mine.

Reflectă câteva clipe:

"Focul nu lasă urme."

Adună un braț de paie și le aprinse. Ochii lui Pintilie îl urmăreau îngroziți.

— Nu!!

Curând, flăcările cuprinseră pereții de lemn. Omul în gri părăsi magazia.

Pe o rază de 8 kilometri nu locuia nimeni. Nici trecători nu existau. Șoseaua își croise alt drum, ocolind cariera de piatră, abandonată cu ani în urmă.

Locul era cu desăvârșire pustiu.

Minerva împinse ușa. Prin fumul gros zări silueta lui Pintilie răstignit de stâlp. Scoase briceagul și-i tăie legăturile.

Capitolul VII

Spionaj și contraspionaj

Se aflau în Cișmigiu pe o bancă în apropiere de pavilionul porumbeilor. Grădina era plină de lume. Bătrâni, copii gălăgioși, solitari privind placid forfota trecătorilor. O fetiță în rochie galbenă încerca să ademenească cu pietricele un porumbel. În dreapta, ospătarii de la "Buturugă" plimbau deasupra meselor câte zece halbe o dată. Privindu-i, ți se făcea sete; ai fi mușcat din spuma albă.

Omul în gri aruncă țigara strivind-o sub picior. Rezidentul tuși ușurel.

— Sunteți convins că Peștera Sihastrului reprezintă pista reală?

— Da, spuse Minerva. În privința asta nu mai încap îndoieli. Din conținutul scrisorii, așa cum mi-a reprodus-o Pintilie, reiese clar că autorul ei deține secretul descoperirii și că are de gând să-l comercializeze. În sensul ăsta, dă asigurări destinatarului că pe data de 19 se va prezenta la întâlnirea de la Peștera Sihastrului. Un lucru e cert. Ambele persoane, furnizor și beneficiar, au interesul să-și camufleze identitatea și intențiile. Nu putem ajunge la ei decât pe căi ocolite.

— Cred că ai dreptate, oftă colonelul Ionaș. Pe unde vine Peștera Sihastrului?

— La vreo 70 kilometri de frontieră. E un fel de han sau de motel. În sfârșit, ceva nou... S-a făcut multă reclamă: legendă, priveliști, lac etc.

Rezidentul tăcu câteva clipe. Trimise înapoi mingea care i se încurcase între picioare apoi adăugă:

— Urmează să decideți.

— Dumneavoastră ce părere aveți?

— Nu v-aș sfătui să vă duceți...

— De ce? Vă e teamă că am fost reperat?

— Nu-i exclus, zâmbi Ionaș. Am însă toată încrederea în aptitudinile tale de disimulare. Te-ai hotărât ce travesti alegi?

Minerva se răsuci în scaun.

— Mi-am bătut capul azi-noapte. N-o să-mi semene, vă asigur. De altfel, sunt convinsă că plecând de la aceleași raționamente vor trimite alt agent la Peștera Sihastrului. În nici un caz gâdele lui Pintilie. În consecință, riscul de a fi recunoscută scade simțitor.

— Îți dai seama ce te așteaptă? Spionul care se camuflează de jure, inventatorul, fără să-l mai pun la socoteală pe omul care vine la întâlnire. Peste toate astea, grija constantă de a nu te deconspira.

Minerva își răsucea pe deget o șuviță de păr. Părea dusă pe gânduri.

— Individul care l-a torturat pe cartofoar e un tip dur, o bestie. Omul de acțiune. La Peștera Sihastrului au nevoie de un tip inteligent și abil. Mă întreb pe cine vor trimite.

— Avem un agent foarte bine camuflat și care corespunde din toate punctele de vedere, spuse rezidentul.

Omul în gri aruncă țigara:

— E o idee... Am să mă gândesc.

Colonelul Ionaș își ridică sprâncenele.

— Cum ai de gând să-l folosești pe Dobrescu?

Minerva își aminti de trandafirii înveliți în celofan și zâmbi: "Pezevenghiul, cu ce șmecherii umblă". Încă nu se văzuseră.

— El va ține legătura. Bănuiesc că o să aibă oleacă de treabă.

— Sunt convins, râse Ionaș. Ai tu grijă... Apropo, ce-i cu elefantul alb?

Minerva se aplecă peste birou. Întrebă cu ochii brusc micșorați:

— Ce știți despre chestia asta?

— Dobrescu se plângea ieri lui Macri de la cifru că te-ai fi supărat pe

el din cauza unui elefant. Era foarte necăjit... Ălăalt nu înțelegea de ce numaidecât alb? Dacă ar fi fost portocaliu...

— Aha! Și la ce concluzie au ajuns?

— Firește, la nici una, dragă Minerva, surâse fin colonelul. În problemele astea, tu ai totdeauna ultimul cuvânt.

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

Minerva trânti exasperată receptorul în furca. Era al 218-lea apel. 218 întrebări asemănătoare, 218 răspunsuri identice. Spiridon și Keops ascultau nedumeriți.

"M-a omorât. Clar! Când vrei să te răzbuni pe cineva e de ajuns să lipești în stațiile de autobuz sau tramvai etichete. La numărul cutare, de vânzare... Hm! Cine mi-o fi copt-o? Dobrescu?"

Telefonul sună.

— Da? Nu vând nici o butelie de aragaz!

"Bineînțeles că Dobrescu, cine altul? Pentru chestia cu elefantul... Ce ipocrit! Pe de o parte îmi trimite flori, pe de alta..."

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

"Sigur că da. Chestia cu buchetul e cacialma. Ca să-mi îndepărteze bănuielele. Ce perfid!"

— Nu vând nici o butelie de aragaz!

La celălalt capăt al firului colonelul Ionaș se încruntă.

— Alo? Casa Tutovan. Bună seara. Ce-i cu aragazul, domnișoară?

Minerva deschise gura, gata să-i povestească farsa, dar se răzgândi.

— Nimic. Nu știu cine tot greșeste numărul.

— Aha. Uite pentru ce te-am deranjat. În legătură cu Dobrescu. Nu-l mai fierbe, zău așa. Te rog! L-am văzut adineaori în birou la Stamate. Ofta de ți se rupea inima.

— Sărăcuțul! Se hotărî brusc: Mai e pe acolo?

— Da.

— Bine, îl aștept.

Figura Minervei nu prevestea nimic bun.

— Bravo! Știam eu că ești o fată bună. Când pleci?

— Măine dimineață.

— Îți doresc succes.

Închise. Auzi un sfârâit prelung și alergă în bucătărie. Cafeaua dăduse în foc.

— Tare-s tută!

Sonerie de la intrare bâzâi încetișor.

— A! Junele Dobrescu! Mă găsește într-o dispoziție excelentă.

Imprimă figurii zâmbetul de duminică și deschise ușa. Locotenentul stătea în prag, spășit, cu un buchet mare de trandafiri în mână. Deodată tresări. Papagalul Keops cârâia bătând din aripi.

— Ai feștelit-o, băiete! Nu vând nici o butelie de aragaz!

Minerva exclamă încântată.

— Vai, dragă Dobrescule, ce drăguț și atent ești tu. Intră, intră te rog.

Zărindu-i surâsul, locotenentul fu cât pe-acum să-o rupă la fugă. Își luă totuși inima în dinți.

"Acum, ce-o fi o fi. Dumnezeu cu mila."

Se șterse lung, conștiincios pe picioare, deși preșul dispăruse de mult, apoi păși înăuntru salutând politicos:

— Bună seara.

— Bună seara, bună seara, dragul meu.
Dobrescu întinse timid buchetul. Minerva îl luă și cu o mișcare fulgerătoare îi prinse mâna la încheietură strigând:
— Stai! Să-ți văd degetele. Urme de pelicanol. Nu-i așa?
— Pelicanol?!
— Câte anunțuri ai lipit, Dobrescu Vasile?
Locotenentul scutură din cap aiurit.
— Ce fel de anunțuri!?
— Nu știi? Îl luă martor pe Spiridon: Zice că nu știe!
Keops repeta întruna, fericit:
— Nu vând nici o butelie de aragaz!
— Ai auzit? Ridică receptorul și răspunde.
Dobrescu bâlbâi ceva la telefon.
— Butelie? Care butelie? Care anunț?
— Închide! Ei?
— Vă dau cuvântul meu de onoare că habar n-am de nimic. Crede-ți-mă.
— Uită-te la mine! Se apropie și-l privi lung. Ochi de prunc, mari, speriați, de o candoare dezarmantă. Minerva făcu un pas înapoi, îl cercetă încă o dată din cap până în picioare și decretă: Te cred, băiete! Nu știi să minți.
— Căpitanul Stamate să fie? Ce zici?
— Știu eu? Parcă nu-mi prea vine a crede.
— Macri de la cifru? Îi cam plac farsele.
— De când s-a însurat, i-a mai trecut. Pretinde că îl inhibă soacră-sa.
— Ionaș?
— Șefu'?! Vai de mine, cum vă puteți imagina așa ceva?
— Câte am văzut eu în viața mea, băiete, n-am păr în cap! Deși s-ar putea să ai dreptate. Acum nu-i arde de glume. Să fie cumva "persoana"?
Locotenentul încruntă nedumerit sprâncenele.
— Care persoană?
— Mă enervezi, Dobrescu Vasile. Persoana! Șmechera aia cu nasul câș, care se ocupă de biografiile noastre. Acum să fim sinceri: pe tine te-a nimerit! Blonduț, bleguț, uneori drăguț... În fine! Dar să mă compare pe mine cu un cocostârc? Cu un cuier! Accentuă: Pom!
— Asta n-am înțeles-o nici eu.
— Aha! Va să zică pe ailaltă cu cocostârcul ai înțeles-o. Mă rog... Nu cred totuși că ea mi-a făcut-o. N-o prea duce capul. Asta-i chestie deșteaptă. Spune-mi te rog, amicul tău Diaconescu din a IX-a B unde lucrează?
— Pe un șantier în provincie.
— N-a fost cumva ieri prin București?
— Ba da. Dar de ce mă întrebați?
Minerva se ridică trimufătoare.
— Acum știi cine mi-a copt-o. Diaconescu! Râse lung, dezvelindu-și dinții mari: Auzi ce i-a trecut prin minte măgarului.
— Eu unul...
— Te rog să nu-i iei apărarea. În fond, nici măcar nu-i port pică, și știi de ce? Pentru că mi-a plăcut pontul. E foarte bun.
— Credeți?
— Excelent. Mi-a dat o idee de milioane! De când caut eu așa ceva pentru ziua lui tanti Caliopi. Peste o lună împlinește 65 de ani.
— Apropo, tot mai învață persana?
— Pe asta a terminat-o. Acum studiază limba malgașă. Dialectele sudice. Hai să-ți fac o cafea, Dobrescule. Am o rețetă nemaipomenită.

Minerva stătea adunată în fotoliu într-o poziție chinuită cu picioarele dedesubt. Ținea ceașca de cafea cu amândouă mâinile, ca un copil, sorbind abătută.

— Vezi tu, băiete — spuse fără să-l privească — personal n-am crezut niciodată în destin. Poate pentru că nu-mi convine să cred. Acceptându-l, s-a isprăvit cu orice: ideal, perseverență, luptă etc. Există însă ceva ce nu poți ignora: presimțirea. Totdeauna, dar absolut totdeauna când am avut necazuri am știut-o cu cel puțin câteva ceasuri înainte. Ei bine, de două zile sunt foarte neliniștită. Mi-e inima strânsă. Parcă sunt niște gheare care mi-o țin. Oftă: Simt că e ultima mea anchetă.

— Ei asta...

— E ultima mea anchetă, Dobrescule. De acolo nu mă mai întorc!
O spuse pe un asemenea ton, încât locotenentul se înfioră.

Capitolul VIII

Ciudățeniile unor călători

Bărbatul ieși din apă și se înfundă într-un tufiș. Câteva minute mai târziu, îmbrăcat în rasă de călugăr mergea agale pe șosea. Îl ajunse din urmă o căruță cu loitrele zugrăvite în culori vii. Omul de pe capră își scoase căciula.

— Încotro, părinte?

— Spre Peștera Sihastrului.

— Așa? Păi să te duc o bucată de drum. Urcă, sfinția ta.

Călugărul se strecură sub coviltir. Țăranul dădu bice cailor și se întoarse încercând — așa cum se obișnuiește în asemenea împrejurări — să lege câteva vorbe. Monahul răspundea fără chef, privind șoseaua cu luare-aminte. Ciudată i se păru (mai târziu avea să povestească procurorului) și grija acestuia pentru traista cu merinde.

Ajunși la răscruce îi făcu semn să coboare. Călugărul mormăi o binecuvântare și săltându-și traista pe umăr se îndepărtă grăbit.

Din kilometru în kilometru, pancarte mari anunțau apropierea de motel. Drumul era anevoios, în pantă, iar anteriorul negru atârna greu, călduros. Vru să se desfacă la guler, dar se răzgândi. Hanul Peștera Sihastrului răsărise după o cotitură. Ocoli clădirea și se strecură printr-o spărtură a gardului.

Rudy Negreanu își bău siropul pe îndelete, așteptă ca degetele ude cu inel de argint să-i dea restul și părăsi peronul. Abia acum fetița care-i propusese o cameră îndrăzni să ridice ochii, cercetându-l amuzată din creștet până-n tălpi. Omul purta bocanci cu ținte noi nouțe, pantaloni bufanți în carouri, canadiană, rucsac și alpenștoc. Se urcase într-o birjă, nu în spate ca toată lumea, ci pe capră, lângă vizitiu.

"O fi vreun neamț, păcatele, și eu l-am luat pe românește. Sau englez".

Plămădeală asculta atent bătaia motorului, apoi se lăsă pe spate mulțumit. Mașina torcea regulat.

Își aduse aminte că la plecare nu-și îmbrățișase nevasta.

"Cel puțin așa, de ochii lumii. Oricum era și frate-meu. Râse: Mare figură și ăsta! Auzi ce poate să-și dorească de la Paris: o ilustrată sexy."

Clătină din cap și apăsă pe accelerator. Soarele alunecase spre asfințit. În curmătura dealului se zărea o spărtură întunecată.

"Peștera Sihastrului. Am ajuns."

Bărbatul se strecură pe poarta hanului — doi stâlpi de lemn sculptați cu migală.

Hangiul — Ionică Panait — un om în vârstă, cu o figură distinsă, îmbrăcat într-un costum popular, îl întâmpină zâmbind amabil. În hol era răcoare, mirosea plăcut a brad proaspăt tăiat, a buruiană tânără.

— Aș dori o cameră pentru o noapte.

— Buletinul dumneavoastră.

Bărbatul întinse pașaportul. Preciză, scuzându-se parcă:

— Plec într-o excursie peste graniță.

— Sunteți un om fericit, domnule... Hangiul desfăcu documentul și citi numele: Plămădeală. Nu pot decât să vă invidiez. Mergeți cu mașina...

— Cu mașina. Din păcate i s-a defectat cutia de viteze și am lăsat-o la auto-service. Mi-au promis că o repară până dimineață.

Hangiul clipi șiret.

— Puteți fi sigur, mai ales dacă argumentul dumneavoastră era cumva de o sută. Aveți camera numărul 13. Sper că nu sunteți superstițios.

Bărbatul tresări:

— Poftim? A, nu...

Se îndepărtă. Ionică Panait îl privi lung.

"Dumnezeule! Ce ochi are! Ce ochi!"

Călugărul pătrunse fără zgomot în bucătărie. Pe camilafca neagră, decolorată, se vedeau urme de noroi. Lăsa desaga să-i alunece pe dușumea.

Bucătăreasa se răsuci țipând speriată.

— Aoleu, muică! Desluși silueta neagră și-și scuiă în sân: Ptiu drace! Mă speriași, părințele!

— Domnul cu tine, zâmbi monahul.

Femeia — oacheșă și slabă — arată plita goală.

— Acușcușilea picai și eu! Abia pusei șorțul. Vino și dumneata mai târziu, auzi? Mai târziu. Un blid de ciorbă s-o găsi...

Călugărul oftă obosit. Pe fața unghiulară, nerasă, ochii adânciți în orbite ardeau.

— Stai mult p-acilea, stai mult?

— Cât o vrea Domnul.

— Vezi că până una alta trebuie să te registrezi la tovarăși.

Omul o privi iute apoi își coborî pleoapele. Capul palid, ca de ceară, se înșuruba straniu între umerii atletici.

Frânele țipară. Inginerul Gogu Vasilesicu coborî, privind încântat în urmă. Intrase pe poarta hanului ca într-o mănășă, fără să micșoreze viteza. Cercetă curios curtea. Din păcate nimeni nu-i remarcase performanța.

Era un bărbat înalt, cam la vreo 40 de ani. Pe nasul proeminent încălecau ochelari cu rame groase, negre. Părea să aibă o preferință

specială pentru vestimentația de piele — haină, pantaloni, pălărie — și deși luate în parte articolele n-ar fi atras atenția, în ansamblu, te făceau să crezi că individul se echipase în vederea unei expediții speciale.

Fotografie hanul din mai multe unghiuri, apoi făcând transistorul să urle întră înăuntru. Începu să ciocănească expert pereții, după care studie tavanul ca și când s-ar fi întrebat dacă poate suporta o bombă.

— Piloni falși. Beton mascat cu lemn. Ca și căpriorii.

Directorul, Ionică Panait, își ridică ochii din registru. Problema îl preocupase foarte puțin. Zâmbi totuși amabil. Clienții sunt totdeauna cei mai deștepți și au întotdeauna dreptate.

— Probabil...

Inginerul își rezezi palma în față.

— Un moment!

Omul îl privea nedumerit. Vasilescu deschise aparatul foto și cadru rapid.

— Mulțumesc! Ce spuneai? Probabil? Nu dom'le. Sigur! Înăuntru nu e beton. Nu e! Pricepi?

— Mă străduiesc.

— Pe mine vrei dumneata să mă aiurești? ! Tocmai pe mine care-s de meserie? Păi îți demonstrez imediat.

— Nu vă osteniți.

Dar inginerul Gogu Vasilescu începuse să pipăie din nou pereții, centimetru cu centimetru. Făcea câțiva pași înapoi și fixându-și un punct în zid se rezeza să-și lipească urechea. În timpul ăsta cerea prin semne și viu grai liniște deplină.

— Sst! Termină, domnule! Da... Bun! Până aici e bine. Așa... Poftim! Nu spun eu? Fals!

Tot pipăind, ciocănind sau ascultând pereții dispăru pe scări. Nu i se auzea decât vocea.

— Bine! Bine! Nu, e fals! Fals!

Ionică Panait care văzuse multe la viața lui socoti că e totuși momentul să-și facă semnul crucii.

Ecaterina Stănescu își ridică nasul borcănat din revistă. O azvârli pe masă apoi părăsi odaia și coborî în hol. Schimbase costumul de voiaj, culoarea zahărului ars, cu un altul, mai ușor de olandă. Era impecabilă, de la părul corect pieptănat până la unghiile îngrijite, nevopsite, hainele de excelentă calitate cădeau fără cută, machiajul discret, atât cât să învieze obrazul lipsit de strălucire, fusese aplicat aproape imperceptibil. Și totuși ceva deranja. Era o ostentație în această evidentă lipsă de ostentație, un "uite ce cucoană sunt, știu foarte bine cât de vulgare sunt persoanele care țin neapărat să atragă atenția", un dispreț suveran pentru cei ce nu știau asta, și în consecință nu apreciau.

Privind-o cum se apropie, un pas sigur, autoritar cumva, directorul își zise că Ecaterina Stănescu are ceva înfricoșător. O femeie în prezența căreia instinctiv nu te simți la îndemână, ți-ar place să o știi cât mai repede plecată. O intuia uscată, neîngăduitoare și antipatică, așa cum sunt în general oamenii care fac prea mult caz de principii.

— Ați dorit ceva, doamnă?

Ecaterina Stănescu își apăsă pe rădăcina nasului ochelarii cu ramă metalică.

— O cafea.

— La dispoziția dumneavoastră. Am să v-o prepar eu. Zâmbi: Nu suntem încă rodați. Azi s-a schimbat personalul... Văzu schima de plictiseală a femeii și se interesă cu amabilitatea care se învață la școlile

de specialitate: Cum vă simțiți la noi? Priveliștea, ori ce s-ar spune, e admirabilă...

Ecaterina Stănescu îl privi sec:

— Cafeaua să-mi fie trimisă în cameră.

Întoarse spatele traversând la fel de măsurat holul.

Panait avu impresia că cineva i-a răsturnat în creștet o găleată cu apă rece.

"Ce oameni! Dumnezeu!... Ce oameni!"

Alain Mathieu se desprinsese de fereastră. Se uită prin odaie:

"Drăguț..."

Atinse husa veselă de creton, mângâie lemnul alb al noptierei, apoi ochii îi alunecară spre oglindă. Se consultă critic din diverse poziții. Un chip conservat, fără vârstă, despre care femeile în general afirmă cu o strălucire singulară în priviri: "Vai de nevastă-sa!"

Din gulerul alb răsfrânt ieșea un fular bleu. Dădea o notă proaspătă, ușor frivolă ținutei ascunzând în același timp ravagiile vârstei imprimate pe gât. Desfăcu valiza și începu să-și aranjeze lucrurile în dulap. O făcea într-un mod caracteristic, cu grija pe care o pun de obicei femeile în astfel de îndeletniciri. Așeză pe noptieră ceasul de voiaj îmbrăcat în piele roșie. Din interiorul capacului zâmbea chipul unei femei.

"Lulu. Peste două săptămâni..."

Își mușcă mustăcioara retezată scurt. Se simțea sâcâit. O senzație de neliniște. O senzație pe care o mai încercase. Și era fără greș. De fiecare dată se întâmplase după aceea ceva îngrozitor.

— Săru' mâna, cucoană!

Țigancă își ținea fustele cu o mână, gata s-o ia la fugă. Rostogolea ochii prin bucătărie cercetând flămândă ungherele.

Marioara Țâmpoc își ridică nasul lung.

— Acușcușilea tu ce mai vrei?

— O coajă de pâine mâncați-ași ochii. Acu ieșii din spital.

— Ha?!

— O coajă de pâine...

— Toți calicii la ușa mea! bombăni bucătăreasa privind cu înțeles spre monah.

Călugărul păru să n-audă. Curăța zarzavat pe un colț de masă.

Țigancă înaintă fluturându-și fustele.

— Hai să-ți ghicesc, cocoană, săru' mâna! Sortitul, uite ți-l văz pe față... Da' ce ochi ai! Plânge unu după ei... E dă ghindă.

Bucătăreasa o măsură stupefiată.

— Cum le văzuși astea, soro? Cum le văzuși?

Țigancă prinse curaj.

— Văd eu mai multe... Gheorghită îl cheamă, așa-i?

— Vasile, bâlbâi Marioara Țâmpoc. Gheorghită-i frate-său.

— Ei, ăla ți-i scris, cocoană. Gheorghită! E cu credință mare și inima la dumneata. Poate ai o treanță mai veche...

— Nu ispită satana, oftă călugărul.

— Ce ziseși? Vezi-ți de-ale dumitale, se burzului bucătăreasa. Dacă dă borșul în clocot să mă chemi.

O luă pe țigancă și trecură alături. Șoaptele celor două femei se topiră în spatele ușii închise.

Monahul apucă un cuțit lung cu lama ca un brici și-i încercă tăișul. Avea degete fine cu pielea moale.

Rudy Negreanu intră în han clipind mărunț. După soarele de afară întunericul răcoros al holului i se părea plin de volbură. Înaintă timid spre biroul de recepție.

— O cameră dacă s-ar putea, mă rog frumos.

Directorul Panait își cercetă registrul.

— Cu vederea spre peșteră sau spre șosea?

— Dumneata dacă ai fi în locul meu cum ai alege?

— Spre peșteră.

— Perfect, dă-mi spre șosea.

— Numele dumneavoastră.

— Rudy Negreanu.

Puse buletinul pe masă. Din întuneric țâșni silueta inginerului Vasilescu.

— Rudy ați spus?

Omul zâmbi.

— Așa mi se pare...

— Rudy cu i din i sau y?

— Din y.

— A, făcu decepționat inginerul, atunci nu sunteți ăla.

— Care, mă rog?

— Am avut un coleg de facultate. El semna însă cu i din i. Mă scuzați... Scoase actele și se adresă directorului: Mie-mi dai spre peșteră.

Șopti confidențial: E-n regulă toată aripa. Și ieși.

Panait făcu ochii mari:

"E nebun, dom'le! E de la balamuc!"

Se aplecă peste registru și clătinând din cap începu să transcrie datele din buletin.

Negreanu își mângâia degetele scurte.

— De ce vă enervați? Bunică-mea, Dumnezeu s-o ierte, avea o vorbă: Ori că nu trebuie, ori că n-ajută.

— Cine? făcu hangiuul complet buimăcit.

— Bunica mea. Poate ai cunoscut-o matală. Avea o afacere cu nasturi pe Griviței. Înaltă, voinică, purta șorț rou...

Hangiuului i se încrucișară ochii de enervare. Reuși greu să se stăpânească.

— Nu știu. Nu-mi amintesc. Și-apoi nu văd legătura.

— Ce ți-am spus eu? Ori că nu trebuie, ori că n-ajută. De ce să te enervezi?

Luă cheia și salută politicos.

Panait își prinse capul în mâini.

"Ce adunătură, domnule! Unul și unul!"

Căpitanul Victor Atanasiu parcă în curtea hanului.

Directorul își reprimă tresărirea.

"Aha, tipul din gară."

— Aș avea nevoie de o căldare cu apă, spuse Atanasiu. Mi s-a încălzit motorul.

— Cu plăcere. V-o aduc chiar eu. Nu mi-au venit încă toți oamenii.

— Vă rămân obligat.

Hangiuul zâmbi punând căldarea jos.

— Dimpotrivă. Eu am o datorie la dumneavoastră.

— Ei asta-i...

— Azi dimineață ne-am întâlnit la gară. V-am văzut fumând și mi-am

luat îndrăzneala să vă cer un foc.

— Nu-mi amintesc.

— Mi-ați dat cutia și ați plecat mai departe. Scoase din chimirul lat un plic de chibrituri oferindu-i-l: Vă mulțumesc.

Căpitanul dădu din umeri zâmbind nervos.

Cei doi ospătari, Sasu și Iliescu, ieșind din curte. Purtau costume din Țara Oașului: Opinci cu zurgălăi, cămașă lungă, înflorată și pene la pălărie.

Ionică Panait le făcu semn să se apropie. Îi cercetă din creștet până în tălpi clătinând din cap nemulțumit.

— Și fluierile unde sînt? Puneți fluierile la chimir.

— Domnule director, îndrăzni Sasu, credeți că e neapărată nevoie de tot circul ăsta'?

— Așa-s instrucțiunile. Motel han cu specific popular. Se adresă lui Atanasiu: Ce rost are portul oșan pe meleagurile astea n-am prea înțeles, dar probabil că sunt subtilități care-mi scapă. Vi se pare că mie îmi șade mai bine cu traistă, tichie și ițari?

Iliescu își ascunse zâmbetul:

— Oricum, șefule, dumneata ai o figură care impune...

Hangiul oftă amărât.

— Ce facultate urmezi, băiete?

— Arheologia. Clipi cu subînțeles: Adică sap!

— Și dumneata?

Sasu lăsă ochii în jos.

— Farmacia.

— Ei, să vă văz la treabă!

Călătorii priveau scena de la ferestre.

— Bănuiesc, spuse Gogu Vasilescu, că ni se pregătește un mic program artistic...

Pe buzele lui Rudy Negreanu flutura un zâmbet enigmatic.

— Da! Se pregătește ceva...

Doisprezece oameni. Sunt eroii dramei ce se va declanșa peste câteva ceasuri la Peștera Sihastrului. Trei dintre ei își camuflează identitatea, sau numai preocupările: inventatorul regeneratului absolut, spionul și maiorul de securitate Minerva Tutovan.

Ieșiră în cerdac. Ecaterina Stănescu, izolată ca și în sala de mese, își sorbea cafeaua cu înghițituri mici.

"Urâtă femeie", gândi Alain Mathieu privindu-i nasul borcănat. Din profil era o adevărată pacoste: gros și diform. "În schimb, trebuie să fie foarte deșteaptă. Există o compensație..."

Inginerul Vasilescu răsturnă zațul în farfurioară.

— Vrei să-ți ghicești? Întrebă Rudy Negreanu. Ochii negri, sub pălălaia părului roșu, păreau tot timpul luminați a răs.

— Avem o țigancă la bucătărie, sugeră Iliescu curățindu-le masa.

Inginerul se entuziasmă brusc.

— De ce nu spui, domnule? Trimite-o urgent încoace. Apoi către Negreanu: Crezi în chestiile astea?

— Cumnatul meu, zise acesta zâmbind larg, a crezut toată viața că așa un fler ca el nu mai are nimeni.

— Și?

— Într-o zi, mergând pe stradă a văzut pe unul care vindea loz în plic.

— Și?

— A cumpărat patru pungi.

— Și?! repetă aiurit Vasilescu.

— Ce mai vrei matală? Asta este! Crezuse...

Vasilescu își răsuci gâtul cu o mișcare bruscă. Un tic nervos care te făcea să crezi că încearcă în van să-și muște urechea.

— Spune-mi, te rog, cu ce te ocupi?

— Vând textile într-un magazin pe Lipscani.

— Aha.

Plămădeală îl privi printre gene.

"Plicticos individ... Un încurcă-lume."

— M-ai chemat, boiarule?

Țiganca, fals intimidată, trecu iute în revistă asistența și se lăsă jos, la picioarele inginerului. Amurgul colora obrazul femeii cu un roșu de aramă. Prinse ceașca deslușind expert în arabescurile de zaț.

— Apăi, frumosule, să nu te superi dacă-ți spun, dumneata ești om mare...

Vasilescu făcu semnificativ cu ochiul spre Negreanu: "Fii atent, demagogie!" În realitate, aștepta proorocirile țigăncii cu maximum de interes.

"Da, da..., surâse unui gând Rudy Negreanu. Ne place să-i ascultăm pe alții povestind despre noi. Nimic nu ne poate stimula mai mult curiozitatea decât propria imagine comentată de alții. Ca și când întreaga viață nu ne-ar ajunge ca să ne cunoaștem. Socrate, băiatul acela cumsecade, avea dreptate. Recomandarea lui însă conține imposibilul: Ne privim în oglindă cu ochi orbi."

— ... unu care te pizmuiește, boiarule. E numa' miere! Uite așa, ca un balaur...

— Hm, Pantazi de la tehnic, traduse cu satisfacție inginerul.

— ... ai să ai lacrimi și supărare. Da' să nu-ți faci inimă rea...

Ecaterina Stănescu îl privi pe inginer cu dispreț rece.

"Ce tâmpit!"

Apoi ochii îi alunecară spre Plămădeală. Se juca cu cheile de la mașină, azvârlindu-le în sus și prinzându-le expert.

Își umezi buzele. Individul îi stârnea o indispoziție fizică. Cândva, în copilărie, atinsese fără să vrea un șarpe. Se cutremurase, îi fusese greață. Acum era la fel. Simțea că dacă ar atinge-o Plămădeală ar țipa. Și nu-și putea explica de ce... Îl opri pe hangiu cu un gest scurt:

— Încă o cafea.

— Imediat, doamnă.

Panait trecu pe lângă ghicitoare mușcându-și buzele. În bucătărie explodă.

— Ce-i porcăria asta?

Sasu tresări gata să scape farfuria din mână. Pe fața suptă păreau să trăiască doar ochii. Ochi de jăritic.

"De ce țipă? Eu aud bine... Îi aud până și gândurile... Ce dobitoc! Cred că am febră..."

— Ați înnebunit? Vreți să-mi pice miliția pe cap?

Iliescu interveni spiritual.

— Nu pică, șefule! Încă nu le-am făcut nota.

— De ce-ați lăsat-o pe-aia înăuntru? Voi n-ați văzut ce învârte? Poate-mi sperie lingurițele sau vreo față de masă și le plătiți cu ochii închiși. Afară! Dați-o afară! Ei, beleaua dracului! Ce-i la mine? Azil?

Călugărul ridică fruntea. Avea ceva din resemnarea sfinților martiri.

Ionică Panait îl măsură scurt.

— Și dumneata la fel. Ia-ți trențele și valea! N-am nevoie de mitinguri religioase.

— Ce ziseși? Adicătelea cum vine vorba asta, șefule? Cum vine? Bucătăreasa își înfipsese agresivă mâinile în șolduri. Îmi cureți dumneata zarzavatul, cartofii și alilante? Oi fi vreo proastă, ai? Oi fi vreo proastă! După regulament trebuie să mă ajute doi oameni.

— Până una alta ai să te ajuți singură!

— Așa? Își desprinsese șorțul și i-l zvârli în brațe: N-ai decât să te speli pe cap cu el!

— Ce-i, femeie, ai căpiat?

— Mă cheamă Marioara Țâmpoc, auziși? Cu mine să nu vorbești așa, că eu nu știu multe. Acușcușilea pui mâna pe polonic.

Ionică Panait se pregătea să izbucnească. Își aduse însă aminte de recomandarea șefului de la trust.

"Vezi cum te porți cu ea, Panaite. Are unele ciudățenii, dar în fond e fată bună... verișoara asta a mea."

Făcu un gest de lehamite și ieși trântind violent ușa. Auzi vocea spartă a bucătăresei.

— Se învârte toată ziua ca un păun, cu tichia aia a lui, fir-ar al dracului de tichie, și nu face nimic!

Hangiul traversă cerdacul. Țiganca boscorodea încântându-l pe inginer.

— Am cerut o cafea, declară rece Ecaterina Stănescu. E chiar atât de greu?

Panait își încleștă pumnii. O înjurătură ordinară i se urcase pe buze. Mormăi o scuză și se întoarse spre bucătărie.

— Iar veniși? Îl luă în primire bucătăreasa. Ce, eu mă bag la harțaloagele dumitale?

— O cafea.

"Nebuna e în stare să mă lase și să se ducă unde o vedea cu ochii."

— Jupânu-i furios rău, comentă Iliescu aprinzându-și țigara.

Călugărul aruncă cartoful curățat în oală. Se îndreptă spre ușă.

— Duhul rău trece printre oameni. Seamănă vrajbă și... Îi învălui într-o privire tulbure: Și moarte.

Se așternu liniștea.

Femeia continua să descifreze poruncile soartei.

— Și oftează una, boiarule, frumosule după dumneata. Uite așa se tânguie și oftează!

— Una de cupă?

— Dă cupă. I-ai rupt inima, craiule!

— Nevastă-mea Maricica, identifică prompt inginerul.

În ochii lui Rudy Negreanu apăru un licăr malițios.

— Acu să nu te superi, mata, da' eu mai cunosc pe cineva — o verișoară — care zilnic la trei și jumătate oftează.

— De ce neapărat la trei și jumătate?

— Pentru că atunci se întoarce bărbatu-său.

— Ei bine, află, domnule, că eu nu mă mai întorc. Am divorțat.

— Ce vorbești? Și pentru ce mă rog frumos?

Gogu Vasilescu trase aer în piept:

— Pentru că s-a îngrășat!

Țiganca chicoti ducându-și repede mâna la gură. Ecaterina Stănescu îi aruncă pe sub sprâncene o privire acră. Hangiul clătină din cap. Nu mai avea nici un fel de dubii.

— E un motiv foarte serios, făcu Rudy Negreanu jucând admirabil compasiunea. Degeaba râdeți dumneavoastră.
— Eu i-am spus de la început: Cucoană, nu-mi place grăsimea.
— Doamne ferește! Dar ce, aveai de gând s-o gătești? Făcu cu ochiul: Înțeleg, s-a pus pe traiul cel bun.
— De la 44 de kilograme cât trebuie să aibă o femeie...
— Exact. Poate și mai puțin.
— Ajunsese la 80! Ziua și suta de grame!
— Nu se poate.
— Dacă-ți spun! Cum veneam de la serviciu, repede o urcam pe cântar.

Iliescu răsturnă gheața în frapieră, apoi se rezemă de stâlp plimbându-și privirea de la unul la celălalt.

Plămădeală îi făcu semn.

— Da, vă rog!

— O bere. Sau nu, dă-mi mai bine un gin. Mare.

Îl urmări cu interes până când ospătarul dispăru în bucătărie.

"Puștiul nu mă slăbește din ochi. Pot să jur că nu-i chelner de meserie. Să fi mirosit ceva? Nu cred, n-avea cum. Trebuie să mă stăpânesc! Ce dracu!"

Își băgă mâinile în buzunare fluierând încetisor. Brusc, simți că cineva-i în spatele lui. Se întoarse fulgerător. Iliescu, ospătarul, puse tava pe masă.

— Ginul dumneavoastră. Doriți și apă minerală?

— Da... Adică nu, nu, mulțumesc! Mi se pare că dumnealui, arătă spre masa lui Mathieu, a cerut o sticlă.

Francezul își smulse brusc fularul de la gât. Se sufoca.

Negreanu îl privi clipind nedumerit.

"Ce-i cu el? Parcă ar fi văzut ceva îngrozitor."

Mathieu frământa cu degete transpirate brațul de trestie al fotoliului.

"Cine sunt oamenii ăștia?"

Dintr-o dată îl cuprinse teama. Nu mai era neliniștea aceea care-l însoțea întotdeauna, ci spaima, panica animalului avertizat de instinct, Exact ca atunci...

"Trebuie să fug! Acum, cât mai am timp, cât nu e prea târziu."

Dar știa că n-o va face. Niciodată n-o făcuse. Exista ceva mai puternic decât voința lui, ceva care îl reținuse totdeauna. De parcă providența și-ar fi bătut joc de el avertizându-l și legându-i strâns mâinile în același timp. Nici de astă dată nu va fugi. Știa. Și mai știa ceva: Acum era pentru ultima oară.

— M-ați chemat, monsieur? se interesă Iliescu într-o franceză fără cusur.

Alain Mathieu clătină din cap.

— Nu.

Ionică Panait își rezemă bărbia în pumni. Prin ușa larg deschisă vedea figura încremenită a Ecaterinei Stănescu, spatele francezului tresărind nervos ori de câte ori ospătarii treceau prin apropiere, surâsul lui Rudy Negreanu. În 40 de ani de meserie nu întâlnise atâția oameni ciudați adunați la un loc. Tresări.

"Dumnezeule, cum de nu m-am gândit?!"

Scoase registrul și reciti numele înscrise, întârziind îndelung asupra fiecăruia.

Gogu Vasilescu nu mai asculta demult prezicerile țigăncii. Cu capul aplecat înainte urmărirea mișcărilor călugărului. Când ultimele raze ale soarelui dispărură în spatele dealului, monahul își făcu o cruce mare apoi se îndreptă spre bucătărie. Inginerul îi șopti lui Rudy Negreanu:

— Asta-i de la securitate!

— Fii serios!

— Vrei să-ți dovedesc?

Se strecură printre mese furișându-se în spatele unui stâlp. Îndată ce călugărul ajunse în dreptul lui, îi înfipse degetul arătător în coaste strigând din răsuputeri:

— Sus mâinile!

Neavertizați, oamenii reacționară violent. Alain Mathieu scăpă paharul din mână. Marioara Țâmpoc, cei doi ospătari și Ionică Panait apărură în pragul ușii.

Monahul se întoarse încet și spuse calm:

— Domnul cu tine, fiule. Apoi își continuă drumul.

Se așternuse liniștea. Gogu Vasilescu reveni lângă Negreanu dând asigurări din mers:

— Ți-am spus eu? Nici măcar n-a tresărit. Are nervi de oțel. Țștia fac yoga, domnule...

— Eu nu mint, boiarule! Se lasă cu moarte, ducă-se pe pustii...
Amurgul inundase cerul într-o baie de sânge.

Capitolul IX

Asasinat sub clar de lună

Luna se odihnea în mijlocul lacului. Aruncând undița, Sasu râse încetișor. "Ce-ar fi s-o prind?"

Văzu pentru o clipă globul imens agățat în cârlig. Apoi rămase cu ochii la poteca de lumină strecurată în undele limpezi. La capătul ei e... Luna.

"Din nou Luna. Ce m-o fi apucat?"

Sasu își strânse haina în jurul gâtului. Dintr-o dată totul i se păru încremenit: apa, copacii și... Luna. Avu o reprezentare stranie. El, Sasu, privind de undeva, dintr-un loc nedefinit în spațiu, ceea ce se întâmplă, ceea ce avea să se întâmple.

Vede trupul lui adunat, cu undița în mână, acolo pe marginea lacului. Alături pătura veche, plasa, cutia cu momeală. "Unde sunt acum? De fapt n-are importanță. Important e ce se petrece acolo, pe marginea apei."

Cineva se apropie de silueta ghemuită. Foșnetele nopții îi vătuiesc pașii.

"Fii atent! Omul ăsta vrea..."

Dar nu se întoarce. Mâinile i-au înghețat pe vergeaua de bambus. Sasu știe că se va întâmpla ceva îngrozitor. Vede un braț ridicat. Lama de oțel strălucește. Apoi imaginile se contopesc într-o durere plină, covârșitoare. Scapă undița și trupul cedează moale.

"Am văzut totul!" șoptește cu tâmpla culcată pe pământul reavăn. Ochii sticloși privesc orb o lună roșie.

Luna deșira umbra lungă a inginerului Gogu Vasilescu, culcând-o pe prundișul aleii. Din costumul de baie ud se scurgeau picături de apă.

Iliescu îl ajunse din urmă.

— Frumoasă noapte.

Inginerul răspunse în doi peri:

— Da.

— Ați făcut baie? Îmi plac oamenii care înoată noaptea.

Vasilescu își răsuci gâtul cu mișcarea lui caracteristică și o clipă, fulgerate de lumină, lentilele părură două cioburi de oglindă.

— Nu știu să înot, dar sper să învăț.

Studentul își încruntă ușor sprâncenele. Duse două degete la șapcă și se îndepărtă zâmbind.

Rudy Negreanu își privi ceasul: douăsprezece și un sfert. Mergea alene luând în vârful bocancilor solizi pietricele pe care le proiecta spre lac. Auzi pași în spate și se întoarse răsucindu-și tot trupul.

— Dumneata erai?

Călugărul mormăi ceva nedeslușit. Pe braț ținea o legătură de cârpă umplută cu buruieni.

Negreanu rupse o frunzuliță strivind-o între degete.

— *Iarba ursului*. Iarba de viață lungă... Se spune că trebuie culeasă numai în nopțile cu lună.

— Vă pricepeți? Întrebă surprins călugărul. Ochii îi alergau în toate părțile.

— O mătușă a mea era mare meșteră. Ajunsese doftoroaia cartierului. Surâse, scuzându-se parcă: Asta n-a împiedicat-o să dea faliment. Păcat.

Monahul clătină din cap.

— În van adunați comori. Focul le va mistui, hoții vi le vor prăda.

— Nu-ți fă matale nici o grijă! N-a avut ce să ardă. Când bolnavul murea, oamenii spuneau că leacul n-a fost bun. Și nu dădeau nimic. Dacă se vindeca, apăi însemna că Domnul Dumnezeu s-a milostivit și baba iar înghițea în sec.

— Faceți binele fără să așteptați răsplata lui. Atunci, la judecata din veac, vom da rost de toate.

Ochii lui Negreanu sclipiră.

— Măcar de-ar fi primit acolo jumătate din ce i se cuvenea, și tot nu mi-ar pare rău.

Amuți brusc. Rasa călugărului era sfâșiată. Pe piciorul gol se vedea o rană lungă.

Ionică Panait ciuli urechile. Printre tufișuri se auzeau zgomote de crengi rupte. Dintr-un salt se mistui în umbră, ascultând atent. Simți o mână pe umăr și pentru o clipă avu senzația că inima i s-a oprit.

— *Ça va?*

Îmbrăcat în pantaloni bleumarin și cămașă galbenă cu buline, Alain Mathieu părea desprins din paginile colorate ale unui jurnal de modă.

— Știam... În sfârșit, credeam că v-ați culcat.

Francezul râse:

— De pe acum? N-am mai prins de mult o noapte atât de frumoasă. Am avut chef să mă plimb.

— Și eu.

Mergeau unul lângă celălalt primind drept în față razele lunii.

Marioara Țâmpoc ieși la drum. Abia atunci observă că are sandalele pline de noroi. Vru să și le șteargă, dar se opri. Pe urmele ei pășea repede, ferindu-și fustele, țiganca. Se priviră lung. În cele din urmă bucătăreasa izbucni:

— Ce te ții după mine? Acușcușilea, nici la privată nu poci să ies de răul tău?

Cealaltă deschise gura să răspundă, dar nu mai avu timp.

— Ce pățiși, boiarule?

Iliescu fugea bezmetic, cu pași împleticiți, gata să cadă. Se opri abia în pragul hanului. Îl dădu la o parte pe Negreanu și țipă sufocat:

— Sasu! Cadavrul lui Sasu... Acolo, lângă lac...

"Ce ciudat! gândi Ionică Panait. E a treia oară când mă întâlnesc cu omul ăsta în mai puțin de 24 de ore."

Căpitanul Victor Atanasiu de la miliția județeană părea că nu-l recunoaște, ori că nu-i acordă importanță.

— Continuați.

— Păi ce să vă mai spun? Hangiul își desfăcu neputincios brațele: Sasu a venit abia ieri în unitate. Student... De obicei studenții mai mult ne încurcă, dar el făcea treabă.

— A plecat cineva din oamenii care au înnoptat la han? Înțeleg prin aceasta și personalul.

— N... nu... Sunt toți. Vă așteaptă în hol.

— Ați ezitat înainte de a răspunde. Există vreo excepție?

Avea un ton sec, inchizitorial, ținând nu atâta de profesiune cât de o uscăciune congenitală. Îți dădeai imediat seama că nu-i place să pună de două ori aceeași întrebare.

— Unul din turiști, o femeie, insistă să plece. Evident, m-am opus.

— Cum o cheamă?

— Ecaterina Stănescu.

La intrarea căpitanului comentariile încetară subit.

Atanasiu se simți asediat de priviri. Oamenii îl cercetau neliniștiți — îngrijorarea caracteristică generată multora de prezența unei autorități — circumspecți, sau numai curioși. Luă loc degajat, de fapt numai indiferent, la biroul lui Panait, aranjându-și meticulos conținutul servietei: un dosar, coli de hârtie, stilou și creion roșu, câteva imprimare aparent inofensive, care așteptau doar un nume și o semnătură.

"Da, reflectă Alain Mathieu, bătând darabana în brațul fotoliului. Trebuia să plec imediat. Instinctul mă avertizase... Și totuși de fiecare dată mă încăpățânez. Greșesc la fel, îngrozitor de la fel. Sfidez... Pe cine sfidezi, *espèce de crétin*?"

Ar fi vrut să se dea cu capul de pereți. Neliniștea îi întuneca chipul. Păru dintr-o dată foarte obosit.

"Ce repede a îmbătrânit ăsta", gândi Iliescu aprinzându-și țigara. Îi venea să râdă gros de aerele juvenile, cuceritoare ale franțuzului, de fularele lui colorate, de toate trucurile care nu mai păcăleau pe nimeni. Un năvod cu ochiurile rupte unde cel mult se încurcă câteva muieri ajunse și ele la vârsta când măcar o dată pe săptămână penseta caută firele de păr crescute sub bărbie.

Plămădeală își surprinse mâinile. Tremurau. Și le duse la spate arborând un aer plictisit.

Atanasiu îi aruncă o privire scurtă.

"Un tip îndrăzneț cu ochi interesați. Te face să ți-i pleci pe-ai tăi chiar dacă nu ești prea slab de înger..."

Continuă să răsfoiască inutil printre hârtii. Un mic truc practicat chiar din primii ani de meserie. Cei cu nervii slabi rezistă greu așteptării, încep să se foiască, devin neliniștiți. În felul acesta, oamenii se singularizează de la sine, oferind spontan distincții inițiale, totdeauna folositoare.

Ionică Panait își ținea pălăria rotundă pe genunchi, mângâindu-i absent penajul. Nu-și putea desprinde ochii de la Atanasiu. Examina figura unghiulară, mâinile lungi cu articulații nobile, de crupier, costumul elegant, cravata perfect înnodată și conchise:

"Individul e incoruptibil. Ar aresta-o și pe maică-sa, atent eventual să nu-și murdărească manșeta când semnează mandatul..."

În privirea lui Rudy Negreanu stăruia un zâmbet trist:

"Îi place să-și dea importanță. Asta e. Aceleași, absolut aceleași lucruri se pot face cu discreție, cu infinit mai multă înțelegere. Și gândul divagă: Poate pentru că trăim prea puțin, iar în antracul de cinci, șase sau șapte decenii, cât ne e dat să existăm, simțim nevoia să fim cineva, iar cei din jur s-o recunoască. S-o recunoască cu orice chip."

Inginerul Gogu Vasilescu, sprijinit de perete își schimbă greutatea pe celălalt picior. Ținea mâinile adunate pe pântec, iar capul orientat oblic, cu o ureche în sus, părea să capteze semnale necunoscute, sosite din eter.

"Îmi închipui că..."

— Domnule căpitan!

Vocea stridentă a Ecaterinei Stănescu îi întrerupse gândurile. Toți se răsuciră spre femeia uscată, dreaptă ca o vergea. Atanasiu o privi cu pleoapele pe jumătate coborâte.

"Tipul de intelectuală refulată. Doctorat, masă de lucru plină cu cărți, televizor deschis doar la concerte simfonice și emisiuni științifice..."

— Nu cunosc formalitățile în materie de asasinat, reluă răspicat Ecaterina Stănescu, dar dacă ele mă privesc și pe mine, v-aș ruga să-mi acordați prioritate. Interese majore reclamă prezența mea în altă parte.

— Interese tot atât de majore reclamă prezența dumneavoastră aici.

— Punct! preciză Gogu Vasilescu.

Femeia își zvârli capul pe spate. Nu era obișnuită să fie contrazisă.

— Probabil n-am fost suficient de explicită. Trebuie să plec fără întârziere. Concediul meu s-a isprăvit aseară. Măine am audiență la minister sau, mai, exact, sunt invitată pentru a-mi spune părerea într-o anumită chestiune.

Atanasiu netezi teancul de hârtie.

— Toate acestea le veți trece în declarația dumneavoastră.

— Perfect! O voi completa la București.

— Aici, doamnă! Fără avizul meu nu puteți părăsi Peștera Sihastrului. Precizarea e valabilă pentru toată lumea.

— Vă asumați o mare răspundere, zâmbi Ecaterina Stănescu. Un zâmbet urât din colțurile gurii accentuând răutatea expresiei: Sunt la mijloc interese de stat!

Căpitanul nu se mai osteni să o asculte. Își îndreptă privirea spre ceilalți considerând discuția închisă:

— Îmi veți comunica pe rând numele, vârsta, domiciliul și profesia. Începem cu dumneavoastră!

— Teodor Iliescu, student, 23 de ani.

— Adresa.

— București, str. Sergent major Dumitru Enache 86.

Ecaterina Stănescu se ridică enervată. Șuieră:

— Rețineți că v-am avertizat. Veți răspunde personal pentru o

pierdere de câteva milioane de lei. Sunt inginer șef de secție într-o uzină de produse chimice și...

— Deocamdată sunteți pasageră într-un motel în care s-a comis un asasinat, o întrerupse Atanasiu. În fața legii aveți exact aceleași obligații ca și dumnealor. Funcția nu vă poate crea un regim de favoare.

— Nici nu vi l-am solicitat. Spuse rar: Dacă până mâine dimineață la orele 10 semnătura mea...

— Și dacă până mâine dimineață la orele 10 s-ar întâmpla să muriți? întrebă brutal Atanasiu.

"Chiar!" exultă Ionică Panait. Nu că s-ar fi dat în vânt după căpitan dar femeia asta îl făcea să-și simtă stomacul. Pipăi instinctiv tubul cu pangastrin.

Călugărul ridică brusc capul. Gogu Vasilescu nu-l slăbea din ochi. Sub pretext că vrea să pună pe masă ceașca de cafea trecu pe lângă monah întrebând în șoaptă:

— Secu? Secu?

Reveni la loc clătinând hotărât din cap:

"Hm, e asta popă cum sunt eu arhanghel!"

"Dacă ar fi murit... Plămădeală aruncă țigara în scrumiera de nichel cocoțată pe un picior înalt: câteva sute de salarii care ar respira ușurați."

Ecaterina Stănescu își împinse înainte buza. Nările îi palpitau, dar în general reușea să-și păstreze stăpânirea:

— Nu obișnuiesc să discut eventualități absurde. Cu atât mai mult când sunt și grosolane.

Panait zâmbi: "Nimic de zis. Individa are oleacă de îndrăzneală..."

— Mătușa mea din partea mamei era o femeie foarte fină. Nu-i plăcea grosolănia.

Rudy Negreanu își roti ochii timid prin încăpere. Căpitanul îl fulgeră.

— Cine sunteți dumneavoastră?

— Rudy Negreanu.

— Profesiunea.

— Medic dermatolog.

— Aha! exclamă plin de semnificație Gogu Vasilescu. Zi, mășori stambă în Lipscani... Umbli la centimetru...

Dădu scârbit din mână.

— Asta-i altceva. Pentru dumneata vând stambă, pentru dumnealui sunt medic. Dar acum nu era vorba de mine, ci de mătușă-mea.

— Ce să mai discutăm... Inginerul se întoarse ofensat spre Alain Mathieu: Tăticu' umblă cu tromboane...

Francezul clipi nedumerit și Vasilescu amintindu-și brusc că omul nu pricepe începu să-i zâmbească clătinând zbuciumat din cap.

— Ce doriți, domnule Negreanu? întrebă iritat Atanasiu.

— Eu, nimic. Mătușă-mea... Aveam o mătușă. Ajunsese, să nu-i fie de deochi, la 85 de ani și era sănătoasă tun. Prietenele o întrebau: Ascultă Cleo — scuzați-mă, așa o chema, Cleo — tu nu mai ai de gând să mori? Nu pot, zicea mătușă-mea. Nu vreau să-l jignesc pe Dumnezeu. Cum să-l jignești tu pe Dumnezeu, Cleo? Uite așa...

— Și? întrebă Marioara Țâmpoc cu gura căscată.

Medicul ridică din umeri:

— Până la urmă l-a jignit...

Atanasiu îl țintui fără expresie. Colțurile gurii îi alunecaseră în jos.

— Asta a vrut, desigur, să fie o pildă. V-aș fi recunoscător dacă pe viitor m-ați scuti. Nu gust genul. În ceea ce vă privește pe dumneavoastră, doamnă, nu mă obligați să trec la altfel de măsuri. Persoane autorizate vor avertiza forul tutelar de care depindeți.

Următorul!

— Vom mai discuta despre chestiunea asta, mârâi printre dinți
Ecaterina Stănescu.

Căpitanul bătu cu tocul în birou. Repetă ca și cum n-ar fi auzit-o.

— Următorul!

— Nu înțelege... E francez, explică Ionică Panait. Alain Mathieu.

— Am să-i văd mai târziu pașaportul. Altcineva.

Plămădeală se ridică sprijinindu-se de zid. Ochii pătrunzători aveau un licăr de neliniște.

— Gheorghe Plămădeală, economist, București, str. Puțul cu Tei 75.
Marioara Țâmpoc tresări. Îl privi intrigată.

— Ei, asta-i bună!

Fără să aștepte încuviințarea, Plămădeală se așează. Surprinse privirea bucătăresei și întoarse capul.

"Trebuie să joc până la capăt. E singura mea șansă."

— Următorul!

Țiganca își rostogoli ochii. Fustele crețe de nailon înflorat aduceau o pată de culoare în holul întunecos.

— Zamfira, Zamfira lu' Mutu.

— Anul nașterii.

Țiganca se hlizi.

— Cam după Rusalii...

— Cum după Rusalii, femeie?

— Atunci m-am născut. Așa-mi zise oamenii, că muica s-a prăpădit de tânără, săru' mâna.

Marioara Țâmpoc pufni în râs. Realiză brusc unde se află și se bătu cu mâna peste gură.

Atanasiu o privi ca din depărtări.

"O privire ciudată, observă Iliescu. Niciodată vizând fața, ochii, ci orientată cumva peste creștetul capului. Ca și cum ar vedea ceva în spatele tău."

— N-ai buletin?

— N-am, boiarule. Suntem rumâni nomazi... Așa am apucat.

— Cum naiba nu-i strânge miliția pe ăștia? se indignă Gogu Vasilescu.

Rudy Negreanu surâse bonom.

— Adică de ce, mă rog, să-i strângă?

— Cu dumneata nu discut.

— Așa-i, uitasem... Știi, o vară de-a mea, Bety o cheamă... Întâlni privirea căpitanului și își ridică brațele ca sub amenințarea unui revolver. Mă scuzați... Am o familie numeroasă...

Atanasiu notă ceva. Pe mâna stângă atrăgea atenția un inel discret cu piatră neagră.

"Da, reflectă Ecaterina Stănescu. E genul de bărbat care poate purta inel. Înalt, subțire, distins."

Țiganca își strânse broboada.

— Eu mă duc...

Căpitanul trase ostentativ două linii, subliniind ceva.

— Nu pleacă nimeni!

— M-așteaptă al meu, săru'mâna!

— Dumneata nu auzi?

Femeia începu să plângă:

— N-am făcut nimic, boiarule! Pe ochii mei, uite...

— Următorul!

Hangiul își dresă glasul:

— Ionică Panait. Preciză: Așa sunt trecut în acte: Ionică. Directorul

motelului, domiciliul București, Calea Rahovei 109.

Mai rămăsese călugărul. Stătea în umbră și din cauza straiului întunecat silueta își topise conturul dispărând pe zidul de bârne afumate. Făcu doi pași înainte. Apariția lui oarecum neașteptată aduse o undă de tulburare și oamenii se simțiră nelaîndemână. O senzație greu de identificat, căci misterul, indiferent dacă este legat de o persoană sau de un fenomen, acționează asupra noastră generând o curiozitate crispată. Iar omul acesta era plin de mister. Haina monahală, capul frumos, liniștea pe care o emana, toate acestea stârneau fantezia. Gândul intuia spontan drame puternice, neobișnuite și interesant — mai ales simptomatic — puțini din cei de față acceptau ipoteza vocației sincere ori a vreunei intrigi sentimentale dezastruoase. Trebuia să se fi întâmplat cu totul altceva, cumplit, greu de imaginat, și poate de aceea curiozitatea pipăia și mai avid, dând grosolan târcoale bărbatului nemișcat din mijlocul încăperii.

"Doar dacă..."

Pentru Gogu Vasilescu nu mai existau enigme. Privea pe fereastră șoptind, chipurile, absent...

— Secu... Secu...

Căpitanul Atanasiu aprinse încă o țigară. Fuma *Dunhill* pe care le stingea neglijent la jumătate. În scrumieră se adunaseră vreo zece mucuri și Panait, profesional, aduse alta.

"În ritmul ăsta, ajunge la două pachete pe zi. Și calculă automat: 1200 de lei pe lună."

— Cum vă numiți?

— Fratele Serafim.

— Nu asta mă interesează. Numele... Căpitanul își caută cuvintele: Numele mirean.

— Simion Bratu.

Deși vorbea aproape în șoaptă glasul păstra o rezonanță cavernoasă.

Inginerul Vasilescu își scărpină ceafa. Șopti lui Plămădeală destul de tare ca să audă toți:

— Asta aprinde mai mult țigări decât tămâie...

— Domiciliul?

— Mănăstirea Strehaia.

Atanasiu închise dosarul apoi se adresă hangiului:

— Vreau să discut cu dumneata. Sunteți amabil?

Leșiră pe cerdac. Luna înflorise în spatele copacilor ca o fereastră luminată. Atanasiu trase adânc în piept aerul umed.

— Se poate ajunge la locul crimei și altfel decât ocolind lacul pe lângă peșteră? Consider ca punct de plecare hanul.

— Astăzi am sosit, se scuză Panait. Încă nu cunosc bine, nu-i așa, încă nu cunosc împrejurimile... Adăugă cu o umbră de zâmbet: Dacă nu mă înșel însă, cineva a făcut baie azi-noapte.

— Cine?

— Eu, domnule căpitan.

Atanasiu se întoarse surprins. Observă silueta inginerului camuflată în întuneric și își ascunse iritarea. Vasilescu trăsese cu urechea.

— Ați mers mai departe, spre mijlocul lacului, să zicem?

— Nu știu să înot, răspunse inginerul apropiindu-se. În consecință, nu m-am depărtat de mal.

— E limpede.

Panait tuși încetișor:

— Credeți?

— Ce anume? se interesă căpitanul.

— Apa la mal depășește înălțimea unui om. Dacă cineva — accentuă — cineva care nu știe să înoate, comite imprudența să intre în lac are toate șansele să se înece. Adăugă sarcastic: Chiar lângă mal. Iar dumnealui văd că respiră.

Capitolul X

"Sunteți neliniștit, domnule Iliescu?"

Locotenentul Dobrescu în halat de casă, cu o țigară în colțul gurii și ceașca de cafea în mână își privea decepționat chipul în oglindă. Ochii limpezi, obrazul adolescentin, nasul ușor cârn nu izbuteau de loc în ciuda grimaselor să capete aerul acela specific al tipului cu greutate.

"Ce-ar fi să-mi las mustață?"

Telefonul începu să sune. Se așeză comod în fotoliu, puse un picior peste celălalt și, ridicând receptorul, își aminti de o secvență similară dintr-un film cu Jean Gabin în comisarul Maigret. Vorbi domol, acordându-și vocea groasă:

— Casa Basile Dobrescu. Ascult.

Se auzi un chicotit și înțelese repede că a încurcat-o definitiv. La celălalt capăt al firului era Minerva.

— Ce vorbești, dragă Bazâlică? Ne franțuzirăm între timp?! Ptiu, bată-te norocul să te bată! Vasile nu-ți mai place...

— Scuzați-mă, a fost o glumă.

— Dobrescule, Dobrescule! Cum te scap din ochi, cum o iei razna. Pariez că aveai și o țigară în colțul gurii.

— Da' de unde! Știți că nu fumez.

— Fumezi, Dobrescule! Nici măcar nu știi să minți. Și te-am rugat să înveți. În sfârșit, mai vorbim noi. Uite de ce te-am sunat. Raportează colonelului că cei doi, posesorul invenției și spionul sunt aici. Din câte îmi dau seama agentul procedează prin excludere. A omorât deja un ospătar, băiat de vreo 20 de ani, student la farmacie. Nu se va da în lături să-i ucidă pe toți, dacă va fi nevoie, până ajunge la omul care rezistă oricărei probe: revolver, cuțit sau otravă. Recte, până-l va descoperi pe inventator.

— Da, mormăi Dobrescu. Cum vă împăcați cu organele de cercetare?

— Hm! Minerva râse: Habar n-au că sunt aici.

— Cum așa?!

— Foarte simplu. Păstrez camuflajul și față de anchetator. Nu m-am deconspirat.

— De ce?

— În primul rând, dragă Dobrescule, eu sunt adepta unor metode variate de lucru. Molia nu este insecta mea preferată, dacă pricepi ce vreau să spun. Pe de altă parte, cred că doi oameni care caută același lucru e bine s-o facă parcurgând itinerarii distincte. În anumite situații, desigur. Cel puțin așa greșește unul singur și nu amândoi. În sfârșit, nu știu cât de abil ar disimula căpitanul Atanasiu faptul că îmi cunoaște identitatea, că a fost informat cu cine are de-a face. Nu-i de ajuns să spui "bună dimineața, tovarășe Poloboc în loc de Tutovan". E chestie de reacție, priviri, nuanțe și așa mai departe.

— Situația, cântări locotenentul, prezintă și dezavantaje.

— Numai că avantajele precumpănesc. Acum să trecem la altceva. Mă grăbesc la cină. Ți-am întocmit o listă completă cu numele și adresa celor de aici — turiști și personal. Îl iei de o aripă pe Macri, abandonați

pentru moment chestia cu elefantul alb, și-mi procurați relații concrete despre fiecare. Notează! Minerva făcu fiecăruia o succintă descriere. Și nu-i uita pe Keops și pe Spiridon, te rog. Trebuie să știi ceva, băiete! Un cuvânt bun contează enorm în viață. Ce te-ar costa de pildă să-i spui: Dragă Spiridon. azi arăți splendid. N-ai idee câtă plăcere i-ar face...

Marioara Țâmpoc porni îngândurată spre han. Vreascurile și frunzele uscate foșneau sub pași. Se gândi înfrigurată la un foc zdravăn, duduind într-un cămin, o bucătărie veselă cu vase de aramă, și o pendulă străveche unde gospodina rotofeie cu obrazul doar miere și lapte stă aplecată deasupra țesăturii. Colțurile răsucite ale bonetei desenează două urechi întunecate. Imagini tonice, de un idilism robust, dar fără calendar, căci dacă ar fi existat vreunul ar fi trebuit să se gândească la calorifer, mașină de spălat vase și roboțel de bătut ouă. Aparat complicate nichelate și strălucitoare sugerând o sală de operație.

Oamenii lui Atanasiu supravegheau hanul. Trebuia să fie atentă, să se strecoare neobservată înăuntru. Zâmbi: Știa ea un drum care...

Se opri brusc. Mai era cineva în pădure. Bucătăreasa se ascunse în umbra unui stejar, așteptând cu răsuflarea tăiată. Pașii se auzeau tot mai limpede. Apoi văzu silueta și își opri o exclamație de surpriză. Economistul! Încă unul care ignorase avertismentele căpitanului...

Plămădeală se aplecă deasupra unui bolovan uriaș, străduindu-se să-l salte. Zăbovi un pic, apoi îl puse la loc. Își curăță mâinile de pământ și se îndepărtă fluierând încetișor.

Marioara Țâmpoc se desprinse de lângă copac. După câteva minute reuși să dea la o parte blocul de piatră. Scotoci dedesubt și scoase un obiect gros învelit în diftină. Ochii îi străluciră. Ținea în mână un revolver Walter.

Iliescu apăru într-un costum ușor de tergal, semn că și-a terminat orele de serviciu. Scoase un pachet de cărți și începu să le amestece cu o îndemânare care trăda mai mult decât exercițiul: vocația. Părea să caute un partener. Rudy Negreanu, instalat confortabil într-un fotoliu, îl privea amuzat. Plămădeală fuma țigară după țigară. Atunci coborî Gogu Vasilescu. Ținea un cuier pom la subțioară și o mătură lungă cu coadă. Făcând abstracție de toți și de toate, instală cuierul într-un colț al holului și mătura alături. Descoperi în buzunar o batistă mare cu care îmbrobodi mătura și puse pălăria de piele în vârful cuierului. Privi rezultatul din diferite unghiuri, aduse câteva retușuri, apoi, mulțumit de rezultat, se instală pe canapea și începu să scrie. Studentul se apropie intrigat.

— Asta ce-ar mai fi?

— Nu-ți dai seama? Inginerul părea că abia așteptase întrebarea. Uită-te la ei! Dacă știi să-i privești, să-i asculți, să-i întrebi, îți vor răspunde.

— Mătura și cuierul?!

— Uită-te bine! Trebuie să-ți spună ceva. Făcu o mică pauză așteptând cu sufletul la gură: Ei, ce-ți spun?

— Că dumneata ești probabil într-o dispoziție specială.

— Ce prostie! Nu știi să privești. Nu știi să asculți. Cu puțină fantezie, cu foarte puțină fantezie, și ea și el, oricât de îmbufnați ar fi, pentru că sunt îmbufnați, trebuie să recunoști, pot să devină ființe vii.

Iliescu se uită la Rudy Negreanu. Medicul clătină din cap surâzând.

— Dacă domnul inginer spune treaba asta, eu unul sunt convins că așa e.

Gogu Vasilescu sări în picioare și punând mâna pe un braț al cuieru-

lui strigă:

— Dați-mi voie să vi-l prezint pe Feri Baci. Idealul de erou pozitiv! Apoi ceva mai potolit: În piesa mea va avea partitura eternului îndrăgostit.

Rudy Negreanu îl cântări cu ochi profesional.

— A, matala scrii și piese!

— E limpede, opină studentul.

— Singurul îndrăgostit autentic! Werther? Nesărat! O glumă a bătrânului Goethe pe care posteritatea a luat-o în serios. Romeo? Dulceag! Tartă cu cremă la cofetăria Scala. Armand Duval? Deprimant! Înclinații nesănătoase pentru bacilul Koch. Și așa mai departe. Lista se poate completa la nesfârșit. Împinse cuierul în față: Așa trebuie să arate un îndrăgostit, un miner îndrăgostit.

Iliescu căzu repede de acord.

— Numai așa!

— Dantură impecabilă, vocabular distins, 5 000 de tone minereu peste plan într-un singur schimb.

— Viteaz bărbat! aprecie medicul cu o seriozitate care îl făcu pe Iliescu să izbucnească în râs.

— Nu intră în mină dacă nu are salopeta curată și călcată.

— Cred că în smoching era mai practic.

Gogu Vasilescu apucă mătura.

— Dumneaei e Anca. Președintă de C.A.P. Blondă, intransigentă și tenace. N-a râs și n-a iubit niciodată.

— Te pomenești că are jumate de normă la mănăstire, opină Iliescu.

— O să mă întrebați desigur de ce v-am spus toate astea. Ei bine, aflați că n-am fost în viața mea într-o mină sau într-o cooperativă. Concluzia?

— De obicei, zise Rudy Negreanu, asemenea cazuri se tratează cu multă circumspecție.

— Concluzia e una singură și se numește geniu. Tot ce s-a scris până acum poate fi lesne confruntat cu realitatea. Eu am adus o inovație. Scriu și apoi confrunt.

— Ești mare, domnule! declară studentul.

— De când spun că așa un om ca matala n-am mai văzut de mult.

— Da! Inginerul prinse curaj: Trebuie sfărâmate canoanele! Distruse tiparele! Literatura, literatura autentică are nevoie de plămâni tineri!

— Neapărat. Medicul se întoarse spre Iliescu: Sper că ești de acord...

— Bineînțeles. Și ai verificat?

— Păi de unde crezi dumneata că vin? Cinci zile într-o mină, cinci zile la țară.

— Sunt convins, declară Negreanu că personajele corespund.

— Fotografie! Bucățică tăiată! Acum urmăresc eroul negativ: pușcăriașul.

— Și când te gândești, spuse medicul, că domnul căpitan se întreba ce caută dumnealui aici.

— Închipuți-vă, habar n-am cum arată un hoț.

Studentul sugeră în șoaptă:

— Uită-te la Ionică Panait...

— Un hoț adevărat. Dacă aș putea să stau câtva timp într-un penitenciar ca Truman Capote...

— Ei, străduiește-te și dumneata, interveni Iliescu, fă un gest frumos.

— Părerea mea, domnule Vasilescu, spuse medicul e că ar trebui să te liniștești. Pentru treaba asta ai făcut deja suficiente eforturi. Poate prea multe...

Se priveau în luminile ochilor. Pe buzele ospătarului flutura un zâmbet parșiv.

"Obraznic și infatuat, conchise Atanasiu desfăcând capacul stiloului. Genul de puști teribilist, convins că i se cuvine totul numai pentru că e tânăr."

— Bănuți cumva, domnule Iliescu, de ce mi-am propus să discut în primul rând cu dumneavoastră?

— Ca s-o spui pe a dreaptă, nici măcar nu mi-am bătut capul. Când simt vreo curiozitate în organism, plătesc și celălalt e obligat să pună cărțile pe masă.

— Cu mine cum aveți de gând să procedați? Plătiți sec sau relansați?

— Parolez. *Passe-parole*. Până mă prind dacă nu trageți cacialmale. Atanasiu surâse.

— Vă place așa de mult pocherul?

— Îmi plac toate jocurile de noroc. De la sucitul oaselor la loz în plic. Trebuie să recunoașteți că e singura posibilitate de a trage șansa de coadă.

— Poate chiar nu singura. Tare mi-e teamă că ați ales-o pe cea mai riscantă.

— Cine nu riscă nu câștigă! De la papa Gogol citire...

— În sfârșit. Chestiune de optică. Respiră adânc: Domnule Iliescu, trebuie să vă mărturisesc că dintr-un bun început mi-ați inspirat încredere deplină.

Studentul îl privi iute pe sub sprâncene.

— Să zicem. Și?

— M-ar interesa mult punctul dumneavoastră de vedere în privința evenimentelor din noaptea trecută. Aveți un remarcabil spirit de observație. V-am văzut servind. Mi-ați putea fi de real folos.

— Vă stau la dispoziție.

— Mulțumesc. Am să încep cu întrebarea clasică: Cine credeți că a ucis?

— Cine a ucis? Hm, greu al naibii de presupus. Foarte greu pentru că aici s-a jucat cu chintă albă.

— Nu înțeleg.

— M-ați întrebat adineaori dacă-mi place pocherul. Dumneavoastră îl cunoașteți?

— Atât cât să pot pierde câțiva poli pe lună.

— Înseamnă, iertați-mă, că nu cine știe cât... Jocul ăsta, care șmecher l-o fi născocit, e făcut în așa fel, încât să nu știi niciodată cine are cartea cea mai mare. Și asta numai din cauza păcătoasei de chinte albe. Șapte, opt, nouă, zece și as. În anumite cercuri s-a renunțat la ea. În felul ăsta certitudinea e posibilă.

— Exclus.

— Regret, dar trebuie să remarc din nou că nu știți jocul. Presupunem că vi s-a servit un as, un popă, o damă și doi valeți. Opriți fanții și cereți trei cărți. Vă mai intră doi valeți. Deci caré. E posibil?

— Firește.

— Perfect. În momentul ăsta, puteți miza pe toate comorile lumii. Nimeni nu poate avea carte mai mare.

— Ei asta-i! De ce n-ar prinde caré de dame, de popi sau de ași.

— Ați fost servit cu câte una din fiecare și ați decartat.

— Sau chintă royală.

— Fără valeți? E clar, nu? În jocul cu chintă albă însă intervine asul.

Deci orice carte e posibilă.

— Cu alte cuvinte, dacă am înțeles bine oricine ar fi putut ucide.

— Exact. Avea cum. Azi-noapte, toți, dar absolut toți au părăsit motelul.

Atanasiu aprinse o țigară.

— Treaba asta îmi amintește de alt joc, desigur mult mai riscant, jocul cu justiția. Există două modalități concrete de a încerca să-l induci în eroare pe anchetator. Sugerându-i că nici unul din cei bănuți n-ar fi în stare să comită infracțiunea, chestiune de bună-credință deci, care în general impresionează, sau dându-te peste cap să demonstrezi că toți ar fi putut-o comite.

Deschise carnetul și își făcu câteva notații. Iliescu se ridică enervat.

— Când isprăviți de conspectat, mă puteți chema. Până atunci cu permisiunea dumneavoastră...

Se îndreptă spre ieșire.

— O clipă! Uite că am terminat. Sunteți puțin iritat. Sau mai degrabă neliniștit. Cred că ăsta-i termenul: neliniștit.

— Dezamăgit!

— Nu s-ar zice. Așadar, dumneavoastră ați descoperit cadavrul lui Sasu. Puteți să precizați ora?

— Douăsprezece. Câteva minute mai devreme sau mai târziu.

— Locul asasinatului se află la cealaltă extremitate a lacului. Cum ați ajuns acolo la miezul nopții?

— Știam că pescuiește.

— Știați exact unde pescuiește?

— Da. Eu i-am indicat curmătura. Pe bune!

Atanasiu își consultă agenda.

— Dumneavoastră ați sosit ieri către ora prânzului...

— Este a doua vacanță când lucrez la Peștera Sihastrului, îl întrerupse Iliescu. Am avut deci timp să mă familiarizez cu împrejurimile.

— Înțeleg. Ar mai rămâne să-mi explicați de ce l-ați trimis așa departe, în punctul cel mai izolat. Putea să pescuiască undeva în apropierea motelului.

— Nu putea. Prin apropiere se aruncă reziduurile, iar puțin mai încolo s-a amenajat un ștrand. Mi-am dat cu presupusul că peștii s-au refugiat. De altfel, în cele mai liniștite bălți — și dumneavoastră știți chestia asta foarte bine — nu prinzi oriunde arunci cârligul. Trebuie să cunoști locurile. Altminteri stai de Gheorghe.

— Ce vă face să credeți că știu?

— Am zărit în portbagajul mașinii, ieri când ați cerut o căldare de apă, un set de pescuit.

— Iată, deci, că nu m-am înșelat. Aveți spirit de observație. Dar să nu uit. Nu mi-ați spus pentru ce îl căutați pe Sasu. Sunteți prieteni?

— Nu.

— Aveați ceva să-i comunicați? Bănuiesc că ceva foarte important, dacă v-ați deplasat până acolo la asemenea oră.

— Nu. Pur și simplu mă plictiseam. Oricum era singurul mai aproape de vârsta mea.

Căpitanul îl privi cu o neîncredere fățișă.

— Mda... Și-acum să revenim la ajutorul de care vorbeam. Ați reținut vreun amănunt interesant?

— În afară de faptul că inginerul Gogu Vasilescu tocmai ieșise din apă, absolut nimic. Eram prea înspăimântat ca să-mi ardă de investigații.

— Înainte de crimă însă erați mai liniștit. Ați văzut pe cineva sau ceva neobișnuit?

— Nu.

— Mai gândiți-vă. O siluetă, să zicem.
— N-am văzut nimic.
— La începutul discuției noastre afirmați că la ora la care s-a comis asasinatul toți au ieșit pe afară.
— Nu-mi amintesc.
— Ciudată amnezie. De fapt, chestiunea nu vă angajează cu nimic. Bucătăreasa a văzut același lucru.
— Nu port șorț de bucătăreasă, deci n-am obiceiul să spionez pe gaura cheii și nu pentru asta am venit aici.
— Dar pentru ce?
Iliescu îi aruncă o privire scurtă:
— V-am spus de două ori până acum că lucrez aici ca chelner.
— De ce?
— De ce lucrează unii studenți vara? Eu trebuie să vă explic treburile astea? Nu credeți că e mai corect să câștigi un ban prin muncă cinstită decât să freci menta prin cafenele cu doi poli ciupiți de la tata?
— Apropo de muncă cinstită, m-ați fi convins mai repede dacă preferați, să zicem, un șantier. Oftă: Spuneți că e al doilea sezon în care lucrați aici. Ce facultate urmați?
— Arheologia.
— Anul?
— Trei.
— Părinții?
— Tata inginer, mama economistă.
— Locuiți împreună?
— Nu. Puriți în provinciali. Eu stau la gazdă.
— Ce v-a determinat să reveniți la Peștera Sihastrului?
Iliescu făcea eforturi să se stăpânească.
— Mi-au plăcut locurile. Așa sunt eu, *naturel* și simțitor.
— Și i-ați sugerat lui Sasu să vină și el, nu?
— E a doua chestiune la care văd că e nevoie să răspund de trei ori ca să mă fac înțeles. Pe Sasu l-am cunoscut aici.
— N-ați fost colegi, nici prieteni, e prima oară când lucrați împreună și prima dată în viață când îl vedeți. Se aplecă peste masă întrebând răspicat: Doriți să mă convingeți că nu aveți nimic de împărțit?
Iliescu se ridică enervat.
— Refuz să răspund.
— Bine. Să trecem la altceva.
— Refuz să răspund la orice întrebare.
— De ce?
— Nu-mi place tonul și, în general, felul în care abordați problema. Depun mărturie sau mă justific? Nu-mi place nici antipatia dumneavoastră fățișă. Dacă nu v-ar fi teamă de consecințe, sunt convins că m-ați lua la palme. Greșesc?
Căpitanul surâse trist.
— Exagerați, domnule Iliescu. Și, în definitiv, presupunând că așa stau lucrurile, trebuie oare să agreez pe toată lumea?
— Știți ceva? Iliescu făcu un pas înainte privindu-l în față: Când v-am văzut, mi-am pus exact aceeași întrebare. Numai că resentimentele mele nu vă afectează cu nimic. În schimb, pe mine da.
— Țineți așa de mult să-mi deveniți simpatic?
— Tin să fiți obiectiv. Este prima obligație profesională a dumneavoastră, dacă nu mă înșel.
— Mărturisesc că sunt foarte curios să știu ce înțelegeți prin obiectivitate.
— Printre altele, să mă bucur de același tratament ca și ceilalți. Nu

să fiu suspectat prin definiție pentru că am fost primul care a descoperit cadavrul.

Atanasiu se duse la fereastră. Vorbi privind undeva în noapte.

— Prin definiție... Din nefericire, nu prin definiție vă suspectez, domnule Iliescu, ci pe baza unor probe evidente. Scoase un carnet din buzunar: Puteți să-mi explicați cum au ajuns însemnările lui Sasu despre anumite experiențe făcute de el în valiza dumneavoastră?

Capitolul XI Atentatul

Dobrescu își desprinse haina din cuier. O îmbrăcă în fața oglinzii, culcând atent gulerul cămășii sub revere. Cravata portocalie cu desene albastre țipa pe buretul alb.

Căpitanul Macri îl examina printre gene:

"Se cunoaște că Minerva e pe teren..."

— Unde te duci?

— Să văd ce-i cu Iliescu, spuse locotenentul, consultându-și profilul.

— Mda... Macri se juca lovind cu stiloul în birou... În general... ăăă... ești bine dispus azi?

Dobrescu se întoarse surprins.

— Excelent! De ce mă întrebi?

— Cred c-o să-ți cam piară zâmbetul, oftă căpitanul. Nu mi-a plăcut niciodată să fiu eu ăla care aduce vești proaste...

— Vești proaste?!

Macri deschise mapa, scoase un plic și i-l întinse.

— Ți l-a lăsat maestra înainte de plecare.

Locotenentul îl învârti pe toate părțile.

— Îl sucești de parcă te-ai aștepta în orice clipă să sari în aer, observă căpitanul Macri.

Dobrescu tăie plicul cu un coupe-papier. Într-adevăr, gesturile excesiv de lente sugereau precauții infinite sau delectări speciale, presupunând și o mică doză de perversitate. Mișcări încetinite prelungind plăcerea... Dar desigur cea de a doua variantă nu intra în discuție.

— Poți să iei loc, sugeră căpitanul împingându-i un scaun. Eu zic că e mai bine să te așezi *acum*.

Zâmbea blajin.

"Macri ăsta e un băiat cumsecade, spunea Minerva. Discret, inimos, compătimește la toate necazurile colegilor. Tipul incapabil să treacă pe lângă mizeria altora fără să întindă o mână de ajutor. Și dacă n-are ce-ți face, se așază lângă tine pe pragul casei și plângeți împreună. Vocație filantropică..."

În liceu — se aflase de la foști colegi — i se spunea *Moșul*. "Copiii, decretase Minerva, au un spirit de observație nemaipomenit. Ți-o spune un vechi dascăl și poți să mă crezi. Nu le scapă nimic. E curios cum această însușire se tocește pe parcurs, dispare cu desăvârșire la cei mai mulți o dată cu maturitatea. Chiar dacă nu califică exact, dar de văzut au văzut. Lui Macri îi spuneau *Moșul*, adică moale și domol, așa cum avea să rămână toată viața. Pentru copii, bunătatea nu e atributul cel mai interesant. Cred că exagerați, opinase locotenentul. Acordați o importanță disproporționată unor fleacuri. Fleacuri! se zborșise Minerva. Tot așa-ți imagineai, pentru că n-aveai curajul să mi-o spui, și când îți ceream să faci deosebire între apotemă și raza cercului..."

Cu aceasta discuția se încheiase. Macri continua să rămână cel mai cumsecade băiat din minister. Chiar și în povestea cu elefantul alb. Își bătuse capul o săptămână încheiată încercând să găsească soluția pentru locotenentul Dobrescu. Iar omul le avea și el pe ale lui. Copii, nevastă, o soacră cam originală.

Printre altele, bătrâna — deși zdravănă tun — obsedată că în curând își va lua rămas bun de la cele pământești, achiziționase toate obiectele cerute de datină. Straiul în care voia să fie înmormântată, lumânări, șervetele și cămile ce aveau să fie date de pomană, sicriul. "Îți dai seama, se plângea Macri colegilor. Stau cu coșciugul în vestibul. Nu-mi mai intră un om în casă. Când dau cu ochii de chestia asta înverzesc, îmi amintesc brusc de comisioane sau telefoane pe care le așteaptă din provincie de circa o săptămână. Oamenii sunt mai superstițioși decât îmi închipuiam. Unul care se credea spiritual m-a întrebat ce face cadavrul dinăuntru. Auzise el că se poartă asta pe undeva. Dar a doua oară n-a mai venit."

"Bagă murăturile acolo și pretinde că ar fi un bufet flamand din secolul XIV, sugerase Minerva. Or să te creadă pe cuvânt..."

Și totuși Macri era în stare să se gândească pentru el la un prezumtiv elefant alb, existent doar în fantezia Minervei. Oftă din adâncul sufletului și începu să citească:

"Dragă Dobrescule, probabil e absolut inutil să-ți repet că înainte de a purcede la îndeplinirea programului pe ziua de azi, va trebui să rezolvi sarcina profesională imediată — relații bănuiesc, despre unul sau altul din suspectii de la Peștera Sihastrului. Cel puțin, așa ar trebui să se întâmple. Mi se pare straniu să vorbesc despre ei, acum, aici în București, înainte de a fi văzut măcar meleagurile. Trebuie să-ți spun că e noapte, liniște, Keops nu-i un causeur de felul lui, iar Spiridon are o ușoară indigestie: s-a ospătat prin vecini. În consecință tristețea îl copleșește.

Știu ce gândești, băiete! Noapte, târziu, ce naiba nu s-o fi culcat? Mă suspectezi de manie epistolară, de iezuitism, îmi impun prezența chiar dacă nu sunt la București — vai de capul tău de copil — te torturez și așa mai departe. Bagă-ți mințile în cap, Dobrescu Vasile! De ce mă enervezi? Nu cred să existe vreunul din foștii mei elevi care să nu-mi dedice zilnic măcar un gând. Un gând bun, băiete, nu ce ți-a trecut ție în clipa asta prin minte. Sunt probabil într-o dispoziție sentimentală deosebită dacă am început să-ți fac confesiuni la modul lamentabil duios.

Cu acest preambul voi trece la sfaturile propriu-zise:

1. O oră gimnastică suedeză. Trebuie să ai o condiție fizică excelentă, băiete! Altfel, la 30 de ani treci de la operativ la scriptologie. Personal, nu cred în șmecherii care le ghicesc pe toate stând tolăniți în spatele unui birou. Dragă Doamne, chipurile coordonează... Să vezi cu ochii tăi! Asta să-ți fie principiul și când vei ajunge general. Deși mă întreb ce voi fi eu atunci. În fine, poate se inventează ceva.

2. Recapitulează geometria de a zecea. Nu vezi în spațiu, Dobrescule, iar în meseria noastră a treia dimensiune e absolut esențială. N-am să fiu toată viața lângă tine să te țin de mână.

3. Patruzeci și cinci de minute — exerciții de memorie. Poți apela în sensul ăsta la poezia modernă. N-are logică, băiețașii aruncă cuvintele într-o oală, le amestecă bine, le hâțână și pe urmă se uită la ce a ieșit. Corelațiile de idei sunt imposibile. În consecință, dacă în trei luni de toceală zdravănă reții patru strofe, ești un as!

4. Spiritul de observație! Încearcă să-ți amintești ce fel de urechi are Yvonne. Formă, mărime, eventual găuri pentru cercei. Nu încap

cialmale! Am citit în "Sportul" că abia poimăine se întorc din Turcia. Iar în unica fotografie pe care o ai de la ea — te crezi dibaci, Dobrescule! — ai lipit pe spate o reclamă Loto-Pronosport, și deci când o scoți din portmoneu cam la jumătate de oră consulți, vezi Doamne, un calendar de buzunar — deci, în unica fotografie, are pletele pe umeri, Mai bine zis de-a lungul obrazilor.

5. Spuneam că e noapte, peste câteva ore va veni mașina să mă ia, mi-am pus la punct travestiul. Cel mai complet travesti la care m-am gândit vreodată. Este o experiență unică și încerc emoții care-mi dau o idee palidă despre ceea ce simțeai tu înainte de teză. Mi-ar place să-ți văd mutra dând cu ochii de mine mâine, la Peștera Sihastrului. Asta îmi sugerează un exercițiu. Încearcă să-l induci în eroare pe Macri măsluindu-ți personalitatea. Mi-e egal ce personaj alegi, sex, vârstă, calitatea în care te prezinți. Totul e să nu te recunoască. Nu te holba! Asta ar reprezenta cu adevărat o performanță care m-ar putea face să uit multe..."

Locotenentul își șterse fruntea privindu-l reflex pe căpitan, apoi mâna urcă pe creștet, alunecându-i spre ceafă. Macri se interesă trăgând lung din țigară:

— Zice să stai în cap?

— Mai rău.

Dobrescu reluă lectura:

"Astea au fost desigur câteva coordonate mari. Îți promit, știu cât ești de nerăbdător, că voi reveni cu sugestii suplimentare. Și în sfârșit, enigma de fiecare zi:

Ne aflăm în Dobrogea, detaliu important! Doamna X, stând acasă, fără să i se comunice nimic (telefon, vecini, bilet etc.), știe că bărbatu-său nu e la serviciu, mai bine zis nu lucrează deși a plecat ca de obicei, de dimineață. M-ar indispune să-mi spui că individul are slujba vis-à-vis și madam X îl vede sau nu-l vede pe fereastră. O astfel de probabilitate e naivă și în consecință exclusă. Sâc, Dobrescu!"

— Sâc, Dobrescu! șopti fără să-și dea seama locotenentul.

— Poftim?

Dobrescu îi întinse scrisoarea.

— E și un P.S., remarcă Macri.

— Nu l-am observat.

— Era pe pagina ailaltă. De fapt mi-e adresat mie:

"Dragă Macri, nu toată lumea apreciază gentilețea care te caracterizează. Dobrescu mi s-a plâns în nenumărate rânduri că tentativele tale de a-i veni în ajutor îl jignesc profund. Mie una, nu-mi place să văd pe cineva că greșește fără să-i atrag atenția. A dumitale îndatorată, Minerva Tutovan".

Locotenentul privi încă o dată notița din buzunar: Strada Serg. Major Dumitru Enache nr. 86.

Se înșelase Minerva — și respinse ideea spontan, Minerva nu se înșela niciodată, ori era atât de dibace, încât nu-i lăsa nici pe alții să observe — sau imobilul pur și simplu nu exista. Tăblița cu nr. 84 era fixată pe ultima casă după care urma un scuar. Iliescu dăduse o adresă falsă.

Rudy Negreanu se uită zâmbind la inginer. Își fixase în ureche difuzorul aparatului cu transistori, ascultând un concert simfonic. Părea foarte concentrat, total desprins de cele înconjurătoare, dar medicul îl

surprinsese de câteva ori furându-l cu coada ochiului.

— Ce nenorocire! Oftă: O soră a bunicii mele...

Gogu Vasilescu izbucni. Atât de prompt încât aveai impresia că abia așteptase.

— Ia mai lasă-mă, domnule, în pace cu neamurile dumitale! Nu mă interesează!

Se adânci în audierea concertului furat de deliciile muzicii. Pentru a fi mai convingător, bătea tactul pe masă.

Rudy Negreanu începu să râdă. Micul difuzor alunecase din urechea inginerului fără ca acesta să bage de seamă. Expresia feței era de un comic irezistibil. Omul căzut în transă artistică, mimând nuanțe, subtilități de interpretare, deși practic nu auzea nimic. Vasilescu îl fulgeră cu privirea dar nu comentă.

"E supărat, își zise medicul. Nu-i nici o nenorocire, o să-i treacă..."

Inginerul era tipul incapabil să-și păstreze impresiile pentru el. Unul dintre aceia care nu se eliberează altfel.

— Hm, totuși sora bunică-mi avea dreptate. Nici nu poți să-ți închipui mata, câtă dreptate avea. Întrebă cu voce mică ferindu-și ochii: E frumos concertul?

Vasilescu ezită câteva clipe înainte de a răspunde. În sfârșit, confirmă înclinând competent capul.

— Vezi, se înveseli Rudy Negreanu. Tot bătrânii, săracii! Parcă o aud...

— Ce mai auzi, domnule?

— Pe sora bunică-mi. Despre cine crezi că vorbeam?! Zice, Rudy — Rudy sunt eu — chiar dacă nu mănânci, fă-te că clempăni. Dușmanii o să crape...

Inginerul nu-l mai ascultă. Văzuse silueta călugărului furișându-se prin fața ușii deschise. Opri aparatul și ieși precipitat afară.

"Ce-o fi având cu bietul popă?!"

Un strigăt îi alungă surâsul. Alergă în curtea hanului. Din cauza întunericii, orbecăia. Se izbi de trupul Marioarei Țâmpoc prăbușit lângă poarta de lemn. Încercă s-o ridice și-și simți degetele pline de sânge.

O întinseră pe canapeaua din hol. Rudy Negreanu luă mâna bucătăresei cercetându-i pulsul. Sângele continua să se prelingă pe lângă ureche.

— O să-și revină. A avut noroc! Mare noroc! Câțiva milimetri mai jos, și-i zdrobea tâmpla. Acum trebuie oprită hemoragia și bineînțeles evitată infecția. Am să-i fac o injecție.

— Credeți, se interesă Atanasiu, că s-a vizat vreun organ vital?

— De, surâse cu privire plecată medicul. Nu cunosc ceva mai vital decât capul.

— M-am exprimat greșit. Vreau să știu dacă e vorba despre o tentativă de crimă sau dacă lovitura trebuia doar să o neutralizeze.

Rudy Negreanu își desfăcu brațele.

— Eu nu sunt de specialitate. Intenția agresorului îmi scapă. Cert este că Marioara Țâmpoc a fost izbită cu un corp contondent și că a lipsit foarte puțin ca să fie omorâtă.

Hangiul se apropie cu pași de pisică. Mâinile îi tremurau iar chipul avea o culoare vânătă, aproape neagră.

"Hepatic", diagnostică Negreanu.

— Ei, ce se aude?

Ionică Panait își umezi buzele.

— Domnule căpitan, călugărul a fugit.

Semnalmentele călugărului fuseseră expediate tuturor autorităților din împrejurimi, miliția și evident, postul de grăniceri fuseseră avertizate. Grupe operative patrulau pe șosea, scotocind întunericul. Mașini cu emblemă pe pântec se încrucișau. Opreau în scrâșnet de frână, comunicau scurt, apoi plecau mai departe. Câini lupi adulmecau tufișurile, trăgând nervos de lesă, jeturi de lumină țâșneau pe neașteptate, dezbrăcând impudic pădurea. Hanul continua să fie supravegheat zi și noapte.

— Cafeaua asta o plătești dumneata! Am cerut să fie fără zahăr.
Ecaterina Stănescu împinse ceașca pe colțul mesei. Iliescu încercă să se stăpânească.

— Bine, doamnă, știți ce s-a întâmplat cu bucătăreasa...
Se întoarse către ceilalți. Ionică Panait îi făcu semn să o lase în plata Domnului. Plămădeală rupea scobitori. Părea că nu-l interesează nimic.

Ușa se deschise pe neașteptate și Gogu Vasilescu se ivi în prag. Îi măsură lung pe fiecare, apoi își duse mâinile la spate și începu să se plimbe prin încăpere extrem de agitat. Din când în când se oprea bătându-și nasul cu degetul arătător. Un gest care voia să spună că posesorul are fler.

— Chestia cu călugărul e cacialma, ascultați-mă pe mine! Băiatul e de la Secu!

Nimeni nu comentă, nici măcar nu-l învrednici cu o privire. Inginerul își relua plimbările într-un ritm care stârni zâmbetul medicului.

Deodată încremeni. Ascultă niște zgomote, numai de el auzite, și-o rupse la fugă trântind ușa.

Ionică Panait îi consultă pe ceilalți din priviri.

— Cum vi se pare?

Zamfira, ghemuită într-un ungher, clătină din cap arătându-și dinții mari și sănătoși.

— Țsta face pe nebunu' boiarule! Dar nu e...

Omul în gri parcă mașina în curtea motelului și traversă terasa comandând din mers:

— O cafea.

Era încordat până la ultima fibră, dar nu lăsa să se vadă nimic. Aparent, un domn de vârstă mijlocie, în haine impecabile, care-și permite câteva clipe de relaxare întrerupând un drum obositor...

Cântări dintr-un ochi ambianța. În curte, trei bărbați în civil râdeau. "Agenți," îi identifică expert Omul în gri. Nu-l înșelau manierele degajate, nici aspectul lor anonim, nici faptul că-i îngăduiseră să intre în han.

"Îi trădează ochii. Ochi învățați să vadă... Își ascunse zâmbetul. Bancuri din astea nu se spun tare..."

Scoase bricheta și un pachet de Kent. Țiganca se apropie.

— Săru' mâna dom' primare! Dă și mie o țigară.

Omul în gri îi oferi una sugerându-i:

— Vezi să nu aprinzi la filtru.

— Dumneavoastră?

Atanasiu îl privea circumspect.

— Am cerut o cafea.

— Regret, dar unitatea este închisă.

— Observ totuși că mai sunt clienți.

Arată curtea și terasa. Francezul fuma dus pe gânduri. Ecaterina Stănescu cumpărase de la toneta cu obiecte de artizanat un buchet de *nu-mă-uita* și încerca să-l prindă pe reverul jachetei. Rudy Negreanu citea.

— Cu dumnealor e altă chestiune. Se adresă lui Iliescu: V-am rugat să închideți poarta și să puneți un anunț.

— Tocmai îl scriam, domnule căpitan.

Omul în gri se ridică.

— În sfârșit, asta este.

Atanasiu îl privi cum se îndepărtează. Înainte de a urca în mașină îl opri ca urmare a unei hotărâri de ultim moment.

— O clipă. Actele dumneavoastră.

Celălalt îi întinse buletinul și carnetul de conducere. Căpitanul le cercetă atent apoi i le restituî.

— Mulțumesc.

Turismul demară furtunos și dispăru pe șosea. Omul în gri privi oglinda retrovizoare. Renault-ul albastru apărea constant în rama de nichel. "Mă urmăresc..." Surâse și apăsă pe accelerator.

Marioara Țâmpoc deschise ochii. Era întinsă pe pat cu un prosop ud înfășurat în jurul capului. Se ridică pipăindu-și ceafa. Descoperi un cucui mare cât o nucă și abia atunci își aminti ce se întâmplase. Ochii îi alunecară spre valiza de carton presat, așezată strategic lângă noptieră. Încuietoea era smulsă.

Capitolul XII

Patru citronade cu cianură

Până la sosirea starețului, locotenentul admiră ceaslovul cu pagini îngălbenite, legat în piele de Cordoba, icoane vechi unde sfinții seamănă toți între ei, obiecte cu destinație necunoscută, acum după câteva secole. Prin fereastra deschisă pătrundea un suflu proaspăt, ciripit de pășărele, zvonuri vagi.

Se întoarse brusc. Starețul îl privea.

— Nu v-am auzit, zâmbi locotenentul ușor deconcertat.

Era un bătrân înalt, noduros, la vreo 70 de ani. Capul masiv, cu trăsături viguroase, sugera o forță de esență specială, simbolică. Te gândeai la oameni puternici, Prometeu, Atlas, Moise al lui Michelangelo.

Se așeză în jilț cu mișcări domoale de o demnitate suverană.

— Te ascult, fiule.

Locotenentul, surprins de apelativ, își coborî pleoapele. Bătrânul zâmbi.

— Nu are importanță ce credem și cui ne închinăm. Domnul cere să slujim binele. Astfel devenim oștenii săi.

— Sigur, evident... Mă interesează o anumită persoană. Un călugăr, Simion Bratu.

— Cine?

— Fratele Serafim, e numele lui. În fine, aici...

— Da... Da... Bătrânul clătină obosit din cap: Da, da...

— Adică? întrebă timid Dobrescu.

— Nu mai e fratele nostru. A plecat.

Locotenentul pipăi reflex pachetul de țigări, își aduse aminte unde se află și se foi neliniștit.

— Fumează, fiule. Păcatul sălășluiește în noi ca o tulpină. Degeaba îi tăiem vârfurile, trebuie stârpită rădăcina. Ce vrei să știi?

— Când a intrat Bratu în mănăstire și ce l-a determinat să facă acest pas?

— Ce l-a determinat... Starețul își aranjă poalele rasei zâmbind ușor: Mirenii se dau în vânt după astfel de istorii. Nu e vizitator care să nu profite de un moment prielnic pentru a pune aceeași întrebare unuia sau altuia dintre noi. Intuiesc povești senzaționale, sunt dezamăgiți atunci când înțeleg că la mijloc a fost doar credința. Oftă: Da, Bratu credea cu adevărat. Te naști cu asta. Căința avea să-l împingă însă pe potecile Domnului, spre lumina cea adevărată.

— Ce vreți să spuneți? întrebă încet locotenentul.

Bătrânul râse încetișor.

— Cât e interes profesional și cât e curiozitate lumească în întrebarea asta, fiule? Reluă, fără să-i aștepte răspunsul: Bratu a venit la noi în canon, pătimind din greu greșeli pentru care-și primise pedeapsa de la oameni, iar noi cei de aici nu mai aveam dreptul să-l judecăm. Sunt vreo 8 sau 9 ani de-atunci. Îi plăcea să hălăduiască pe dealuri, prin pădure, căutând *iarba-leacului*.

— *Iarba-leacului*?

— Nici eu n-am auzit de ea, fiule. Într-o noapte, i s-a arătat chipul Domnului. I-a poruncit să caute buruiana pentru a da oamenilor înapoi ceea ce le luase. Tăcu multă vreme. De opt luni a părăsit mănăstirea și nu mai știm nimic despre el.

Țiganka urcă scările cu pași de pisică și ajunse în culoarul lung cu odăi dispuse de o parte și de alta. Se opri trăgând cu urechea. Nimeni. Călătorii coborâseră în hol. Deschise ușor ușa lui Gogu Vasilescu și se strecură înăuntru. Haina de piele a inginerului stătea agățată pe un umeraș în cuierul din vestibul. Dinții femeii sclipiră. Își vârî mâinile în buzunare căutând febril. Brusc încremeni. În prag stătea căpitanul.

— Ce-ai căutat în camera lui Gogu Vasilescu?

— Ce să caut, boiarule?!

— Asta mă întreb și eu.

— Păi dacă nu știi matale care ești om mare, dăștept, șucar...

Atanasiu o privi pe sub sprâncene și țiganka amuți. Se ghemuise în fotoliu cu fustele adunate între picioare.

— Te sfătuiesc să renunți la eschive și să răspunzi cinstit. E în interesul dumitale.

— Dacă e în interesul meu, spui! Greșisem ușa.

— Adică?

— Adică, ce?

— Te-am surprins sau nu cotrobăindu-i prin lucruri?

— Pă mine?!

— Cum femeie, mă chiorăști așa, în față?

— Păi ce să fac? Spune matale, că ești om cu carte, și fac...

Atanasiu trânti stiloul pe masă. Întrebă enervat:

— Ce-ai căutat în camera inginerului?

— Aoleu! Nu striga, mâncați-aș ochii, că-s sarcinată. Acu' lepăd puradelu'!

— Deci nu vrei să răspunzi?

— Răspund, cum să nu răspund. Greșisem ușa.

— Cu alte cuvinte, intenționai să intri în altă parte.

— Vezi că știi!

— Unde?

— La viceu.

— Există o toaletă jos, lângă bucătărie.

— O fi, da' aia e pentru slugi. Nu e dă mine.

Căpitanul își ascunse zâmbetul.

— Bun. Presupunem că ai greșit ușa...

— Să n-ajung ziua de mâine dacă mint!

— Dar în haina inginerului ce căutai?

— Eu? Ce să caut! Plecase mâna așa... Căuta un reazim. Tocma' mă împiedicaseram și...

— Zamfira lu' Mutu, te joci cu focul și nu e bine! A fost ucis un om iar situația dumitale e departe de a fi limpede.

— Păi s-o limpezim, boiarule, s-o limpezim!

— Te-am mai văzut cotrobăind și prin geanta Marioarei Țâmpoc.

— Și dă ce nu mi-ați spus? Poate mă îndreptam. Au! Ți-oi fi închipuit cine știe ce! Sunt fomeie cinstită, mâncați-aș gura matală. N-am șparlit în viața mea.

— Ai pretenția să te cred?

— Dă ce să nu mă crezi? Crede-mă! Își lăsă ochii în jos. Altceva căutam...

— Ce?

— Acte, scrisori și alte alea: hârțoage.

Căpitanul o privi surprins.

— Pentru ce-ți trebuiau dumitale actele bucătăresei și ale inginerului?

— Nu actile îmi trebuiau, boiarule, frumosule... Voiam să văz ce scrie.

— De ce?

— Aoleu! Greu pricepi mâncați-aș chenzina! Ca să-mi fac meseria. Să le poci ghici.

— Așa, care va să zică...

— Păi cum vrei altfel? Ce, adică matală crezi în superstiții d-alea burgheze, exploatatoare?

Atanasiu își aprinse amuzat o țigară.

— O luași politic...

— Fac și eu ce pot, recunosc ți ganca zâmbind. Avea dinți mari și frumoși. Văzând că Atanasiu e gata să pună pachetul în buzunar, întinse mâna: Dă și mie o țigară! Luă două, apoi după o scurtă ezitare o luă și pe a treia. Dar foc nu-mi dai? Dă și un foc. Trase câteva fumuri și sprijinindu-se comod de spatele fotoliului adăugă: Acu' doi ani, lucram cu Lae în comperativă.

— Care Lae?

— Lae Cânu, bărbatu-meu.

— Ești căsătorită?

— Așa și așa...

— Adică trăiți în concubinaj.

— Ași! În Dămăroaia, pe Sacagiului. Trăiam, că de două luni n-a mai dat p-acasă pârlitul. I-a sucit Gherghina mințile, sări-i-ar ochii din cap și n-ar mai apuca ziua de mâine. Pui capu'jos, don' căpitan, că i-a făcut spurcăciunea farmece. Păi nu i-a zvârlit ea trei găini negre în cuptor, d-a'nebunită Chivu? Pupa urma papucilor! Eu am văzut-o cum își fierbea fustele în busuioc...

— Ziceai că ai lucrat cu omul dumitale într-o cooperativă.

— Ei, așa vine vorba. Adică lucrăm împreună.

— Unde?

— La Mare. El trăgea cu urechea pe plajă care-i numele boierilor și p-ormă veneam eu cu ghiocul. Am ras toată Eforia! Ne umplusem de parale. Oftă: Acu's pe cont propriu.

— Cum ai nimerit aici, la celălalt capăt al țării?

Zamfira lu' Mutu se ghemul și mai mult.

— Cum să nemeresc? Bine! Te urci în tren și te duce sânzur.

— Așa la întâmplare?

— Așa. Adică ce, p-aci nu trăiesc oameni? Noi suntem rumâni nomazi. Începu să se tânguiască: Dacă știam peste ce nenorocire dau, nu mă mai coboram din tren. C-abia ieri am sosită ră.

Atanasiu își frecă îngândurat bărbia. Reciti însemnările făcute la sosire apoi întrebă:

— Câte clase ai?

— Nici una. Numa' la școală nu-i ardea lu' ăl bătrân să mă dea.

— Spuneai că știi să citești.

— O vorbă două, acolo. Cât am deprins și eu pe lângă Paraschiv.

— Țsta cine mai e?

— Bărbatu-meu.

— Paraschiv? Parcă-l chema Lae!

— Am zâs eu așa ceva? N-am zâs, boiarule! Să mă bată Dumnezeu dacă am zâs.

— Probabil că m-am înșelat. Își deschise carnetul: Unde locuiești?

— Comuna Găneasa, județul Ilfov.

— Minți, femeie!

— Boiarule...

— Am scris aici cu mâna mea: str. Sacagiului, cartierul Dămăroaia, undeva la periferia Bucureștiului.

— Să n-am parte, boiarule, dacă am fost v-o dată pe unde spui matale!

— N-ai fost? Și pe omu' dumitale cum îl cheamă?

— Păi nu ți-am zis?

— Repetă!

— Fane Știrbu!

Atanasiu se ridică în picioare.

— Îți bați joc de mine?!

— Au! Nu spune vorba asta, boiarule.

Atanasiu începu să se plimbe agitat prin odaie.

"Nu pot scoate nimic de la ea. Mitomană? Escroacă? Sau pur și simplu ți cinită? Nu i-e frică de nimic. Pentru ăștia, pușcăria înseamnă pensiune: patul și ciorba asigurate..."

Un gând răzleț îi aduse zâmbetul pe buze. Pe când își făcea ucenicia, anchetase o crimă într-un sat de țigani. Se amuzase copios asistând la interogatoriile luate de procurorul raional — atunci — un om în vârstă, hârșit prin tot felul de dandanale cu localnicii. Oamenii se perindau pe rând, mințind sfruntat, rostogolindu-și ochii mari, invocând cerul în jurămintele cutremurătoare. Anchetatorul asculta până la sfârșit, apoi schița un gest magic: cu unghia degetului gros trăgea pocnind de incisivi.

Anchetații se înspăimântau în mod inexplicabil, un soi de groază pune stăpânire pe ei și retractau totul oferind spontan datele reale.

Procurorul îi explicase ulterior că țiganii pentru nimic în lume nu jură strâmb pe dinte.

Atanasiu se întoarse spre femeie și prinzându-i privirea își duse unghia la dinții centrali.

— Jură!
— Au!
— Jură că tot ce-ai spus e adevărat!
Zamfira lu' Mutu se zbârli înfricoșată:
— Păi de ce n-ai zâs, boiarule, că ești de-al nostru?!
— Juri?
— Nu! Pă dinte nu jur!
— Cine ești dumneata?
Țiganca îl privi ținută. Își strânse buzele într-un surâs amar și refuză să răspundă.

Omul în gri intră în Arad. Parcă pe o stradă liniștită, coborî din mașină și se ascunse într-un gang. Fumă două țigări supraveghind discret împrejurimile.

Renault-ul albastru nu apăru.

Mai așteptă zece minute apoi plecă. Traversă bulevardul și luă un tramvai spre marginea orașului.

— Ce obraznici sunt ăștia, dom'le, e fantastic! izbucni Plămădeală după ce plecă hangiul.

— Ei, oftă medicul, ce să facă și ei...

— Le dă mâna! Au bani și te privesc de sus. Parcă ți-ar da de pomană când îți destupă sticla cu bere. Bucătăreasa cel puțin se uită la mine ca la dracu...

Ecaterina Stănescu încruntă ușor sprâncenele. Individul avea chef de conversație. Comentând un fapt care o privea, formula în fond o invitație. Plămădeală, își zise, trăia o stare de surescitare și supapele nu mai rezistau.

Se uită la Negreanu. Avea liniștea blândă a celor ce supraviețuiesc fizic și moral unei drame puternice, care le-a însemnat întreaga existență. Cândva, cineva sau ceva i-a lovit îngrozitor. Iar acum, totul îi e indiferent. Amabil indiferent, căci te ascultă politicos, dar practic nu-l mai afectează nimic. "Aceasta înseamnă probabil înțelepciune. Dar cu ce preț..."

Gogu Vasilescu își fabrica cu briceagul un fluier. Lucra atât de concentrat, încât ai fi zis că întreaga lui existență depinde de rezultat.

Plămădeală își privi ceasul.

"Idiot! Mă uit din cinci în cinci minute! Medicul a observat! Categorie a observat!"

Încercă să zâmbească, întinzându-se în fotoliu într-o poziție relaxată.

— Doamna a acaparât discuția. De două ore numai dumneaei vorbește.

Ecaterina Stănescu strâmbă plictisită din nas.

— Oamenii au să-și spună atâtea, suspină medicul. Din păcate, n-au niciodată destul timp.

— Crezi?

Negreanu surâse unui gând.

— Unchiul meu, Dumnezeu să-l ierte, a fost totdeauna foarte grăbit. Grăbit și secretos. N-avea timp nici să mănânce, nici să doarmă. Când nu era la afacere, era la Vaslui. Când nu era la Vaslui era la Constanța. Copiii și nevasta nu-l vedeau cu săptămânile. Iar când venea, tăcea. Așa un om a fost el. A murit de inimă tocmai la Făget. Îl însoțea tovarășul lui de afaceri. După înmormântare, mătușă-mea l-a întrebat: "Ascultă, nu ți-

a spus bărbatu-meu ceva despre niște bijuterii?" "Ce să-mi spună? Abia a avut timp să moară. La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit." "Cum așa?" "Dacă-ți zic?! Poți să mă crezi mata. Ce nevoie am să mint? La opt fără cinci i s-a făcut rău, la opt a murit." "Ești un prost! Niciodată n-ai să faci avere!" "Pot să știu de ce?" "Zevzecule, a strigat mătușă-mea. Nu puteai să dai ceasul înapoi cu un sfert de oră?" De, oftă Negreanu, mă gândesc de atunci că oamenii vor totdeauna să dea ceasul înapoi.

Brusc, încăperea fu inundată de un fluierat lung și ascuțit. Gogu Vasilescu își proba instrumentul. Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire de gheață. Plămădeală sări din fotoliu:

— Dumneata ești nebun?! Du-te, neică, și te caută!

Inginerul îl ignoră total. Puse fluierul la gură și emise al doilea sunet și mai înfricoșător. De astă dată efectul fu desăvârșit. Ușile se trântiră de perete și apărură șase capete îngrozite. Căpitanul îl măsură rece.

— Domnule Vasilescu, v-aș sugera să vă petreceți timpul ceva mai util pentru amândoi: mie, îngăduindu-mi să continui ancheta, dumneavoastră meditănd asupra ciudatei plimbări de azi-noapte. Va trebui să dați unele explicații.

Se retrase. Ionică Panait înregistrează așchiile de lemn împrăștiate peste tot, dar nu comentă.

Gogu Vasilescu, calm, sculpta pe fluier cu vârful briceagului inițialele G.V

— Dacă poți face matale figura încă o dată, propuse medicul amuzat, dau o sticlă de șampanie. Nu de alta, dar mi-a plăcut expresia domnului căpitan.

Inginerul fu imediat de acord:

— Gata, domnule! Batem palma?

Iliescu intră în hol aducând patru pahare aburite.

— Citronadele!

Negreanu făcu ochii mari.

— Ați cerut dumneavoastră așa ceva?

Ceialți clătinară nedumeriți capul. Studentul îi privea derutat cu paiele în mână.

— Poate altcineva, opină Plămădeală.

Gogu Vasilescu întinse mâna.

— Lasă-le aici. Oricum, sunt bine venite. Când o face dumnealui pariu pe o sticlă de șampanie să știți că se apropie sfârșitul lumii...

Iliescu distribui paharele. Neîndemânatic, vărsă câteva picături pe rochia Ecaterinei Stănescu. Medicul dusese paharul la gură.

"Acu' să vezi tărăboi..."

Sări în picioare strigând:

— Nu beți! E cianură.

— Eu n-am nici o vină! spuse bucătăreasa, rostogolindu-și înspăimântată ochii. Veni băiatu' și zise: coană Mărioară, patru citronade. Așa-mi ceru, așa făcu.

Își prinse brațele înfrigurată și se uită la Iliescu solicitându-i confirmarea. Studentul înclină capul.

Atanasiu trase nervos din țigară. Tânărul îl irita. Avea ceva disprețuitor în priviri; simțea instinctiv că în fața lui nu contezi. Și mai simțea că este vorba despre o certitudine depășind poza ieftină. Întrebă:

— Cine a făcut comanda?

Iliescu își duse mâinile la spate într-o poziție degajată care nu suporta ierarhizări apriorice...

"Și culmea, aprecie căpitanul, nu-i poți reproșa nimic. Face totul în limitele decenței, fără insolență, fără ostentație."

— Domnul Panait. M-a oprit pe coridor și mi-a spus să duc patru citronade în hol.

— Ați asistat la prepararea lor?

— Nu. Am ieșit câteva minute până afară.

Țiganca se desprinsese din ungherul ei.

— Eu am văzut, boiarule.

— Ei, făcu bucătăreasa, spune dumneata!

— Ce să spui?! Zamfira dădu din umeri, apoi arătă cu degetul: Dă colo a luat zahăr, dă dincolo lămâie, a turnat apă minerală și gata.

Atanasiu miroși prudent conținutul sticlei. "O să trebuiască să le trimit la analiză..."

— Când m-am întors, interveni Iliescu, erau gata preparate.

— În drum spre hol v-ați întâlnit cu cineva?

— Nu.

Tânărul ezitase imperceptibil înainte de a răspunde, sau i se păruse doar? Enervat, căpitanul strivi la întâmplare țigara pe marginea unei farfurii. Studentul nu-i plăcea. O antipatie spontană, nemotivată, pe care încerca să și-o reprime. Insistă:

— Sigur?

— Nu m-am întâlnit cu nimeni. În schimb s-a întâmplat altceva.

— Ce anume'?

— Aproximativ zece minute, tava cu paharele a rămas pe terasă.

— Pe terasă? Cum a ajuns acolo?

— Am lăsat-o eu.

— De ce?

— M-a surprins discuția cu noul venit. Instinctiv, am pus tava pe una din mese și m-am repezit să văd ce se întâmplă.

— Instinctiv... Spuneți-mi vă rog, ați cunoscut mulți ospătari care părăsesc comanda și aleargă să vadă scandalul din local? Nu vi se pare că instinctiv cel mult trebuia să grăbiți pasul?

Iliescu își strânse pleoapele.

— Eu nu sunt ospătar de meserie, ci student. Parcă v-am mai spus.

— Mda... Continuați.

— După ce lucrurile s-au lămurit, m-am dus la bucătărie și am aprins o țigară. Mi-am amintit de paharele uitate pe terasă, văzând sticla de borviz și lămâile. Cam asta ar fi totul.

— Nu! declară apăsător Atanasiu. Nu e totul, domnule Iliescu. Mai trebuie să născociți o explicație și faptului că ați preferat să ocoliți terasa pentru a ajunge în hol.

Stăteau în fotolii. Plămădeală afișa indiferență, într-o poziție neglijentă. Mușchii încordați, tremurul neîncetat al mâinilor, ochii, două bile rotunde negre în continuă rostogolire, contrastau însă evident cu atitudinea de repaus și nepăsare arborată de economist.

Alain Mathieu își rodea unghiile urmărind fără interes îndeletnicirile inginerului. Gogu Vasilescu cu mâinile împreunate pe pânțecă rotea degetele groase unul după altul într-o nesfârșită morișcă privind absent tavanul. Cum treaba asta nu enerva pe nimeni, împinse mult buzele în afară emițând câteva mugete joase.

Ecaterina Stănescu pufni întorcându-și capul. Rudy Negreanu zâmbea subțire.

— În accepțiunea dumneavoastră, domnule Vasilescu, întrebă căpitanul, cum s-ar numi treaba asta?

— O *sole mio*. Canțonetă.
 Zamfira lu' Mutu ridică fruntea.
 — Fugi d-acilea! Astea-s geamparalele!
 — Cine a văzut pe terasă sondele cu citronadă?
 Nimeni nu răspunse. Atanasiu se adresă inginerului:
 — Unde vă aflați acum jumătate de oră?
 — La mine în odaie. Țineam foarte mult să știu dacă tot răscolindu-mi prin valiză, amicul Plămădeală nu s-a îndrăgostit subit și de briceagul meu.
 Economistul se apropie agresiv.
 — Ce-ai spus?! Cum îți permiți?
 — Liniștește-te, domnule Plămădeală, interveni împăciuitoare Rudy Negreanu. Sunt sigur că dumnealui a glumit. Ce-ți mai trebuia briceag, când abia ai făcut rost de-așa un cuțit bun de bucătărie.
 Marioara Țâmpoc tresări.
 — Și eu îl căutai de-mi veni rău! Se întoarse spre țigancă: Ce păziși, toanto?!
 — Țin să vă asigur, făcu economistul, că asemenea calomnii nu vor rămâne fără consecințe. Ne mai întâlnim noi.
 Căpitanul tuși sâcâit:
 — Vă rog! Notă ceva, apoi se întoarse la Gogu Vasilescu: Deci ați făcut inventarul valizei. După aceea?
 — Am rupt o creangă de soc ca să-mi meșteresc un fluier.
 — Crește așa ceva în camera dumneavoastră?
 — Ei, bravo! În curte, vezi bine!
 — Cu alte cuvinte, ați coborât. Pentru a ieși în curte, în mod obligatoriu trebuia să traversați terasa.
 — Exact.
 — Și ați văzut sondele cu citronade?
 Gogu Vasilescu ezită.
 — Nu.
 — Dacă ospătarul a spus adevărul, ele erau deja pe masă.
 — Dacă a spus adevărul!
 — Îmi permiteți? interveni Rudy Negreanu. Cred că domnul Vasilescu, fără nici o intenție firește, a uitat un lucru. Traversând terasa, domnia sa și-a dat seama că i s-a deznodat un șiret la pantofi. A pus piciorul pe unul din scaune și l-a legat. În timpul acestei operații, a lovit cu cotul și era cât pe ce să răstoarne una din sondele cu citronadă. M-am convins atunci încă o dată ce reflexe minunate are. A prins-o din zbor...
 — E adevărat?
 Gogu Vasilescu ridică din umeri.
 — Habar n-am. Nu-mi amintesc.
 — Nevastă-mea, Clara...
 — Aoleu! Ingerul dădu ochii peste cap. Iar a luat-o cu neamurile!
 — Nevastă-mea, Clara, reluă impasibil medicul, are o vorbă. De câte ori îi spun că nu-mi amintesc să fi spart vreo ceașcă, zice: "Rudy, așa un pezevenghi ca tine n-am pomenit! Tu vrei să vreau să cred că n-ai vrut..."
 Căpitanul își deschise din nou carnetul:
 — Deci și dumneavoastră ați părăsit holul.
 — Firește. Nu mă întrebați de ce să vă spun. Se fumase prea mult și mă durea capul. Așa că am ieșit nițel pe terasă. Domnul Vasilescu nu m-a văzut pentru că eram la cealaltă extremitate. Surâse: Nu m-a văzut sau n-a vrut să mă vadă...
 — E adevărat?
 — Că ne-a înnebunit cu pildele și că eu unul evit să-l întâlnesc pe

dumnealui este cât se poate de adevărat.

— Stau și mă întreb, oare din cauza pildelor mele îi eviți și pe ceilalți? Mi-aduc aminte cum te furișai azi-noapte pe culoar. Vorba nepoatei mele...

Atanasiu îl opri cu un gest scurt.

— Cât ați rămas pe terasă?

— Aproximativ 5 minute.

— Timp suficient ca să măsluiți limonadele.

Intervenise Ecaterina Stănescu. Ceilalți se întoarseră surprinși. Rudy Negreanu continua să zâmbescă.

— Crezi mata că mai era nevoie? Leșiseși doar înaintea mea...

— Vă rog să notați, domnule căpitan, că n-am rămas o singură clipă pe terasă. Dumnealui, și-l indică pe Plămădeală, poate să confirme.

— Dar poate? se interesă încet medicul.

Atanasiu îi privi iritat. Economistul se ridică.

— Eu unul n-am văzut nimic! Absolut nimic!

— Uite că nu poate...

— Cum, domnule Plămădeală?! Ecaterina Stănescu da semne de sufocare: Erai doar afară, rezemat de stâlp. Nu mi-ai spus dumneata când am coborât treptele că nu e bine să mă îndepărtez, că orice pas poate da naștere la interpretări?

— Am spus eu așa ceva?

— În general, observă Gogu Vasilescu, doamna are obiceiul să improvizeze.

— Ce să facă? se interesă țiganka.

Marioara Țâmpoc îi explică în șoaptă:

— Adicăte! să mintă.

— Asta-i dreptu, are năravu' ăsta. Șa-i păcat, boiarule, că-i fomeie bătrână.

Ecaterina Stănescu îi aruncă o privire otrăvită, apoi se întoarse indignată. Atanasiu se apropie.

— Pentru ce ați părăsit holul?

— Mă plictiseau de moarte observațiile "inteligente" ale doctorului. Am preferat să iau puțin aer. Desigur, Plămădeală are motive serioase să susțină că nu m-a văzut.

Economistul își căuta nervos locul în fotoliu. Preciză:

— Domnul Plămădeală!

— Confirmând, trebuie să justifice de ce și-a ales ca sprijin tocmai coloana de lângă masa pe care erau citronadele.

Atanasiu clătină din cap.

— Observația este cât se poate de adevărată. Se adresează economistului: Ce aveți de spus?

— Dintr-un cavalerism pe care sunt convins că doamna n-o să-l înțeleagă niciodată, zâmbi Plămădeală, am încercat să omit unele amănunte ce-ar putea-o dezavantaja. Într-adevăr, am fost pe terasă și am văzut-o ieșind. Eram rezemat de un stâlp însă în apropierea ușii care dă în bucătărie și nu lângă masa cu citronadele uitate de ospătar. Pe această masă și-a pus doamna Ecaterina Stănescu poșeta în timp ce căuta ceva în ea.

— Impertinență! Masa pe care am pus poșeta era absolut goală. Omul ăsta minte îngrozitor! Minte sau mă confundă.

— Cu cine? Căpitanul se întoarse spre Alain Mathieu: Dumneavoastră ați văzut-o cumva pe doamna în timp ce traversa terasa?

Francezul clătină din cap.

— Nu.

— Ce zice? se interesă țiganka trăgându-l de mânecă pe Rudy

Negreanu.

Medicul îi traduse amuzat,

— Unde vă aflați acum o jumătate de oră?

— Ce zice? Ce zice?

— Îl întreabă unde se afla.

— Lângă mașină. Cercetam cauciucurile.

— Ce zice? Ce zice?

Gogu Vasilescu izbucni:

— Mai taci dracului din gură, că ne-ai înnebunit!

— Și n-ați observat nimic în legătură cu citronadele?

— Ba da. Alain Mathieu zâmbi: Doamna, și arată spre țigancă, s-a apropiat de masă și a mirosit paharele.

— Ce zice?

— Mi-e tare frică, făcu Rudy Negreanu zâmbind, că ce zice, zice rău.

Cică te-a văzut mirosind citronadele.

— Pe mine?! Ptui!

Alanasiu o privi lung. Duse degetul la gură trăgând cu unghia de incisiv. Zamfira lu' Mutu se domoli subit.

— E adevărat?

— Adică ce să fie adevărat, boiarule?

— E adevărat ce spune dumnealui că ai mirosit paharele?

— Adică de ce să le miros?

— Știu și eu? Ți s-o fi părut ceva ciudat.

— Adică ce să mi se pară ciudat? Pentru că a trecut franțuzu' pa lângă ele și nu știu ce a vrăjit din dește dasupra mesei?

— Când a trecut? Înainte sau după ce le-ai mirosit?

— Înainte. Dar nu le-am mirosit...

— Dar ce-ai făcut?

— Le-am gustat. Am gustat din fiștecare câte-o gură. Așa, ca să văz ce inimă are coana Marioara...

Medicul se ciocni cu Gogu Vasilescu în capul scării.

— Scuză-mă.

Inginerul îl examinează din cap până în picioare.

— Ce-ți veni, domnule, să mă bănuiești tocmai pe mine?

— Tocmai pe dumneata? Iartă-mă, dar ai înțeles greșit. Pe mata n-am să te bănuiesc niciodată. Și știi de ce?

— De ce?

— Ești grozav de simpatic!

Gogu Vasilescu îl privi neîncrezător.

— Mă gândesc care o fi imbecilul? Izbucni: Este inadmisibil! O clipă de neatenție și-mi scriați la post-restant pe lumea ailaltă.

— Într-adevăr, a fost o mare șansă.

— Șansă?! Lasă-mă, domnule, în pace! Va să zică de o șansă atârână viața mea?

— Știi bine că da, spuse blând medicul. Nu ne place s-o recunoaștem, totul devine prea fragil, prea... fără mâine, dar asta e realitatea.

— De ce să nu te arunci atunci cu capul în baltă? Vorba aia, cu puțin noroc...

— Mai devreme sau mai târziu tot o facem.

— Vacs! Dacă trebuie să mă înec, dă-mi voie cel puțin să-mi aleg eu momentul.

— Părerea mea e că mata n-ai să te îneci niciodată. Nici la propriu, nici la figurat.

Inginerul se strâmbă:
— Adică?
— În noaptea aceea, știi care, te-am văzut din întâmplare făcând baie în lac.
— Și?
— Chiar mă gândeam să te felicit pentru felul minunat în care înoți. Adăugă după o mică pauză: Dar m-am răzgândit.
— De ce?
— Dacă așa un bărbat inteligent ca matale spune domnului căpitan că nu știe să înoate, înseamnă că eu n-am văzut bine...
— Mă interesează foarte puțin flirtul ăsta de idei, spuse inginerul ridicându-și bărbia.
— Nu știu cum se întâmplă, dar îmi amintești de-o verișoară a tatălui meu. Obişnuia să ia câte un ceai de tei în fiecare seară...
Gogu Vasilescu îl întrerupse:
— Verișoara dumitale mă interesează și mai puțin! Făcu o pauză măsurându-l din creștet până în tălpi: Vreau să-ți dau un sfat.
— De, oftă medicul. S-ar putea ca nici eu să nu fiu din cale-afară de curios.
— Mă simt totuși dator să-ți atrag atenția că oricine în locul dumitale ar distruge alpenștocul sau cel puțin i-ar curăța bine partea metalică. Poartă urme de sânge.

Capitolul XIII

Ionică Panait mărturisește

Renunțase la pălăria aceea caraghioasă din Țara Oașului și, descoperit, craniul pleșuv al hangifului aducea cu o minge pe cale să se dezumfle.

"Cu cine seamănă, cu cine seamănă?" se întreba Atanasiu izbit de chipul nou al lui Panait.

Fără pălărie, era altcineva, așa cum o persoană pe care ne-am obișnuit s-o vedem cu ochelari, scoțându-i, devine alta.

— Bănuiți probabil de ce v-am chemat, începu căpitanul notând niște cifre pe coala albă.

— Nu-i greu... Povestea cu citronadele.

— Cine a făcut comanda?

Ridică brusc privirea înghețată. Panait își înfipsese unghiile în carne.

"Vrea să mă dea gata cu ifose ieftine de jandarm comunal. Se uită strâmb, și Ionică a și căzut pe spate!"

— Vă simțiți rău?

— Nu, suflă hangiful roșu la față. Sufăr de astm. Mi se întâmplă să pierd respirația.

— Să deschid geamul?

Panait clătină din cap.

— Mulțumesc. Așadar, tot despre comanda aceea blestemată este vorba. Respiră adânc: Nu știu cine a lăcut-o.

— Mai reflectați.

— Dumneavoastră ce vă imaginați că fac de două ceasuri? Eram gata să intru în bucătărie când cineva mi-a strigat din spate: "Patru citronade!"

— V-ați întors desigur să vedeți cine e. Gestul mi se pare reflex.

— M-am întors, dar n-am văzut pe nimeni.

— Vocea în schimb i-ați recunoscut-o. Oamenii ăștia sunt de două

zile aici.

— Închipuți-vă că nu. Probabil că nu sunt un observator prea atent.

— Nu s-ar zice, dacă ne gândim la meseria și experiența dumneavoastră. Vă puneți deliberat într-o situație imposibilă.

— Nu chiar! În calitate de organ de cercetare, aveți ca sarcină principală apărarea legalității și nu cred că există altceva care să reprezinte mai bine acest deziderat decât evitarea unei erori judiciare. Sunt inocent, și, în consecință, nu mă simt deloc îngrijorat. Surâse fin: Știu că veți lupta din răputeri pentru a-mi dovedi nevinovăția. Mă înșel?

Atanasiu își dădu seama dintr-o dată. Panait îi amintea de medalioanele cu chipul lui Edgar Wallace fixate în subsolul coperților negre. Zâmbetul enigmatic, capul chel ca un ou, eterna pipă. Titluri uitate țâșniră ca niște blitz-uri: *Omul sinistru*, *Ușa cu șapte broaște*. *Asociația secretă Broscoiul*. Se revăzu licean...

Fără să-și dea seama, alungă gândul cu mâna ca pe ceva concret: o muscă, scrum de țigară, firicele de praf. Zâmbi:

— Aveți replici avocățești, domnule Panait. Din nefericire, rămân simple replici. Oferiți-mi o explicație logică în legătură cu citronadele și sunt gata să vă iau apărarea mergând până în pânzele albe.

— Ce pot să vă spun în plus? Am auzit comanda, m-am întors și n-am văzut pe nimeni. La urma urmelor, costa câțiva lei acolo. Dacă mi se cerea un *Cordon Rouge*, poate aș fi fost mai scrupulos încercând să-l reperez pe client înainte de a deschide sticla. Spun poate, căci suntem într-un hotel-restaurant și nimic nu e mai firesc decât să se comande băuturi.

— Acceptând ipoteza, unde putea totuși să dispară clientul necunoscut?

— Nu cred nici o clipă că a dispărut. Probabil, a comandat limonadele dintr-un unghi care nu intra în raza mea vizuală. Stând, să zicem, în capul scării. Și mai e ceva: vorbeați despre un necunoscut. S-ar putea însă foarte bine să fi fost o necunoscută.

— Domnule Panait! Pot accepta eventual povestea cu clientul camuflat, mă străduiesc și încerc să înghit lipsa dumneavoastră totală de curiozitate, fac eforturi substanțiale și înțeleg că n-ați identificat glasul, dar să nu sesizezi de la o distanță de 20 de metri cine anume a vorbit — bărbat ori femeie — mi se pare prea mult!

Hangiul ridică din umeri:

— Sunt la Peștera doar trei femei. Țiganca și doamna Stănescu au voci masculine, bănuiesc că ați remarcat. Bucătăreasa e întâmplător răcită și vorbește răgușit ca un plutonier major.

— Pe ea o excludem oricum. Doar ați găsit-o în bucătărie.

— Foarte adevărat, deși un suspicios ar putea raționa și altfel.

— Cum?

— Prezumtivului client din capul scării îi era foarte ușor să treacă în bucătărie prin WC-ul de serviciu.

— Cred totuși că n-ar fi avut timp s-o facă. După propria dumneavoastră afirmație, ați auzit comanda fiind deja cu mâna pe clanță.

— Exact. Dar când am pătruns înăuntru, Marioara Țâmpoc tocmai intra și ea dinspre toaletă.

— Înțeleg. Să depășim deocamdată momentul comenzii propriuzise.

— Din nefericire, după acest moment eu nu vă mai pot fi de folos.

— De ce?

— Pentru că imediat am părăsit bucătăria. Dacă nu știu cine a cerut citronadele, știu și mai puțin cum s-a putut strecura cianura. Căci desigur, acesta e momentul imediat următor care vă interesează.

- Unde v-ați dus?
- Am ieșit afară. Nu mă simțeam prea bine.
- V-a văzut cineva'?
- Nu cred. Zâmbi: *Sic erat infatis.*

Atanasiu îl privi surprins. Omul ăsta se exprima în general folosind un limbaj peste condiția lui.

- Ce studii aveți?
- Facultatea de drept.
- Așa va să zică... Interesant. Deci pe undeva colegi. Ați profesat?
- Înainte de război. Avocatură. Vă spun lucrurile astea pentru că tot le veți afla.

- Și cum se explică această... reprofilare?

— În '48 am fost radiat din barou. Exista pe atunci o rubrică: "Antidemocrat". Ulterior, nu mi s-au mai oferit decât posturi de jurisconsult.

- Și?

Hangiul rânji:

- Nu m-au tentat. Salariu fix, concediu limitat etc.
- Apreciez sinceritatea dumneavoastră, deși, recunosc, mă derutează. Sunt amănunte care vă pun într-o lumină puțin favorabilă.
- Nu există nici un text de lege care să le sancționeze. Cine mă poate obliga să perseverez într-o profesiune care a încetat să mă intereseze, și ca să împingem sinceritatea până la capăt, care a încetat să existe. Iar din punct de vedere psihologic, poate că în acest exces de adevăr ar trebui să vedeți încă o dovadă a inocenței mele. Vinovat fiind, aș fi omis orice amănunt de natură să mă dezavantajeze.

— În locul dumneavoastră, mi-aș fi lăsat interlocutorul s-o gândească singur.

Hangiul își strânse buzele.

— Acum, continuă Atanasiu, îmi vine greu să alung ideea unei sincerități premeditate. În sfârșit... Cum de ați naufragiat tocmai în această breaslă?

— Este prima mea meserie. Tata, Ilie Panait, a fost proprietarul restaurantului "Dolly", de pe Brătianu, mă rog, actualmente Bălcescu. Am crescut în atmosfera asta. Eram elev de liceu și încă serveam la bar. Deci o profesiune mult mai la îndemână decât oricare alta. Puteți să mă credeți, reîntoarcerea își are parfumul ei. Am re trăit într-un fel copilăria, adolescența... Anii '30-30 și ceva... *Shimmy — Fox — Charleston*. Mantourile cu vulpi în jurul gâtului gol, pomeții fardați, bretoane, și *accrochecoeur*-uri linse, chefurile romantice în birje lăcuite. De, nostalgii de om bătrân...

Atanasiu îl asculta zâmbind:

"Bate câmpii! Ce urmărește?"

Întrebă indiferent, fără legătură, mai mult ca să schimbe firul discuției:

- Familia n-a avut nimic împotriva acestei reîntoarceri?

Panait arboră o poză ultragiată. Enunță demagogic:

- Ce să fi avut împotriva? Nici o muncă nu e rușinoasă.

— Nu mă gândeam la munca în sine, ci la intențiile care au generat-o.

— Intenții! Hangiul râse. Ai mei nu sunt atât de subtili și-n orice caz le lipsesc înclinațiile analitice. Nevastă-mea n-are nimic de obiectat când frigiderul este plin, iar băieții sunt încântați, ca toți copiii de altfel, că nu le cerem nimic. Ba îi și mai ajutam din când în când.

- Băieții?

— Unul e inginer, celălalt agronom. Au și ei copii.

Dar sensul era altul și Atanasiu îl pricepu: "Sunt om în etate, bunic, de prostii — chiar dacă am făcut cândva — nu-mi mai arde".

Prostii... Tocmai prostiile acelea de demult îl interesau. Trebuia să știe totul despre oamenii din han. Avea nevoie de o radiografie limpede a existenței lor și abia atunci i-ar fi putut judeca în contextul dramatic de la Peștera Sihastrului. În legătură cu Panait, Atanasiu nu vedea nimic precis. Fișa lui biografică, din ceea ce lăsa acesta să se înțeleagă era a unui învățat de duzină. Individul care a știut să se descurce indiferent de împrejurări, să cadă în picioare, cum se spune, puțin șmecher, puțin șnapan, cu un instinct sigur al situației. De aci, adevărate lovituri de maestru, revirimente spectaculoase năucindu-i pe cei din jur.

Atanasiu știa ce trebuie să fi însemnat acum 20 și ceva de ani renunțarea la o firmă intelectuală în favoarea negustoriei. Într-o anumită societate, chiar cunoscând originea de teighea a hangiului, aceasta se numea declasare. Și-ți trebuia oleacă de curaj pentru a înfrunta senin calificativul.

Continua să-l pipăie, orbecăind în labirintul plin de capcane al unei existențe necunoscute, dând glas principiului care îl călăuzea din primii ani de profesiune: "Orice om ascunde ceva în trecutul lui. Ceva foarte grav — chiar dacă aprecierea ține de o conștiință prea scrupuloasă — sau ceva de care îi e îngrozitor de rușine".

Luptase întotdeauna, din răspuțeri, pentru detectarea acestui "ceva", convins fiind că e unicul criteriu ce poate oferi întreaga măsură a unui individ.

— Când ați intrat în comerț?

— În 1953.

— '53, repetă pe gânduri căpitanul. Din '48, data la care ați fost radiat din barou, până în '53 sunt cinci ani. Cum ați asigurat existența familiei dumneavoastră în acest răstimp?

— La fel ca și alții, vânzând obiectele de preț din casă.

— Trebuie să fi posedat un întreg magazin ca să rezistați.

Panait ridică din umeri.

— Am fost oameni foarte bogați, dar fără îndoială că mai recurgeam uneori la mici expediente.

— De exemplu?

— Știu eu? Incursiuni în satele din jur, poate chiar mai departe, cumpărând alimente. Pentru un sac de mălai obținut la Postăvari mi se oferea întreit.

— Deci, speculă?

— Exact. Zâmbi: Între timp, s-a prescris.

— Specula, accentuă Atanasiu, s-a prescris într-adevăr.

— Sesizez nuanța. Ar mai fi deci și altele.

— Dumneavoastră ascundeți ceva, domnule Panait.

— Ascund mai multe, bravă hangiul. Depinde ce vă interesează.

— O existență ca a dumneavoastră scapă rareori rigorilor justiției.

N-ați suferit nici o condamnare?

Ochii lui Panait străluciră: "Ce știe? Cât știe?" Aruncă nonșalant:

— Într-adevăr, a fost ceva, O bagatelă... Niște neplăceri în gestiune.

— Cât?

— Cinci.

— Sunteți jurist, domnule Panait...

— Am fost! rectifică hangiul ridicând un deget.

— ... În consecință, știți că în urma unei astfel de condamnări postul pe care îl dețineți vă era interzis prin lege.

Hangiul începu să râdă:

— Aveți toate motivele să fiți fericit. Ați descoperit o mică

ilegalitate.

Atanasiu strânse stiloul între degete:

— Este singurul lucru pe care îl ascundeți? Știți, nu e greu să dau un telefon la București. Avem arhive splendid puse la punct. O mărturisire spontană m-ar scuti de eforturi și v-ar asigura recunoștința mea.

Panait îl privi fix:

— A mai fost ceva, foarte de mult... O mică colaborare cu Gestapoul.

Capitolul XIV

Suspiciuni

— Tovarășe! exclamă Ecaterina Stănescu scoțându-și ochelarii.

Ca de obicei, ținea o revistă deschisă pe genunchi. Plămădeală și Negreanu își ridicară ochii.

Hangiul se înclină profesional:

— Pofțiți!

— Nu am cine știe ce pretenții, dar în unitatea dumitale toate merg anapoda: Ferestrele trag, dușul e defect, ușile nu se închid bine.

Femeia inventariase uscat, păstrând calmul unei constatări oarecare.

— Îmi pare rău, se scuză cu fălcile încleștate Ionică Panait. Nu este vina noastră, dar desigur vom încerca să remediem, nu-i așa...

— Ca să nu mai discut de serviciu, îl întrerupse Ecaterina Stănescu. Azvârli cuvântul ca pe o bilă de plumb în plexul hangiului: Execrabil! Personal insuficient și incompetent! Ieri a trebuit să aștept timp de 45 de minute o cafea. Astăzi, am probleme pentru un simplu ceai. Cât despre mese, adevărată calamitate. Pe plăcinta cu mere, în loc de zahăr, s-a presărat sare. E posibil?

Hangiul își duse pumnii strânși la spate.

— Facem tot ce putem, doamnă. Atât cât ne țin puterile. Unul dintre noi a murit, a murit sub ochii noștri, bucătăreasa a fost la un pas de aceeași soartă, iar dumneavoastră vreți să fiți servită ca la Capșa? Cred că exagerați. Suntem oameni, ce Dumnezeu!

— Nu mă interesează comentariile dumitale. Vei fi reclamat acolo unde trebuie și voiam să știi de ce.

Panait se răsuci pe călcâie și ieși repede. Singurele vorbe turcești pe care le cunoștea i se buluceau la gură.

— Nu-i a bună, coană Marioară!

— Ce ziseși?

Bucătăreasa urmărea concentrată manevrele țigăncii. Avea capul bandajat iar ochii negri, foarte vii, păreau arși de febră.

Zamfira lu' Mutu aduna cu unghia bobii în sită, îi împărțea câte patru-cinci, iar îi grămădea, deslușind în jocul lor semnificații magice.

Pe plită sfârâiau bucăți de carne, umplând bucătăria cu un miros gras. Ibriul de cafea scotea aburi.

— Mai dulce, domnișorico! specifică țiganca.

Marioară Țâmpoc căscă:

— Adicătelea?

— Cafeaua, mâncați-aș ochii.

— Las' că știu eu! Nu-s două să ți-o potrivească din zahăr ca mine. Când fu banchetu' cu toarășul vice de la trust, beură oamenii și zațu'! Și zațu' beură, auzi! Și zațu'! Să-ți pui un deșt de rom?

Țigăncii îi sclipiră ochii.

— Știu și eu? Cum crezi dumneata. Da' dacă tot pui, pune două dește.

— Hm! Minunăție. Nu bei din asta în fiștecare zi.

Umplu o ceașcă mare și i-o puse alături. Zamfira lu' Mutu sorbi lacom și reluă bobii cu chef.

— Ascultă la mine, coană Marioară, să mă bată Dumnezeu de-o ieși altfel! Pune mâna pă părintele!

— Cine, soro?

— Meliția. Uite, văd acilea.

— Unde?

Țiganca arată cu degetul grămada de cinci bobi.

— Estraordinar! se minună Marioara Țâmpoc. Să mă tai și nu pricep! Nu pricep nimic, auzi? Nimic! Cum văzuși 'mnea-tale acilea că-l prinde? Doar mă uitai și eu, nu, mă uitai și eu! Boabe...

— Îl prinde! insistă Zamfira. Legat îl aduce!

— Adicăte! vezi și legăturile?

— Văz!

— Dar cine mă pocni pă mine nu s-arată?

Țiganca adoptă un aer de adâncă suferință.

— Asta-i secretu, mâncați-aș ochii matale. Nu poci să-l cetesc așa, pă inima goală...

— Păi de ce nu ziseși soro, de ce nu ziseși? Să-ți fac un șnițel?

— Și nițel mai mare.

Zece minute mai târziu, Zamfira își ștergea degetele de fuste.

— Fu bun?

— Bun. Dar parcă cere beutură.

— Ce să-ți dau? se interesă Marioara Țâmpoc arătând sticlele înșirate pe bar. O bere?

— Am eu obraz dă bere?

— Un șpriț?

— Hău! Mufatlari? Dă-mi din sticla aia cu calu'!

— Wischi?!

— D-ăla...

Bucătăreasa o măsură surprinsă și îi turnă în pahar.

— Ne deterăm dracului! Na! Și-acu zi-i!

— Da gheață nu-i pui? Pune-i și gheață. Parcă așa beură boiarii.

— Aia-s boieri, fa!

— Ce, faci ură dă rasă?! Mai pune, nu-ți tremure mâna... Așa! Stai colea să-ți spui.

Măcină bobii pe fundul sitei, lăsându-i în neorânduială.

— Iote-l.

— Unde-i?!

— Iote-l colea! Iote ochelarii, iote haina dă pele.

— Gogu Vasilescu!

— Vezi că vezi? Să-mi sară mie ochii, coană Marioară, dacă nu te-a dilit el.

— De ce, soră, de ce?

— E, o fi fost pretin cu răposatu' Sasu și-a vrut să se răzbune.

Bucătăreasa tresări.

— Ce ziseși?!

— Nu eu, păcatele mele, bobii. S-arată ăla tânăru pă mal și matale în spate cu satăru, gata să-l miruiești...

Marioară Țâmpoc puse mâna pe polonic.

— Ieși fire-aia dracului! Afară!

— Haoleu! Țiganca ocoli grătarul în fugă fluturându-și fustele: Săriți! Mă omooară!

Atanasiu făcu câteva mișcări de relaxare în fața ferestrei deschise. Din interiorul hainei emana, ajungându-i la nări, o undă delicată de ambră, aroma reconfortantă dându-i o senzație olfactivă de bunăstare fizică, de prosperitate.

Soarele se cățăraseră spre miezul zilei, retezând crestele dealurilor albastrii. Plopilor nemișcați își asvârleau frunzele de argint în undele Lacului.

"O dimineață superbă..."

Scoase din buzunar briceagul cu întrebuințări multiple și începu să-și pilească unghiile. Pe fruntea înaltă apărură riduri adânci.

"Deci doi suspecti. Până acum, evident. Puștiul care a găsit cadavrul și femeia. Femeia... Teribil de dezagreabilă! Am s-o fac să-și piardă puțin răbdarea..."

Zâmbi.

Plămădeală îl cercetă curios din pragul ușii. Surâsul schimba complet chipul căpitanului.

"Cât pe-ăci să crezi că ai de-a face cu altcineva... Trebuie să mă stăpânesc!"

— Mi-a spus hangiul că m-ați chemat.

Atanasiu confirmă și îi întinse un scaun.

— Luați loc.

Panait îi pusese la dispoziție pentru anchetă una din odăile de la parter. Pe masă se afla o ulcică cu flori de câmp: maci delicați, margarete, albastrele, atât de albastre, încât atingându-le, parcă te mirai că nu ți-a rămas cerneală pe degete, câteva spice de grâu.

"Un buchet optimist, gândi automat Atanasiu. Lipsesc rama și semnătura."

Economistul scoase pachetul de țigări. Întrebă, încercând din răspuțuri să pară degajat:

— Faptul că m-ați chemat primul — mă refer la pasageri — denotă cumva o preferință specială?

Căpitanul îl măsură pe îndelete. Da, fără îndoială, rețineau atenția ochii. Răi, pătrunzători, lipsiți de căldură.

"Făcea carieră la Hollywood ca gangster. Dacă nu cumva preferă clișeele autentice..."

Plămădeală își duse mâinile la spate strângând speteaza scaunului. Repetă poate pentru a suta oară în gând: "Trebuie să mă stăpânesc!"

Purta un pulovăr bleu și dangarezi. Mâinile foarte mari, bine modelate, dădeau impresia de forță. Un om în general puternic. Și te gândeai din nou la ochi, nu la mușchi.

— Nu obișnuiesc să mă justific, declară Atanasiu cu grimasa lui caracteristică. Parcă strângea cuvintele în colțurile gurii. Deși nu dumnea-voastră sunteți acela, cineva trebuia să fie primul.

— Așa cum cineva trebuia să moară primul.

— Este o maximă?

— Ce-i drept, poate avea și un caracter general, râse economistul. Dar nu la aspectul ăsta m-am referit.

Căpitanul își încruntă sprâncenele.

— Vreți să spuneți că aici, într-un interval de timp relativ determinat, trebuia să moară cineva?

— Da.

— Interesant. Cum ați ajuns la această concluzie?

— Îmi îngădui o rectificare. Nu este o concluzie ci o impresie generată de unele detalii. O societate ciudată...

— Calificativul nu mi se pare suficient pentru a desemna o ambianță

criminală.

— Probabil că eu împing fantezia prea departe, dar trebuie să recunoașteți că nu întâlnești în fiecare zi tipuri atât de diverse adunate la un loc. Și nu atât diversitatea m-a șocat...

— Un moment! îl întrerupse Atanasiu. V-a șocat înainte de crimă sau după?

Economistul schiță un gest vag:

— Aș putea spune că o senzație nedeslușită inițial a prins conținut ulterior.

— Un soi de presimțire...

— Nu chiar. Repet, nu diversitatea ca atare m-a izbit, ci — râse — calitatea prototipurilor. Încerc să fiu mai clar: un călugăr nu reprezintă nimic deosebit, deși fie vorba între noi, tinerețea și felul în care arată abdică puțin de la imaginea clasică. Vorba lui Vasilescu: "Ăsta aprinde mai mult țigări decât tămâie!" Inginerul pune mâna în foc că-i de la securitate... Și țigănci întâlnești pe toate drumurile încercând să-ți stoarcă cu ghiocul câțiva lei. Desigur, nici străini — francezi, sau cetățeni ai republicii Malta — nu mai constituie o faună rară... Dar când oamenii aceștia se însoțesc, însoțiți la rândul lor de alte figuri — hai să le zicem originale — climatul devine straniu.

Atanasiu își ridică privirea. Omul nu era deloc prost. Încerca senzația nesigură că economistul îl atrage sistematic, prin manevre învăluitoare, pe un anumit teren.

— Ce înțelegeți prin climat straniu?

— Adică un climat de premeditare. Oamenii nu par adunați întâmplător aici.

Atanasiu zâmbi condescendent:

— Uitați că ne aflăm într-un han? Pe vremuri, i-am fi spus la drumul mare. În consecință, cel mai propice loc de întâlnire al unor călători proveniți din mediile cele mai diferite.

— Poate că aveți dreptate. Plămădeală ridică din umeri. Dar pe mine, exact elementul de întâmplător nu mă convinge în toată povestea. Nu reușesc să scap de impresia că indivizii aceștia poate cu una sau două excepții, zic poate, nu sunt simpli turiști.

— Lăsându-i la o parte pe călugăr, pe țigancă și pe francez care, în sfârșit, v-ar putea stimula suspiciunile datorită unei tușe de exotism, ce găsiți neobișnuit la ceilalți?

Economistul își aprinse o țigară, dar realizând că nu-și poate stăpâni tremurul mâinilor o azvârli pe fereastra deschisă. Tăcu un timp. Căpitanul se juca absent foietând topul de hârtie.

— Așa cum vă spuneam, m-a izbit nota excesivă de originalitate. Gogu Vasilescu, de pildă, mi se pare prea curios. Curiozitate inabil disimulată de o zăpăceală grosolană, de gafe construite care trebuie să atragă atenția și în ultimă analiză să pecetluiască. Un tip obositor și indiscret. Însuși faptul că a verificat adâncimea lacului cu o prăjină îl găsesc semnificativ. Poate pentru că mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte să o fac.

— Există oameni pe care-i interesează totul, opină căpitanul. O partidă de șah, cum se construiește o barcă cu zbatouri, sau ce fac vecinii. Inginerul s-ar putea să fie din această specie.

— Posibil. E însă ceva care mă împiedică să-l cred. Așa cum sunt incapabil s-o cred pe Ecaterina Stănescu. Ce caută femeia asta aici?

— Am reținut că e în trecere.

Plămădeală clătină lung din cap. Chipul i se adumbrise și dintr-o dată păru departe, foarte departe, ca și cum cheștiunea din motive necunoscute încetase brusc să-l mai intereseze. Îngână distrat:

— Desigur, în trecere... Toți suntem în trecere. Există oare unul singur dintre noi care intenționează să rămână pentru totdeauna aici? Oare Sasu a vrut-o?

"Nu e bine așa. Dacă nu e prost, și nu e, o să mă simtă. Altfel trebuia să-l iau."

— Hâm...

Atanasiu tuși nervos. Divagația individului îl plictisea. Nu-i înțelegea nici starea de spirit. Un reviriment nemotivat. Făcuse impresia unui interlocutor inteligent, agil și plin de intuiție. Se antrenase în discuție și era lesne de închipuit că în general conversează cu plăcere.

"Cred că e o manevră menită să-mi abată atenția. Luându-i în reflector pe ceilalți, răsfirându-le păcatele și ciudățeniile, el însuși rămâne în umbră."

Căpitanul își consultă mecanic ceasul. Nu-l interesa ora, dar simțea nevoia să se miște, să facă ceva. Îl deconcerta apatia bruscă a celui alt. Plămădeală se uita pe fereastră. Ochii nemișcați păreau orbi, de statuie.

"Oare cât timp poate rezista cineva fără apă?"

— Hâm... Atanasiu tuși a doua oară: Mi-ați sugerat o întrebare. Cu ce ocazie vă aflați la Peștera Sihastrului?

Economistul tresări: "Oare cât timp..."

Alungă gândul.

— Fac un voiaj în străinătate. Își pipăi buzunarele căutând pașaportul. Ungaria, Iugoslavia, Italia și Franța. Mi s-a defectat cutia de viteze la mașină și am lăsat-o la auto-service-ul de pe șosea. Abia azi-dimineață mi-au adus-o.

Căpitanul cercetă documentul.

— Din nefericire, Atanasiu strivi țigara, bănuiesc că ancheta o să vă rețină. Ce ați făcut azi-noapte domnule Plămădeală?

— Ceea ce face orice conducător auto care se oprește la un motel. Evident, m-am culcat.

— La ce oră?

— Zece, zece și un sfert

— Și ați adormit imediat?

— Firește.

— Trebuie să înțeleg că ambianța ciudată, despre care mi-ați spus că v-a atras atenția la sosire, nu v-a neliniștit prea mult.

— Nu. Când stai o zi întreagă la volan, nu mai faci mofturi seara.

— Vă felicit. Aveți nervi buni. Nici măcar febra dinaintea plecării nu v-a alungat somnul...

— Bine, dar eu plecasem demult.

— Așa e.

Tăcu, examinându-l cu interes.

— Îmi făcusem iluzii, că m-ați putea ajuta.

— În ce sens?

— Dacă nu adormeați imediat, probabil că ați fi ieșit puțin pe afară ca să vedeți ce-i cu mașina. Dacă nu v-au adus-o, eventual... V-ați fi culcat după aceea liniștit, și astăzi îmi puteați spune dacă ați zărit pe cineva furișându-se afară din han. Sunteți sigur că nu ați făcut totuși o mică plimbare?

Economistul scrâșni din dinți:

— Mai mult decât sigur!

Își surprinse chipul în oglinda agățată pe perete. Era palid, cu trăsăturile crispate.

— Ce mașină aveți, domnule Plămădeală?

— Fiat 1500.

— Și cauciucurile?

Economistul ezită imperceptibil.

— Originale.

— Originale... Atanasiu îl ținti în luminile ochilor: Nu, domnule Plămădeală, nu sunt originale! Fiat-ul dumneavoastră are cauciucuri Danubiana. Vreți să mă convingeți că ați plecat într-o excursie în străinătate cu mașina, fără să știți ce cauciucuri aveți?

Capitolul XV

Spargere la familia Plămădeală

Dobrescu primi scrisoarea Minervei cu poșta de dimineață. Despături nervos foaia smulsă dintr-un caiet de matematică. Pătrățelele îl crispară.

"Dragă Dobrescule! În primul rând, fii te rog amabil și comunică-i lui Macri că nu e cazul să te compătimească. Pariez că se uită acum la tine cu ochi de cloșcă duioasă. Aștept!"

Locotenentul își ridică privirea.

— Auzi! Cică să nu mă compătimești.

Căpitanul tresări:

— Ce?! A, da... E clar! Mă întreb ce m-aș fi făcut eu cu o nevastă... În fine!

Dobrescu reluă lectura:

"Comentariile pe temă nu mă interesează. Și acum, atenție!

1. Rezolvi problema de ordin profesional pe care ți-o voi comunica telefonic. Fii operativ și în primul rând prudent. Băiețașul în gri e un mic animal pervers. Am certitudinea că a rămas la București. Probabil veți adulmeca aceleași urme.

2. La cursul de jiu-jitsu și karate insistă pe figura Ushiro-géri. Chestia cu meniscul zăpăcit la fotbal în liceu e trombon. N-ai lovit în viața ta o minge. L-am avertizat de altfel pe profesor așa că inventează altceva.

3. Ti-am văzut notele la engleză. Slăbuțe! Îți sugerez o metodă: povestește-i lui Macri cinci bancuri în engleză, mâine șase, și așa mai departe. Sunt convinsă că-mi va fi recunoscător. Ai grijă doar să nu moară de răs.

4. Dacă ai rendez-vous diseară cu Yvonne, dă-i un telefon lui Spiridon. (Rima e întâmplătoare). Suni cam trei minute în șir. E destul! Va alarma în așa hal blocul, încât portăreasa o să-i arunce mâncare prin oberlichtul de la bucătărie.

4 bis. Apropo! E recomandabil să nu-i spui lui Yvonne "te iubesc" din cinci în cinci minute. Ar putea conchide că e vorba despre un tic nervos. Dacă o duci la cârciumă, nu-i sugera că berea e mai sănătoasă decât whisky-ul. La vârsta ei, are un ficat pentru care diferența între 4,50 lei și 28 suta de grame e pur aritmetică.

5. Keops mănâncă cu poftă doar dacă-i spui o poezie. Te-am auzit pe vremuri recitând "Regina ostrogoților". Erai destul de convingător...

6. Dacă tanti Caliope are nevoie de bani, găsești ceva în baie. Mi se pare că pe o savonieră, dar nu sunt sigură. Poate în ghiveciul cactusului sau lângă telefon.

7. Înainte de culcare, rezolvă următorul exercițiu de perspicacitate:

La ce materie poate copia un elev după altul — mă refer la tema pentru acasă. Cei doi locuiesc la o distanță de cel puțin 500 de metri și nu comunică telefonic. Indiciu ajutor: ne aflăm în luna mai (Copiatul este o operație similară cu aceea de acum opt ani când ai luat 2 în teză

pentru că Popovici n-a știut să-și ferească lucrarea.)

8. Soluția problemei din scrisoarea precedentă: Soțul individei lucrează pe un elicopter care pulverizează insecticid. Nevăzând aparatul zburând, d-na X conchide că bărbatu-său nu este la serviciu.

PS. Macri e un băiat gentil. Aș prefera însă să nu-ți "sufle". Nu uit chestia cu elefantul alb! A rămas nerezolvată! Dacă insistă însă, am și pentru el câte ceva..."

Dobrescu împături scrisoarea buimac. Căpitanul îl privi lung:

— Hm, în general eu nu mă amestec. Dar în locul tău, m-aș duce întâi să beau o țuică.

Locotenentul Dobrescu zăbovi exact douăzeci de minute în biroul comandantului, studiind dosarul lui Plămădeală: cererea pentru pașaport, relațiile de la întreprindere, fotografiile...

Părăsi tulburat imobilul din Nicolae Iorga și luă un taxi. Peste jumătate de oră, suna la ușa familiei Plămădeală.

"5 e ora cea mai indicată, băiete, dacă vrei să afli câte ceva, îl dăscălise Minerva cu alte ocazii. S-a întors de la serviciu, a luat masa, a avut timp să-și spele vasele. Pe femei le enervează teribil gândul că le așteaptă în bucătărie o chiuvetă plină cu oale murdare. Stau ca pe ace."

Doamna Plămădeală, mărunță, cu o expresie de veșnică suferință, nu manifestă nici un fel de surpriză în fața legitimației locotenentului. Aveai impresia că se așteaptă la orice. Un gen de resemnare apriorică care-l deruta pe Dobrescu.

Își netezi rochia de stofă cenușie, apoi părul necoafat cu gestul acela reflex care nu adaugă nimic, se scuză doar pentru ținuta neîngrijită.

Interiorul era bizar. Un amestec de mobile vechi, urâte — eterna sufragerie cubistă dintre cele două războaie, moștenită probabil ori cumpărată de ocazie — și câteva piese moderne. Pe pereți, naturi moarte: pești, felii de harbuz și vase de flori cu tradiționalul trandafir sau mac căzut grațios alături.

Dobrescu, fără să fie expert în materie, simți nedeslușit în ciuda ordinei și curățeniei, indiferența, lipsa totală de interes a gazdei pentru tot ce o înconjoară. Și din nou își aminti vorbele Minervei:

"Femeile țin la obrazul lor, la cârpe și la casă. Un interior bine amenajat reprezintă nu atât un cămin agreabil, ci, în primul rând, reușita. Încearcă delicii nebănuite când flutură prietenelor, care verzi la fața aruncă complimente perfide, valuri de pânză, lenjerie suficientă pentru un orfelinat, ultimul tip de frigider, covorul lucrat manual, cristalul de 700 etc. Când pierde interesul pentru astea, înseamnă că au fost lovite greu, adânc. Însăși rădăcina e atinsă..."

Dintr-un fotoliu cu paiul sfâșiat, se ridică un bărbat gros. Pe fața rotundă, de petrecăreț notoriu, se citea o surpriză domoală.

"Mutră de Carul cu bere", diagnostică locotenentul.

— De la miliție, în legătură cu Gigi, îl informă femeia frângându-și degetele. Adăugă stins: Dânsul e fratele soțului meu.

— O fi făcut vreo boacăna, nefericitul!

Locotenentul zâmbi larg.

— Nu vă neliniștiți. Sunt de la serviciul pașapoarte. Avem o cerere înregistrată pe numele de Gheorghe Plămădeală.

— O aveți cam de mult...

— Mitică! suflă femeia și amuți cu ochii la Dobrescu.

— Există anumite formalități. Printre altele, o vizită la domiciliul solicitantului...

Grăsanul se uită contrariat:

"Ce vrea ăsta, dom'le?" Apoi păru să se dumirească:

— Stai că aici e o chestie! Adică ați venit să luați relații.
— Exact!
— Urmând ca după aceea să-i eliberați pașaportul...
Dobrescu confirmă ascunzându-și zâmbetul. Plămădeală făcu ochii mari, apoi începu să râdă. Râdea în hohote, cutremurat, săltându-și pântecul.
— Asta-i formidabil, domnule! Formidabil!
— Mitică, șopti cumnată-sa. Te rog! Nu-ți dai seama! E penibil!
— Penibil, madam?! Ha! Ha! E monumental!
Locotenentul mimă surpriza.
— N-ați vrea să fiți mai explicit? Nu de alta, dar mi-ar place să mă amuz și eu.
— Soțul meu a primit pașaportul de o lună. A plecat din țară alaltăieri.
— Clar? Acum se tocmește cu fetițele din Pigalle!
— Mitică!
Grăsanul se sufoca de râs.
— Țopăie, joacă șotron, sau s-a cățarat pe drăcia aia cum îi zice, a lu' Eiffel și scuipe în capul ălor de jos! Ce chestie!!!
Dobrescu scoase o notiță.
— Probabil că la mijloc e o confuzie.
— Ce confuzie, domnule?! E cel mai tare banc pe care l-am auzit în viața mea.
— Mitică! interveni femeia categoric. Încetează!
— Gheorghe Plămădeală, economist, la TAPL, citi locotenentul.
— Da, e soțul meu.
— 38 de ani...
— Dă-i și semnalmente! sughiță grăsanul. Are un ochi de sticlă și păr în urechi.
— Domnul glumește, desigur, observă locotenentul. Deși ideea cu semnalmente nu e rea.
Femeia îl cercetă câteva clipe.
— Nu știu ce să cred... George a plecat cu toate actele în regulă...
— Desigur, doamnă. Probabil, o similitudine de nume...
— Mie-mi spui? Grăsanul se distra grozav: Ce mi-e Ionescu, ce mi-e Plămădeală!
Femeia ridică din umeri și aduse o fotografie care stătea în bibliotecă sprijinită de un vas.
— El e soțul meu.
Locotenentul clătină din cap. Aceeași fotografie din dosarul de la "pașapoarte". Făcuse câteva în plus probabil. O privi lung, încercând zadarnic să deslușească pe chipul jovial semnalmente comunicate de Minerva.
Gheorghe Plămădeală, cel de la Peștera Sihăstrului, era altul. Un impostor...

Dobrescu o asigură pe doamna Plămădeală că totul e în regulă, apoi părăsi apartamentul. Pe culoar, scoase o țigară.

Brusc, o ușă se deschise și apărură mâna unei femei care-i făcu semn să se apropie. Locotenentul ezită o clipă, apoi pătrunse într-un vestibul întunecat, sufocat de mobile. Voi să întrebe cu ce i-ar putea fi de folos doamnei, dar aceeași mână îi astupă gura.

Situația era cât se poate de ciudată, și pe undeva ilară. Prin minte îi defilau romanticele personaje din literatura lui Dumas, Michel Zévaco și Eugène Sue, întâmplări misterioase, citite cu sufletul la gură sub bancă,

În timp ce Minerva umplea tabla de cifre. Istории de demult, cu cetăți sumbre, pierdute în ceața Westfaliei, cu zidurile reci ale turnului Nesle, cu scăpărări de spadă prin subteranele Parisului. Ea, eterna, enigmatică Ea își așteaptă amantul în umbra donjonului.

Locotenentul fu împins ușor din spate într-o încăpere care îndeplinea oficiul de bucătărie, dormitor și salon. Se întoarse curios să-și cunoască răpitoarea. Era o bătrână cu părul alb și fața plină de riduri. Ochii se mișcau neliniștiți în orbite. Șopti:

— Vă rog să mă iertați, domnule, dar n-am putut proceda altfel. Ar fi simțit imediat.

— Cine?

— Doamna Plămădeală sau cumnatu-său. În special, cumnatu-său. Omul ăsta e de o curiozitate bolnavă. Îl examinează bănuitoare: Dacă am înțeles bine, dumneavoastră sunteți de la miliție.

— Cum "ați înțeles"?

Fără să vrea, Dobrescu îi împrumutase tonul.

— Peretele e din placaj. Se aude tot. Absolut tot. Surâse trist: Apartamentul a fost cândva al meu. Cei de la I.L.L. au socotit că, la 70 de ani, câțiva metri din hol îmi sunt suficienți. Poate că într-un fel au dreptate. Curând va fi prea mare pentru mine... Ezită, căutându-și cuvintele. Vreți să-mi arătați actele dumneavoastră?

— De ce?

— Trebuie să știu dacă nu cumva ați împrumutat o identitate falsă. Adăugă: Se întâmplă lucruri foarte ciudate cu vecinii mei.

Intrigat, Dobrescu se legitimă.

— Mulțumesc, și încă o dată vă rog să mă iertați.

— Nu face nimic. Spuneți, doamnă!

Bătrâna ciuli urechile apoi răsuflă ușurată.

— În sfârșit, au plecat. Acum putem discuta liniștiți. Aș dori foarte mult să mă credeți că, deși peretele care mă desparte de familia Plămădeală e mai mult simbolic, n-am manifestat niciodată interes pentru ceea ce se întâmplă dincolo.

— Sunt convins.

— N-aș putea spune același lucru și despre dâșii. Fratele domnului Plămădeală a făcut chiar o gaură în placaj, și ori de câte ori mă vizitează vreo prietenă, se uită...

— Penibil.

— Mă rog, chestiune de educație. Oftă: Bănuți, desigur, că nu pentru ca să vă spun lucrurile astea v-am oprit. Își trase scaunul mai aproape adăugând conspirativ: Azi-dimineață, cineva le-a forțat yala și a pătruns în apartament. Tocmai mă dusesem la crematoriu să arunc gunoiul când s-a apropiat de ușă. Opera atât de dezinvolt, încât vă spun sincer, inițial am crezut că e din familie, că a primit cheia și desigur autorizația să deschidă. Înainte de a păși pragul, însă, s-a asigurat dacă nu-l vede cineva.

— Foarte interesant.

— Vă imaginați cât de înspăimântată m-am simțit. Își lăsă fruntea în jos întrebând încet: Dumneavoastră cum ați fi procedat în locul meu?

Dobrescu sesiză jena bătrânei:

— Știind că există un vizor în perete aș fi urmărit ce intenții are necunoscutul. Nu, doamnă, în asemenea situații gestul nu e rușinos. Dimpotrivă.

— Îmi pare bine că m-ați înțeles. Da, m-am uitat.

— Și?

— Am surprins cel mai straniu spectacol din viața mea. Închipuți-vă, după ce i-a răscolit hârtiile de pe masa de lucru a scos un aparat mic de

fotografiat, un aparat cum n-am văzut decât prin filme și a luat câteva clișee cu portretul domnului Plămădeală. De fapt, i-a fotografiat fotografia...

— Straniu, într-adevăr. După aceea?

— După aceea a plecat.

Locotenentul își ciupi obrazul pe gânduri.

"Concurența!"

— I-ați povestit vecinei întâmplarea?

— Nu. Mi-a fost teamă să nu-și imagineze cumva că am obiceiul să o spionez în mod constant.

— Cum arăta necunoscutul? Încercați, vă rog, să nu omiteți nici un amănunt. E foarte important pentru noi...

— Desigur, desigur. Un bărbat de vârstă mijlocie. Înalt, cu o carură impresionantă, fața smeadă și... da, cred că asta l-ar putea caracteriza, purta un complet începând de la pălărie și până la pantofi de culoare gri.

— Omul în gri, șopti locotenentul, amintindu-și depozitia lui Pintilie.

— Într-adevăr! Omul în gri. Aș adăuga omul cu un remarcabil bun gust. Nuanțele variau imperceptibil, dar suficient ca să dea strălucire. Purta mănuși din piele de căprioară tot gri și un ceas masiv, cred că aur, la încheietură.

— Părul?

— Negru, ușor albit la tâmpile. Asta îi dădea o notă de distincție. Nu și manierele... Bătrâna își încruntă sprâncenele. Continuă nesigură: cred că l-am mai întâlnit. De două ceasuri îmi sparg capul să-mi amintesc unde și nu izbutesc.

— Să procedăm prin eliminare, doamnă. Figurile întâlnite pe stradă ni se întipăresc foarte rar în memorie și, de obicei, numai atunci când le asociem cu persoane cunoscute sau când șochează. Din câte am înțeles, necunoscutul nu avea trăsături neobișnuite.

— Nu, hotărât că nu.

— Nici grija pentru îmbrăcăminte nu atrage atenția decât în măsura în care omul recurge la excentricități.

— Nu e cazul.

— Un funcționar poate să rămână mult timp în memorie printr-o comportare ieșită din comun: extrem de amabil, sau pus pe șicane.

— Sunt ani de când n-am deschis ușa unei instituții.

— Pentru cei obișnuiți să facă cumpărăturile la magazinele din cartier figurile vânzătorilor devin extrem de familiare.

— Pe ăștia de la aprozar, cel puțin, îi visez și noaptea. Firește, când am coșmaruri...

— Ce-ar mai rămâne? O cunoștință întâmplătoare sau...

— A! Mi-am amintit! Acum mi-am amintit! Omul ăsta locuiește într-un bloc pe Bulevardul Ana Ipătescu. Am acolo o prietenă, Felicia, pe care o vizitez din când în când. Ușa la lift se deschide cu cheia sau cu o monedă de 15 bani. N-aveam mărunț, așa că am așteptat să mai urce cineva. Am urcat cu el. Cele câteva secunde cât am rămas singuri în ascensor mi s-au părut un veac. S-a uitat în treacăt la mine și nu știu de ce m-a cuprins panica. Abia când a coborât am răsuflat ușurată.

— La ce etaj?

— La trei.

— Poate că și el mergea undeva în vizită.

— Exclus. Își pregătise cheile de la intrare. M-a mirat chiar că s-a că-utat prin buzunare fără să-și scoată mănușile. Aceleași mănuși de piele gri.

Pintilie tremura, implorându-l pe Dobrescu să pornească mașina. Se aflau într-o Volgă parcată în apropierea blocului indicat de vecina familiei Plămădeală.

— Bine, dar nu-ți dai seama că e o prostie? Pentru ce să-ți fie frică? N-are cum să te vadă, și admitând prin absurd că te vede, ești cu mine.

— Ei și? Omul ăsta e un diavol!

— Ți se pare.

— Un monstru! Ascultați ce vă spun! Saliva de plăcere în timp ce mă ardea cu lampa de benzină. Dacă simte că-i dau târcoale, a doua oară nu mai scap.

Pungașul îi făcea greață. Spuse aparent fără nici o intenție:

— Ei asta! La urma urmei, dumneata ești nemuritor.

— Mă jupoaie de viu!

— Știi ce înseamnă echitate, domnule Pintilie?

— Știu ce înseamnă să fii prăjit!

— Cineva ți-a salvat viața. Nu amintim asemenea lucruri decât atunci când oamenii se arată ingrați. Te-am rugat să-mi indicii care din locatarii acestui bloc e călăul dumatăle. Atât. Ți se pare foarte mult?

— Nu știu. Nu-mi amintesc cine e.

— Asemenea chipuri nu se pot uita. N-ai să-l uiți toată viața.

Deodată, ochii i se holbară îngroziți. Un bărbat într-un costum impecabil gri ieșise în stradă.

— Asta e, dragul meu, nu-i așa?

Pintilie abia articulă:

— Da! ăsta e.

— Și așa, ai? Suntem care va să zică neamuri și te făcuși că plouă! Bucătăreasa zâmbea cu tâlc. Economistul o măsură disprețuitor, apoi se uită la Rudy Negreanu ridicând din umeri.

— Ce vrea persoana?

— Adicăte! Nu ziseși matale că te cheamă Ghiță Plămădeală?

— Sunt mii de Plămădeală în țara românească iar eu mă numesc Gheorghe.

— Parcă nu-i tot un drac! Stai pe Puțu cu Tei 85, nu?

— Să admitem.

— Păi atunci ești însurat cu Tanța felceriței.

— Și ce-i cu asta?

— Eu și cu Tănțica suntem verișoare bune.

— Da? Mă bucur!

Îi întoarse spatele:

"Trebuia să fug! Acum e prea târziu!"

Țigara i se rupse între degete.

Marioara Țâmpoc ocoli măsura și ajungând în fața economistului se așeză pe marginea fotoliului cu mâinile în poală.

— Ce face cuscră?

— Bine.

— Cuscru?

— Bine și el.

— Cum vine vorba asta, nea Ghiță?! Nu se prăpădi săracu acu' un an?

Plămădeală tuși enervat:

— Vroiam să spun că poate-i mai bine așa decât să se chinuiască...

— Păi muri de moarte bună, nu? De moarte bună! Așa-mi zise

Tanța...

— Tanța spune multe.

— O fi... Dar ce-ai slăbit, nea Ghiță?! Ce-ai slăbit? De nu-i spuneai lui don' căpitan cine ești, să mă bată ăl de sus dacă te recunoșteam!

— Se mai întâmplă.

— Și ochii...

Economistul se ridică.

— În sfârșit! Dacă tot ne-am descoperit rude, fă-mi te rog o cafea bună. Fără zahăr. Să mi-o aducă cineva în cameră.

Urcă. Marioara Țâmpoc îl urmărește cu privirea clătinând din cap:

— Țăsta nu e bărbatu' lui Țăntica, nu e!

Capitolul XVI

"C'était la dernière valse"...

— Chestie de ore, opină Plămădeală.

Medicul se întoarce amabil.

— Poftim?

— Spuneam că e chestiune de ore până-l prinde pe nefericitul ăla.

— Care nefericit, mă rog frumos?

— Călugărul.

— A! S-ar putea să ai dreptate.

— Dumneata ce crezi?

— Da' matale ce ți-ar conveni să cred?

Ionică Panait ridică ochii din registru. Economistul își răsfrânse disprețuitor buza.

— Practic, n-are unde să se ascundă. Nu există acum metru pătrat pe care să nu mișune poliția. În ochi i se aprinse o lumină: Să admitem că s-a ascuns într-o văgăună. Cât poate să reziste? Apropo domnule doctor, cât poate să reziste un om fără hrană și mai ales fără apă?

Rudy Negreanu zâmbi, însăilând același joc:

— Matale cât ți-ar conveni să reziste?

Economistul încercă să râdă.

— Ai haz, doctore. Doar dacă n-o avea neamuri pe aici...

— Hm, neamuri! zâmbi neîncrezător Negreanu. Vară-mea Marcela are o vorbă: "Soțul, soția și buzunarul. Țăstia sunt neamurile!"

— Sunteți o familie plină de înțelepți, din câte bag de seamă.

— Ce să-i faci?! Cu ceva tot te pricopsește Dumnezeu. Dacă nu cu bani, măcar cu un junghi...

Plămădeală îi atinse brațul. Atanasiu deschisese ușa cercetând holul. Îi zări pe cei trei și schiță un salut vag.

— Aș vrea să discut cu domnul Mathieu.

— E la el în odaie, spuse Ionică Panait.

— Chemați-l, vă rog.

Hangiul urcă. Înainte să închidă ușa, Atanasiu adăugă:

— Precizez încă o dată, că nimeni nu poate părăsi hanul fără autorizația noastră.

— Mda, se strâmbă economistul. Asta-i pentru mine. Scrâșni: Cel mai încăpățânat individ din câți mi-a fost dat să cunosc. Nu crezi?

Medicul îl privi iute.

— Parcă pot să știu ce fel de indivizi cunoști matale?

— Am să-ți spun eu. În general, evit să am de-a face cu oameni plicticoși. Pur și simplu îi radiez din agenda mea.

— Se pare că doamna Țâmpoc nu-ți este prea agreabilă.

— Ce vrei să insinuezi?

Negreanu surâse larg.

— Bunicul meu, domnule dragă, avea o vorbă: "Rudy, nu te băga! Decât să plângă maică-ta, mai bine să plângă maică-sa! Să aibă bucuria asta ei cu toată familia..." Așa că nu-mi permit să insinuez nimic. N-aș putea spune însă același lucru și despre domnul căpitan...

— Și el ce a insinuat?

— Nimic deocamdată, dar are timp să o facă.

— Adică?

— Imaginează-ți că vede la poartă, acolo unde madam Țâmpoc a fost atacată, ce am văzut eu.

— Și ce ai văzut dumneata?

— De ce te enervezi? Crezi că am vrut să văd? Dar săreau în ochi...

— Ce?

— Așa, niște urme curioase de pantofi...

Instinctiv, economistul își retrase picioarele sub fotoliu.

Tăunul zbârnâia ca un avion cu reacție. Înconjură de câteva ori odaia, izbindu-se bezmetic de pereți, apoi dispăru pe fereastra deschisă.

Mathieu îi urmări traiectoria și suspină ușor:

"Ăsta e liber... Ce absurd! Să te compari cu o muscă! Mai mult decât absurd, idiot! Probabil că totuși e ultima partidă. Am îmbătrânit..."

Atanasiu își încrucișă mâinile pe masă. Alcătuiau un vis-à-vis străniu. Căpitanul subțire, numai fibră, de-o eleganță uscată, stăpân pe gesturi și reacții, francezul frumos cândva, dar acum bătrân, iremediabil bătrân, cu privirea tulbure. Iar fularul acela galben, prea tineresc, certifica jalnic vârsta făcând din obrazul consumat o zdreanță.

— Vom începe prin epuizarea unor formalități inevitabile, enunță cam prețios Atanasiu, zâmbind de circumstanță.

Vorbea, nu prea fluent, o franceză corectă, învățată după manual.

— Deci numele, naționalitatea, domiciliul, profesiunea.

— Alain Mathieu, francez. Își îndreptă spatele: "Apa a ajuns la gură. Nu-mi rămâne decât să înot". Sunt proprietarul unui bar pe Coasta de Azur. Dumneavoastră, românii, iubiți Franța...

Căpitanul avu un gest evaziv.

— Da, evident. Cu ce ocazie vă aflați în România?

Mathieu ridică palma.

— Apropo de formalități. Nu cunosc legislația țării. Aș vrea să știu dacă pot solicita asistența unui avocat.

— Deocamdată, sunteți audiat în calitate de martor. Legea noastră asigură serviciile apărătorului — în faza anchetei — numai pentru ipostaza de învinuit.

— Deocamdată, râse francezul. Precizarea îmi place. E optimistă...

— Deci cu ce prilej vă aflați în România?

— Îmi petrec vacanța. În Franța vă bucurați de o presă colosală. Se vorbește foarte mult despre litoral și deltă. Cei care v-au vizitat afirmă că reclama nu exagerează. Adăugă cu o umbră de sarcasm: Sper să mă conving personal.

— Când ați intrat în țară?

— Ieri. Un adevărat tur de forță. Nisa, Milano, Triest, Belgrad în 22 de ore. Am sosit aici epuizat. De aceea m-am și decis să înnoptez la han.

— Într-adevăr, un veritabil tur de forță. O performanță, chiar! Înseamnă că trebuia să ajungeți în România la o anumită dată.

— Da' de unde! Îmi place să gonesc. Râse: E singurul meu păcat.

Căpitanul îi aruncă o privire iute.

— Sper. Vreți să-mi mai arătați o dată pașaportul?

— Desigur.

Atanasiu cercetă vizele și i-l restituie.

— Mulțumesc. Așadar, intenționați să vizitați litoralul?

— Litoralul, delta și bineînțeles Bucureștiul.

— Ați trecut prin punctul de frontieră Stamora Moravița...

— Exact. Drumul cel mai scurt. Belgrad, Vârșeț, Moravița.

— Apoi v-ați depărtat de la itinerarul dumneavoastră cu peste 200 de kilometri pentru a înnopta la Peștera Sihastrului. Nu vi se pare curios, domnule Mathieu?

— M-am depărtat?

— Vă aflați la poalele munților Zarand, undeva prin părțile Ardealului.

— Îmi permiteți? Scoase o agendă din buzunar: S-ar putea să mă fi înșelat. Încă nu m-am familiarizat cu denumirile... Dar știți că aveți dreptate?!

— Știu.

Căpitanul aprinse o țigară. Îl privea pe francez în ochi, ignorând flacăra.

— O să vă ardeți, spuse alb Mathieu.

Atanasiu aruncă peste umăr chibritul, continuând să-l fixeze.

— Domnule Mathieu! Mă simt obligat să vă atrag atenția asupra situației de fapt. Deosebit de neplăcută. Anchetăm o crimă și mi s-a părut că nu cer prea mult reclamând seriozitate în tratarea problemei.

— Aș putea ști întrucât am lezat sobrietatea pe care o pretindeți? Deși la urma urmelor, e o chestiune de temperament. Poate că moartea, spectacolul ei mă înveselește.

"Ce se întâmplă cu mine? Nu, nu e bine așa. Alunec... Nu mai am de ce să mă agăț..."

Atanasiu trase adânc din țigară.

"Vrea să mă șocheze, să mă irite. N-are un spate destul de tare pentru jocul ăsta. E o simplă mască."

Își supse buzele. Gura rămăsese o cicatrice crudă.

— Dacă vă înveselește, n-am nimic împotriva.

— Atunci?

— Inexactitățile mă deranjează.

Francezul își zvârli șuvița briantă de pe frunte.

— În fond, de ce nu mi-aș fi îngăduit o abatere de la itinerarul inițial? Sunt în vacanță.

— Mi-ați fi comunicat-o de la început. Între timp v-ați consultat și agenda în care e notat, bănuiesc, programul excursiei.

"Nu trebuia să vin! Am simțit-o de la început."

...Revăzu clișeul cu o limpezime cutremurătoare. Dino, italianul beat răsturnat peste tonomatul care urla: *C'était la dernière valse...* Lulu intrase în bar. O rochie verde, cu panglică îndrăzneată, albastră. "*Mon petit*", îi spusese odată. "Ești singurul bărbat care observă astfel de amănunte." Adăugase cochet: "Singurul din câți cunosc..." Îi căutase ochii. Era neliniștită. "Ce faci? Pleci?" Înclinase capul. "Totuși?" Totuși! Apoi scosese un țipăt mic. Îi arătase mâna: "Am pierdut piatra." Inelul căska o gură știrbă. I-l dăduse abia de câteva luni. "E un semn! șoptise femeia înfricoșată. *C'était la dernière valse...*

Da, fusese un semn. I se făcu brusc cald. Își smulse fularul de la gât și declară răgușit:

— N-aveam de unde să știu, reluă, că va trebui să justific fiecare pas.

— Sau poate că harta pe care ați consultat-o era greșită, sugerează Atanasiu.

Glasul rămăsese sec și Mathieu găsi ironia sinistră ca, de fapt, tot ce

spunea omul ăsta. Își drese vocea:

— Vă cramponați de o istorie idioată, inutil. Există o mie de ipoteze verosimile care să explice ocolul. Printre altele, puteam foarte bine să mă rătăcesc.

— Ați fi recunoscut de la început. Dar, apropo de ipoteze! Nu le discutăm pe cele verosimile. De fapt, nici nu discutăm ipoteze, ci realități. Pe dumneavoastră însă ceva vă împiedică să abordați lucrurile din acest punct de vedere. Dintr-o cauză sau alta, camuflați motivul pentru care ați înnoptat la Peștera Sihastrului. Îmi oferiți în schimb, cu generozitate, aș zice, improvizații. Nesinceritatea vă poate atrage, în contextul dramatic al crimei, neplăceri. E un detaliu pe care îl omiteți.

— În cel mai rău caz, râse Mathieu, s-ar putea conchide că am venit aici special pentru a-l omorî pe acel *pauvre diable*...

— Și aveți impresia că vă avantajează?

— De acord, nu mă avantajează. Dar nu vă gândiți că în această eventualitate aș fi fost ceva mai atent la tăblițele indicatoare de pe șosea? Când premeditezi un asasinat, nu te lași prins cu fleacuri. În ultimă analiză, e o chestiune de geografie.

— Atunci când ai timp să premeditezi. Asasinarea lui Sasu poate fi o hotărâre de ultim moment.

— Dumnezeule! Hotărâre de ultim moment? Abia ieri am intrat în România. Ați văzut pașaportul. Sper că aveți încredere în grănicerii dumneavoastră. Când să-l fi cunoscut pe individ, ce să-mi fi făcut într-un răstimp atât de scurt, încât să-i vreau moartea ș.a.m.d?

— Domnule Mathieu, absolut toți călătorii ca și... Atanasiu își caută cuvintele: ca și, în sfârșit, personalul care deservește hanul au sosit abia ieri. Dacă tot sunteți dispus să forfecăm ipoteze, vă pot oferi nenumărate. De pildă, o întâlnire neprevăzută cu Sasu pe șosea. Dintr-un motiv care-mi scapă studentul trebuia lichidat. Ați tras la Peștera Sihastrului și ați așteptat momentul propice. Aflându-vă într-o țară necunoscută, atent doar să nu vă scape victima, n-ați înregistrat și deci reținut localitățile pe lângă care ați trecut. V-ați aventurat, pur și simplu, pe un teren necunoscut. E o ipoteză?

— Plină de imaginație, recunosc, dar falsă.

— Dați-mi dumneavoastră o explicație logică: cum de nu știți unde vă aflați și eu mă declar satisfăcut.

— Regret, dar nu pot să o fac.

— Nu vreți?

— Nu sunt în stare. Nu ne cronometrăm intențiile, gesturile, fanteziile decât atunci când știm că avem de dat socoteală. Asta ar trebui să vă fie de ajuns.

— Pentru moment. Căci nu mă veți convinge niciodată că un turist venit pentru prima oară într-o țară străină poate pluti atât de... atât de absent, poate da dovadă de atâta superficialitate. Închipuiți-vă că un polițist francez m-ar opri la Lyon, iar eu i-aș explica, mă rog, că de fapt căutam Pirineii. E ridicol! Volanul presupune totuși un minimum de alfabetizare. Ca să nu mai vorbim de faptul că nu pleci niciodată la drum în necunoștință de cauză. Chiar și o excursie organizată presupune o doză de informații prealabile. Când o faci pe cont propriu, însă, știi până și hotelul unde ai să oprești, restaurantele convenabile, pensiunile ieftine etc.

Mathieu îl măsură ironic:

— Din fericire, situația financiară îmi îngăduie să ignor astfel de amănunte.

— Poate! Dar în afară de faptul că nu mi-ați făcut impresia unui miliardar, cunosc îndeajuns de bine "concepția economică" despre viață

a francezului. Aveți o foarte lucidă noțiune a banului. Nimic rău în asta, desigur, dar n-o să mă convingeți niciodată că veți descinde la cel mai elegant restaurant din București când la "boata" de după colț vă puteți îndestula cu a zecea parte din preț. Mai ales că aici nu vă vede și nu vă știe nimeni din cei care contează pentru dumneavoastră.

— Și dacă m-aș considera jignit?

— Ar fi o eroare. Și în același timp, pentru mine o dezamăgire. Știți ceva, domnule Mathieu? Convingerea mea e că sunteți gata să acceptați orice presupunere în afară de una singură. Nu ați înnoptat la Peștera Sihastrului întâmplător, rătăcind eventual drumul, ci v-ați grăbit să ajungeți aici. Vreau să spun că acesta era punctul terminus al excursiei dumneavoastră. Dar să abandonăm deocamdată problema. Se pare că nu ajungem la nici un rezultat. Ce ați făcut aseară?

Mathieu ridică din umeri.

— Aseară... Aseară... A, da, am băut un gin, am mâncat ceva, pe urmă m-am plimbat.

— Poate aveți amabilitatea să-mi spuneți unde.

— Prin jurul hanului. La un moment dat, m-am întâlnit cu domnul... cu domnul acela, îmi scapă numele. Proprietarul motelului...

— Nu el e proprietarul, dar asta n-are nici un fel de importanță. Ionică Panait.

— Așa-i. O parte din drum, la întoarcere, l-am făcut împreună.

Zâmbi: un conviv nu prea vesel. Conversația nu-i partea lui cea mai tare.

— De unde venea?

— Cred că din pădure. Nu l-am întrebat. Noi, francezii, suntem oameni discreți.

— Am observat. La ce oră v-ați întâlnit?

Pe fereastră pătrundea răcoarea nopții. O noapte magnifică.

"...Ce-o fi făcând Lulu?" O vedea în micul ei apartament din St. Denis trebăluind vioaie ca un cintezo. Apoi în dormitorul bleu... "Toată viața mi-am dorit un dormitor bleu, dragul meu. N-am crezut niciodată că voi izbuti într-o bună zi. Gândește-te că la 8 ani plimbam cățelul doamnei Grédien pentru 3 franci. Asta mi-asigura un adevărat festin: două înghețate cu cremă și fistic. Cum puteam să-mi închipui... Un dormitor înduioșător, unde fiecare *petit chose* este așezat de zece, de douăzeci de ori, privit din toate unghiurile până își găsește locul. Dormitorul unde Lulu citește, își depilează picioarele lungi, face pasențe, îl așteaptă...

"C'était la dernière valse... Ce obsedantă e melodia asta. C'était la dernière... ultima..."

O mică înțepătură în inimă. Cum de nu înțelesese până acum? Ultima sau ultimul. După aceasta nu mai urmează nimic. Și totuși e liniștit. O liniște nouă. Poate însemna fericire, poate însemna dezastru.

Glasul căpitanului îl trezi.

— Am întrebat la ce oră ați ieșit la plimbare.

— Unsprezece, unsprezece jumătate.

Atanasiu își încruntă sprâncenele.

— Asta numiți dumneavoastră seară?!

— Evident. Zâmbi: La noi, noaptea începe mult mai târziu.

— Mă rog. Pe urmă?

— Pe urmă m-am culcat.

— Și v-ați trezit la cinci dimineața'?

— Cu oarecare aproximație.

— Destul de ciudat. După turul de forță făcut cu mașina, în mod firesc trebuia să picați de oboseală.

— Chestiune de rezistență...

— În orice caz, nu mai încăpeau plimbările de la miezul nopții.
 — Uitați că sunt proprietarul unui bar?
 — N-am uitat. Profesiunea presupune ore matinale de culcare. În consecință, trebuia să vă treziți spre prânz, nu la cinci dimineața.
 — De ce n-aș face o excepție? Sunt totuși în vacanță.
 — Aici e chestiune de obișnuință. Mai ales că în conformitate cu propria dumneavoastră afirmație, ați tras la Peștera Sihastrului răpus de oboseală.
 — M-a trezit cântecul păsărelelor. Aceasta ar fi o explicație romantică. Sunteți mulțumit?
 — Nu păsărelele v-au alungat somnul, domnule Mathieu!
 — Poate-mi spuneți dumneavoastră ce anume.
 — Am să vă spun. Făcu o pauză: Teama!
 De afară se auzea zvon de glasuri. Recunosc vocea hangiului. După ton — mai puțin convențional — Atanasiu înțelese că se adresa cuiva din personal.
 — Și-a pierdut unul cheile de la mașină! Vezi să le arăți la cină. Le făcu să zăngăne.
 Francezul duse reflex mâna la buzunar, pipăindu-l.
 Căpitanul tresări. Un sentiment ciudat, de parcă ar fi fost surprins dezbrăcat: Mathieu înțelesese. Cunoștea limba română. Celălalt fredona pe gânduri: *C'était la dernière valse...*

Capitolul XVII

Orhidee de la Nisa pentru Minerva

— La Nisa? Dobrescu se agăță de draperie. "Imposibil... Încă o figură de-a Minervei..."
 — Nu, băiete! Îi auzi în receptor glasul pițigăiat. Nu e un banc. Pleci urgent la Nisa. Colonelul Ionaș a luat legătura cu Interpolul. Băiețașii i-au sugerat să trimitem un om de-al nostru. Ne-am gândit la tine. Dibaci și țințurliu! Documentele ai să le primești de la Biroul nostru de Interpol. Cum îți spuneam, Nisa, un orașel pe Coasta de Azur. Dacă la matematici ai încurcat-o definitiv în liceu, cel puțin din geografie sper să fi reținut atâta lucru. Notează-ți numele: Alain Mathieu, cu h. Tipul e român.
 — P... Poftiți?
 — Alain Mathieu, Dobrescu Basile! Parcă așa te recomandai la telefon. Ți-a luat Dumnezeu mințile?
 — Încă nu, răspunse locotenentul fâstăcit.
 — Aș paria că da, și încă de mult! Ia spune, te și vezi acolo, la colcăială — cazino, palmieri, maimuțe, miss bikini 73, miss bărbie cârnă... Așa e?
 — Vai de mine!
 — Lasă că știu eu ce aiureli îți funcționează prin cap!
 — N-aveți nici o grijă...
 — Aia e că am! În locul tău nici nu mi-aș lua costumul de baie.
 — Bineînțeles!
 — Ai să-l iei, Dobrescule, ai să-l iei! În clipa asta te gândești la culoare. Probabil albastru. Se asortează cu ochii și cu Mediterana! Și tot în clipa asta raționezi că n-am să mă prind pentru că ai făcut plajă la Mamaia și ești gata bronzat. Nu umbla năuc, băiete! Te duci la treabă, nu la un *garden-party*. Vezi să n-o feștești !
 — Am să mă ostenesc.
 — Aflu eu... Primul lucru, cum ajungi, îl cauți pe colonelul Yves Dala-

din. Găsești adresa în agenda mea. Când e în concediu, se ascunde până și de Girardin, șeful lui. În ceea ce te privește, nu te sfătuiesc să încerci vreodată fenta asta.

— Credeți că...

— Ce să cred?

— Că o să mă servească?

— Pentru mine face tumbe, băiete! Iar te gândești la tâmpenii. Sunt o persoană onorabilă și distinsă. Cel puțin în privința asta e de acord și cunoștința noastră comună care chipurile scrie... Pe Daladin l-am ajutat cândva, n-o să mă refuze.

— În regulă!

— Ți-a revenit piuitul? Acum câteva sfaturi de ordin practic: zâmbește cât mai tont, fă pe copilul naiv... Cunoști partitura, mi-o servești mie ori de câte ori ai încurcat-o. Pe mulți îi dezarmează, iar franțujii se dau în vânt acum după "natural". Se poartă! Dar nu încerca să pari isteț. Rămâi în elementul tău. Altă chestie! Țștia din Midi sunt cam bătuți în cap de soare. În consecință, repeți de două ori ce ai de spus. Ce-ar mai fi... Da, nu intra în cazino. A făcut-o pe vremuri tanti Caliopi și a venit pe jos de la Sinaia... De capitolul femeii nu mai pomenesc. Ai să-i juri lui Yvonne pe temă vreo trei ceasuri jumate. Inutil, cunosc marfa, băiete! În general, fii foarte atent. Ne-am înțeles?

— Da. Zâmbi: ce să vă aduc de acolo?

— Nu e cazul, dar dacă tot vrei să te deranjezi, mi-ar trebui o căciuliță pentru Spiridon. L-a tras curentul anul trecut și a rămas sensibil cu urechile. E un magazin special chiar lângă Fântâna Soarelui, în centru. Mai ai ceva de întrebat?

— Nu.

— Atunci umblă sănătos, băiete!

Dobrescu ieși din apă cu picioarele zdrelite.

Călca dureros pe pietrele mari, plaja n-avea nisip și, spre surpriza lui, ceilalți păreau să nu se sinchisească. Își scoase pieptenul din chiloții albaștri de baie, aranjându-și părul cu gesturi exagerat de largi, care trebuiau să-i scoată în evidență linia triunghiulară a torsului. "Degeaba te fandosești", îi spusese odată Minerva pe plajă la Mamaia. "Arăți ca o umbrelă după sezonul ploios". Și își cârmise nasul într-o parte. Se întinse pe salteaua închiriată la vestiar, privind forfota din jur. Cer foarte albastru, mare foarte albastră, nici un pic de vânt. Atunci înțelese. I se păruse curios de cum coborâse în gara Nisa. Nu exista briză. Aerul fără adieri, bloc compact cădea pe trup, îl simțea concret, ca pe o haină vătuită.

"Mde", reflectă locotenentul, "minus pietroaiele, vegetația tropicală și absența femeilor grase — cam una sau nici atât pe kilometru pătrat — te-ai putea crede la Constanța."

Își puse ochelarii de soare și se apucă să completeze un teanc de ilustrate. Toate începeau invariabil cu "După prima baie în Mediterana"... indicând obligatoriu Coasta de Azur. Suna parcă altfel decât simplu: Nisa. Cea adresată amicului Diaconescu i-ar fi ridicat părul măciucă Minervei.

Le aruncă la prima cutie, se schimbă, apoi o luă pe promenadă. Admiră cafenelele, cazinoul alb — mângâind instinctiv monedele din buzunar — hotelul Negresco. "Nu-ți fă iluzii, băiete! Îl avertizase Minerva. Nu-i cumnat cu Negrescu de la secretariat. Străbunică-sa e probabil ultima persoană din familie care a călcat pe Calea Victoriei".

Se pierdu printre străduțele din orașul vechi, nimeri într-un bulevard superb numai vile și clădiri — Victor Hugo — detectă Place Massena. Un-

deva în apropiere de Fântâna Soarelui descoperi magazinul canin. Vânzătoare, numai zâmbete, ambală căciulița cu ciucuri destinată lui Spiridon.

"Abia aștept să-l văd cu Minerva pe stradă."

Primi după o oră răspunsul lui Daladin. Colonelul îi formula o invitație cordială pentru ora 5 după-amiază, pe vasul *Clotilde*. Avea să-l aștepte în micul port al Yacht-clubului de lângă Palais de la Méditerranée. Timp de o jumătate de oră Dobrescu își zdrobi creierii căutând o variantă vestimentară potrivită. Costum? Blue-jeans, cămașă cu mâneci scurte? Îl derutau ora, ambianța, locul de întâlnire. Gândul unei ținute deplasate îl crispa. Ochii gazdei, surprinși, trecând eroic și bine crescut peste stupefacția generală: "Ce bine-mi pare că te văd, dragul meu..."

Minervei nu-i păsa. Ar fi fost capabilă să apară în costum de baie și monoclu, zâmbind la fel de dezinvolt, simțindu-se, ca întotdeauna, admirabil.

Cu o strângere de inimă locotenentul se decise în cele din urmă pentru costumul gri deschis. Urmări atent expresia hotelierului când lăsa cheia. Dar omul le avea pe ale lui, nu-și ridică nici măcar ochii mormăind absent ceva care se termina cu *m'sieur...*

Daladin îl primi într-un salonaș-bar alb. Fotolii și canapea de piele albă, covor alb, bar alb și o tânără cu părul alb.

— Iartă-mă, dragul meu, că nu ți-am ieșit în întâmpinare. Sunt incognito! Mă feresc de Girardin ai auzit de el, nu? De nevastă-mea, de creditor, de taxe și abonamente. Măcar în vacanță...

Colonelul râdea afabil. Era un bărbat subțire, toate caracteristicile tipului celtic, brun, vioi, foarte bronzat. Purta o cămașă albastră de mătase cu mânecile suflecate și, brusc, Dobrescu regretă că a venit în costum. Se simțea scorțos, prea convențional, începuse să transpire.

Daladin îl cerceta cu o curiozitate nedisimulată:

— Vorbește-mi despre doamna Minerva. Ce mai face? Tot așa...?

Dobrescu se grăbi să încline de câteva ori capul:

— Da, da. Tot așa...

— Ce om formidabil! exclamă încântat colonelul. Ochii îi străluceau: În viața mea n-am întâlnit o femeie ca ea.

Locotenentul îl credea pe cuvânt.

— Te invidiez că ai șansa să lucrați împreună.

— Da, în general sunt un tip norocos...

— Mi-ar place s-o revăd, reluă tot mai ambalat Daladin. Mă gândesc mereu...

Tânăra cu părul alb îl privi peste umăr. Bărbatul o mângâie în trecăt, posesiv.

— Oh, nu, Clotilde! Asta-i cu totul altceva.

— Totdeauna e cu totul altceva...

Era foarte tânără și buclele de argint îi dădeau un aer straniu. Dobrescu o privea cu gura căscată uitând toate avertismentele Minervei pe temă.

Colonelul zâmbi:

— Bei ceva? Am reținut cocktailul preferat al doamnei Minerva. Probabil o băutură națională. Dumneavoastră, românii aveți gusturi originale. Își duse degetul la frunte. Deci, lichior indian, suc de roșii, trei lămâi, piper și încă ceva... Știi, vreau să te simți ca la dumneata acasă. Clotilde, crezi că ai putea...

Locotenentul se sperie. Combinația reprezenta cocktail Minerva II. Era ceva cu totul peste posibilitățile unui ins normal.

— Lăsați... nu vă deranjați. Poate un whisky...

— Dar de ce? Dă-mi voie să fiu o gazdă perfectă. Avem totul la îndemână. Nu-i așa, Clotilde?

Tânăra își strâmbă gura frumoasă:

— Bea el chestia asta?

Dobrescu depuse eforturi substanțiale pentru a-l determina să renunțe. Colonelul părea dezamăgit. Flecăriră un timp, apoi fata ieși.

— Domnișoara e proprietara iahtului? se interesă locotenentul.

— Ce idee! Înțelese brusc și începu să râdă: O, da! Văd! Ai făcut corelația între numele ei și al vasului. Tot Clotilde.

Dobrescu dădu din cap.

— Dumnezeule, ce tânăr ești! Asta le flatează. De câte ori, în sfârșit, începe o astfel de poveste... N-ai să mă spui doamnei Minerva, nu-i așa?

"Ehei!" conchise locotenentul, "dacă l-a speriat și pe ăsta, Samuraiul e cineva!"

— Deci, reluă colonelul, de câte ori începe *une petite histoire d'amour* schimb numele iaht-ului. Anul trecut se numea Odette, înainte de asta Mireille. Pe femei nu le impresionează nimic mai mult decât sacrificiul financiar. Un mic truc... Și-acum spune despre ce este vorba.

Dobrescu relatează în câteva cuvinte. Chipul colonelului își păstră expresia dar ochii nu mai zâmbeau.

— Alain Mathieu, spui? Îl știi! E român de-al dumneavoastră. Destul de curios... De obicei, procentul mare de escroci ni-l dau italienii. Fugit din țară, mi se pare... Învârte tot felul de afaceri lașe.

— Faptul că-l cunoașteți mă determină să cred că nu-i un *cambricoleur* oarecare.

— Adevărat. Nu-i un oarecare fără a fi un as. Traficant de stupefiant. Înainte lucra în Marsilia. Port, sursă de beneficii substanțiale, dar și alte riscuri. Ca să vezi, credeam că se liniștise. Încerc să ghicesc ce caută în România. Trebuie să fie ceva foarte important pentru el. Nu riști degeaba la 60 de ani. Surâse trist: Din păcate, i-am pierdut urma. Prima grijă a traficantilor e să-și asigure patru-cinci adrese la care, fii convins, nu-i vei găsi niciodată.

— Pretinde că are un bar pe Coasta de Azur.

— Dacă e adevărat, atunci îl reperăm în mai puțin de o oră.

Întinse mâna spre telefonul alb.

— Mathieu n-a mințit, declară Daladin. Are într-adevăr un local pe Rue Gounod. Se numește Gri-Gri.

— Ce propuneți?

— O să mergem împreună. Surâse: Nu pot s-o refuz pe doamna Minerva. Voi încerca o mică deghizare. Sper să nu dau peste cunoștințe. Își privi ceasul: E trei! La trei și jumătate, să zicem, vin să te iau de la hotel. Ce zici?

Tânăra își bagă nasul pe ușă.

— Ei! Tot mai vorbiți despre fecioara voastră?

— Care fecioară? Întrebă neatent colonelul.

Fata luă o poză de statuie. Rigidă, cu o mână pe piept, cealaltă întinsă de parcă ar fi ținut un felinar.

— *La sage, la belle, la formidable Minerve!*

— Ah, da! repetă Daladin. Bine spus... *La formidable!*

Daladin îl aștepta în fața hotelului. Stătea sprijinit de un copac privind în gol cu mâinile în buzunare. Părea absent și fără treabă și "compoziția" sugera locotenentului peisaje siciliene, colecționate din filme. Piețe inundate de soare cu ziduri netede, fără umbră, cu inerentul grup de figuri jerpelite, acei *desoccupati* care-și rumegă plictiseala, poate lipsa de nădejdi, contemplând pustiul străzilor unde nu se întâmplă nimic.

Dobrescu îl cercetă cu un zâmbet ascuns. Daladin se deghizase apelând la elemente simple: un tricou ponosit cu Rolling-Stones, un tatuaj relativ discret pe antebraț. ("Cu creion chimic se pot realiza capodopere, băiete", afirma Minerva. "Elementul convingător e în funcție de cine-l arborează.") O cicatrice lungă, urâtă îi încrețea obrazul de la colțul ochiului până spre lobul urechii.

Daladin îi surprinse privirea și explică scurt:

— Substanță astringentă. Totul e să nu râzi...

Barul era circular și, aprecie locotenentul, destul de mare. Consumatorii stăteau risipiți la mese sau în picioare, o lume pestriță în care Dobrescu nu se descurca. Trei chelneri asigurau deservirea cărând neîncetat pahare înalte cu bere, tonomatul urla aceeași melodie — preferința unui client care bea lângă aparat zăngănind un pumn de monede.

— Cum ți se pare? întrebă colonelul înmuindu-și buzele în pahar.

Locotenentul clătină vag capul:

— Curios... De fapt nu știu ce să vă spun. Totul e foarte nou pentru mine.

— Îmi imaginez.

— Mi-e greu să calific, să diferențiez.

— Ești și foarte tânăr. Atât de tânăr — zâmbi — încât nici măcar nu-ți place să ți se amintească lucrul acesta. Localul e o boată ordinară. Cea mai mare parte a clienților sunt escroci de duzină, trepăduși ori chilipirgii. N-au nimic de-a face cu gangsterii pe care ți-ai închipuit că ai să-i întâlnești. Restul, turiști modești, studenți veniți cu patul în spinare. Nu-și permit să intre în restaurantele de pe Promenadă. Mai există, desigur, și un procent infim de aiuriți, de regulă turiști americani, care caută exoticul, vor povesti acasă variante extravagante despre lumea interlopă din Nisa. Mi-aduc aminte că pe vremuri am făcut același lucru în Soho. A, uite-o pe Lulu! Ca să vezi! N-aș fi crezut că am s-o mai întâlnesc vreodată.

Îi indică o masă lângă bar. Femeia stătea singură cu capul sprijinit în palmă. Se juca distrată cu un chibrit, desenând arabescuri pe masa necoperită. Țigara ardea pe marginea scrumierei.

— Cine e? întrebă Dobrescu.

Putea să aibă între 35 și 40 de ani. O față obosită de blondă încă frumoasă, imperceptibil atinsă de vârstă. Locotenentului i se păru distinsă, o distincție care țipa în ambianța barului. Femeia nu încerca să atragă atenția. Totul era discret, machiajul, gesturile, rochia simplă neagră.

"Ah! exclamase cândva Minerva. Faimoasa *petite robe noire*. Franțuoaicele sunt zgârcite, Dobrescule! Nimic nu poate fi mai ușor de transformat și mai greu de recunoscut decât o rochița neagră. Adaugi un guler, aplici sau scoți un buzunar și ai ceva nou. Gândește-te la o haină în carouri! Ai îmbrăcat-o de două ori și te știe tot târgul..."

Dar tot de la ea aflate — și era curios cum Minerva, veșnic în taion și ghete, atât de puțin preocupată de "cârpe", intuiește astfel de lucruri — că simplitatea în sensul ei major se plătește scump. "Linia, băiețuș, și nu zorzoanele costă! Linia pe care nu ți-o poate da micuța croitoreasă de cartier..."

Iar rochia lui Lulu avea linie, sesiză Dobrescu. Și mai sesiză că inelul de pe degetul mic, singura podoabă, reprezenta o piesă.

— Metresa lui Mathieu, șopti colonelul. O poveste care durează. Se pare că-l iubește...

— O diferență de peste 20 de ani! constată surprins Dobrescu.
Daladin zâmbi.

— Inima are rațiunile ei... Presupun că a știut cum s-o ia. Femeile obolesc la un moment dat. De fapt, toți obosim. Nu, n-a făcut trotuarul. Pur și simplu o ghinionistă. Crezi în zodie?

— Nu... Locotenentul surâse încurcat.

— Dumneavoastră sunteți materialști, firește! La noi e o adevărată furie. Când întâlnești însă existențe ca a lui Lulu, începi să crezi... Se ridică cu paharul în mână: Apropo de asta, hai să ne încercăm norocul. Vorbește cât mai puțin! Te trădează accentul balcanic. R-ul dur, și celelalte. Mi-e teamă să nu facă corelații.

Se îndreptară spre masa femeii. Colonelul schiță un salut cu degetul la cozorocul șepcii și trase scaunul spre el.

Barmanul ripostă prompt:

— Ocupat! Există locuri...

Lulu le aruncă o privire scurtă.

— Lasă-i, Gilbert!

Barmanul ridică surprins din umeri.

Femeia îi examină deschis. Avea ochi căprui, adânc împlântați în orbite. Locotenentul încercă un sentiment de stinghereală. Se simțea ca un obiect într-o vitrină.

— Și așa..., exclamă răgușit Daladin cu o expresie obtuză.

Lulu se interesă calm:

— Cum adică?

— Deocamdată, așa și așa! Amestecate... Până stăm de vorbă cu patronul.

— Nu sunt eu patronul.

— Vezi bine... *Monsieur* Mathieu.

— Atunci?

— Mă gândeam că ai putea să-i dai un semn.

— Vă așteaptă azi?

Daladin săltă umerii sâcâit.

— La naiba, azi ! Când pică! Și a picat. Îl lovi cu cotul pe Dobrescu.
Iugoslav.

— Ei și?

Lulu continuă să-i cerceteze impasibilă. Colonelul făcu cu ochiul și-și tocă degetele:

— *Un tuyau...* Apoi către locotenent: *Hein?*

Dobrescu repetă.

— *Oui, un tuyau...*

Femeia își aprinse indiferentă țigara.

— Mai căutați-l!

Colonelul păru încurcat. Îl consultă din priviri pe Dobrescu, apoi clătină hotărât capul.

— Așteptăm. Dacă nu se face azi...

Avu un gest semnificativ pe care locotenentul l-ar fi tradus aleluia!

— Așteptați, spuse Lulu trecându-și mâna prin păr. O aromă de parfum fin adie vag.

— Întârzie mult? întrebă Daladin.

— Nu știu.

— O afacere interesantă, ar fi păcat...

— Sunt convinsă.

Colonelul își privi ceasul oftând:

— De... Poate n-o fi dus departe.

— Nu știu, repetă Lulu.

— Atunci, eu zic să așteptăm.

Femeia respiră adânc. Declară fără expresie:

— Nu crezi, colonele Daladin, că o poți face la altă masă?

— Uite ce am găsit în apartamentul lui Mathieu.

Daladin îi întinse locotenentului un carton pe care fusese prins în pioaneze un fragment de hartă la o scară extrem de mare.

— Un sector din județul Arad, spuse Dobrescu pe gânduri. Extremitatea vestică a munților Zarand.

Erau trecute cu minuțiozitate toate cotele de teren. Câteva săgeți trase cu creion roșu se îndreptau spre un spațiu încercuit între localitățile Pâncota și Ghioroc.

"Deci Peștera Sihastrului, conchise locotenentul."

Daladin îl privea zâmbind.

— Cred că te interesează și asta.

Ținea în mână un dosar. Acte, documente compromițătoare, tăieturi din ziare. Cu 30 de ani în urmă, Alain Mathieu — de fapt Alecu Matei — fusese un legionar notoriu. Șef de cuib.

— Chiar pleci astăzi?

Daladin îl privea neîncrezător.

— Trebuie, oftă Dobrescu. Sunt așteptat.

— Dacă i-ai spune șefei dumitale că nu m-ai găsit? O mică minciună...

— N-o cunoașteți?!

— Chestie de o zi, la urma urmelor. E păcat să pleci fără să vezi Monte-Carlo, Saint-Tropez.

Locotenentul dădu bosumflat din cap.

— Mai gândește-te! Clotilde te invită la o croazieră.

— Cu altă ocazie, zâmbi Dobrescu.

Colonelul își desfăcu brațele neputincios.

— Am impresia că ți-e puțin teamă de doamna Minerva.

"Hm!" ricană în gând Dobrescu. "De chestia asta poți să fii sigur!"

— Da' de unde! Se poartă cu mine atât de duios încât... Sunteți foarte amabil, dar într-adevăr nu se poate. Nu știu cum să vă mulțumesc pentru...

— A, fleacuri, îl întrerupse Daladin. Mi-a făcut plăcere. Transmite-i doamnei salutările mele cele mai cordiale. Țin neapărat s-o revăd. Poate că veniți amândoi în concediu. Când spui că pleci?

— La 6 am avion.

— Perfect. O să reziste!

Îl trase într-o florărie din apropierea hotelului "*Negresco*" și alese un coșuleț cu orhidee.

— Pentru doamna Minerva. Și încă ceva: Îl prinse brusc în brațe sărutându-l pe amândoi obraji. Asta în orice caz să n-o uiți! Primul lucru pe care-l transmiți din partea mea.

"Dumnezeule! se cutremură locotenentul. O să creadă că am căpiat amândoi. Eu și franțuzul."

Dobrescu mută receptorul în mâna cealaltă. Totul i se părea neverosimil: biroul îmbrăcat în postav verde, mașina de scris, figura placidă a căpitanului Macri. Imagini familiare și totuși nelaîndemână

parcă după peisajul Nisei.

Palmierii de pe *Promenade des Anglais*, hotelul *Negresco* ca un tort de frișca supraetajat, italianul care vindea oranjadă, acolo la poalele turnului, Daladin, Clotilde, Lulu erau atât de aproape. Îi venea să se uite pe fereastră.

— Ce faci, dormi?! țipă Minerva la celălalt capăt al firului.

Locotenentul tresări puternic. Imaginile se contopiră într-una singură: Minerva lungă, deșirată, proțăpită în fața lui.

— Ești fantastic! urmă glasul. Cum primești un *binișor*, cum o iei razna. Așadar, băiețașul e legionar... Alecu Matei! Trebuie văzut ce caută aici. Apropo, te dor picioarele?

— Sunt destul de obosit. Dar n-are importanță.

— Sunt obosit! se rățoi Minerva. Zii că ți le-ai zăpăcit zbenguindu-te pe plajă la Nisa!

Dobrescu își șterse fruntea asudată. Macri ridică ochii, întrebă în șoaptă:

— Vrei un pahar cu apă?

Locotenentul făcu un semn cu mâna.

— ...Ce-a fost în capul tău?! Ia să le demonstrez ăstora ce va să zică un pui de dâmbovițean! Trebuie să fi arătat foarte grațios țopăind ca o barză pe bolovanii ăia.

— Vă înșelați. Toată istoria asta, cu drum cu tot, a durat doar 36 de ore. Nici n-am avut timp...

— Niciodată, Dobrescu. Cel puțin în ceea ce te privește. N-ai băgat încă de seamă? În fine, ce mai zicea Daladin?

— V-a invitat, mă rog, ne-a invitat în concediu... Are un iaht...

— Dar un tramvai n-are? Tot candid ai rămas, drăguță! Crucișătorul nu-i al lui! Impresionează maimuțele! Nu, Dobrescu, Doamne ferește. Tu nu ești maimuță! Te maimuțărești doar din când în când. Altceva!

— V-a trimis un coșuleț cu orhidee.

Minerva chicoti:

— Al naibii franțuzu'! Cu ce chestii umblă!

— Și încă ceva. Locotenentul ezita vizibil: M-a rugat să... În fine... din partea lui, știți, în semn de simpatie deosebită, numai și numai simpatie, nu trebuie să interpretați greșit...

— De ajuns, Dobrescu! îl întrerupse sec Minerva. Te rog să fii decent!

— Nu eu, bâlbâi locotenentul. El a insistat. Sunt doar un mesager...

— Am reținut. Daladin ăsta e un tip cumsecade, însă are o fantezie lubrică. Dacă ar fi pe mâna mea...

"Ehei", gândi nostalgic Dobrescu. "Unii au noroc..."

— Oftezi, Dobrescu? De ce oftezi?

— Vi s-a părut. Încercă să deturneze discuția: I-am adus căciulița lui Spiridon.

— Merci, ești drăguț! Ce-a zis? Era încântat?

— Mde, nu chiar din cale-afară. Are impresia că roșu nu-l aranjează. Până la urmă a acceptat-o...

— Și-a pierdut manierele în lipsa mea. Oftă: Ascultă! Acum, te urci urgent în primul tren, mașină sau avion și vii la Peștera Sihastrului. Încearcă să iei legătura cu mine fără ca ceilalți să observe. Făcu o mică pauză apoi adăugă: cred că în noaptea asta, se va juca ultimul act.

— Ecaterina Stănescu, anunță uscat Atanasiu și închise ușa.
Femeia se ridică îndreptându-se liniștită spre odaia căpitanului. Era impecabilă, într-un deux-pièces gălbui cu o eșarfă discretă, verde.

Medicul observă că nu mai are ochelari, apoi zâmbi unui gând neașteptat.

"Aș da mult să fiu de față..."

— Luați loc, spuse Atanasiu fără să-și ridice privirea din hârtii.

Continuă să le consulte făcând abstracție de prezența ei. Ecaterina Stănescu se așază. Figura n-avea expresie, părea o mască de gheață. Își împleti degetele în poală:

"Vrea să mă enerveze."

Căpitanul puse stiloul jos.

"În sfârșit!" își zise Ecaterina Stănescu. Știa că pe fața ei nu se citește nimic, rezistase și se felicita pentru asta.

— N-a sosit încă nici un elicopter, observă fără nuanțe Atanasiu. După cât se vede, prezența dumneavoastră la minister nu este indispensabilă.

Femeia avu impresia că tot sângele îi năvălește în cap, dar se stăpâni. Celălalt o observa atent. Provocarea era gratuită și dintr-o dată se simți superioară omului acesta cu maxilarele de piatră. Ea ar fi procedat altfel. Și-ar fi pregătit lovitura. Zâmbi răutăcios:

— De fapt, prezența mea devine indispensabilă abia de mâine. Concluzia dumneavoastră mi se pare pripită.

— Aha, varianta numărul doi! Dacă nu mă înșel, până adineaori, reclamați vehement plecarea,

— Exces de conștiinciozitate. Azi e ultima mea zi de concediu.

— Deci o minciună servită deliberat chiar de la început.

Ecaterina Stănescu respiră adânc înainte de a izbi:

— Calificativul mă lasă rece. Mi-e absolut egal, ce credeți?

— Așa... Sper să vă păstrați superba indiferență până la urmă.

— Nu sperați de loc. Toată atitudinea dumneavoastră are un singur tel: să mă scoată din sărite. Nu veți izbuti! Cât despre amenințări, îmi stârnesc zâmbetul.

— S-ar putea ca interpretările și comentariile dumneavoastră să nu mă intereseze. În concluzie, vă rog să vă limitați la răspunsuri, fără divagații. Cu ce ocazie vă aflați la Peștera Sihastrului?

— Simplă haltă. Mi-am petrecut concediul la Arad.

— La Arad? Nu era mai indicată o stațiune?

— Din punctul meu de vedere, nu. E o chestiune în care mi se pare că am dreptul să decid singură.

Căpitanul înșurubă ostentativ capacul stiloului:

— Regret, în aceste condiții nu putem discuta.

— Nu am nimic împotriva! Se ridică.

Atanasiu o măsură din cap până în picioare. Un zâmbet crispat îi strâmba linia gurii.

— Stimată doamnă, vă atrag pentru ultima oară atenția că vă aflați în fața autorităților. Funcția dumneavoastră nu impresionează pe nimeni. În treacăt fie spus, s-au mai văzut chiar și directori destituiți.

— Și ofițeri, îl întrerupse femeia.

— Personal, vă sfătuiesc deci să vă revizuiți atitudinea. Nu mă obligați să trec la altfel de măsuri.

— Adică să mă arestați, râse Ecaterina Stănescu. Sunt curioasă ce motiv "legal" ați inventa.

— Nu e nevoie să-l inventez. Mi l-ați oferit singură: obstrucție! Împiedicați desfășurarea normală a anchetei.

— Dumneavoastră mi-ați impus atitudinea. Îmi datorați reverență dacă nu pentru funcția pe care o am, atunci ca femeie și ca martor inocent. Nu sunt aici, cel puțin n-am fost informată în calitate de învinuită sau inculpată. Nu cunosc exact termenul...

— Ipostaza o stabilesc eu. Repet întrebarea: de ce v-ați petrecut concediul la Arad?

— Am rude. Ne vedem extrem de rar. Ultimele două zile am hotărât să le petrec la motel ca schimbare de decor. Nu mai aveam timp pentru litoral sau Valea Prahovei.

— Numele și adresa neamurilor din Arad, gradul de rudenie.

— Mda... făcu femeia sugându-și colțurile gurii: Ioana Gheorghieș, strada Republicii nr. 9. Vară primară.

— Mulțumesc. Mai departe!

— Nu știu ce vă interesează. Dealtfel, mi-ați trasat de la început limitele în care am dreptul să discut. Răspunsuri stricte la întrebările dumneavoastră.

Atanasiu își mușcă buzele.

— Îmi pare bine că vă conformați. Când ați sosit la motel?

— Vineri dimineață. Am prins autobuzul de ora 10.

— Relatați-mi cum v-ați petrecut timpul până în momentul asasinării lui Sasu.

— Nu cunosc ora la care a fost asasinat.

— Cu aproximație, între 24 și 1 dimineața.

— Până la prânz am rămas în motel. Am băut o cafea, apoi mi-am despachetat strictul necesar. După-amiază m-am odihnit. Spre seară, am colindat puțin împrejurimile. A urmat cina. Cred că la 9 jumătate, poate 10, eram în pat.

— N-ați omis nimic?

Îi privea nasul umflat, aproape o infirmitate. Ecaterina Stănescu simți intens nevoia să-l pipăie. Își înfipse unghiile în genunchi pentru ca mâna să nu plece reflex, singură. Atanasiu intuise desigur în apendicele acela diform, drame ascunse, și specula sadic un punct nevralgic.

— Nu cred.

— Ce părere aveți despre inginerul Vasilescu?

— Mi-ați atras atenția că opinia mea nu vă interesează.

— De astă dată, da. E legată de anchetă.

— N-am nici un fel de păreri.

— V-a făcut cumva curte?

Strecurase în întrebare kilograme de surpriză. Surpriză groasă, profund jignitoare. "S-a găsit un fraier care..."

— Mi se mai întâmplă, replică uscat Ecaterina Stănescu, în ciuda nasului, meu să atrag atenția unui bărbat. Apropo de nas, să știți că dacă m-ar fi deranjat, l-aș fi operat de mult.

Căpitanul râse.

— Cred că sunteți o complexată. Așadar, sesizând anumite intenții în conduita inginerului, l-ați pus, cum se spune, la punct.

— Exact.

— Acum înțeleg de ce Vasilescu mi-a înșirat verzi și uscate despre dumneavoastră. Printre altele, pretinde că în noaptea morții lui Sasu nu a fost singurul care a făcut baie.

— Nu, nu a fost singurul. Am intrat și eu în lac.

— Mda... Nu vi se pare ciudat, totuși, acest apetit pentru scăldat la miezul nopții? Ați avut toată ziua la dispoziție, soare, cald...

Ecaterina Stănescu își încrucișă brațele pe piept.

— Poate că nu arăt formidabil în costum de baie.

— Excelentă replică, aprecie Atanasiu, dar pe mine nu mă

convinge... Nu trebuia să așteptați ora 12 noaptea. La 9 e întuneric.

— Uitați că ceilalți nu se culcaseră. Abia atunci aș fi atras atenția.

— Neplăcut este că pe malul celălalt, la aproximativ aceeași oră, Sasu murea.

— Există o serie de alte evenimente care coincid cu moartea lui Sasu.

— De pildă!

— Toți erau, o spun din informații ulterioare, pe afară. Nu uitați că Vasilescu și Plămădeală au mașini. În câteva minute ocoleau lacul.

— Iar ei îmi spun: Ecaterina Stănescu și inginerul îl puteau traversa înot în maximum un sfert de oră. Acestea nu sunt argumente?

Femeia ridică din umeri:

— Dovediți că eu l-am asasinat și sunt gata să suport consecințele.

— Am să mă străduiesc. Apropo, de ce ați ascuns costumul de baie în containerul de gunoi?

— Dă șî mie un bănuțu!

Inginerul mesteca chewing-gum. Se întoarse spre Zamfira lu' Mutu și îi puse în palmă hârtia de ambalaj.

— Roiu!

— Hai, dă șî mie un bănuțu!

— Mă, tu n-auzi?!

— Hai, dă șî mie un bănuțu! Cu fiecare refuz cererea țigăncii creștea în intensitate. Să-ți trăiască franțuzoaica!

Gogu Vasilescu i-l arătă pe Mathieu care sta singur la o masă cu un pahar de coniac în față.

— Demagogia asta bag-o la dumnealui.

Recomandarea rămase fără efect. Femeia repetă refrenul cu patimă:

— Hai, dă șî mie un bănuțu!

— Formidabil!

Ecaterina Stănescu cu difuzorul tranzistorului în ureche, ostentativ izolată, le arunca o privire disprețuitoare.

— Hai, dă șî mie...

— Lasă că-ți dau eu, se oferi Rudy Negreanu deschizându-și portmo-neul.

Țiganka schimbă repede teatrul de operații.

— Barosanule, frumosule! Săru' mâna! Întoarse pe toate părțile moneda oferită de medic: 25 dă bani? Hău! Calic mai ești, mânca-ți-aș nasu!

Gogu Vasilescu izbucni în râs. Se ținea de pânțece și râdea de unul singur. Ceilalți îl priveau liniștiți. Când se mai potoli, Ecaterina Stănescu bătu cu inelul în masă până apăru hangiu.

— Plata! Un ceai, unt și două felii de pâine.

— Nota v-o face ospătarul care v-a servit.

— Ospătarul duminică stă mai mult pe-afară decât în unitate, replică femeia, smulgându-și difuzorul din ureche. Cât trebuie să mai aștept?!

— Puteți rezolva problema mai târziu sau mâine.

— Acum! Peste o jumătate de oră plec.

— Nu plecați nicăieri, doamnă, spuse răspicat Atanasiu ivit în pragul ușii. Fără învoirea mea nu pleacă nimeni.

Ecaterina Stănescu îl măsură nehotărâtă apoi urcă treptele furioasă și dispăru în odaia ei.

Medicul clipi amuzat.

— Mie în locul ei, la așa un refuz, îmi dădeau lacrimile, dar se vede treaba că femeia asta n-a plâns niciodată. Trebuie să fie îngrozitor să nu

poți plânge. Verișoara mea Sonia, de pildă, spunea...

— Sunt convins, domnule Negreanu, că verișoara Sonia face unele observații extrem de inteligente. Mai rămâne de văzut cum privești personal evenimentele din ultimele zile. Noapte bună!

Părăsi holul. Doctorul continuă să surâdă.

Gogu Vasilescu își opri un căscat la modul ostentativ și se îndreptă spre scară. Îl urmă Alain Mathieu, apoi Marioara Țâmpoc.

Hangiul stinse candelabru, formulând o invitație mută. Doctorul se ridică întrebându-l pe Plămădeală:

— Mai rămâi?

— Nu. Am să ies puțin. Vreau să iau aer.

— Noapte bună.

— Noapte bună.

Zece minute mai târziu holul era pustiu.

Plămădeală scrută întunericul. Detectă Fiat-ul la locul de parcare și se apropie furiș. Deschise portiera. Cineva îl apucă de braț.

Economistul întoarse capul fulgerător. Sergentul major Păiș îl privea zâmbind.

— Încotro?

— Nicăieri... Am vrut să văd dacă... dacă funcționează motorul.

— Încercați, vă rog, mâine dimineață. Acum e târziu. Toată lumea s-a culcat. De acord?

— Desigur, desigur...

Se îndreptă spre motel.

"Colivia s-a închis! Ce tâmpit sunt!"

"Nu e isteric, deși oricine ar paria zece contra unu că are de-a face cu un nevropat. E doar încordat peste măsură, toată ființa mobilizată, în stare de alarmă. Parcă ar aștepta startul. Dar ce start... Și încotro?"

Economistul stătea pe scaun suportând greu privirile căpitanului.

"Mă enervează. Ochii lui mă găuresc. Dar poate că asta și vrea. Să mă enerveze. Rânji fără să-și dea seama. "N-o să-l las prea mult să aștepte."

— Mi se pare că vă amuzați, șopti Atanasiu.

— Exact. Mă amuz.

Continuă în gând: "Nu mă întrebi și de ce?"

Căpitanul clătină încetișor capul.

— Am admirat totdeauna îndrăzneala. Oamenii curajoși care știu să întâmpine cu zâmbetul pe buze rafala plutonului de execuție. Evident, imaginea e simbolică, și oarecum livrescă. Din fericire, trăim ani când mulți se pot lăuda că în toată viața lor au văzut doar un revolver la șoldul sectoristului.

— Hm, ricană Plămădeală, se pare că Peștera Sihastrului face excepție. Dacă ar fi să ținem seamă doar de ultimele evenimente.

— Excepțiile nu contează.

— Statistic! În orice caz, sunt încântat că mă bucur de admirația dumneavoastră.

Atanasiu păru surprins.

— Admirație?!

— Apropo de curaj, de oameni îndrăzneți, zâmbet pe buze etc.

— Ați înțeles greșit. Nu mă gândeam la cineva anume. Vorbeam în general despre curajul adevărat, nu de fanfaronadă. Deși, poate și asta e un act de bravură. Să-ți ascunzi teama. Își trecu mâna prin păr. Vă e tare

frică, domnule Plămădeală! Se cutremură având parcă plastic imaginea stării de spirit a celui alt: Îngrozitor de frică! Mă întreb cum rezistați.

Economistul trase de gulerul înalt al pulovărului:

— Vă credeți un psiholog grozav, nu-i așa?

Atanasiu surâse. Răspunse cu o sinceritate deconcertantă:

— Da.

— Nostim de tot. Aș putea să mă lansez într-o disertație despre îngâmfare, dar ideea mă plictisește. Totuși n-am să vă refuz o satisfacție. Ați ghicit. Mi-e frică!

— De ce?

Plămădeală râse disprețuitor. Un colț al ochiului îi zvâcnea nervos.

— Ce-i drept, e foarte greu de intuit. Nu mă simt în siguranță!

Gândi: "Și zău dacă sunt prea departe de adevăr..."

Reluă:

— Ne aflăm literalmente la dispoziția unui descreierat. Cred că e singurul cuvânt de bun simț pe care l-a spus în viața lui caraghiosul ăla bătrân... Hangiul.

— Deci împărtășiți întru totul ideea unor acțiuni fără mobil. Simple acte de demență...

— Categorie! Iar faptele au dovedit-o. Rândul trecut am scăpat.

Cine-mi garantează că rândul viitor o să fie la fel? Vi se pare straniu ca în aceste condiții să fiu circumspect? Se enerva: să-mi fie frică?! Să crap de frică?!

— Nu, admise Atanasiu, nu e straniu.

— Atunci?

— Straniu este că dumneavoastră ați sosit la han în această stare de spirit. Cineva a caracterizat-o panică.

— Plin de deștepți pe aici! Economistul se frământă în scaun: O adunătură de neghiobi cărora le acordați în mod nejustificat credit. Ce anume i-a șocat? Ce-am făcut atât de extraordinar?

— Nu trebuia să faceți. Lucrurile astea se simt. Și apoi, nu contest că și ceilalți încearcă anumite temeri — firește — dar ceea ce simțiți dumneavoastră iese din comun. Probabil că nu vă vedeți sau nu vă mai puteți controla.

— Admirabil! Continuați!

Căpitanul dădu din umeri obosit și își aprinse o țigară.

Plămădeală miji ochii.

"Da, reflectă Atanasiu. Mă obsedează ochii lui. Două fiare mici, neli-niștite, pe un obraz oarecare. E absurd, dacă aș citi așa ceva n-aș crede niciodată, dar ochii ăștia pot ucide. Nu știu cum, nu mă întreba cum", se adresă în gând justificându-se parcă altcuiva.

Economistul își împinse bărbia înainte.

— V-a trecut oare prin minte că ar putea fi o chestiune de temperament, de nervi?

— Și asta! șopti abia auzit căpitanul.

— Și mai ce?

— Elementul concret: ce ascunde ori are de ascuns fiecare.

— Eu ce am de ascuns? îl înfruntă Plămădeală cu priviri scăpărătoare.

— Multe, foarte multe, toate concurând și fiind în funcție de — pocni din degete — cad din nou în livresc, fiind în funcție de misterul fundamental. Pe el nu l-am intuit.

— Vă urez noroc! făcu economistul ridicându-se brusc și trântind scaunul de masă.

Atanasiu îl măsură liniștit:

— Încă o ieșire necontrolată.

— Toată aiureala asta mă plictisește. Înțelegeți? Îmi face greață!

— Vă cred. Luați loc.

— Sunt obligat?

— Nu, dacă vreți puteți rămâne în picioare.

Plămădeală își înfipse unghiile în carne.

— Psiholog, deștept și spiritual!

— În legătură cu ultimele două calificative nu emit pretenții. Luați loc! N-aveți unde să vă duceți. Dealtfel ați mai încercat...

— Prostii! Vroiam pur și simplu să verific motorul.

Atanasiu se lăsă pe spate cu mâinile în buzunare. Îl scrută zâmbind:

— Ce copil sunteți, domnule Plămădeală! Cum puteți nădăjdui că asemenea declarații m-ar putea convinge?

— Nu vreau să vă conving.

— Atunci ce faceți? Glumiți? Slavă Domnului, v-ați așezat. Mă simteam prost. Deci verificați motorul, luând toate măsurile să nu vă vadă nimeni.

— Trebuia să convoc un miting? Veniți fraților, calul lui Plămădeală scoate flăcări pe nas?! Ei, drăcia dracului!

— Acum nu sunteți enervat, constată calm căpitanul. Simulați doar. V-ați furișat la mașină și ați încercat s-o ștergeți. Știți foarte bine.

— Nu știu nimic! Țipă economistul. E mașina mea. Am voie s-o controlez sau nu?

— Ciudată grijă față de un obiect pentru care în alte ocazii ați dovedit o neglijență surprinzătoare. Dacă-mi amintesc bine, la prima noastră discuție habar n-aveați ce fel de cauciucuri are.

Plămădeală își înfipse unghiile în genunchi.

"Știe prea multe! Nu eram pregătit. Cum mi-aș fi putut imagina... Trebuie să plec! Cu orice preț! Trebuie..."

Luă un aer indiferent:

— Sunt economist. N-am nici un fel de tangențe cu tehnica. Așa mi s-a vândut mașina, așa am cumpărat-o. Nici prin gând nu mi-a trecut să mă uit la cauciucuri. La marca lor.

Atanasiu strivi țigara în scrumiera plină.

— Și mai naiv, domnule Plămădeală! Din ce în ce mai naiv. Tocmai pentru că sunteți în afara branșei n-ați fi încheiat actul înainte de a lua avizul unui expert. Cel puțin unul. E o chestiune de zeci de mii, nu un fleac.

— Tranzacția s-a făcut în pripă. Trebuia să plec.

— Formalitățile de înregistrare a mașinii pe numele dumneavoastră consumau oricum câteva zile. Primul amic inginer...

— Vânzătorul era la fel de grăbit. Nu-mi puteam îngădui să ratez ocazia. Din toate punctele de vedere! Timpul care mă presa, prețul și celelalte.

Atanasiu vru să spună ceva dar se răzgândi. Începu să râdă:

— În regulă! Ați cumpărat-o deci cu ochii închiși. La urma urmelor, e o excentricitate ca oricare alta.

Plămădeală îl privi pieziș.

"Nu crede o iotă. N-are importanță. Totul e să câștig timp. Câteva ore..."

Întâlni ochii căpitanului. Îl examina cu interes nedisimulat.

"Da, da..." Atanasiu dădu instinctiv din cap. "Omul ăsta a căzut într-o plasă. O plasă la care nu s-a gândit. Se aștepta la altceva. Cred că încep..."

Se ridică apropiindu-se de fereastră. Privi un timp noaptea, voal străveziu și umed, apoi se întoarse rămânând sprijinit de pervaz.

— Să trecem la declarații mai concrete. Bucătăreasa...

— O psihopată, respinse precipitat economistul. I se năzare!
— Poate, dar nu într-atâta, încât să nu-și recunoască neamurile.
— E dilia familiei! Își frângea degetele: Nimeni n-o ia în serios. Dar indiferent ce v-aș spune, n-o să mă credeți.
— Sunt dispus să înghit tot ce e verosimil, domnule Plămădeală. Pot fi de acord că Marioara Țâmpoc nu este o bucătăreasă eminentă, că nu-i din cale-afară de isteată sau că are ieșiri cam originale. Dar sunt gata să-i acord toată încrederea în problema relațiilor de familie. Cu cât oamenii au mai puține preocupări, cu atât sunt mai interesați de ce face cuscrul, mătușa, ce învârte nașul sau vărul Costache. Micul test la care v-a supus — și din nefericire nu i-ați făcut față, n-am văzut în viața mea ceva mai lamentabil — demonstrează acest adevăr.
Plămădeală își trecu mâna peste obrajii nerași. Tremura ușor.
— Inventează! Înadins mă pune în încurcătură.
— De ce ar face-o?
— Nu știu. E ȋicnită! Poate că-mi plătește o poliță. Am avut probleme cu nevastă-mea. Era vorba să ne despărțim. O aventură...
— Țțț! Mult prea abil! Nu așa s-ar fi răzbunat o Marioara Țâmpoc. Și apoi, femeile dintr-un anumit mediu încearcă o tradițională înțelegere pentru astfel de povești, mai ales după ce au trecut. "Ai văzut, tot la ea s-a întors..."
— Teorii!
— Hm! Aș zice mai degrabă axiome.
— Bun! Și ce vreți să-mi dovediți cu asta?
Atanasiu se ridică și făcu câțiva pași prin încăpere. Individul era fără îndoială un impostor. Marioara Țâmpoc nu se înșelase și în orice caz nu se puteau înșela cei de la "Pașapoarte".
Îi făcu semn că se poate retrage, întrebându-se îngrijorat ce s-o fi întâmplat cu autenticul Plămădeală.
"Dacă îl arestez acum, n-am s-o aflu probabil niciodată. Așa, mai avem o șansă..."
Se aplecă peste fereastră și îl chemă pe Păiș care privea, ferindu-și ochii de lumină, în lungul șoselei.

De pe terasă se auzi un geamăt. Atanasiu coborî repede treptele și deschise ușa.

Economistul Gheorghe Plămădeală zăcea într-un lac de sânge.

Capitolul XIX

Totul se plătește

— De ce nu dormi? Întrebă Rudy Negreanu. Ai nevoie de odihnă.
Plămădeală nu-i răspunse. Din capul bandajat se vedeau doar ochii cercetând înspăimântați încăperea.
— N-ai nici o grijă. Cât sunt eu aici, nu ți se poate întâmpla nimic.
— De unde știi, murmură economistul, că nu ești chiar dumneata criminalul?
— Foarte simplu. Când ai fost lovit eram în cameră.
— Ei și? Cărămida putea să cadă de sus. Dacă nu chiar așa s-a și întâmplat.
— Da, ai dreptate. Atunci, nu dormi.
Își încrucișă tacticos mâinile pe pânțele și închise ochii.
— Ascultă! De ce i-ai spus lui Vasilescu că vinzi stofă pe Lipscani?

Medicul oftă:

— Pentru că m-am săturat să tot dau consultații gratuite. Pe unde mă duc, numai asta aud: "Doctore, ce zici, am V.S.H.-ul așa și pe dincolo, sau mi s-a recomandat Progesteron, nu crezi că..." La urma urmei, sunt un biet dermatolog. Ți-o spun ca să te culci liniștit.

— Apropo, crezi că lovitura ar putea avea vreo consecință asupra creierului? Un coleg de-al meu a suferit de meningită. Acum croșetează fulare în dungi. Zice că treaba asta îl liniștește... Știi, eu am și o colită spastică. Înainte de concediu...

Rudy Negreanu se îndreaptă spre ușă:

"Imbecilul! Imbecil și ipohondru. Parcă nu era de ajuns sau una, sau alta..."

Mathieu stătea întins pe pat și privea lampa. O lampă obișnuită, trei capsule de sticlă verde amintind potirul lăcrămioarelor. În mâinile încrucișate pe piept i se strecurase o înțepeneală ciudată, o lene înțeleștată. Era bine, ar fi putut rămâne ceasuri întregi la fel.

"Așa am să stau în mormânt..." Superstițios, încercă să-și desprindă degetele. Dar articulațiile nu cedară sau poate că nici nu încercase. Și gândul alunecă...

Cândva locuise lângă un cimitir. Se mutase după câteva luni. Nevastă-sa, prima lui nevastă, nu suporta priveliștea, "Înțelegi, deschid dimineața fereastra și în loc să-mi zâmbească vecina de vis-à-vis, văd o armată de schelete care întind brațele spre mine, mă cheamă..."

Și-o amintește ca prin vis, fotografie decolorată de soare uitată pe un pian la care nu caută nimeni.

"Pe unde o fi nefericita?"

Ar fi aprins o țigară. Nu se mișcă. Era greu, trebuia să-și deznoade degetele.

"Stau bine așa. O poziție simbolică."

Pe-atunci, Doamne câți ani au trecut, aproape 40, pe-atunci îi plăcea să se plimbe singur pe aleile pustii. Trecea pe lângă Georgești și Vasilești decedați în 1832 sau 1932 și de fiecare dată încerca același sentiment tulburător: acolo, în fundul gropii, nu zăceau oase și cranii ci însăși viața, o viață limitată între două date calendaristice precise. Omul ia totul în mormânt. Ambiții, insomniile provocate de eterna femeie frumoasă, banchetul examenului de licență, bucuria costumului gri-deschis, arborat într-o dimineață superbă de mai, cărți preferate — câte generații n-au plâns peste "Mătăniile" sau n-au iubit-o pe Scarlett O'Hara?

"Da, oftă Mathieu, luăm tot ce ține de substanța noastră cea mai intimă, bucurii, erori, secrete îngrozitoare, grele... Toate acestea mor o dată cu noi. E bine așa... Mai bine... Totul e să se termine repede, să nu suferi. Deci nu actul suprem — salt în gol, secunda concentrată — ci drumul până acolo e greu."

Cineva ciocăni în ușă. Discret, din vârful degetelor. "Așa bate doar..."

— Intră, Lulu, șopti. Intră...

Medicul se strecură înăuntru ca o umbră.

— Așteptai pe altcineva? Sau mi s-a părut?...

Mathieu îl privi gol:

"Ce mai vrea și ăsta? N-am nevoie de el, n-am nevoie de nimeni."

Bâlbâi ceva incoerent, ridicându-se anevoie în capul oaselor.

Rudy Negreanu se apropie. Luă un scaun, îl puse lângă pat și se așeză. Avea gesturi calme, precise, parcă dinainte calculate.

— Doresc să discut cu dumneata.

Vorbea în română, fără să-l slăbească pe celălalt din priviri.

— Nu înțeleg, se eschivă Mathieu. Își trecu obosit mâna prin păr: Aveți o limbă foarte frumoasă, dar...

— Înțelegi perfect! Spuse rar: Chiar dacă n-aș ști nimic despre dumneata și tot mi-aș fi dat seama că ai reacții necontrolate. Când intri într-un joc ca acesta, înveți să te stăpânești mai bine.

Mathieu zâmbi imprecis dând dezolat din mâini.

— Regret, domnule... domnule Negreanu, parcă.

"Au înțeles, deci! În fond de ce lupt? Ce sens are... Țăsta sau celălalt, polițistul nu mai are importanță. Sfârșitul..."

Avu imaginea unui ecran tulbure pe care țâșneau litere mari: END. Viața lui ajunsese aici. Fusese frumos, nu totdeauna, zile zbuciumate, altele senine, cu soare mult, fierbinte, soarele de-acolo, dar acum s-a terminat. 61 de ani... Anticii o considerau vârstă fatidică, vârsta peste care nu se trece. Augustus sau cine se bucura că depășise...

Repetă fără să-și dea seama.

— Regret...

Medicul se aplecă înainte:

— Regreți? Ce anume regreți?

Mathieu își aprinse o țigară:

— În fond, ce doriți de la mine?

— Evident, oftă Rudy Negreanu, putem discuta și în franceză. Credeam însă că după atâția ani ți-e dor de limba maternă. Te-ai trădat copilărește. A fost suficientă o remarcă cu glas tare a inginerului Vasilescu despre franțuz ca să ciulești urechile și să te întorci din drum. Au fost și altele... Dar pe mine nu m-au interesat pentru că — respiră adânc — pentru că te-am recunoscut, domnule Matei. Alecu Matei!

Mathieu se crispă.

"Deci asta era. Firește, trebuia să ajung aici..."

— Te-am recunoscut din prima clipă, pentru că nu te-am uitat nici o dată. Glasul medicului calm, fără tonuri ridicate mocnea surd. O patimă venită din adâncuri, zăgăzuită la suprafață: Nici dacă mi-ar fi fost dat să trăiesc cinci existențe nu te-aș fi putut uita. Păru să-și piardă șirul. Șopti: Deci vine o zi! Vine totuși o zi. Nu mai speram...

Mathieu stătea nemișcat. Țigara îi ardea degetele, dar nu simțea nimic.

"...Alecu Matei. Cămășile verzi... Marșuri pe străzile curate ale Aradului. Matei zis Oțel. Jos cu... Ce spune ăsta? Da..."

— ...nici dacă aș fi trăit cinci existențe. Chipul dumitale m-a urmărit toată viața. Cine nu te știa în oraș? Magazine devastate, case arse, oameni uciși, sau trimiși în trenurile morții. Ți-ai pus vreodată întrebarea, domnule Matei, câți oameni ai omorât? Curiozitate legitimă a unei nopți de insomnie sau poate bilanț eroic. Câți, domnule Matei? Sute? Mii? Gâfâia: Zeci de mii?

Mathieu lăsa țigara să-i cadă. Întrebă răgușit, românește de astă dată:

— Cine ești dumneata?

Medicul își șterse tâmplele asudate.

— Nu are importanță cine sunt eu. Am să-ți spun cine ești dumneata! Asasinul părinților mei: Béatrice și Harry Negreanu. Dacă trăiau, astăzi n-ar fi avut mai mult de 70 de ani.

"Tineri", gândi Matei. "Nici 30 de ani... Atunci."

Imaginile i se învâlmășeau în minte. Cortegiile acelea nesfârșite. Bătrâni care psalmodiau într-o limbă ciudată, rabini cu plete și pălării negre, rotunde, cu ochii ațintiți fanatic spre altă lume, femei strângând la piept copii și boccele amărâte: un șal gros, câteva piese de argint

disparate, o zaharniță, două lingurițe, ceasul de la bunicu... era cantor. Straniu, abia azi le aude țipetele, vaietele sfâșietoare. Vlad, Vlad, băiatul cu ochi câprui n-a rezistat. L-au găsit spânzurat. Se sinucisese. Au scuipat pe groapa lui. Vlad auzise plânsul acela jalnic.

— Ai intrat în casă cu încă patru. Tata stătea la masă. A lăsat lingura în farfurie și s-a ridicat. Eu îmi făceam lecțiile. Văd și astăzi caietul de botanică. Laleaua... Izbutisem o floare foarte frumoasă. Creioane Castell... Rudy Negreanu își stăpânea greu lacrimile: Tata i-a pus mamei paltonul pe umeri. "Hai, bea!" Bagajul era pregătit de mult. O valiză mică din carton cu colțurile îmbrăcate în metal. O valiză de oameni săraci. Am ieșit toți trei din casă. Când a răsucit cheia în broască, mama a izbucnit în plâns și s-a agățat de ușă. Cu unghiile, cu tot trupul. Părea că nimeni nu va putea s-o desprindă de acolo. Și așa a fost. Ai apucat-o de păr și ai cârpit-o cu sete. De ce? Ce-ți făcuse mama?

Mathieu îl privea hipnotizat fără să-l vadă. Femeia avea un tip semit pronunțat. O brună tânără cu păr mult, sârmos și buze groase. O vede tulbure, ca într-o plasă înconjurată de nori... Ea sau poate alta. Nu-și dă seama. Au fost atâtea... Clara, sau Roza sau Rachel... Toate semănau...

— A țipat, continuă medicul cu glas înecat. Tata a sărit. S-a pus între voi doi. Ai rânjit și ai scos revolverul. Ai tras în burtă ca să nu moară imediat, ca să se chinuie în dureri înfiorătoare. "Și turturica!" țipau oamenii tăi excitați. Mama a murit agățată de ușă. Cu ochii larg deschiși. Da, atunci m-ai ucis și pe mine. M-au luat oamenii dumitale și m-au băgat în rând. Coadă spre trenul morții. Săptămâni în șir am fost inconștient. Asta m-a salvat de nebunie. După război ți se pierduse urma... Într-adevăr, nu mai speram.

— Și acum ce vrei de la mine? întrebă Mathieu și avu senzația că vorbește altcineva. Ce pot să mai fac?

Glasul medicului se auzi spart. Căzu ca o bilă pe o suprafață netedă de piatră:

— Să plătești!

Căpitanul se întoarse. Francezul năvălise în cameră fără să bată în ușă.

Atanasiu era un tip formalist și respectarea riguroasă a conveniențelor o considera în primul rând ca pe o chestiune de bun simț. Iar bunul simț — conchisese de mult — reprezenta calitatea esențială a unui individ, "temelia".

Îl măsură scurt și își reprimă iritarea. Alain Mathieu arăta îngrozitor. Fruntea de obicei senină i se chircise, privirea rățăcea sălbatic, scormonind odaia. Părea incapabil să-și stăpânească tremurul mâinilor, iar cămașa aceea portocalie, prea tinerească — fals stindard pe umeri încovoiați de vârstă — accentua aerul dezolant de epavă.

Atanasiu făcu câțiva pași în întâmpinare.

— Ce se întâmplă cu dumneavoastră?

Omul se lăsă pe scaun alunecând de-a lungul spătarului și șopti sfârșit:

— E cineva care mă amenință. Nu știu ce vrea de la mine.

Vorbise românește și căpitanul zâmbi ușor.

— Ce sens a avut tot teatrul ăsta, domnule Mathieu?

— Care teatru? bolborosi celălalt. Își aminti: A, cu limba... Fleacuri, dați importanță unor fleacuri.

— Credeți?

— N-am vrut să complic lucrurile. Pe urmă am înțeles că e o prostie. Așa se întâmplă totdeauna: Îți dai seama prea târziu și perseverezi. Dar

acum, mă amenință. Vrea...

— Ajungem și aici, îl întrerupse Atanasiu. Ce înțelegeți prin "n-am vrut să complic lucrurile?"

Mathieu își umezi buzele uscate. Pentru câteva clipe i se văzu limba albă, umflată.

— Anchetați o crimă. În astfel de împrejurări orice situație ieșită din comun atrage atenția. Înțelegeți ce vreau să spun...

— Nu.

— Putea să vi se pară suspect. Român, cu cetățenie franceză... În sfârșit, o prostie, v-am mai spus, dar așa am crezut că e bine.

— Detest aluziile neplăcute, domnule Mathieu, însă la vârsta dumneavoastră consider că prostiile au nevoie de o justificare mai serioasă. Privilegiul de a fi sută la sută francez în contextul unei crime mă va exonera de răspundere.

— N-am alt argument, râse chinuit Mathieu.

— În afară de cel care ilustrează adevărul. Dar pe acesta nu vă convine să mi-l oferiți. De altfel, naționalitatea v-ați ascuns-o, înainte chiar de a se comite crima.

— Nu vă puteți închipui ce nostim e să auzi în spate comentarii despre care se presupune că nu le înțelegeți. Mă gândeam la o mică farsă. Să le trântesc, la urmă o replică usturătoare, știți, pronunțată neaoș.

Râse fals, dogit. Căpitanul își subție nemulțumit buzele.

— Când ați plecat din țară?

— Demult. Înainte de război.

Răspunsul venise prea repede. O promptitudine care izbea prin ton. Ureche, nu secunde cronometrate.

— Care a fost motivul emigrării?

Mathieu își săltă umerii:

— Era o modă, mai ales prin Ardeal. Plecau toți în America. Îi tenta aurul din California.

— Aur în California! surâse disprețuitor Atanasiu. Când? În 30, 30 și ceva?

— *Gold rush*-ul a încetat ce-i drept în 1903, dar febra a continuat. Aiureli! Însă asta o văd acum... la 60 de ani. Ezitase imperceptibil. Ezitarea caracteristică oamenilor cărora nu le place să-și spună vârsta. Ne împingea sărăcia din urmă. De fapt eu am ancorat în Franța. Încercă să zâmbescă. California am văzut-o grație agenției *Cook*. Reluă ca pe un refren sacadat: Sunt amenințat, domnule căpitan! În orice clipă...

Atanasiu avu un gest de plictiseală.

— Cât timp sunteți aici, cu mine, nu vă paște nici un pericol. Vizita dumneavoastră o datorăm, desigur, dorului de țară. Nostalgiei plaiurilor natale...

— E ceva rău în asta? Trăim cu toții, acolo, un sentiment de depeizare. Chiar dacă îți merge foarte bine, ți-e dor de locuri, de oameni, de...

Se opri brusc, înghițând în sec.

— De limbă, completă zâmbind Atanasiu. De ce nu continuați? Recunosc că v-ați stăpânit eroic nerăbdarea punând la cale acea mică farsă.

Mathieu se agăță cu unghiile de marginea mesei.

— Mă ironizați, știu. Am observat de la prima noastră discuție. Mi-e indiferent ce credeți. Omul acela o să mă omoare! E un nebun...

Căpitanul îl privi lung:

"Ce secătură! Totul, gelatină. Spinarea, conștiința, obrajii întinși fără riduri. Individul, desigur se masează, iar la bărbați amănuntul repugnă ca și părul cănit, ca și manichiura. Genunchi bătrâni, libidinoși, căutând sub măsuta de nichel pe cei ai fetei care — roșie până-n albul ochilor — manevrează nervos pila și forfecuța."

— N-auziți? țipă isteric Mathieu zgâlțâind masa. O să mă omoare! Atanasiu își trecu mâna peste pleoape alungând ceața:

— Cine?

— Doctorul Negreanu. E nebun!

— Doctorul?! Ce are cu dumneavoastră?

— Pretinde că i-am omorât părinții.

Căpitanul încruntă sprâncenele.

— Mă confundă, reluă precipitat celălalt. În timpul războiului nici nu eram în țară. Pot dovedi. O aberație...

— Liniștiți-vă. Nu înțeleg nimic. În primul rând, cu cine vă confundă?

— I-a intrat în cap că eu sunt Alecu Matei! N-am auzit în viața mea de el! Alt descreierat, dacă o fi existat vreodată.

Atanasiu deveni atent. Alecu Matei! Asta era cu adevărat formidabil. O pistă neașteptată pe care omul din fața lui nu i-ar fi oferit-o niciodată dacă nu i-ar fi fost teamă de învinuirile medicului sau de un act necugetat din partea acestuia.

— Un moment! Cum vă numeați înainte de naturalizare?

— Evident, sări Mathieu, eram sigur c-o să cădeți în capcana asta!

Se simțea din nou puternic, viguros, ca în zilele acelea de demult, dornic de luptă. Nu, nu va abandona oricum. O șansă înseamnă o șansă! Nu trebuie să te gândești nici o clipă că pierzi. Asta îți taie cu adevărat orice posibilitate. Un gând ca o flacăără îi fulgeră creierii înfierbântați: "E cântecul lebedei!". Știa că va pierde, așa cum știuse totdeauna înainte, așa cum a știut-o de când a poposit în hanul ăsta blestemat. Amurgul plin de sânge... Prostii, va forța încă o dată destinul, poate că ultima oară... "Sfântă fecioară!" invocă în gând. Madona avea chipul lui Lulu, dar nu-și dădu seama. Spuse precipitat împrăștiind stropi mici de salivă:

— Corelația e simplă: Alain Mathieu — Alecu Matei! Credeți că eram atât de idiot? Puteam să aleg altceva.

— Nu știu cât era de idiot, declară rece Atanasiu, în orice caz procedeul de a traduce e frecvent. Cum vă numeați înainte de a părăsi țara?

Mathieu avu sentimentul că se aruncă în gol.

— Ion Dinică.

— Locul nașterii.

— Comuna Perșești, Năsăud.

— Hm, tuși ușurel Atanasiu. Sper să nu vă faceți iluzii. Se poate controla în câteva ore.

— N-aveți decât. În fond, n-am nici un fel de neamuri. Tata a murit în 1943. Ultimul membru al familiei. Completă: Aici, în România.

— O mai fi existând cineva prin sat care să vă recunoască sau care să-și amintească de dumneavoastră.

— Martori ca Negreanu, nu-i așa?

Atanasiu își țuguie gura, ștergând masa cu dosul palmei.

— Ca să fiu absolut sincer, doctorul nu mi-a făcut impresia unui dezaxat. Dar desigur, o chestiune atât de gravă necesită mărturii suplimentare.

Mathieu sări în picioare.

— Sunt cetățean francez! Voi cere protecția ambasadei. Nu aveți dreptul!

— Ce drept! Alecu Matei este criminal de război, condamnat în contumacie. Notați că discut deocamdată la modul impersonal. Faptele... Râse amar: Faptele!... Ororile! Au fost comise pe teritoriul țării noastre la data când persoana era cetățean român, deci dreptul de jurisdicție ne aparține cu desăvârșire. Cu atât mai mult cu cât este vorba de executarea unei pedepse. Îl examinează printre gene: Ar fi interesant totuși

de știut ce ar putea căuta Alecu Matei după atâția ani în România. Lupul își părăsește vizuina doar dacă este încolțit...

— Deci credeți în această fantasmagorie.

Vocea era frântă, nesigură. Un clopot îi izbea timpanele.

"Am pierdut... pierdut... pierdut...!"

Văzu mâiniie crupierului manevrând grebla, pe postavul verde. Juca-se totul pe un singur număr: 9. Cu încăpățănare, mereu, 9. Ieșise 6. Era curățat. Americanca îl privise curioasă și-i făcuse un semn mic. Ieșiseră împreună. După două săptămâni îi lăsase un cec și un drapel american, o broșă din email cu 42 de briliante. Acum nu-i mai face nimeni semn. E bătrân, obosit... A pierdut, a pierdut în mod iremediabil.

Atanasiu se aplecă peste masă:

— Ce căutați în România, domnule Matei?

— E inutil, șopti sfârșit. Încerca să reziste, fără convingere: Plecați de la o idee preconcepută.

Atanasiu se încăpățână.

— Ce vă putea determina să veniți aici, expunându-vă deliberat unor riscuri fantastice?

— Absurd!

— Logic. Un interes mare, foarte mare. Dar ce anume?

— Refuz să discut înainte de a mă pune sub protecția ambasadei franceze.

Schiță o mișcare vagă de a se ridica. Nu se putea hotărî să plece. Gândurile lui, acolo, în odăița de han, pradă îndoielilor și coșmarurilor erau cu mult mai înspăimântătoare decât omul acesta. Prefera să-și vadă adversarul, prezența fizică imediată îl făcea mai puțin înfricoșător.

Rămas pe gânduri, Atanasiu bătea nervos cu unghiile în masă.

"Ce caută? Agent? Greu de presupus la vârsta lui. Au oameni mai buni, mai tineri, pe care nu-i cunoaște nimeni. Și-apoi, nu-l trimiteau în regiunea asta în care l-ar fi putut recunoaște oricine. A venit singur, din proprie inițiativă. Cred că nu mă înșel. Dor de țară? Baliverne! Țștia n-au țară. Ceva care să merite riscul... Bani? De la cine?"

Îl străfulgera o idee.

— Am observat în portbagajul dumneavoastră o cazma. Destul de bizar ca accesoriu de voiaj.

Mathieu tresări puternic.

— Pofțiți? Cazma... Ei și?

— Să vii cu o cazma din Franța nu mi se pare normal. Nu văd deloc, dar absolut deloc ce necesitate prevedeți.

— Se poate întâmpla orice. Gropi, hârtoape...

— Aveați intenția să o luați pe câmp?

— E un spirit?

— O întrebare legitimă. Atanasiu clipi nedumerit: Ați plecat de aici la o vârstă suficient de matură pentru a vă aminti că nu veniți în junglă. Mi se pare absurd să cari o cazma mii de kilometri.

— Considerați-o un capriciu.

Căpitanul începu să râdă cu capul dat mult pe spate.

— Să fim serioși, domnuie Matei! Capriciu... Cred că ar trebui plecat de la utilitatea uneltei. La ce poate servi o cazma? Să scobească, să sape, să dezgroape...

Își aminti de jocul din copilărie: foc... apă... foc... foc... Dar Mathieu n-avea de gând să-l ajute. Îl urmărea cu ochi stinși.

— Ceva ascuns în pământ, continuă să reflecteze cu glas tare Atanasiu. Înainte de a fugi din țară, dat fiind timpul care presa, panica, și mijloacele precare de transport, controlul strict, legionarii au îngropat în locuri precis determinate ceea ce nu puteau lua cu ei, gândind că odată,

cândva, își vor recupera materialul. De obicei, documente, arhive întregi sau bani — autentice comori: valută, lingouri, bijuterii capturate de la victime. Dumneavoastră ce căutați, domnule Matei, hârtii sau... aur?

Omul se frânse. Primise ultima lovitură. O simți acolo, în capul pieptului.

Capitolul XX

Asasinat în umbra troiței

Rudy Negreanu intră în cameră și aprinse veioza. Umbra deșirată a medicului țâșni pe perete, alunecă spre fereastra deschisă.

Adia un vânt ușor, culegând din pădure miresme sălbatice. Mirosea a brad; simțea catifeaua udă a mușchiului, rășina cicatrizată cleios pe scoarța copacilor.

Medicul respiră adânc cu ochii pierduți în întunericul transparent. Stinse lumina și se întinse pe pat. Nu simțea oboseala. Gândurile îi alergau bezmetic rătăcind într-un labirint de imagini. Chipuri, zâmbete, cuvinte răzlețe răsărite pentru fracțiuni de secundă, se dizolvau lăsând loc altora, apoi...

Inima începu să-i bată. Cineva umbla la fereastră. Întoarse capul ușor, abia simțit. Recunoscuse mânușa inginerului strecurându-se înăuntru. Mâna sigură nu bâjbâia. Degetele poposiră o clipă deasupra paharului cu apă pus pe noptieră și se topiră în noapte.

Rudy Negreanu se repezi la fereastră. Nu văzu pe nimeni. Mirosi conținutul paharului și îl vărsă la chiuvetă.

"Cianură. Istoria se repetă..."

Rămase un timp pe gânduri, apoi părăsi odaia. Mergea împleticit, cu mâinile încleștate pe pântec. În hol, Ionică Panait scria ceva într-un registru. Ridică ochii surprins și întrebă de complezență:

— Nu v-ați culcat?

— Mi-e rău, gemu medicul. Am dureri îngrozitoare...

— Cum Dumnezeu?! Totul era proaspăt preparat astă-seară.

— Nu știu... M-a apucat brusc. Am băut un pahar cu apă și...

— Am niște picături de Davilla... Să vă aduc.

Nu mai așteptă răspunsul lui Negreanu și se năpusti pe scări.

Medicul, ghemuit în fotoliu, ținea pleoapele strânse. Auzi șoapta suierată a țigăncii:

— Boiarule! Pst, boiarule!

Întoarse greu o față crispată. Zamfira lu' Mutu făcu din ochi, sticlin-du-și dinții superbi:

— Te prefaci, boiarule! Așa să am eu sănătate dacă nu te prefaci!

Clătină din cap, făcând să zăngăne monedele de argint împletite în părul cârlionțat: N-ai beut paharul! Repetă cu o satisfacție ciudată: N-ai beut!

— De unde știi?

Țiganca râse:

— Păi eram în odaie la dumneatale.

Ecaterina Stănescu puse pe noptieră cutia de *cold-cream*. Se privi în oglindă pipăindu-și obrații scobiți, apoi sprâncenele, nările umflate și suspină.

Afară era liniște. O boare rece se agățase de perdelele subțiri umezindu-le. Noaptea de vară cădelnița miresme dulci.

Își aruncă pe umeri un capot alb. Natura, natura nudă așa cum o

simțea aici la Peștera Sihastrului o deprimă în mod inexplicabil. "Prea multă liniște."

Acasă, în București, din micul apartament de la etajul 8, auzea tramvaiele de noapte. Zgomot familiar, pulsul orașului care n-a murit. Îl simțea ca pe un zâmbet sau ca pe o mână întinsă și nu mai era singură. Singură cu noaptea...

"N-aș putea trăi aici", conchise împingând ușor fereastra. Ridică ochii spre tavan. Pași regulați traversau camera de deasupra. Dus și întors... Dus și întors. "Mathieu! N-are somn".

Scoase din sacul de voiaj trei fiole de cofeină și le sparse într-un pahar cu apă.

"Noaptea asta nu trebuie să dorm!"

Ionică Panait fixa tavanul cu mâinile încrucișate sub cap.

"Cine naiba m-a pus să mărturisesc?! M-am speriat ca o muiere. Îmbătrânesc, asta e adevărul..."

Auzi un ciocănit ușor în geam și sări ca ars. Stinse lampa și se apropie tiptil de fereastră prelingându-se pe lângă zid. Nu văzu pe nimeni.

"O cursă... Sunt un idiot!"

"De ce? De ce?"

Alain Mathieu își lipi fruntea de perete clătinând capul în stânga și în dreapta. Șopti:

"Lulu..."

Lulu pe care probabil n-avea s-o mai vadă. Lulu în rochie de seară sau în costum de baie alb cu eșarfă de voal roșie, electrizând o plajă întreagă, Lulu ieșită din baie cu părul ud strâns în turban, Lulu zâmbind între lumânări aprinse — "Hai să fim romantici! Și apoi, dragul meu, nimic nu avantajează mai mult o femeie decât flacăra și catifeaua, cu condiția să nu fie prea urâtă" — mâna ei sprijinită pe balustrada de plus roșu a lojei, gura lacomă, brațul bronzat ieșit din portieră, Lulu în sute de ipostaze ori doar fragmente din Lulu îi umplură ochii.

"De fapt e un destin. N-am decât să mă las condus. Știam că o să mă recunoască cineva și totuși..."

Simți în mâna încleiată de o sudoare rece o alta mai mică, moale... Mai mult o mângâiere... Îl trăgea afară.

Pe coridor, tălpile de cauciuc nu făceau zgomot.

Plămădeală se uită prin odaie. Avea un aspect dezolant. Bagajele răvășite, salteaua și căptușeala hainelor desfăcute.

"Dobitocul! Nu-i de meserie. Nu știe să caute!"

Simți o senzație acută de vomă și zvârli țigara abia începută.

Nu, ochii aceia n-avea să-i uite niciodată. Ochi de copil gata să plângă. Surpriză dureroasă, neputință, revelația implacabilului, apoi...

"Nu, nu, nu! Așa am să înnebunesc. Totdeauna am izbutit, totdeauna..."

Apăsă pe clanță și ieși continuând să șoptească:

"Totdeauna, totdeauna!"

Călugărul cobora povârnișul. Drumul spre grotă era barat. Se vedea de aici, de departe, brâul de faruri încingând pădurea.

Pășea elastic, umbră neagră, ferindu-se de ochiul holbat al lunii.

Iliescu, sprijinit cu coatele de pervaz, își prinse obrazul în palme.
"Dumnezeule... Mă doare capul. Mă doare înfiorător... N-am voie să dau înapoi. Trebuie! Cu orice preț!"

Din cauza durerii, ochii lăcrimau singuri. Nu observă când se stinse lumina. Vedea doar luna ogindindu-se în undele lacului, măr de aur așezat pe o tipsie imensă. Se desprinse de fereastră.

"Trebuie!"

Atanasiu ieși pe coridor. Prin față îi țâșni silueta înaltă a francezului topindu-se în beznă. Începu să alerge. Brusc, umbra se opri singură și căpitanul, descumpănit, se lipi de zid. Pentru celălalt, obișnuit cu întunericul, devenise o țintă sigură. Înaintă prudent. Umbra continua să-l aștepte.

Simți o lovitură în moalele capului.

"Cineva, pe la spate...", fu ultimul gând și își pierdu cunoștința.

Marioara Țâmpoc își puse o compresă udă pe figura tumefiată.

"Numai de mi-ar trece până mâine."

— Domnule Plămădeală! strigă medicul. Domnule Plămădeală!
Nu-i răspunse nimeni. Pipăi noptiera reușind să dea peste cutia de chibrituri. Aprinse un băț. Flacăra galbenă țâșni din beznă orbindu-l.
Patul era gol.

Pe fruntea economistului apărură broboane de sudoare. În apropierea hanului i se păru că zărește câteva siluete. Se furișau parcă...
Ridică piatra căutând febril. Cineva umblase la ascunzătoare. Revolverul dispăruse.

Alain Mathieu închise portbagajul. Ținea în mână un pachet lung în formă de sul. Auzi în spate o tuse ușoară și tresări.

Călugărul feri în căușul palmei mukul de lumânare. Picături de apă se scurgeau de-a lungul pereților scofâlciti. Se întoarse brusc cu impresia că acolo, în întunericul peșterii, îl pândește cineva. Stinse lumânarea și ieși.

Ecaterina Stănescu lăsă cartea din mână ascultând atentă. Cineva gema afară.

Rămase pe gânduri câteva clipe apoi părăsi odaia.

Marioara Țâmpoc zvârli cârpa udă de pe frunte și sări din pat. "Am să încerc!"

Iliescu privi împrejurimile de parcă ar fi vrut să și le întipărească în

mintea pentru totdeauna. În jurul lui, pământul, pădurea, luna dansau. Mai ales luna. O minge incandescentă azvârlită dement dintr-o parte în alta a cerului. Se lasă moale în genunchi sfârșit de puteri.

"Doamne, nu-ți bate joc de mine!"

Gândul se răzvrăti: "Doamne!" Iliescu scuipe spre botul care scăpăra sus. Nu credea în nimic.

Inginerul Vasilescu urca scările gâfâind. Pijama se lipea de trupul asudat. Îi era cald.

Căpitanul Atanasiu se ridică amețit, sprijinindu-se de zidul coridorului. Încleștă dinții. Fiecare pas îl durea ca un șoc electric descărcat între tâmpilele înfierbântate.

Deschise din mers ușile trântându-le cu furie de perete. Toate camerele, la parter și etaj, erau goale.

Alain Mathieu se opri lângă troița de la marginea pădurii. Zâmbi:

"Aici. Exact ca atunci... Și când te gândești, au trecut 30 de ani."

Ascultă câteva clipe foșnetul copacilor. Izbutise să-l deruteze pe sergent, strecurându-i-se printre degete. Și totuși se simțea supravegheat. Un sentiment nedeslușit...

Numără șase pași în stânga, apoi alți zece perpendiculari pe umbra brațului de lemn. Îi fusese teamă. Ani de zile depănase același coșmar. Troița nu mai există, sau pur și simplu altcineva...

Parcă trăia un vis. Ochii i se umplură de lacrimi.

În întuneric o siluetă albă plutește, se apropie... Lulu! Poartă o rochie de argint. Își simte gâtul încolăcit de brațe moi, parfumate. Fericirea... Fericirea poartă o rochie de argint, îmbrățișează cu patimă.

— Lulu! Nu..., horcăi Mathieu și se prăbuși. Trupul "francezului", neînsuflețit, zăcea răstignit în umbra crucii cu un cuțit înfipt între omoplați.

Coborâra alarmați de strigătul studentului.

— Alain Mathieu a fost ucis!

Atanasiu se uită jur împrejur. Plămădeală simula cu destulă aplicație trezirea bruscă. Ecaterina Stănescu în halat cu un șal aruncat în grabă pe umeri părea boieroica Morozova copiată din tabloul lui Surikov. Rudy Negreanu și Iliescu vorbeau ceva în șoaptă. Marioara Țâmpoc plângea încetitor, iar țigancă își făcea cruci dese scuipe în sân. Lipseau inginerul și Panait.

— Constat, declară rece Atanasiu, că dumneavoastră v-ați luat obiceiul să anunțați din când în când o crimă...

Studentul își stăpâni respirația precipitată.

— Mă uitam pe fereastră... La mine. Sus... Se vede până la troiță.

"De ce minte"? gândi Negreanu. Acum câteva minute era în curte."

Capitolul XXI

Căpitanul Atanasiu nu crede în superstiții

Dintr-o dată, lumina se stinse în întreg hanul. Noaptea, o noapte

groasă pogorî asupra oamenilor. Se îngroziră: simțeau răsuflări calde umezindu-le obraji, auzeau pași în spate, în față, peste tot, umbre negre care le pândeau inima și grumazul, acolo unde viața pulsa înspăimântată.

Ecaterina Stănescu își strânse nervoasă haina în jurul gâtului și întrebă:

— Ce s-a întâmplat?

Glasul cu accente tremurate rămăsese autoritar. I se păru că recunoaște vocea lui Plămădeală. Nefiresc de aproape.

— Un sadic! Întâi Sasu, acum Mathieu... Ne ia la rând pe toți.

— Lumina! țipă Marioara Țâmpoc.

Apoi totul se învălmăși. Strigau bezmetic, se interpelau în întunericul orb, simțeau nevoia să-și audă vocile, pe-ale lor și pe-ale celorlalți, ca și cum zgomotul i-ar fi ferit de primejdie, ar fi îndepărtat-o. "Ce simplu poți uide acum", medită Iliescu.

Atanasiu aprinse bricheta. Flacăra mică, albastră îi îngroșa trăsăturile. Părea o caricatură. Întinse gâtul încercând să identifice siluetele celor din jur.

— Unde e Panait?

— Aici.

Gogu Vasilescu tresări. Glasul țâșnise din spatele lui. Pipăi peretele și se sprijini de el. Așa se simțea în siguranță.

— Ai lumânări?

— Am ceva, pentru mese festive. Scrută întunericul căutând-o pe Marioara Țâmpoc: Vezi că sunt la dumneata în magazie. Du-te și le ia!

— Nu mă duc ! Nu mă duc !

— Vă rog să vă păstrați calmul, interveni Atanasiu. Zări silueta lui Gogu Vasilescu în capul scării: Domnule inginer, vedeți ce se poate face la tablou. Dumneavoastră, ceilalți, rămâneți pe loc.

— Ne ia ca din oală, se tângui țiganca. Mi-e ursit să mor în adunare... Singură, dar în adunare, așa zicea muica-mare.

Se auzi ușa scârțâind. Reflex, Atanasiu ridică bricheta. Silueta călugărului se contura înfricoșătoare în prag. Vorbi cavernos, ca din altă lume:

— Nu ești singură, femeie. Domnul e cu tine!

La flacăra lumânărilor, chipurile oamenilor căpătaseră culori spectrale. Stăteau rigizi în fotolii. Nimeni prăvălit comod, pe spate, ci arc, cu genunchii strânși și trupul adunat în față gata să sară, gata să se apere. Pe fețele livide trăiau doar ochii.

"Le e frică, gândi Atanasiu. Sentiment adânc uman. Sau nu, mai degrabă primar. Și animalelor le e frică. Ține de instinct."

Îi trecu pe toți în revistă. Semănau foarte puțin cu ei înșiși.

"Mulți, n-or să mai suporte lumânările până la capătul zilelor..."

Călugărul rămăsese în prag sprijinit vag de ușor.

"Da, trebuie văzut ce-i cu asta", oftă Atanasiu. Apucă un sfeșnic și se ridică.

— Vreau să discut cu dumneata, domnule Bratu!

Omul se desprinsese de ușă și-l urmă calm... Avea mișcări stăpânite, de o grație elastică.

"O statuie! Parcă-i o statuie", își spuse Ecaterina Stănescu.

Prin fața ochilor i se perindară imagini înșorite, săli de muzeu unde rămânea minute lungi, cu ochii ațintiți pe o pânză sau trupuri de marmu-

ră splendid dăltuite. În urmă, ghidul, nelipsitul ghid. Urmărește conștiin-
cios explicațiile, așa cum e obișnuită să facă totul. Totdeauna.

Căpitanul se întoarce în dreptul ușii:

— Rămâneți pe loc. E de la sine înțeles că atâta timp cât sunteți
împreună nu vi se poate întâmpla nimic. Cel puțin până se repară
lumina.

Păru că vrea să mai adauge ceva, dar se răzgândi și părăsi
încăperea urmat de monah.

Panait desprinde de pe lumânare ciorchinele greu de ceară și-o fixă
mai bine în sfeșnic. Ceilalți îi urmăreau gesturile, fals captivați, așa cum
se întâmplă întotdeauna într-un grup care așteaptă și doar unul singur se
mișcă. Constituiau o adunare ciudată. Șapte oameni immobili, înconjurați
de făclii.

Rudy Negreanu își lărgi gulerul cămășii.

— Treaba asta îmi amintește...

— Slăbește-ne cu pildele și cu neamurile scrâșni Plămădeală. Nu ne
arde de ele!

Iliescu îl privi iute:

"Și-a pierdut busola. Dacă ălălaft continuă să-l enerveze, e în stare
de orice..."

Îl durea capul îngrozitor: "Ce ghinion! Tocmai acum, când trebuie să
fiu mai atent ca oricând".

Medicul păru ofensat. Declară din vârful buzelor:

— Nici o bunică sau verișoară de-a mea n-a trecut prin astfel de
situații. Sunt persoane onorabile! Așa că n-am intenționat să dau o pildă,
cum spui mata. Vroiam să spun doar că asta — și făcu un gest circular —
îmi sugerează ceva, ca o societate secretă. O ședința francmasonică, de
exemplu.

— E spiritual dumnealui, observă hangiul.

Pierduse condescendența profesională.

— Găsesc foarte ciudat calculul dumitale.

Vorbise Ecaterina Stănescu. Ceilalți o priviră mirați. Nu obișnuia să
intervină.

— Foarte, foarte ciudat, domnule Negreanu. De fapt, termenul e
impropriu. Aș zice, buna dumitale dispoziție.

— O să-mi permiți să-ți amintesc — medicul își netezea genunchii —
că eu nu sunt subalternul matale și în consecință mi-e indiferent cum
apreciezi starea mea de spirit.

— E totuși o chestiune de decență, declară rece femeia și își
întoarce capul. Nu-s nici zece minute de când a murit un om...

— Poate chiar el l-a aranjat, sugeră Plămădeală.

Rudy Negreanu ridică din umeri.

— Totul e posibil pe lumea asta.

— Mai ales atunci când există și motive, nu-i așa, domnule doctor?

Hangiul înaintă surâzând: Motive temeinice...

— Bineînțeles.

— Dumitale, de pildă, nu-ți era prea agreabil Mathieu.

— Deloc.

— Nutreai, dacă nu mă înșel, chiar unele resentimente.

— Să mă ierte Dumnezeu, dar...

Ionică Panait avu un gest de lehamite.

— Până la judecata de apoi există o justiție terestră. Nimănui nu-i
este îngăduit să-și facă singur dreptate.

— Cred că încep să înțeleg unde bați matale...

Hangiul se întoarce spre ceilalți:

— Acum aproximativ o jumătate de oră omul ăsta l-a amenințat pe franțuz cu moartea.

— Exagerezi puțin, preciză medicul, dar n-are importanță. Un singur lucru te-aș ruga, domnule Panait: păstrează celelalte amănunte pentru dumneata.

Ecaterina Stănescu se ridică.

— Adică să tacă?!

— Domnul doctor, reluă hangiul potrivindu-și cu grijă cuvintele, a recunoscut în Mathieu...

— Încetează!

Oamenii tresăriră. Vocea lui Rudy Negreanu căpătase rezonanțe noi.

— E o chestiune care mă privește numai pe mine... Dacă socotești necesar, poți să-i comunicai căpitanului, dar nu dumnealor.

— Dimpotrivă! se încăpățână hangiul. În primul rând dumnealor! S-ar părea să mai existe unele vendete... Adăugă răspicat: Rudy Negreanu a recunoscut în Mathieu pe legionarul Alecu Matei care i-a omorât părinții.

Se așternu liniștea. Marioara Țâmpoc își astupă gura cu mâna. Plămădeală clipea des, mutându-și privirea de la Panait la medic. Ultimul își prinsese capul în mâini. Părea o stană de piatră.

Pe buzele Ecaterinei Stănescu flutură un zâmbet rău:

— Dar în Sasu pe cine a mai recunoscut? Lui ce vendetă îi mai jura-se? După primul asasinat, i-am văzut alpenștocul plin de sânge. Partea metalică.

— O clipă! Iliescu își trase fotoliul mai aproape. S-o luăm cum scrie la carte. De unde știi povestea cu legionarul?

— Mi-a mărturisit-o Mathieu, declară hangiul.

— Cu ce ocazie?

— A venit la mine. Spunea că doctorul l-a amenințat, că nu se simte în siguranță, că...

— Și te-a ales confident pe dumneata? zâmbi sceptic Iliescu. Tocmai pe dumneata? Tare proști ne mai crezi, papa!

— Ești obraznic !

Marioara Țâmpoc îl trase de mânecă pe Plămădeală.

— Ce zise?

— Puști insolent! completă hangiul. Cum îți permiți?

— Deocamdată, am făcut o simplă remarcă. Nu trebuie să joci supărarea de pe acum, tăticu! Păstrează un crescendo verosimil pentru cele ce vor urma.

Negreanu ridică privirea.

— Chestiunea e simplă. Domnul Panait a tras cu urechea. E un obicei pe care dumnealui l-a deprins de mult. Încă de pe vremea când făcea mici servicii Gestapoului.

Hangiul deschise gura, dar nu izbuti să articuleze nici un cuvânt.

— Pentru un asemenea prilej ți-am recomandat să-ți păstrezi izbucnirile, preciza Iliescu. De ce nu te superi, papa?

— Sunt tare curios, spuse acesta țintindu-l fără să clipească, ce atitudine o să adopți dumneata în curând. Eram de față când i s-a comunicat lui Atanasiu că adresa pe care i-ai dat-o e falsă.

Studentul zâmbea.

— Erai de față, sau ai recurs la vechile obiceiuri?

— Adresa e falsă! Inexistentă! Dacă nu locuiești cumva pe maidan... Și gândindu-mă la comportarea dumată, încep să cred că da. Pentru că la numărul 86 e un maidan.

— Te îmbeți cu apă rece, săltă din umeri Iliescu. Ascultă-mă pe

mine! Stai cu ghioale în mână și relansezi ca să mă faci să cred că ți-a intrat culoare. Faptul că am uitat să-mi aranjez mutația și probabil că vechiul domiciliu s-a demolat, nu înseamnă nimic.

— La urma urmei unde stai, domnule? se interesă Marioara Țâmpoc.

— Fundătura Ancuței 31. Cunoști cumva cartierul?

— Eu îl cunosc, spuse Rudy Negreanu. Îl cunosc foarte bine. Aveam acolo o gazdă pe vremea studenției. Zâmbi: Numai că Fundătura Ancuței are doar 18 sau 20 de imobile.

— Poate că între timp s-a mai construit ceva. Nu credeți, domnule doctor?

— De ce să nu cred? Eu cred tot. Și pe doamna Țâmpoc o cred...

Femeia făcu ochii mari.

— Adicătelea?

— Cred că mata ești bucătăreasă de profesie. O excelentă bucătăreasă! Dacă se mai întâmplă să pui în mâncare în loc de sare bicarbonat, treaba se datorează, desigur, stării de tensiune de aici. În definitiv, gătești așa cum scrie la carte. Am și văzut-o: "Mica gospodină", o lucrare pentru copii. În ceea ce mă privește, poți să n-ai nici o grijă. Cred. N-am înțeles în schimb de ce domnul căpitan pune la telefon așa o întrebare ciudată: "Cercetați cu ce s-a ocupat înainte".

Marioara Țâmpoc lăsă ochii în jos.

— Am fost debarasoare.

— Și n-ai atestat?

— Nu.

— Nefericito! exclamă Ionică Panait. Te-ai apucat să mă aiurești cu premiile de la trei expoziții culinare!

Plămădeală puse o nouă lumânare în sfeșnic și se interesă:

— Cine e femeia asta și cum a ajuns aici?

— Cu pile, oftă Marioara Țâmpoc.

— Da' matale cine ești, boiarule? Întrebă Țiganca apropiindu-se de economist. Ia zi, coană Marioara, ce știi?

Bucătăreasa se retrase într-un ungher, ferindu-se de privirile celorlalți.

— Taci tu...

— N-are curaj, da' a văzut ceva, explică Zamfira lu' Mutu.

Ionică Panait își dresă glasul:

— Ce-ai văzut? Vorbește, femeie!

— Nu! Marioara Țâmpoc se făcuse mică. Șopti: Îmi mai dă una și mă achită! Mă achită...

— Atunci vă spun eu. Țiganca își azvârli pletele pe spate: L-a văzut pe don' Plămădeală cum ascundea un revolver. Colea, în pădure.

Economistul încercă să râdă:

— Halucinații de isterică!

— Ba pardon! se zborși Marioara Țâmpoc. Te văzui cu ochii mei din cămară. Vru să-l arăt și lui don' căpitan, dar îl luași, vezi bine, îl luași!

Medicul surâse:

— Încep să cred că mi l-ai împrumutat mie, domnu' Plămădeală. Un om așa drăguț, serviabil...

Marioara Țâmpoc prinse curaj.

— Acușcușilea, pui mâna în foc dacă ăsta-i bărbatu vară-mi! Mâna în foc o pui, auzi?! Mâna în foc!

Economistul vru să replice usturător, dar fu întrerupt de apariția impetuoasă a inginerului Vasilescu. Ținea sfeșnicul ridicat mult, luminându-și toată fața.

— Nu se poate face nimic, declară gâfâind. Am desfăcut tot contorul. Chestia e în perete, bănuiesc.

— Uite hal de inginer! comentă hangiuul.
Vasilescu se enervă.
— Dacă ești așa deștept, n-ai decât s-o repara singur! Ei, fir-ar al dracului!
— Nu trebuie să te superi, domnule Vasilescu spuse împăciuitor Rudy Negreanu. Dumnealui nu spune că mata n-ai talent. Crede doar că n-ai bunăvoință. Așa o prostie... Se vede doar după cum ai alergat.
Inginerul îl privi derutat. Ca să fie mai sigur îl repezi:
— Ia lasă-mă, domnule, în pace!
— În definitiv, spuse Iliescu, nu-i obligatoriu să fii inginer și nici să te cheme Vasilescu.
— Asta ce-ar mai vrea să însemne?
— Acum șapte ani, urmaș școala de marină cu fratele meu. Veneam foarte des pe la el.
— Sănătate și spor în ramură!
— Ei bine, pe atunci nu te numeai Gogu Vasilescu...
Inginerul deveni dintr-o dată obiectul atenției generale. Iliescu urmă:
— Te țin bine minte. Câștigaseși un concurs de lucru manual. Vapoa-re și alte aiureli din placaj.
— Imaginează-ți că între timp m-am reprofilat.
— Exact. Anul trecut, te-am ascultat cântând la catedrala catolică. Te-a recunoscut fratele meu... Și iată, apari într-un loc unde se comit două asasinate, sub alt nume și altă profesie. Ce concluzie se poate trage?
Gogu Vasilescu îi cântări pe fiecare clătinând compătimator din cap:
— Că sunteți înspăimântător de proști!
— În consecință, interveni hangiuul, te-ai hotărât să nu ne mai vezi în fața ochilor. Scoase din buzunar o sârmă groasă și-o arată celorlalți: Iată ce-a băgat dumnealui în tablou, provocând scurtcircuitul imediat după crimă.

— Aștept.
Căpitanul împinse sfeșnicul spre colțul mesei. Chipul călugărului părea de ceară. Ochii negri priveau pieziș.
— Erai sau nu în hol când am dat dispoziție să nu plece nimeni?
— Eram.
— De ce ai plecat?
Bratu mișcă buzele fără să articuleze un cuvânt.
— Mai tare, te rog.
— Așa a vrut Domnul.
— Adică?
— Trebuia să-mi urmez calea. Calea cea adevărată.
Atanasiu tuși sâcâit:
— Uite ce este, te rog să cauți explicații ceva mai pământestești. S-au comis două crime, iar dumneata ești obligat să răspunzi anchetei noastre cu toată seriozitatea. Își deschise carnetul: Obișnuiești să înnoptezi prin hoteluri?
— Unde dă Domnul. Am tras aici și anul trecut. Erau alți oameni care din milă creștinească mi-au oferit adăpost și hrană.
— Mi s-a spus că ai sosit în timpul prânzului. Fără să te grăbești, puteai ajunge la mănăstire înainte de căderea nopții.
— Locul meu e aici!
— La han?
Călugărul făcu un gest vag desenând împrejurimile.

— Nu înțeleg.

— Aici am poruncă să caut.

Atanasiu ar fi fost tentat să-l întrebe cine i-a poruncit, dar își aminti că Bratu răspunde invariabil Domnul.

— Ce să cauți?

— Izbăvirea.

— Ți-ai propus să reiterezi povestea sihastrului? Adică să duci o viață de pustnic în peșteră?

— Voi face și asta. După ce îi voi izbăvi pe oameni...

— Până una alta observ că nu disprețuiești civilizația.

Călugărul își îngustă privirea.

— Aștept ziua când Atotputernicul îmi va da tăria să înfrunt frigul, foamea și fiarele pădurii. Iar ziua ceea nu e departe.

— Mă bate gândul că în curând s-ar putea să înfrunți alte necazuri.

— Suntem în voia Domnului.

— Deci ai sosit la hotel crezând că vei întâlni oamenii care îl deserveau anul trecut.

— Da.

— Între timp însă s-au schimbat. Nu mai sunt aceiași. Ezită: Cu excepția bucătăresei desigur.

— Nici ea. Doar unul din băieții care servesc.

— Care din ei?

— Nu-i știu numele. E și acum...

— Continuă. Ce s-a întâmplat după sosirea dumitale?

Ochii monahului se aprinseră. Vorbi rar, apăsător:

— S-a întâmplat ce trebuia să se întâmple. Unul din ei a părăsit nimicnicia pentru alte țărâmurii. Șade acum în dreapta tatălui! Acolo unde nu este nici durere, nici întristare, nici suspin, ci viață fără de sfârșit!

— Amin! Îmi reciți slujba mai târziu. Deocamdată, explică-mi de ce trebuia să se întâmple ce s-a întâmplat.

Simion Bratu se strânse în scaun. Semăna cu o fiară mare, neagră, cu ochi de jărat.

— Duhul morții sălășluia pe chipurile oamenilor. Știam că se vor ucide între ei.

— Știai?

— Domnul mi-a dat urechi să aud, ochi să văd și gură ca să vorbesc.

— Și totuși ai tăcut.

— Nu sunt eu acela și nu e nimeni care poate sta de-a curmezișul voinței Lui.

Atanasiu se ridică enervat. Umbra proiectată pe perete căpătase dimensiuni ciudate.

— Vrei să mă convingi că moartea celor doi a fost opera nu știu cărei divinități?

— Fără sămânța răului, numai binele ar însoți faptele noastre. De aceea există răul în noi: ca să-l înfrângem. Voința celui de sus este ca oamenii să cugete și să aleagă. Așa cum dumneata în locul blândeții ai ales asprimea, deși le ai pe amândouă deopotrivă la îndemână.

— Chestiunea asta mă privește numai pe mine. Spuneai că ai văzut sau ai auzit anumite lucruri care ți-au dat de bănuț.

Bratu privea intens flacăra lumânării. Șopti:

— M-am născut și mi-am trăit viața de mirean pe povârnișurile muntelui. În singurătatea lui, am deprins să citesc taina stelelor, să deslușesc ruga firului de iarbă și porunca vântului. Când norii cei grei se prăvăleau peste crestele Zarandului, știam că se vor dezlănțui stihiiile în sufletele

sătenilor din împrejurimi. Și-așa se întâmpla! Știam că nalba răsucită spre asfințit, când luna stă suliță deasupra capului, însemna moartea mioarelor. Și mioarele o mâncau și-și găseau sfârșitul. Știam că hribii răsăriți la vreme de secetă prevestesc vătămarea trupului. Și lunecam atunci și-mi frângeam osul. Oftă: În ziua în care omul acela a fost ucis am văzut apusul soarelui. Parcă clocotea. O rază s-a strecurat peste chipurile celor din curtea hanului. O rază roșie ca o dâră de sânge. Știam că vestește moarte și mi-am făcut semnul crucii...

Căpitanul nu-l slăbea din ochi. Se aplecă în față întrebând:

— Vestea sau îți porunca?

Călugărul clătină din cap.

— Fiule, eu am primit poruncă să ajut oamenii.

— De asta ai ieșit în noaptea crimei? Ca să-l ajuți pe Sasu?

— Pe Sasu, pe dumneata.

— Pe mine?!

— Va veni o zi când vei înțelege și-mi vei mulțami, deși nu pentru multămita voastră ostenesc. Răsplata străduințelor mele o voi găsi atunci când mă va chema Domnul.

— Mă rog... Deci ai mers pe urmele lui Sasu până la curmătură.

— Nu după el m-am dus. Și cu toate astea am văzut...

— Ce?

— Umbra răufăcătorului.

— Cine? se foi Atanasiu în scaun. Cine era?

— N-am de unde să știu. L-a lovit și s-a mistuit repede în întuneric.

— Gândește-te puțin! Oamenii au staturi diferite. E ușor de ghicit cui aparține umbra, dacă era bărbat sau femeie.

— Satana poate împrumuta chipul oricui, numai chipul Domnului nu.

— Presupun că l-ai urmărit, insistă sâcâit căpitanul.

Călugărul își făcu de câteva ori semnul crucii.

— Cum îți închipui una ca asta, fiule?

— În fine... Atanasiu răsucea febril stiloul între degete: De ce n-ai venit să anunți? Era vorba de o crimă?

— La ce bun? Oricum, se afla. Nu există faptă fără răsplată.

— Te-ai întâlnit cu cineva prin împrejurimi?

— În noaptea aceea, toți cei din han se aflau pe aproape, dar numai doctorul s-a apropiat de mine. Am făcut împreună calea întoarsă.

— Lui i-ai spus?

— Nu.

Atanasiu încruntă sprâncenele.

"Să fie oare atât de detașat? Sau e mai șiret decât îmi închipui și își bate joc de mine."

— Ai considerat că întâmplarea petrecută sub ochii dumitale nu merita să fie comentată?

— Nu avea rost. Doctorul știa.

— Te-ai întrebat, bănuiesc, ce căuta pe-acolo. În asemenea ocazii, este prima întrebare care-ți vine în minte.

Călugărul surâse pentru prima oară arătându-și dantura intactă.

— Ce căutau ceilalți?

— Mda... Atanasiu își aprinse o țigară de la flacăra lumânării. Apoi?

— A doua zi ai venit dumneata iar eu mi-am urmat calea.

— Deși avertizasem că nimeni nu are voie să plece!

— Mi-a îngăduit-o Domnul.

Atanasiu își pierdu cumpătul:

— Uite ce e, domnule Bratu: De un ceas fac efortul să mă stăpânesc, să-ți ascult balivernele. Ai încercat să pui crimele de la motel pe seama unor duhuri, oșteni de-ai lui Scaraoțchi sau naiba știe cine,

făcând exces de culoare locală, mi-ai explicat ciudatele dumitale dispariții în momentele-cheie printr-o dispoziție divină pe care chipurile ai primit-o, ucigașul lui Sasu era Satana, și în consecință ai întors privirea și așa mai departe! Orice răbdare își are limitele ei. Trânti furios carnetul pe birou: Unde-ai plecat a doua zi după crimă? Îți atrag atenția că refuzul de a răspunde este în defavoarea dumitale. Există martori care te-au văzut fugind, după atentatul asupra bucatăresei. Ce ai de spus? Te întreb, Simion Bratu? Când s-a comis a doua crimă, tocmai apăruseși la motel, deci practic aveai timpul să-l ucizi pe Alain Mathieu. Este? Sau și de astă dată ți-a poruncit Domnul să veghezi asupra lui?

Se opri înspăimântat. Călugărul începuse să tremure din toate încheieturile. La colțurile gurii se iviră două șuvițe de spumă. Se răsturnă peste scaun, tăvălindu-se pe jos. Bolborosea cuvinte înjumătățite printre gemete lungi, sfâșietoare.

Capitolul XXII

La flacăra lumânărilor

Norii grei, înghesuiți, cădeau peste Peștera Sihastrului. Apoi ploaia se dezlanțui. Rafale de apă, găleți pline deșertate de sus. Streșinile începură să geamă, fulgere crăpau sângerieu bolta cerului.

"Interesant, reflectă medicul tamburinând pe brațul fotoliului. De obicei, nenorocirea îi adună pe oameni. Instinctiv, fac corp comun, micile disensiuni se diluează, dispar, se topesc în temerea generală. Aștia..."

Se răspândiseră în tot holul. Flăcările aruncau pete de lumină surprinzând un profil, o gură amară, crispată, priviri goale, întoarse înăuntru.

"Le e frică, frică în sensul cel mai propriu. Se suspectează unul pe altul, nu știu din ce parte vine primejdia."

Își trase fotoliul mai aproape de inginer. Dușumeaua scârțâi și oamenii tresăriră. Reacție colectivă. Nimeni nu vorbi.

Inginerul își răsuci capul. Întrebă răgușit:

— Ce vrei?

— Să știi că eu unul nu cred o iotă din ce spun dumnealor, șopti Rudy Negreanu.

— Imbecili! scrâșni Vasilescu. Imbecili și mizerabili.

— Poate. Dacă îmi permiți, vreau să-ți dau un sfat. De fapt e o părere. Bunica mea avea o vorbă: sfaturi și strângeri de mână, asta nu costă nimic, dar nici dobândă nu iese... Inginerul avu un gest de plictiseală. Ai răbdare! Parcă ai vreo treabă acum? Părerea mea e că trebuie să fii atent. Tare atent!

— De ce?

— Matale știi, dar îți place să repet. Ai văzut sau ai auzit ce nu trebuie. Păzește-te!

— Prostii! se strâmbă inginerul.

— Ascultă-l pe Rudy Negreanu. Poate o să ne întâlnim într-o zi pe Calea Victoriei. Ai să-mi mulțumești. Dar tare mi-e teamă că n-o să ne întâlnim...

— N-am văzut și n-am auzit nimic!

— În locul matale, aș spune-o mai tare. Și aș ruga frumos pe unul din ei — știi cine — să mă creadă.

La capătul celălalt al holului, Panait azvârli pe parchet țigara

aprinșă. Automat, Iliescu o strivi sub talpă. Hangiul râse încetisor.
Studentul îl privi lung, dar nu spuse nimic.

— Știi de ce râd?

— Nu mă interesează.

— Îți pasă cumva dacă ia foc hardughia asta?

— Dumitale ar trebui să-ți pese în primul rând.

Panait țuguie buzele emițând un zgomot ireproductibil.

— Ție-ți pasă, flăcăule! Crăpăm toți deodată și combinația nu mai e distractivă. Nu mai are nevoie!

— Ascultă, taticu, sunt momente când începi să uiți respectul cuvenit puriilor. Nu mă obliga să...

— Zicea bine fecioara nebună — își roti ochii căutând-o pe Ecaterina Stanescu — nebună, dar nu tâmpită. Avem de-a face cu un descreierat, sadic. Șopti sacadat: Tu ești ăla!

— Scleroză!

— Așa-i zici la cianură?

Studentul îl privi nedumerit.

— Care cianură?

— Fiolele acelea verzi, băiete, pe care le ții în buzunar.

— E cofeină.

— Cofeină o fi, admise Panait râzând mai departe. Am găsit cioburile pe terasă, după ce-ai ieșit cu citronadele...

Iliescu își încleștă pumnii.

— Isprăvește cu râsul ăsta idiot!

Hangiul nu se lăsă întrerupt.

— Citronadele cu cianură pe care nu le-a comandat nimeni.

— Degeaba! făcu Marioara Țâmpoc ridicându-și agresiv bărbia. Nu ești ăla!

Plămădeală încercă să-și stăpânească furia.

— Vezi-ți de treabă, femeie!

Bucătăreasa o ținea una și bună:

— Nu-i el! Fusei doar la nunta lor. Nu, nu! Țăsta nu-i bărbatul

Tănțichii!

Ionică Panait împinse sfeșnicul. Ceara picura acum pe dușumea. Renunțase definitiv la politețea subtilă a oberchelnerului din marile restaurante și o privea pe Ecaterina Stănescu cu ochi parșivi. Continua să-și aleagă cuvintele, numai că de astă-dată răscolea vocabularul pungașilor.

— Ești a dracului de simpatică!

Femeia se crispă. Declară uscat:

— Mă întrebam unde am mai întâlnit oameni de speța dumitale.

Acum știu. Cândva, conduceam lucrările pe un șantier din provincie la care munceau și deținuți...

— Faci tu ce faci, ș-o aduci la șefie. Hai să fim serioși! Nu-i nimic de capul tău!

Ecaterina Stănescu tresări. Vorbele hangiului îi cădeau ca niște palme grele pe obraji.

"Tu!" Erau mulți, foarte mulți ani de când cineva îndrăznise să i se adreseze astfel.

— Deci nu m-am înșelat. Probabil tot acolo te vei întoarce! De fapt, sunt convinsă că așa se va întâmpla.

— Chestia asta m-aruncă în cea mai neagră disperare! Șopti având grijă să nu-l audă nimeni: Ești slută! Nici dracu nu se apropie de tine...

Femeia simți un nod dureros în gât. Se depărtă cu dinți încleștați încercând din răputeri să se stăpânească.

Medicul ascultă un timp zgomotul picăturilor de ploaie apoi tuși ușurel.

— Îndreaptă lumânarea, dragul meu. Îți curge ceară pe haine.

Iliescu tresări. Încercă să zâmbească:

— Aș vrea să vă întreb ceva, domnule doctor. Evident, dacă-mi permiteți.

— De ce nu? Când eram tare mititel, mătușă-mea...

Studentul îl întrerupse:

— Am ajuns să vă cunosc toate neamurile. Mătușă, bunic, părinți, cuscru, verișoară, soacră.

Rudy Negreanu care contabilizase ridicând câte un deget completă:

— Ai uitat-o pe bunica. Ți-am spus matale. Avea o afacere de nasturi pe Grivița. Ea era cea mai deșteaptă din familie. Mă rog, ce voiai să mă întrebi?

— Da... Oare aceste veșnice trimiteri la neamuri, aceste nesfârșite divagații nu ascund altceva, domnule Negreanu?

— Ba da. Ascund. Nu-mi place să vorbesc despre mine.

— În contextul de aici?

— În general. Folosirea excesivă a persoanei întâi în discuții e penibilă. Eu am făcut, eu am spus, eu cred etc.

— Considerați probabil foarte inteligente observațiile dumneavoastră de vreme ce — modest — le atribuiți altora.

Medicul surâse.

— Așa e. Bunică-mea, scuză-mă, a devenit a doua natură, avea o vorbă: Rudy, dacă tu te crezi deștept, pentru tine e ca și cum te-ar crede toată lumea. Dacă ar fi fost mai instruită, fraza suna desigur altfel. Universul nostru e în noi.

— În concluzie, disimulați excelenta opinie pe care o aveți despre dumneavoastră.

— Singur ai observat că sunt un om modest.

— Aha! făcu Iliescu pe tonul unei revelații capitale. Desigur, tot din modestie vă disimulați și ocupația. Apropo de negustoria din Lipscani.

— Înțeleg unde bați. Am afirmat într-adevăr că vând stofă, dar asta numai ca să scap de consultații în concediu. Mi-ajung 11 luni pe an, nu credeți?

— Într-adevăr, trebuie să fie cumplit. Probabil tot de aceea n-ați vrut să se știe că inițial ați studiat farmacia.

Medicul clipi șiret.

— Era așa de greu să observ că toți care au avut de-a face cu sectorul medicamente și, lărgind câmpul, substanțe chimice, au intrat în obiectivul criminalului? Am făcut doar doi ani de farmacie. În trei m-am transferat. E destul de mult de-atunci.

Studentul râse.

— Văd că vă cramponați de ideea asta. Țineți să asigurați pe toată lumea... În sfârșit! Ați ales deci ca specialitate dermatologia.

— De, oftă medicul, nu-i cine știe ce de capul ei, dar are un avantaj: în materie de boli de piele nu moare nimeni, dar nici nu se vindecă.

Există vreo trei mii de maladii, se cunosc cam trei sute, se tratează vreo treizeci și scapă trei. Din ultimii trei, doi au urticare.

— Pentru un profesionist, nu sună prea optimist.

— Sunt un lucid. O altă mătușă a mea avea un picior equin. Bărbatul ei o iubea grozav. Într-o zi a vrut să-i facă un cadou și i-a comandat o pereche de pantofi. Desigur, unul din ei era cu zece centimetri mai înalt.

Iliescu îl privi nedumerit.

— Și?!

— Păi e simplu! O iubea grozav, asta nu înseamnă însă că nu vedea că e șchioapă. Chiar azi-noapte mă gândeam...

— Apropo! Suferiți de insomnie?

— Pun rămășag că pentru dumneata n-are nici o importanță dacă răspund da sau nu.

— De astă dată vă înșelați, domnule Negreanu. Are mare importanță. Toți de pe-aici par vârați până peste cap în povestea celor două asasinate. Or eu îmi doresc din toată inima ca cel puțin dumneavoastră să nu fiți amestecat.

— De ce?

— În primul rând simt nevoia unui teren tare, Mi-ați inspirat încredere și totuși... Își aprinse neglijent țigara. În noaptea când Sasu a fost ucis, dumneavoastră va plimbați prin apropiere cu... alpenștocul. Ciudate ore, trebuie să recunoaștem, pentru ascensiuni montane.

— Asta-i grozavă! Medicul bătu din palme. Dacă aș fi ținut în mână un drapel însemna că mă duceam la defilare? Obiectele nu corespund întotdeauna intenției. Adevărat, am ieșit cu alpenștocul. Ce mi-am zis? De vreme ce tot m-am cărat cu ciomagul de la București, baremi să nu fie degeaba. Sora bunicii mele are o rochie de bal...

— Ecaterina Stănescu, interveni grăbit studentul, afirmă că după asasinarea lui Sasu, alpenștocul avea urme de sânge.

— Ecaterina Stănescu, oftă medicul, este o doamnă foarte importantă, pentru care eu nutresc toată considerația. Asta n-o împiedică însă ca din când în când să tragă câte-o minciunică. Să fie deformație profesională? Îți spun sincer, nu-mi dau seama, n-am avut directori în familie.

— Unde-i alpenștocul?

— N-ai să mă crezi, dar habar n-am.

Studentul își masă tâmpilele apoi zise:

— Hm, ciudat! După toate aparențele, dețineți arma din prima crimă și aveți toate motivele să ucideți în a doua.

Rudy Negreanu nu părea deloc îngrijorat. Poate puțin trist.

— Într-adevăr, Sasu putea fi ucis cu orice obiect contondent. În ce-l privește pe Mathieu, i-am dorit fără discuție moartea, dar...

— Dar?

— Presupunând că aș fi în stare să iau viața cuiva, nu l-aș fi omorât dintr-un motiv foarte bine definit. Ar fi fost prea simplu pentru el. O lovitură oarecare la ceafă, în inimă sau moalele capului, un spasm și gata! Neantul. Adăugă pățimaș: Pentru el drumul până acolo trebuia să fie lung și greu. Să se chinuiască, să străbată fiecare etapă având, clipă de clipă, conștient, reprezentarea perfectă a sfârșitului. Să suporte suferința cercetărilor și al procesului, să aștepte crispat dimineața cenușie când plutonul de execuție își va îndrepta armele spre pieptul lui. Luni de zile în care s-ar fi chinuit știind că n-are nici o șansă. Mai rău decât un bolnav incurabil. Căci boala, durerile îți macină nervii și voința, ajungi să-ți dorești moartea. Pentru Mathieu, sănătos, încă puternic, cu toate celulele răzvrătite împotriva ideii de moarte, ar fi fost cumplit. Abia atunci mi-aș fi considerat părinții răzbunați, domnule Iliescu.

— Da, înțeleg. Rămâne straniu totuși cât de multe date suspecte gravitează în jurul dumneavoastră. De exemplu cărămida cu care inginerul făcea gimnastică a dispărut. Vă mărturisesc din capul locului că v-am văzut când ați luat-o. Ați învelit-o într-un jurnal și ați plecat cu ea.

Rudy Negreanu zâmbi încurcat.

— E adevărat. Sufăr de lombago. Poate matale îți pare caraghios din partea unui medic să recurgă la leacuri băbești, totuși n-ai idee ce

balsam reprezintă o piatră fierbinte pentru o spinare bolnavă. Numai la gândul unor infiltrații cu novocaină mi se zbârlește pielea.

— Cărămidă fierbinte... Mă rog! Și unde o încălziți acum, vara?

Medicul își plecă privirea.

— N-am pretenția să mă crezi. O pun rece. E chestie de autosugestie. Uneori, din lipsă sau chiar în interesul pacientului, se fac injecții cu ser fiziologic. Bolnavul crede că e morfină, e de ajuns să vadă seringă și să simtă înțepătura, că-i trece... Are impresia că-i trece.

Iliescu își țuguie buzele.

— Era vorba de cărămida care putea să-l ucidă pe Plămădeală, domnule doctor. În sensul ăsta explicația mi se pare cam ilară. În fine! Am constatat că luați la ore regulate doze de sare. Tot autosugestie?

— Nu! Prudență. E un antidot excelent. Dacă-ți amintești, Rasputin proceda la fel. Până să moară, s-a eschivat de la multe tentative.

— Vă e teamă să nu fiți otrăvit?

— După povestea cu citronadele mi se pare destul de firesc. Aș adăuga că, personal, mă bucur de simpatia asasinului. Aseară, a încercat a doua oară să mă lichideze, punându-mi cianură în paharul de pe noptieră.

— Hm, s-ar putea crede că ați inventat istorioara. Atentându-se la viața dumneavoastră, implicit vă debarasați de ipostaza unui eventual criminal.

— Scuză-mă, domnule Iliescu, dar mata n-ai dreptul să crezi asta.

— De ce? Presupun că-mi veți oferi din nou o pildă. Cu sora, vărul sau cumnatul dumneavoastră.

Medicul surâse trist.

— Ești obsedat de ideea că eu sunt criminalul. Din păcate, nu te pot convinge decât post-mortem. Adică după ce voi muri, veți exclama în cor: "Săracu' Negreanu, ca să vezi, nu era el..." Speram că vei fi sincer cu mine și ți-am răspuns cu toată sinceritatea. Or dumneata urmărești altceva. Mi-ai luat un mic interogatoriu fără să mă avertizezi măcar, și nu-i leal.

— Adevărat, ricană Iliescu. Leale au fost subterfugiile dumneavoastră, pretextele și explicațiile ridicole. Leală a fost și minciuna sistematică în care ați evoluat, inducerea mea în eroare, cu tot soiul de eschive și cimilituri. Leală a fost mai ales povestea cu cărămida. Se ridică: Avem reprezentări deosebite despre lealitate, domnule doctor.

Țiganka se apropie de Rudy Negreanu cu pași furișați. Se lăasă la picioarele scaunului și-și ridică fața neagră cu riduri puține, adânci.

— Dă și mie o țigară, boiarule!

— De ce? Medicul clipi amuzat.

Femeia păru deconcertată. Își feri gura cu palma, să n-o audă ceilalți.

— Țtia e calici rău. Hai, boiarule, dă și mie o țigară!

— De ce? repetă medicul continuând să zâmbescă.

— Ei și dumneata! Să fumez...

— A! S-o fumezi. Asta-i altceva.

Deschise tabachera veche de argint și i-o întinse. Zamfira lu' Mutu apucă două țigări, ezită apoi conform obiceiului o luă și pe a treia.

— Sănătate, boiarule...

— Dar pe cealaltă de ce n-ai fumat-o?

— Care ailantă?!

— Ai agățat zilele astea un călător. Unu îmbrăcat în gri pe care căpitanul l-a invitat să plece. L-ai cerut și lui o țigară, dar n-ai aprins-o.

Femeia râse.
— Zăceam s-o am mai pe urmă.
— Țț!
— Dacă-ți zăc!
— Nu zi, că minți. Te-am văzut când ai rupt-o. Medicul se răsuci
căutându-i ochii: Ce era înăuntru?

Zorile începuseră să pâlpâie pe crestele dealurilor. Plămădeală își
privi ceasul.

— E aproape patru.

Ecaterina Stănescu porni prima, netezindu-și rochia din mers. Medi-
cul o luă pe urmele ei.

"Mă întreb dacă pe femeia asta a surprins-o cineva în intimitate. Ne-
fardată, cu bigudiuri și cremă pe față... Dacă s-a lăsat surprinsă..."

Se ridicară și ceilalți ca și cum tivul de lumină răsărit dincolo de
dealuri i-ar fi eliberat. Întinericul își destrămase chingile alungând
primejdia. Așa simțeau. Pășeau greoi, ca după o noapte nedormită,
petrecută incomod într-un compartiment de tren, cu ochii larg deschiși...
O noapte sau mai multe. Erau goi pe dinăuntru, secătuiți; în oase, în
membrele grele li se strecurase plumb, iar pe figurile descompuse, obo-
seala adăugase o culoare bolnavă, de pământ.

Zamfira lu' Mutu o luă de-a lungul coridorului. Călca moale, neauzit,
o umbră alunecând pe lângă pereți. Când ajunse la capăt, se opri uitân-
du-se în urmă. Nu era nimeni. Deschise debaraua din zid, vârandu-și mâ-
na până la subțioară. Se dădu brusc înapoi scoțând un urlet.

Se auziră pași precipitați pe scară, uși trântite. Oamenii se iviră
îngroziți, cu privirile rătăcite.

Hangiul ridică lumânarea:

— Ce s-a întâmplat?

Țiganca, mută, indică debaraua.

— Vorbește, femeie! Ce e?

— Acolo... Un mort! I-am atins piciorul.

Și se cutremură.

Ușa scârțâi. Ceva parcă se mișca. Nu mai reacționau. Priveau încre-
meniți, hipnotizați spre gaura din zid. Apoi apăru o mână, un umăr...

Țiganca își astupă gura. Inginerul Vasilescu ieși din debara. Părea
surprins:

— Ce-ați pățit?!

— Imbecil! scrâșni cu gura strânsă Panait.

— De ce, dom'le? De ce mă faci imbecil?

Inginerul înaintă agresiv.

Atanasiu interveni oportun, abia stăpânindu-și enervarea.

— Veniți cu mine, domnule Vasilescu. Aveți să-mi dați unele explica-
ții.

Panait le făcu loc să treacă. Bolborosi:

— E nebun, domnule! Am spus-o din prima clipă. Nebun de legat!

"Ce-i cu ăsta?!"

Căpitanul îi privea intens nasul mare, umflat la rădăcină, ochii
inexpresivi, ascunși de lentile, figura uscățivă, sensibil asimetrică,
încercând să înțeleagă.

"Fiecare om e un mister, fiecare viață e o enigmă."

Un slogan vechi, tocit, deprins — poate doar ingerat — pe vremea
când începuse profesiunea. Șeful era bătrân, aproape de pensie, îl iubea

pe La Rochefoucauld, îi plăceau generalizările formulate în termeni și ton de sentință. "Cea mai banală existență ascunde ceva, poate deveni în ultimă analiză un roman. Lipsesc doar condeiul și farul care să scotocească cotloanele sufletului. Nu se naște un scriitor de fiecare individ". Râdea, și proteza modestă se deplasa. Încleșta fălcile, punând-o la loc. Subalternii își întorceau privirile.

Trăiește și acum într-o casă care miroase a bătrânețe, colecționând maxime și mângăind adnotări pe codul lui Justinian. "Ce l-o mai fi interesând Justinian?!"

Își pipăi ochii fierbinți. Era târziu, era obosit, în fața lui se afla un om, o enigmă, sau o existență oarecare.

— Ce-a fost povestea asta?

Glasul suna încă nesigur. Inginerul îl privea deschis. O privire fixă, lipsită de aroganță, caracteristică miopilor. Își răsuci gâtul.

— Chestia cu debaraua? Fleacuri! și ridică din umeri.

— Vi se pare — accentuă — normală, gluma?

Vasilescu făcu ochii mari, sincer surprins.

— Glumă?! Nici prin cap nu mi-a trecut să fac o glumă.

— Oferiți-mi atunci alt calificativ.

"Act de demență în cel mai bun caz", își răspunse singur, dar trebuia să se stăpânească.

Inginerul se foi neliniștit:

— Nu știu cum o s-o luați: Întâi, mi s-a părut că debaraua ar fi cel mai sigur loc de odihnă. N-ar fi dat peste mine nici dracu'. E unul aici care are mania — făcu un gest semnificativ cu degetul încârligat îndreptat spre căpitan — poc! poc! Tocmai adormisem când m-a găsit țiganca. Cred că vroia să șparlească ceva. În general, sunt un om prevăzător.

— Original în orice caz, aprecie sec Atanasiu. Și al doilea motiv?

— Obişnuință, domnule căpitan. M-am născut într-o familie numeroasă, iar tata nu era un nabab. Vara, sunt din Constanța, ai mei închiriau toată casa. Ei dormeau în bucătărie, și noi, copiii, în rafturi.

— În rafturi?!

— Îhî. Aveam un dulap înalt cu rafturile suprapuse. Încăpeam vreo cinci, unul peste altul.

— Și ați simțit dintr-o dată nevoia să vă amintiți de copilărie?

— Păi fac treaba asta frecvent. Și acasă. Prima mea nevastă nu înțelegea deloc. În general nu era prea inteligentă. A doua s-a obișnuit întreba seara: "Dormi în pat sau la raft?" Am făcut vreo trei schimburi de locuință până să găsesc o debara care să-mi convină.

Atanasiu simți că-și pierde firea.

"Își bate joc de mine. Și încă la modul grosolan."

Reuși să spună pe un ton calm:

— Ce înseamnă "întreba?" Apropo de cea de-a doua soție. Nu mai întreabă?

— Poate pe altul. Abia am transcris divorțul luna trecută.

— Tot pe chestiunea rafturilor?

— Nu! Își trase scaunul mai aproape și începu să vorbească pe tonul specific, descătușat al celor care se cred neînțeleși. Gesticula cu cotul înfipt în genunchi: Eu, domnule, am avut toată viața un ideal. Femeia să fie femeie! Gingașă, delicată, s-o iei în brațe. Insistă privindu-l țintă și căutând parcă să descifreze dacă celălalt pricepe: Să poți s-o iei în brațe. Răspunse aerul cu dispreț: Nu elefant, domnule! Nu mastodont!

— Vreți să spuneți, s-o poți ridica la modul cel mai concret.

Inginerul se pocni zdravăn pe coapsă:

— Asta e! exclamă plin de satisfacție. Ce mare lucru?! Dar sunt

încăpățănate, rele, au idei fixe și proaste pe deasupra! Numai o femeie tâmpită poate ignora sugestia, riscând să piardă un bărbat ca mine! Când m-am însurat, era ca fulgul. O nuia! Am adorat-o, domnule, am divinizat-o! Îi aduceam cafeaua la pat, îi făceam pantofii, până și oala de noapte! După vreo doi ani a început să pună pe ea. Azi, un kil, mâine un kil. Am avertizat-o de față cu soacră-mea, în consiliu de familie: "Dacă te îngrași, divorțez! Ți-o spun la modul cel mai serios!" Soacră-mea altă tembelă: "Ești țicnit, băiete! Tratează-te!" Nu m-au crezut și... Dădu din mâini neputincios.

Căpitanul trase din țigară privindu-l printre gene:

— Ați divorțat.

Vasilescu se holbă:

— Urgent! Am avertizat-o doar! Zece kile în trei ani. E posibil?! Nu suport, domnule, grăsimea! Și-n mâncare când o văd, mi se întoarce stomacul. Probabil ceva hepatic, conchise pipăindu-și ficatul. Acum caut o hipertiroidiană.

— Cred că e cea mai bună soluție... Și prima soție?

— Nu ne înțelegeam pe chestii de muzică. Eu puneam la picup Șaliapin și ea vroia sârbe. Cică o indispuneau răgetele. Auzi, răgete! Șaliapin rage! Blasfemie! Sunt un meloman. Zece ani am studiat canto. Fredonă brusc spre stupefacția căpitanului un fragment de arie, tare și cu interpretare: Bas-bariton! Conchise nefericit: N-am avut noroc.

Atanasiu continuă să-l fixeze. Pronunță abia descleștându-și fălcile.

— Un neînțeles, probabil.

— Un mare neînțeles! Ce pretenții să am de la nevastă când mama, domnule, propria mea mamă nu m-a priceput. Făceam acasă vocalize: "Ce tot behăi, măi băiete! Aista-i cântec?! Ia'n să-l auzi pe dascălu' de la Sfânta Vineri. Apăi când ți-a trage ăla un "La umbra nukului bătrân" zici că-i Grozuță!

— Mda... Atanasiu își schimbă în sfârșit poziția, mișcându-se în scaun. Cineva afirma că v-ar fi văzut cântând și prin biserici.

Vasilescu înclină trist capul.

— E adevărat. La Sf. Iosif. Vocație sufocată. Acum am renunțat. Am aproape 40 de ani. În artă, asta înseamnă bătrân. În orice caz ca să te lansezi.

— În limbaj comun, domnule Vasilescu, sunteți ceea ce se numește un original.

— V-am înțeles, îl întrerupse inginerul. Adică țicnit. Mi s-a atribuit prea des calificativul pentru a încăpea dubii. Aici e drama mea, de fapt drama oamenilor deosebiți. Când ai aspirații, când faci altceva în timpul liber decât să joci table, să mergi la cârciumă sau să repari gardul, ești nebun.

— Nu acesta e aspectul pe care intenționez să-l discut. Mi-e absolut indiferent ce faceți acasă în timpul liber. În circumstanțele date însă, o personalitate atât de... atât de neașteptată, atrage fatal toate suspiciunile. Datele pe care le dețin întâmplător, converg spre aceeași concluzie: falsă identitate. Sunteți inginer și cântați imnuri religioase la catedrală, o situație pe care nu o întâlnești în fiecare zi, trebuie să recunoașteți...

— Dar v-am explicat!

Atanasiu gesticulă vag:

— Poate fi o explicație. Vă numiți Vasilescu, dar se pare că în școală aveți alt nume. Sunteți constructor, deși ați fost student la navală...

Pocni din degete: Multe, prea multe!

Vasilescu își îndreptă mecanic ochelarii. Neîncrederea căpitanului nu părea să-l deranjeze.

— Puteți controla tot ce spun. Aveam un nume tâmpit: Bulică. Până am terminat facultatea a trebuit să suport cele mai idioate glume. De obicei în rimă. Când m-am însurat prima oară, am luat numele neveste-mi. Credeți că ați fi procedat altfel?

— Nu-mi dau seama. Și specialitatea?

Inginerul netezi masa, ezitând ușor.

— Începusem facultatea la Galați. În patru, am rămas repetent. O prostie! Sunt un tip pătimaș. Jucam pocher la cămin de dimineață până seara ca niște nebuni. Rămăsesem cu o restanță pentru toamnă. Partida a început seara, în ajunul examenului. S-a continuat toată noaptea și dimineața. Din când în când mă uitam la ceas: "Încă o jumate de oră! Tănase — profesorul de rezistență freacă mult, mai merge o mână". Nu mă puteam, domnule, dezlipi de masă! Câștiga unul singur. Știam că trișează, și mă încăpățânasem să prind șmecheria. Am uitat de examen și de tot. Când m-am dus însfârșit la facultate, pe la 2, Tănase isprăvisе examinările și plecase acasă.

Atanasiu respiră adânc:

— Aveți pretenția să cred istoria asta?

Vasilescu râse:

— Nu m-a crezut nici mama. Mama mea, domnule! Și totuși e purul adevăr. Am martori, un cămin întreg. Deși pentru dumneavoastră treaba nu prezintă, bănuiesc, nici un fel de importanță. Chestia făcuse vâlvă: "Auzi, ăla cică n-a avut timp să se ducă la examen. Era ocupat!" Pe urmă m-am transferat la construcții, în București. Mi-a fost penibil să repet anul la Galați. Dar tot m-am ales cu ceva: n-am mai pus mâna pe cărți de atunci.

"Cred că nu minte, își zise Atanasiu. Poveștile sunt prea fantastice pentru a fi inventate. Căci ăsta e păcatul minciunii premeditate: exagerat de verosimilă, de banală. Cotidian, în sensul de neînsemnat, când viața în fond nu e așa, chiar așa. Își mușcă unghia degetului gros: Rămâne de văzut."

— Ar mai fi câteva probleme. Bucătăreasa...

— Țâmpoaca! preciză Vasilescu.

Căpitanul își ridică surprins sprâncenele apoi continuă.

— Bucătăreasa afirmă că și dumneavoastră v-ați fi certat cu Mathieu în ajunul morții.

— Bate câmpii! respinse cu dispreț inginerul. Ce să împart eu cu franțuzul?

— Dar ce are ea cu dumneavoastră? De ce să fi inventat?

Vasilescu își flutură degetele pe lângă tâmplă.

— Femeile sunt nebune! Eu o știu din experiență. Le cășunează din senin, au presimțiri, tot soiul de aiureli. Își trase scaunul mai aproape: Știți care e convingerea mea? Cam 97 la sută din indivizi sunt sonați. Nu furioși, dar au ceva la finală. Le filează lampa finală.

— Dumneavoastră în care procent vă situați? Vă întreb din pură curiozitate.

Vasilescu nu se sesiză. Exclamă sincer:

— Păi eu sunt normal, domnule! Eminamente normal. Mă compar cu... Luați-i chiar pe-ăștia de aici Stăneasca — fecioară refulată, Panait

— vede doar nebuni în jur... Se corectă brusc: în fine, plin de obsesii, călugărul are un fix: stă de vorbă cu Dumnezeu! La micul dejun și seara la orele 17,30. Mai încap comparații! Dovadă și cu Țâmpoc! O fi visat urât și i s-a năzărit că m-am certat cu Mathieu.

— Tot dânsa susține că atunci când a fost lovită, dumneavoastră erați prin apropiere, de fapt foarte aproape.

— Ei, ce v-am zis? Nebună! Și primul simptom al demenței — v-o

spun pentru că am studiat problema, nevestele mele... mă rog, nu e cazul să discutăm — primul simptom este incapacitatea de diferențiere a fenomenelor înconjurătoare. Când am auzit că țipă, am sărit în ajutorul ei. Fac judo și box din copilărie. Își arată bicepsii: Puneți mâna aici! Nu, nu, serios, puneți mâna! Fier! Am jucat la Spartacus. Din toamnă, mă înscriu la yoga, iar în concediu scriu piese de teatru. Omul nu trebuie să vegeteze. Părerea mea...

— N-ați vrea să revenim la alte opinii! Ale bucătăresei de pildă.

— Păi asta e! Nefericita, în loc să sesizeze bunele mele intenții, m-a confundat cu agresorul.

— Un șir de confuzii și coincidențe care planează asupra dumneavoastră...

— O coaliție infamă, domnule căpitan! Inginerul își răsfrânse buzele: Sunt obișnuit. De când mă știu, sunt lucrat.

— Coaliție?! În ce scop?

Vasilescu făcu cu ochiul șoptind.

— Cred că am mirosit eu ceva. La mijloc e mâna lui Rădoi! O manevră de-a lui. Pun capul jos!

— Rădoi? Întrebă aiurit Atanasie. Cine e Rădoi? Și se apucă să-și consulte lista.

— ȚȚ! făcu Vasilescu. Nu-i aici. Rădoi, directorul adjunct. Bandit mare! Nu era fraier să-și descopere jocul. Și-a trimis oameni.

— Cum adică?

— Ministerul vrea să mă salte, dar Rădoi se opune. N-are motive și atunci încearcă să mă discrediteze. Pun pariu că Țâmpoaca e agenta lui. Agent e și călugărul. Șopti cu palma la gură: Securitate!

— De unde știți?

Inginerul își prinse nasul între degete.

— Am fler! Adică pe cine vor să păcălească? Gogeamite găligan intrat în Oastea Domnului... De ce nu în fabrică, domnule? De ce nu în mină? Păi cu mușchii ăia dărmă munți, saltă un tramvai!

— De ce să salte tramvaiul?!

— Uite așa, de-al dracului!

— Credeți, așadar, că Rădoi a mobilizat Securitatea pe urmele dumneavoastră pentru a vă împiedica să avansați?

— Are relații mari.

— E ridicol! O ipoteză absurdă și ilară.

Inginerul dădu din mână: "Om trăi și-om vedea..."

— Cred mai degrabă, domnule Vasilescu, că dumneavoastră însăilați un joc riscant. La adăpostul unei tente de originalitate, urmăriți țeluri precise.

— Adică ce fac, domnule? Ce-am făcut? Vă luați după aiuriții ăștia?

— Exceptând declarația Măriei Țâmpoc, există încă un martor care a auzit când i-ați fixat o întâlnire lui Sasu, prima victimă la Peșteră.

Adăugă, apăsând pe silabe: Acolo unde Sasu și-a găsit moartea.

— Pretindea că o să-mi arate un loc de pescuit.

— Ați plecat deci împreună.

— Da, pe drum însă ne-am despărțit. Înainte de a ajunge la peșteră.

— De ce?

— M-am răzgândit. În definitiv, în concediu am dreptul să fac ce vreau cu timpul meu.

— Dar și obligația unor declarații care să corespundă realității.

— N-am mai avut chef de pește.

— Vi se pare un motiv serios?

— Asta-i situația! Ce pot să fac mai mult?

— Sunt curios ce explicație îmi veți da în legătură cu citronadele.

Vasilescu clipi nedumerit.

— Care citronade?

— Citronadele otrăvite. Pentru ca Panait să nu-l poată vedea pe cel care vorbește, comanda trebuia făcută de sus, din capul scărilor. Deci, lângă ușa odăii dumneavoastră unde...

Inginerul îl opri ridicând palma.

— Chestia cu citronadele o recunosc! A fost o glumă. Chicoti zgâlțâindu-și umerii: Vroiam să văd cum reacționează șmecherii ăia din hol. Un mic test psihologic. Am și d-astea...

— Glumă deci, ricană Atanasiu.

— Sigur că da!

— Tot din glumă ați provocat și scurtcircuitul.

— Eu?!

— Și-n vederea altor glume v-ați procurat o cărămidă. Până aseară o țineți sub pat. Apropo, unde ați pus-o?

— Mi-au furat-o! sări de pe scaun inginerul. Fac gimnastică în fiecare dimineață. Am uitat halterele acasă. Le ridic de 214 ori!

Întinse brațele apoi le săltă din cot arătând mișcarea.

Atanasiu simți că-și pierde cumpătul:

— Deci haltere, judo, box, vapoare, psalmi la Sf. Iosif, pocher, piese de teatru, Saliapin, yoga, nevastă grasă, glume spirituale!

— Cred că e o fișă destul de completă, zâmbi măgulit inginerul. Am omis să vă spun că de trei ori pe săptămână merg la universitatea populară. Învăț japoneza.

— Ați omis altceva, domnule Vasilescu. Să-mi vorbiți despre lovitura magistrală — profesionistă aș zice — pe care mi-ați aplicat-o mie. De astă dată nu încap halucinații căci v-am văzut personal. Aș vrea să-mi indicați rubrica: glumă sau... tentativă de crimă?

Ploaia încetase. Nori mobili, destrămați, împăienjneau luna. O voadă diafană peste fața astrului. Se auzea foșnetul tulburător al pădurii înghițită de neguri. Undeva, lătra un câine. Hanul, siluetă sulfuroasă, părea aruncat la marginea lumii.

Inginerul Vasilescu reglă sonorul transistorului. Fredona, dirijând în același timp cu gesturi dezlănțuite concertul orchestrei din Salzburg. Atrăgea atenția harpistei, împungea violent spre violoncel, marcându-i intrarea. Stătea cu spatele spre ușă. Nu auzi când se deschise.

Vasilescu se răsuci buimac. Văzu silueta cu arma în mână, îndreptată spre el și se lipi instinctiv de tăblia patului. Bolborosi:

— Știam. Am bănuț că dumneata ești.

— Au bănuț și alții. Asta le-a adus sfârșitul.

Ochii inginerului fixau înnebuniți degetul îndoit pe trăgaci.

Împușcătura zgudui hanul. Liniștea se fărâmiță. Un vas de sticlă izbit cu putere.

Oamenii priveau îngroziți. Rămăseseră în pragul ușii, nu îndrăzneau să intre înăuntru.

Căpitanul Atanasiu, în genunchi lângă Vasilescu îi lua pulsul. Șopti:

— Chemați Salvarea!

— E înfiorător, îngână Ecaterina Stănescu. Părea să vorbească

singură.

— Ai spus ceva? se interesă Rudy Negreanu.

Femeia îi aruncă o privire rătăcită.

— Poftim? Nimic...

Plămădeală bolborosea cu pumnii încleștați la gură:

— Care e bestia! Care?

Iliescu se rezemase de zid. Avea buzele încleștate. Îi privea pe fiecare în parte, minute lungi, insuportabile, scormonindu-i cu ochii.

Marioara Țâmpoc scâncea.

— Mamă...

— Taci! șuieră hangiu. Văicărelele bucătăresei îi zgâriau urechile.

Repetă ca pe un refren: Un dement, domnule, un alienat! Un pericol public! Trebuie chemată armata, miliția, ce-o fi, să ne apere, domnule!

Studentul își schimbă poziția:

— Știi bine că nu e un dement. Dumneata, știi foarte bine!

Panait îi aruncă o privire otrăvită.

Țiganca, cu picioarele încrucișate sub ea, se uita în gol. Fața și trupul nemișcat păreau de lemn. Un idol orb și surd.

Călugărul îngenunchease cu degetele împreunate... Mișca mut buzele adresând cuiva rugăciuni fierbinți. Pe chipul tras, o mână genială desenase o expresie cutremurătoare.

Căpitanul traversă încăperea cu pași nesiguri. Avea o culoare lividă, degetele care țineau țigara tremurau. Se așeză la biroul lui Panait. Își prinse capul în palme. Nu se simțea bine. Un gust amar, o amorțeală ciudată.

— Da, șopti. Da...

Își scutură umerii încercând să-și revină.

Hangiu vru să iasă, dar Atanasiu îl opri cu un gest.

— La această tentativă de crimă, aproape că am asistat cu toții. Fiecare din dumneavoastră are obligația să relateze exact unde se afla în momentul când a auzit împușcătura. Pe parcurs, glasul își recăpătase tonalitățile ferme. Se uită la Panait: Ați vrut să spuneți ceva?

— Părerea mea v-am mai comunicat-o! Hangiu gesticulă larg: Printre noi s-a strecurat un alienat mintal. Cea mai bună metodă de identificare ar fi să vă informați ce evadări s-au înregistrat la spitalele de nebuni. Cu un telefon rezolvați totul în maximum o oră.

Iliescu fu cuprins de un râs isteric.

"Dumnezeule! Ce tâmpit! Iremediabil tâmpit!"

— Auzi, evadări de la balamuc! Ce poate să-i treacă prin minte!

Se îneca de râs.

— Oi fi tu vreun deștept! Celălalt continua să râdă și hangiuului îi tremurau fălcile de furie: Ai să zbori de-aici, băiete, și încă urgent! M-am săturat de aerele tale.

— Ca și cum, Dumnezeule!... Reuși să pronunțe printre hohote: Ca și cum aş avea de gând să mai rămân cinci minute în dugheana asta împutită! Auzi, a fugit ăla de la balamuc! Fenomenal!

Atanasiu bătu cu palma în masă.

— Stăpâniți-vă! N-ați ales momentul cel mai potrivit pentru o criză de ilaritate. Mai aveți ceva de adăugat, domnule Panait?

Hangiu scutură din cap.

— Unde erați când s-a auzit împușcătura?

— În magazie.

— În magazie, repetă căpitanul. Asta înseamnă celălalt capăt al hanului.

Iliescu, încă roșu de râs, completă ironic:

— Și cel mai îndepărtat punct față de odaia inginerului.

— Ați parcurs foarte repede distanța, constată Atanasiu. Mi-amintesc că v-am zărit o dată cu ceilalți în pragul ușii.

— Dar că eu am fost cel care a sosit ultimul, ați observat? Declară ritos: în momentul crimei, mă aflam în magazie. Bucătăreasa poate să confirme. M-a văzut când am luat cheile.

Marioara Țâmpoc își smiorcăi nasul lung.

— Eu una nu văzui nimic. Nu văzui nimic, auzi, nimic.

— Cum femeia lui Dumnezeu? Nu erai lângă mine când am scos cheile din sertar?

— Ce știu eu ce chei era alea? Și p-ormă, ca s-o spui pe a dreaptă, le luași mai devreme. După cină.

— Fantastic!

— Ce-ați făcut la ora asta în magazie?

— Găsesc foarte ciudată întrebarea dumneavoastră, domnule căpitan. Până una alta sunt responsabilul acestei unități. Am aranjat, am cântărit, am numărat. Pică mâine un control pe capul meu și ce fac? Credeți că dacă le povestesc ăloră că aici mor oamenii ca muștele mă bat pe umăr și vin data viitoare?

— Ați ales o oră ciudată, totuși.

— Când am timp.

— Cunosc problema. Ținând seama însă de activitatea redusă a hanului în ultimele zile, puteați inventaria marfa oricând.

— M-au apucat gândurile negre, ripostă hangiul. Atmosfera e destul de propice...

Atanasiu se adresă tuturor.

— E cineva care ar putea confirma declarația domnului Panait?

Se așternu liniștea. Hangiul își roti privirile apoi izbucni:

— Ăștia chiar dacă m-ar fi văzut și tot n-ar recunoaște-o.

— De ce?

— Dintr-un remarcabil spirit de echitate. Zâmbi: Au grijă de pielea lor. Cine să recunoască? Asasinul? Cel mult o să mă înfunde. Evident, dacă poate.

— Eu l-am văzut, interveni Iliescu. Deși am reținut că ucigașul se va desemna ipso facto printr-o declarație ce nu-l va avantaja pe domnul Panait. La ora patru și un sfert și-a isprăvit treburile. La ora patru și douăzeci, stingea lumina și închidea ușa magaziei. La patru și jumătate inginerul a fost împușcat. Concluzia trageți-o dumneavoastră.

— Ce infamie!! șuieră hangiul sufocat.

— Minte și ăsta! sări Marioara Țâmpoc. Își șterse nasul în podul palmei: La patru și un sfert, Iliescu fu pe afară. Îl zării pe geam. Fluiera capiu la lună. Nu putea să-l vadă pe șeful.

Panait își înfipse mâinile în șolduri.

— Cred, domnule căpitan, că sunteți edificat!

— Te-ai aranjat, rânji Iliescu.

— Fusei cu ochii pe el. Cu vreo cinci minute înainte să auz împușcătura, intră în han.

Studentul ridică din umeri.

— M-am plimbat, într-adevăr. Asta nu înseamnă însă că la patru și douăzeci jupânul nu părăsea magazia. Apropo de observațiile doamnei Țâmpoc, împușcătura am auzit-o când eram încă afară. Asta m-a și alarmat. Se încurcă, desigur neintenționat, cronologia evenimentelor.

— Nu puteați auzi împușcătura de-afară.

— Să probăm! Să probăm! propuse belicos hangiul.

Ochii îi străluceau de satisfacție.

Iliescu râse:

— Dacă ne împrumuți dumneata pistolul, n-am nimic împotriva.

— Insinuări perfide!

— Eu sunt femeie proastă... Toți se răsuciră spre Zamfira lu' Mutu. Țiganca își legă mai strâns basmaua la spate. Câțiva cârlionți îi săltau în jurul obrazilor: Mă socotesc și eu... Cum a putut coana Marioara să vadă când a intrat tânăru' dacă ea era coala, la ușa inginerului. Îl spiona pe broască.

Marioara Țâmpoc sări ca opărită:

— Așa pățești când bagi lingura în mâna calicului. Asta e în loc de bogdaproste! Cafea și wischi, ha?

Panait își puse mâinile în cap:

— Va să zică asta e misterul cu whisky-ul! Ridică pumnul: Cu *White Horse* ți-ai găsit să faci pomană, nenorocito? 32 suta?

— Inimă bleagă, oftă bucătăreasa. Mă greși mama...

Ecaterina Stănescu își duse mâna la frunte:

— E îngrozitor. Așa nu ajungem nicăieri...

Hangiul se uită la ea. O privire lungă, urâtă. Șopti:

— Pupăză!

Femeia se cambră. Panait continuă cu voce tare:

— Ce-ai căutat în odaia lui Vasilescu?

Ecaterina Stănescu își plimbă ochii peste creștetul lui.

— Parcă și mata i-ai făcut o vizită, domnu' Plămădeală! interveni blând Rudy Negreanu.

— Unde erai când m-ai văzut? Îl fulgeră economistul.

— Eu nu te-am văzut. Te-am auzit. Odaia mea e alături, perete în perete cu a inginerului. Mata țipai la el.

— Și pe scorpia asta n-ai auzit-o?

Medicul clătină capul.

— Dumneaei poate că vorbea în șoaptă. Eu nu știu...

— Ne apropiem din ce în ce mai mult, observă studentul. Am ajuns și în camera răposatului.

Atanasiu își apăsă degetele pe ochii împăienjeniți.

"Ce-i cu ăștia? Ce vor?..."

Glasurile parcă veneau din altă încăpăre:

— Eu n-am nimic cu nimeni. Ce să am...

— L-ai amenințat de două ori!

— Mie mi-a spus, domnule! Ține minte, asta îmi face felul!

— Unde ascunseși revolverul?

— Ai fost la el în odaie și după aia...

— Minți!

— Și pe Mathieu, parcă nu știu?

— Am deschis ușa, nu erai în cameră.

— Ucigașule!

Vocile alunecau pe lângă el, se încălecau, se învârteau, repede, tot mai repede. Un carusel nebun, amețitor.

"Nu mai rezist... Imposibil..."

Atanasiu încercă să se ridice. Se clătină. Apucă strâns marginile mesei.

— Scuzați-mă. Nu mă simt bine. Vom continua mai târziu.

În clipa aceea se produse accidentul. Căpitanul ieși trântind ușa. Rudy Negreanu sprijinit de canat scoase un urlet înfiorător. Îi prinsese mâna. Din degetele sfărâmate, curgea sânge. Scoase o batistă înfășurându-le strâns.

— Ce s-a întâmplat? Pentru numele lui Dumnezeu, ce s-a mai întâmplat?

Atanasiu privea înspăimântat mâna medicului. Ionică Panait se desprinse de grup.

— I-ați zdrobit degetele, domnule căpitan.
— Eu?
— Firește. Aveți o manieră de a duce ancheta... Ironii, vociferări, uși trântite...

Atanasiu se apropie de medic bâlbâind încurcat.
— Iertați-mă, vă dați seama... fără nici o intenție...
— Oare? făcu Ionică Panait privindu-i complice pe ceilalți.
Plămădeală își drese glasul.
— Dumneavoastră nu iubiți oamenii.
— Nu iubiți pe nimeni, se asocie Ecaterina Stănescu.
Lucrurile luaseră o întorsătură penibilă. Atanasiu își plimba înmărmurit privirea de la unul la celălalt. Rudy Negreanu cu fața crispată de durere, îi puse mâna validă pe braț.
— Dumnealor glumesc. Sau sunt foarte nervoși și nu-și dau seama ce spun...

Bucătăreasa apăru în fugă cu un pachet de vată și spirt.
— Ia să vedem!
— N-am nimic, madam Țâmpoc. Asta nu înseamnă că nu apreciez delicatețea matală.
Căpitanul își suflecă mânecile cămășii.
— Dați-mi mâna, vă rog!
— Nu-i nevoie, se eschivă medicul. Mă duc la mine în odaie și mă doctoricesc singur. Râse chinuit: Dacă n-am făcut mare brânză tratându-i pe alții, cel puțin pe mine... Știți, tata avea o vorbă...
— Dați-mi mâna! insistă Atanasiu. Se adresă țigănicii: Adă o oală cu apă.
— Asta-i bună! Dacă vă spun...
Ecaterina Stănescu se ridică:
— Cu voia sau fără voia dumitale, trebuie să vedem ce-ai pățit. Nu te putem lăsa să suferi ca un câine.
— Cine v-a spus că sufăr? Dealtfel, din clipă în clipă trebuie să pice Salvarea. Mai bine vedeți ce-i cu domnul Vasilescu. El, într-adevăr, are nevoie de ajutor.
Făcu câțiva pași spre scară. Picioarele i se muiară și se prăbuși. Oamenii schițară un gest de apropiere.
— Rămâneți pe loc! dispuse Atanasiu.
Se aplecă deasupra medicului și desfăcu batista. Rămase încremenit. Ceilalți, adunați în grup, surprinseră pe fața lui Atanasiu o stupefacție fără margini. Buzele abia reușiră să articuleze:
— Fantastic! De necrezut! Țesutul se regenerează singur.
Un tunet prelung zgudui hanul din temelii. Atanasiu tresări și se îndoi ca și cum ar fi primit o lovitură neașteptată. Ușa de la intrare se deschise.
Toți își întoarseră privirile terificați.
Sergentul Păiș, ajutat de locotenentul Dobrescu, în haine de voiaj, duceau un bărbat întins pe o brancardă improvizată. Omul arăta îngrozitor. Neras, gaben, cu obraji scofâlciți. Prin hainele zdrențuite se vedea pielea însângerată pe alocuri.
— Dumnezeule! bolborosi Atanasiu.
Cei doi așezară atent targa pe jos. Păiș își șterse fruntea asudată.
— L-am găsit legat fedeleș în peștera cea mică. Dumnealui — arătă spre Dobrescu — m-a ajutat să-l aduc. Era pe șosea cu un Fiat.
Căpitanul se apropie de targă. Atinse mâna bolnavului și întrebă înspăimântat:
— Cine ești dumneata?
Celălalt abia își mișcă buzele pleznite.

— Gheorghe Plămădeală... Șopti sfârșit: Apă..., apoi își pierdu cunoștința

Un zgomot de sticlă spartă îi făcu să se întoarcă speriați. Celălalt Plămădeală, turistul de la Peștera Sihastrului, sărise pe geam dispărând în noapte.

Capitolul XXIII Un hoț sentimental

Iliescu văzu cheia de contact la bordul mașinii. Fără să mai stea pe gânduri se așeză la volan. Tâșni ca o săgeată pe poarta hanului și ieșind la șosea apăsă acceleratorul la maximum. Locotenentul Dobrescu clătină din cap. Își puse centura de siguranță apoi demară furtunos.

Omul în gri pătrunse în hol. Cu excepția medicului prăbușit în apropierea scării nu mai era nimeni. Îl ridică în spinare și aruncând o privire spre poarta hanului părăsi încăperea.

Ecaterina Stănescu coborî în fugă scările. Ușa de la camera căpitanului era întredeschisă. Zări întins pe o canapea trupul adevăratului Plămădeală. Pe mesele din hol rămăseseră câteva cioturi de lumânări, mărturie a ultimei nopți.

"Da, a fost o noapte..."

Privi încăperea surâzând, apoi ieși în grabă.

Mașina Salvării pătrunse în curte. Atanasiu se întoarse spre Ionică Panait.

— Unde-i Rudy Negreanu?

Hangiul își rostogoli ochii nedumerit.

— A dispărut.

— Cum a dispărut? L-ați căutat în cameră?

— Nu e nicăieri, domnule căpitan. Nici el, nici Ecaterina Stănescu, nici studentul.

Atanasiu își frecă îngândurat bărbia.

— Ciudat! Foarte ciudat!

Intrase în Arad. Iliescu văzu în oglinda retrovizoare Fiatul apropiindu-se. Coti pe câteva străduțe înguste, fără să reducă din viteză, apoi opri brusc, și, abandonând mașina, dispăru în curtea unui depozit de lăzi și butoaie. Stivele înalte se ridicau ca niște baricade.

Dobrescu parcă alături și se luă după el.

Sfâșiind aerul, un glonț se înfipse în lemnul unui butoi. Se întoarse automat. Al doilea glonț porni găurindu-i mâneca. Îl văzu în sfârșit pe Iliescu care trăgea ascuns după un șir de lăzi. Se retrase în spatele unei stive. Printr-un tir insistent, studentul îl obliga să rămână pe loc.

Dobrescu ocoli lăzile într-o mișcare de învăluire, atent să nu facă zgomot. Ajunse la cealaltă extremitate a depozitului, în spatele lui Iliescu. Scoase arma și strigă:

— Sus mâinile!

Cu o mișcare fulgerătoare, studentul rostogoli un butoi în direcția

locotenentului, întorcându-se în același timp. Descărcă revolverul fără să-l nimească. Apăsă încă o dată pe trăgaci, dar arma țacăni în gol. Nu mai avea gloanțe. Se aruncă peste stiva înaltă. Muntele de lăzi se clătină, apoi se prăbuși cu zgomot Drumul era liber. Coti printr-un labirint de butoaie supraetajate, sări gardul și ieșind în stradă opri un taxi. Înainte de a urca, îl văzu pe Dobrescu recuperându-și mașina.

Ochii locotenentului clipiră mărunț. Gonea cu peste o sută de kilometri pe oră și totuși getaxul începuse să câștige teren.

Urmărirea continua tot mai anevoioasă. Taximetrul cotea brusc cu inițiative neașteptate, efectuând virajuri periculoase în scrâșnet prelung de frâne.

"Ăsta a condus ceva la viața lui."

Parcurgeau în viteză strada îngustă. Trecătorii întorceau capul uimiți. Taxiul o tăie prin fața unui autobuz pornit din stație. Șoferul, stupefiat, scoase capul pe geam urlând:

— Boule! Criminalule! Cine ți-a pus volanul în mână?

Își șterse cu mâneca sudoarea comentând incidentul cu pasagerii revoltați.

Dobrescu scrâșni:

— Scapă!

Autobuzul se îndepărtă încet. Zări getaxul care câștigase avans, gonind cu toată viteza spre periferia orașului.

— Șoferul ăsta e nebun! exclamă locotenentul.

Într-adevăr, taxiul, depășind viteza reglementară, alerga ignorând semnele de circulație ca și somațiile agenților.

"Nu, nu-i nebun. Acolo se petrece o dramă..."

Omul de la volan își urmărea clientul cu coada ochiului. Fața palidă, trasă, ochii aprinși de febră.

"Nu-i a bună cu ăsta!"

— La stânga! dispuse scurt Iliescu. Și mai repede!

— Nu pot, taică, n-avem voie.

— Fă ce-ți spun !

Vocea era tulbure, răgușită. Își pironise privirea în oglinda retrovi-zoare. Șoferul se uită și el. Văzu Fiat-ul și înțelese.

Intraseră pe o stradă îngustă, pustie.

— La dreapta!

— E sens interzis!

— La dreapta!

Mașina coti brusc, gata să doboare o bătrână care traversa. După câteva secunde Fiatul se arată iar în oglindă.

— Înainte! scrâșni Iliescu. Și mână, nu te juca!

— Degeaba! Se ține scai de noi. N-am ce face. Mai bine te dai jos undeva și o tulești. Am înțeles... Ești la ananghie. Nu-ți cer bani. Să fie paguba mea.

Studentul băgă mâna în buzunar.

— Oprește!

— Așa, taică, răsuflă șoferul ușurat. Văzu revolverul în mâna celuilalt și țipă îngrozit: Nu mă nenoroci, domnule! Ce...

Primi o lovitură puternică în tâmplă și fu aruncat jos din mașină.

Iliescu apăsă pe accelerator. Cu un salt, getaxul porni din nou.

Se uită la Plămădeală. Avea hainele rupte, ghetetele pline de noroi, pe braț îi sângera o zgârietură adâncă. Cu o mișcare nervoasă își alungă

părul care-i cădea în şuvițe lungi pe frunte.

— Scoate-i cătușele!

Sergentul Păiș îl privi nedumerit, dar Atanasiu tăcea cu ochii pierduți pe fereastră. Auzi oftatul de destindere al celui alt, își frecă încheieturile. Fără să-l privească, căpitanul îi întinse pachetul de țigări apoi se adresă lui Păiș.

— Rămâi te rog. S-ar putea să am nevoie de dumneata.

— N-o să fie nevoie, răsă dogit Plămădeală. Ați pus mâna pe mine, meciul s-a terminat. Oricum, vă sunt recunoscător pentru...

Își arată mâinile osoase.

Atanasiu ridică vag din umeri. Nu suporta ideea de sechestrare, sechestrare fizică. Omul în lanțuri, bun sau rău, n-avea importanță, își pierdea condiția umană, devenea ceva jalnic, animal captiv între gratiile unei cuști. Își netezi mecanic carnetul apoi consultă penița stiloului încercând să scoată fără să se murdărească o scamă agățată între limbile de iridium.

Se simțea sleit și îl îngrijora mai ales soarta celorlalți dispăruți: Iliescu, medicul, femeia aceea oribilă — Ecaterina Stănescu. Fără îndoială, unul dintre ei... Oftă.

Plămădeală trăgea avid din țigară inhalând fumul cu obraji supti până în adâncul plămânilor. Atanasiu încercă să-i sesizeze starea de spirit fără să înțeleagă mare lucru. Omul părea calm, puțin obosit și destul de curios, cam distrat.

— Am pierdut, șopti, făcând abstracție de prezența căpitanului.

— Da, cred că da.

Vorbise neașteptat de blând și falsul economist îl scrută surprins.

— Trebuie să vă fac o destăinuire, reluă Atanasiu pe același ton. Am discutat de două ori cu dumneavoastră și de fiecare dată, chiar înainte de a deschide gura, am încercat același sentiment. Că nu am voie să vă cred.

— Ochii mei avertizează. Nu-i o noutate.

— Ochii dumneavoastră, poate intuiția. În orice caz, acum, același ceva mă îndeamnă să vă cred. Știu că veți fi sincer.

Atanasiu îi ocoli privirea. Era un truc vechi, desigur nu totdeauna eficace, recomandabil într-un anumit stadiu al anchetei, care flata adversarul și-l dezarma. Oricum, merita încercat. Se simțea prea istovit pentru întrebări învăluitoare, hărțuiala aceea care macină nervii și răbdarea amândurora, anchetator și învinuit.

— Am certitudinea că veți fi sincer.

— Pentru că sunt la capătul puterilor. Nu vă înșelați. Îmi pare bine că nu mi-ați servit basmul cu recompensa pentru o atitudine leală în fața autorităților. Prea ar fi fost ieftin.

— Vă ascult.

— Vreau să înțelegeți de la început un lucru. Am să mă explic nu din loialitate și nici dumneavoastră nu vă faceți iluzii. Atunci când comiți o infracțiune premeditată, cel puțin în sinea ta ai întors spatele societății. Deci nu cred în remușcări, reeducare, conștiință și alte baliverne. Frica, da, asta-i altceva! Fără ea n-ar exista nici reținerea. Nu fur, nu ucid, pentru că mi-e frică.

— E un punct de vedere. S-ar putea ca termenul conștiință să lipsească din dicționarul dumneavoastră. Doriți deci să vă explicați. De ce?

— Nu-mi place să-mi ard degetele la un foc pe care nu eu l-am aprins. Ceea ce am făcut este mult mai puțin grav decât faptele comise la han. Crime, atentate etc.

"Și asta, gândi Atanasiu, dar dacă nu l-am fi găsit pe autenticul Plămădeală, altfel discutați acum."

Se mulțumi să clatine din cap.

— Vreau să vă asigur că, cel puțin aici, mi-am văzut de treabă. N-am absolut nici un amestec în afacerea asta. Un ghinion afurisit m-a azvârlit într-o combinație de care sunt absolut străin. De trei zile mă interesează un singur lucru: să-mi apăr pielea — e totuși un nebun care se joacă de-a asasinul — și să reușesc să fug.

— Înțeleg...

— În sensul ăsta, personal nu vă pot fi de nici un folos în detectarea ucigașului. M-a obsedat doar ideea să scap înainte ca Plămădeală să fie descoperit în grotă. Orice alt gând a alunecat pe lângă mine.

— De fapt cum vă numiți?

— Mircea Crâșmaru.

— Profesiunea.

— Funcționar. Am făcut pe vremuri doi ani la Institutul de arte plastice și m-am lăsat. Fără talent! Într-un timp, lucram produse de artizanat, dar treaba presupunea concurență fantastică și în orice caz nu reprezenta un venit stabil.

— Ce v-a determinat să vă substituiți lui Plămădeală?

— Aveți răbdare. Ajung și aici. În anul 1965 m-am căsătorit. Nu știu cât era de frumoasă nevastă-mea, unii o calificau doar bine sau interesantă, în mod incontestabil însă avea un farmec deosebit. Cea mai fermecătoare ființă pe care am întâlnit-o în viața mea. Pur și simplu magnetiza. Femei cu adevărat superbe erau eclipsate în prezența ei, păreau șleampăte și fade. N-am să-mi explic niciodată esența acestei însușiri. Tuși dregându-și glasul: Hm! Mă întreb cum pot vorbi atât de detașat despre ea. Probabil pentru că nu mai există nici o șansă.

Rămase pe gânduri. Glasul căpitanului se auzi straniu ca o voce imprimată pe bandă ori interceptată la telefon.

— Despre ce șansă vorbiți?

Crâșmaru zâmbi.

— N-am s-o mai văd niciodată. Interesant ce rezonanță au avut totdeauna pentru mine termenii definitiv, iremediabil: despărțire, moarte, niciodată.

— Unde e? Întrebă Atanasiu alungând fumul de țigară.

— În S.U.A. Acum doi ani a făcut o excursie în Turcia. De acolo a plecat mai departe și s-a stabilit la New York.

— Cum de n-ați însoțit-o?

— Pentru că nu m-a luat cu ea. Crâșmaru râse amar. A plecat fără să știu. Și mai clar: A fugit! Oricare bărbat într-o situație asemănătoare conchidea: Nu mă iubește! Ducă-se... Și ar fi înjurat. Eu am privit chestiunea ceva mai înțelept.

— Vreți să spuneți că sentimentele ei pentru dumneavoastră nu vă interesează?

— Mă interesează ale mele. Nu pot trăi fără ea. Femeia asta mi-a intrat în sânge. O otravă fără antidot. Nu vă cer să mă înțelegeți. Nici măcar ai mei nu reușesc. Cunosc pe dinafară obiecțiile. Nesinceră, fără suflet, machiavelică — a plecat de-acasă cu o valiză sub pretextul unei delegații la Baia Mare — mercantilă, târfă etc. Nu văd ce-ar mai fi de adăugat.

— Într-adevăr, nimic.

"Cine ar fi crezut că omul ăsta cu ochii lui e în stare de atâta dăruire, de un sentiment atât de puternic, demential..."

— V-a scris?

— Da, mi-a trimis și câteva fotografii.

— Ce face acolo?

— Trotuarul!

Atanasiu se cutremură. Întrebă stupid:

- Poftiți?
- Ați auzit bine, râse Crâșmaru. Trotuarul.
- V-a spus-o ea?
- Nu, niște amici care au întâlnit-o într-o stațiune din Florida. Asociat cu câteva detalii scăpate în scrisorile ei, sunt convins că n-au mințit. Dealtfel o văd în stare!
- Și ce sperați?
- S-o găsesc și să reluăm viața în comun. Dacă ea mi-ar îngădui-o.
- Fantastic! scăpă căpitanul.
- N-ați iubit niciodată. De dragul ei aș fi fost în stare de orice. Mulțumesc lui Dumnezeu că nu m-a pus la încercare.
- Intenționați deci să treceți clandestin granița.
- Așa mi se pare. Zâmbi cinic: Ideea mi-a venit cu trei săptămâni înainte de concediu. Ajunsesem în pragul nebuniei. Doi ani de când n-am văzut-o fără ca timpul să astâmpere cu o fărâmbă măcar ceea ce simt. Doi ani în care nu mă gândesc decât cum să ajung la ea. Îmi imaginez cum deschid ușa pe neașteptate, figura ei uluită și apoi...
- Vorbeați de o idee.
- Da. După plecarea ei, toată familia s-a coalizat, ca să mi-o scoată din cap. Vederi puse abil la cale cu fete excelente, "e o partidă, are mașină, face niște murături grozave", pe care le întâlneam "întâmplător" la unchiu sau la mătușa, promisiuni, denigrări triviale pe seama celeilalte. Nu și-au dat seama ce tâmpiți sunt. Exact înjurăturile la adresa ei mă îndârjeau. În cele din urmă, pentru a mă ispiti, fratele maică-mi mi-a promis o mașină. Asta de fapt mi-a dat ideea.
- Cum?
- E un om foarte înstărit și are în casă câteva piese interesante. M-am mulțumit cu un Goya mic. De aceea m-am grăbit.
- L-ați subtilizat?
- Exact. Am profitat de faptul că lipsea de acasă pentru câteva zile. Altfel n-aș fi putut pătrunde niciodată la el. Singur, evident. Trebuia să dispar înainte ca unchiu-meu să-și dea seama de... să-i spunem pe nume, de jaf. Iar fără bani, n-aveam nici un haz la New York, în orice caz nici o șansă la nevastă-mea. V-o spun cu toată sinceritatea pentru că din câte sunt informat, furtul între rude nu se pedepsește decât la plângerea victimei. Or, unchiu-meu n-o să-mi facă figura, mai ales după ce-și va recupera comoara.
- E limpede. Mai departe.
- Mi-am făcut fotografii de pașaport, am rostuit o ștampilă, sunt destul de îndemânatic, și-am luat primul tren care plecă spre frontieră. La Arad am coborât, am traversat orașul și am ajuns pe șosea. La un loc de refugiu am dat peste Plămădeală. Consuma o cafea. Când a scos banii să plătească i-am văzut pașaportul. Ca semnalmente generale nu era prea departe. Statura, culoarea ochilor și a părului. Fotografia mea trebuia să corespundă cu datele indicate în document. Am intrat în vorbă și l-am rugat să mă ducă până la prima localitate. Nu i-au prea plăcut ochii mei, știu, dar în cele din urmă s-a hotărât. După aceea a fost simplu. L-am imobilizat, l-am băgat în grotă — mi-au trebuit vreo două ore până am dibuit-o — și mi-am aranjat pașaportul. Cam asta ar fi totul.
- De ce ați oprit la han?
- Crâșmaru încleștă pumnii.
- Ceasu rău! Biata maică-mea crede în tot felul de chestii... Motorul avea ceva, se blocase cutia cu viteze. O să mă obsedeze totdeauna ghinionul ăsta tâmpit: Peștera Sihastrului! Zece kilometri mai încolo sau mai înapoi și astăzi... În sfârșit! La orice m-aș fi gândit: probleme cu

pașaportul, să nu simtă grănicerii falsul, cu vama, oricât de mic ar fi tabloul... La orice, vă spun, dar nu să pic într-o dandana cu care n-am nici în clin nici în mănecă.

Atanasiu închise ochii. Oamenii, viața oferă clișee fantastice, incredibile.

— V-ați gândit ce s-ar fi întâmplat dacă Plămădeală n-ar fi fost descoperit? Dacă murea?

Crâșmaru dădu din umeri.

— Cel puțin aici am avut noroc! Recunosc în privirea căpitanului un licăr de neîncredere. Toată povestea asta vi se pare cusută cu ață albă, nu-i așa?

— Incompletă. Că v-a fugit soția, cred. Cred și în dragostea dumneavoastră puțin obișnuită. În fond s-au mai văzut cazuri. Tabloul lui Goya poate fi al unchiului, iar atacul asupra lui Plămădeală și măsluirea pașaportului nu văd de ce n-ar fi adevărate. Numai că cea mai bună minciună este adevărul mărturisit cu unele lacune. Unde-i revolverul?

— Revolverul?! Crâșmaru părea surprins: Ce revolver?

— Arma care l-a determinat pe Plămădeală să oprească mașina și să coboare. Înainte de a-l lua Salvarea, mi-a relatat cum s-au petrecut lucrurile.

Crâșmaru râse fals.

— Nici până în ultima clipă nu și-a dat seama. Scoase din buzunar un pix de metal: Iată revolverul, domnule căpitan. A fost suficient să-l împung nițel în ceafă ca să frâneze. Un truc vechi de când lumea.

— Trucul e vechi, într-adevăr, numai că dumneavoastră nu v-ați așezat în spatele lui, ci așa cum se obișnuiește, alături. Iar arma a văzut-o. Mi-a și descris-o un Walter nemțesc din timpul războiului.

— Mda... Am avut un revolver, dar nu am făcut uz de el. N-am tras! Dovadă, omul trăiește.

— Trăiește și paznicul de la muzeul de filatelie. Nici despre asta n-ați auzit?

— În viața mea.

— E vorba despre o instituție care expune pentru vizitatori cele mai valoroase colecții de timbre.

— Nu văd legătura.

— Acum două săptămâni, muzeul a fost prădat.

— Sper că nu aveți de gând să-mi puneți în spinare toate dosarele nerezolvate.

— Din nefericire pentru dumneavoastră, dosarul ăsta e soluționat. Omul care asigură paza muzeului a fost somat să deschidă ușa de un individ care-l amenința cu un Walter ofițeresc.

— Cu alte cuvinte, un singur câine e scurt de coadă...

— Vă mai faceți iluzii, domnule Crâșmaru? Sergentul Păiș și oamenii lui au descoperit în pernele mașinii colecția furată. Doriți să v-o arăt?

Celălalt își încleștă maxilarele. Atanasiu se apropie.

— Unde-i revolverul?

— L-am ascuns în pădure sub o piatră. Azi-dimineață m-am dus să-l iau.

— Și?

— A dispărut.

Dobrescu frână brusc și cu un strigăt își duse mâna la ochi. Mașina lui Iliescu deviasse, intrând într-un stâlp de, telegraf. Din cauza șocului puternic, se răsturnase pe o coastă. Flacăra izbucni ca o coloană lichidă, risipindu-se apoi într-o baltă de foc, care prinse întreaga caroserie.

Când deschise ochii, văzu I.M.S.-ul miliției oprit la câțiva metri. Locotenentul sări din mașină, alergând spre locul accidentului.

— Chemați Salvarea! bolborosi în panică după ce-și arătă legitimația.

Iliescu, prăvălit într-o groapă cu noroi, respira greu. Îl trase pe iarbă, așezându-i haina sub cap. Ochii negri nu-și pierduseră luciditatea. Schiță un zâmbet palid și cu mâini oarbe își pipăi abdomenul. Rana arăta îngrozitor. Sângele gâlgâia într-o șuviță subțire.

— Mă curăț, șopti.

Dobrescu, crispat îi atinse fruntea umedă.

— Vine Salvarea... Chestiune de minute.

— Vacs!

Mișcă ușor capul, încercând să-l salte. Locotenentul îi ajută.

— Cine ești dumneata? Se schimonosi: N-are importanță. Trebuie să se știe. Nu știu de ce trebuie...

Dobrescu simți un nod în gât. Nu-și putea desprinde privirea de pe figura smeadă cu umbre vineții. Îi trecu prin minte o comparație tocită, prețioasă, pe care o detestase întotdeauna: "Atins de aripile morții". Asta se întâmpla cu Iliescu. Era adevărat. Se simți singur și neajutorat.

Cerul avea limpezimi de cristal, soarele se aprinse brusc ca un far între crengile stejarului. O ciocârlie încerca triluri, gargară matinală cu acute zglopii.

Locotenentul număra minutele, clipele care-l despărteau pe Iliescu de veșnicie. Îngână răgușit:

— Te-am urmărit. Știu cine ești.

— Securitate?

Locotenentul înclină capul.

— Mi-am închipuit. Mă căutați deci... Toți m-au căutat și dumneata m-ai găsit. Nu-i absurd?

Dobrescu nu înțelese de ce, dar răspunse mecanic:

— Da, așa e. Bolborosi cu inima strânsă: Credeam că ești invulnerabil. Pastila aceea...

— O lună. Atât!

— Efectul?

— Pe urmă iei alta și eu, zâmbi chinuit, tocmai eu nu mai am. Le-am pierdut.

— Servieta?

— Da, servieta. Dacă scap de hemoragie...

— Ai să scapi.

— Crezi? Ți se pare mai nostimă o septicemie?

— Nimeni nu mai moare azi de septicemie. Antibioticele...

— Poate să-mi administreze o tonă. Degeaba. Efectul e neutralizat de pastila aia afurisită. S-a întors ca un bumerang. Mi-e sete...

— Mă duc să caut apă.

— Nu. Iliescu își încreți friuntea: Mi-e teamă să nu mor singur. Și vreau să vorbesc. Caută în vîndiac... O ploscă de aluminiu...

Dobrescu deșurubă busonul. Aroma alcoolului atâta nările.

— Acum e mai bine, șopti Iliescu după ce bău. Ascultă-mă...

Locotenentul își mușcă buzele. Cu privirea agățată de figura tânărului, frământa spasmodic câteva fire de romaniță. Decapitate, beretele albe cu miez de fistic cădeau înghițite de iarba înaltă.

— Cine te-a mai căutat?

— Mulți. I-am simțit tot timpul pe urmele mele. Îl voiau pe omul cu pastila. Râse: M-am ascuns destul de bine. Prea bine...

— Adică?

— Aveam întâlnire la han cu cineva care trebuia să preia afacerea. Nu înțelegei nimic, nu-i așa?

— Povestește de la început. Atât cât...

Își înghiți cuvintele. Celălalt îl privi lung.

— Știu că mor. De-aia și vorbesc. Și pentru că ar fi păcat... Am avut un profesor la facultate. George Tudose. Nu cred că ai auzit de el. Un tip curios... Mizantrop și plin de ciudățenii. Dar ce minte, Dumnezeu! Fuse prieten bun cu tata. Când a murit, eram puști de liceu. Tudose m-a luat sub "aripa" lui. Se ocupa cu tot felul de experiențe, încerca tot soiul de combinații, rocă sfărâmată, acizi, dar materia primă, un anumit soi de corindon, era totdeauna aceeași. Credeam că bate câmpii. Pe urmă a reușit să mă antreneze...

— Ce căuta?

— "Ceva formidabil". Era un răspuns invariabil. Când avea chef de vorbă completa: "Perfecta imunizare a organismului împotriva oricărui agent vătămător — boală, otravă, cuțit... Grație descoperirii mele, omul va muri doar la adânci bătrâneți. Se va stinge lin, fără convulsii, ca un muc de lumânare. Tipul era de prin părțile locului. De la taică-său moștenise legenda unei pietre care se găsește numai aici. O rază de 50 de metri plecând de la grota cea mică, precis delimitată. Piatra asta cenușie, pretindea bătrânul până în clipa morții, avea însușiri curative fantastice. În vremuri de demult, oamenii din sat o foloseau la vătămături. Tudose mi-arăta de fiecare dată fotografia lui bunică-său, dorobanț la 1877, vindecăt grație corindonului cenușiu.

Se opri câteva clipe. Pe șosea treceau mașini. Aveau portbagajele încărcate — valize, sacoșe și corturi; dinăuntru fulgerau scurt câte o mânecă roșie sau o pălărie de pichet alb, haine estivale sugerând veselie, masă la iarbă verde, vacanță. Unii mai curioși, opreau în dreptul getaxului ars. Comentau clătinând fatalist capul și porneau din nou.

"După primul kilometru or să uite, reflectă absent Dobrescu. Vor lua o țuică rece la motel, au să se enerveze pentru că nu le place camera, sau pentru că Sanda, Mimi ori Fănel a lăsat acasă termosul și costumele de baie..."

— Bătrânul Tudose n-a mințit, șopti Iliescu. După doi ani de munci în sudori, profesorul a găsit în sfârșit formula combinației. Nu cea ideală, apropo de invulnerabilitate limitată, dar chestia promitea nemaipomenit.

— Cum ați verificat rezultatul?

— Pe un câine. A fost pur și simplu miraculos. I-am fracturat una din labe, producându-i în același timp rană. Priveam amândoi stupefiați. Aveam impresia că asistăm la o minune. Înțelegeți?

— Da, răspunse Dobrescu amintindu-și de propria lui stupoare când asistase la accidentul lui Pintilie. Altceva nu înțeleg. De ce atâta mister? De ce n-a cerut sprijinul unor foruri competente care să vă ajute?

— Ți-am spus. Tudose era un tip ciudat. Îi plăceau misterele. Mai dă-mi puțin coniac.

Își umezi buzele apoi trase două înghițituri lungi. Se strâmbă.

— Mă prezint la... examenul cel mare, în stare de ebrietate.

— La ce te gândeai?

— Ești oare atât de naiv? suflă Iliescu. Își ținea pântecul cu amândouă mâinile: S-ar putea să fii naiv! Oamenii cu ochi albaștri sunt foarte candizi sau foarte ai dracului.

— Ce intenție aveai? reluă încăpățânat Dobrescu.

— Să vând marfa în altă parte.

— Și Tudose?

— A mierlit-o acum șase luni. Atac de cord pe sălile facultății.

— Și pastila?

— Încă n-o încercase. Îi era puțin teamă. Volens nolens mi-a lăsat mie totul. Formule, materiale, pastilele. Eram un om bogat. Scrâșni din dinți: Dumneata înțelegei ceva din toate astea? Ieri, tânăr, celebru și milionar, în perspectivă certă. Și acum aștept să crăp aici, la margine de drum. Unde e rațiunea? Fața i se strâmbă oribilă: Unde e?

În jurul buzelor îi înflorise o spumă sângerie.

— Liniștește-te. Cu cine ai intrat în legătură?

— Am făcut acum trei luni o excursie la Viena, M-am prezentat la sucursala uneia din cele mai mari firme de medicamente din lume. A fost greu până am intrat la director. Fără să spun o vorbă mi-am tăiat venele. Întâi a crezut că sunt nebun, sau de la circ. Pe urmă s-a holbat...

— Și?

— Am bătut palma și m-am întors.

— De ce?

— Plecasem în tatonare. Formulele și pastilele n-ar fi fost greu să le scot. Dar corindonul? Saci întregi? S-au obligat să scoată ei piatra iar eu să aduc documentația. Chestia îmi convenea. Risc infim pentru mine la graniță, pe de altă parte nu mă puteau înșela. E ca și cum fiecare dintre noi ar fi deținut jumătatea distinctă a aceleiași bancnote tăiate.

— Înțeleg, făcu Dobrescu. De aceea întâlnirea trebuia să aibă loc la Peștera Sihastrului. Aproape de sursă.

— Să nu uit! Materialele sunt ascunse în acoperișul hanului. Al cincilea olan de la stânga, deasupra ferestrei mele. Să ții minte! Încercă să râdă. N-am crezut niciodată în Dumnezeu, dar mai știi... Da, așa e. Întâlnirea o aveam la han.

— A venit?

— Nu. Cred că a mirosit ceva și s-a îndepărtat. N-au trimis doar un ageamiu, poți să fii convins! I-am suspectat pe toți.

— Cum urma să recunoști persoana?

— "Individul sau individa — băieții sunt prudenți — trebuia să fluiera la un moment dat, în prezența mea câteva măsuri din *O sole mio*. M-a derutat al naibii idiotul ăla de Vasilescu. Chiar în dimineața sosirii a început să urle cançoneta da capo al fine. Am presupus că tipul nu știe să fluiera. L-am pipăit, dar m-am prins repede că merg alături. Când au început să moară frații, mi-am dat seama că a intrat în joc concurența. Făcând corelație cu pastilele furate, am bănuir că trebuie să fi intervenit un incident care mi-a trădat descoperirea, și în consecință, am priceput că ucigașul de la han încearcă să mă repereze prin excludere. Cine nu moare... E clar! N-aveam chef să fac pe cobaiul. Știam că termenul de imunitate fusese depășit, iar alte pastile pe moment și fără să atrag atenția nu puteam să fac. Cu riscul de a pierde întâlnirea cu omul de la Viena, m-am cărăbănit.

— Și revolverul?

— E al lui Plămădeală. Îl ascundea în pădure, sub o piatră. L-am luat pentru orice eventualitate. Iartă-mă... Chestia cu tirul din depozit... Credeam că ești de cealaltă parte... Concurența.

Dobrescu se ridică dezmoțindu-și picioarele. Povestea îl impresionase. Un destin ratat.

"Băiatul ăsta și-a făcut-o cu mâinile lui."

Glasul lui Iliescu îl opri:

— Te rog să rămâi. Cred că cel mai greu... e să mori singur.

"Și totuși, așa se întâmplă", reflectă locotenentul privind în lungul șoselei.

Capitolul XXV

Minerva, cățelul Spiridon și Dobrescu beau șampanie

Rudy Negreanu se afla întins pe o canapea îngustă, de piele neagră, cum aveau altădată medicii în cabinetele particulare.

Interiorul era bătrânesc, cu mobile întunecate. Singura notă contemporană o aducea televizorul cățarat pe bufetul înalt cu placă de marmură și două vitrine mici de cristal. Într-una din broaște spânzurau niște chei. Tablourile așezate foarte sus, pictate dulceag în gustul începutului de epocă, aveau rame de bronz, greoi somptuoase.

"Fără televizor, reflectă Negreanu, te-ai putea crede în 1925 sau '35."

O casă burgheză de provincie, unde doamna primește după-amiază cucoane la cleveteală și prăjituri uscate, iar domnul se retrage cu "Universul" sub braț, în birou, luând act despre ultimele isprăvi ale domnului Argetoianu, ori Cuza...

Ușa se deschise brusc și omul în gri, impacabil și suplu, intră înăuntru. Luă loc pe un scaun cu tapițeria fixată în ținute de alamă și, picior peste picior, își aprinse țigara fără a părăsi o clipă din ochi figura lui Negreanu. Nu zâmbea, părea calm și concentrat. Mișcările precise, degajate în același timp trădau individul hotărât, foarte sigur de sine.

Medicul se ridică ținându-se cu amândouă mâinile de marginea canapelei. Își simțea capul vâjâind și ar fi dat foarte mult pentru o cafea imensă, tare și amară.

— Ascult, spuse omul în gri, balansându-și ușor piciorul încălțat în antilopă cenușie.

Negreanu își scărpină părul des, roșu ca o flacăra.

— Am așa o impresie că la mijloc ar putea fi o confuzie.

Celălalt îl scrută cu buzele strânse, apoi scutură țigara

Într-o scrumieră de metal cu un avion prins pe margine, gata parcă să-și ia zborul. Suflă scurt:

— Documentele!

Negreanu se foi neliniștit.

— Ce pot să spun sigur e că dumneavoastră nu sunteți prea vorbăreț. Ascult! Punct. Documentele! Punct. Poate că eu nu știu despre ce vorbiți. Cum spune verișoara mea: Degeaba strigi la un surd. Ai să răgușești, doar. Conchise: Eu sunt surd.

Își încrucișă tacticos mâinile pe pânțe.

— Domnule Negreanu, mă indispu-neți!

— Asta îmi place cel mai mult. Mă răpiți și tot dumneavoastră sunteți supărat.

Omul în gri strivi țigara și se ridică leneș.

— N-am cerut niciodată același lucru de două ori. Nu văd de ce aș face astăzi excepție. Se apropie de Negreanu care îl urmărea cu ochi lucioși: Mâinile la ceafă!

Medicul se înghesui în fundul canapelei.

— Vreți să-mi faceți perchezitie? Atunci prefer să mă las pe mâinile doamnei Ecaterina Stănescu. E mai gingașă...

Omul în gri încruntă fin sprâncenele, reacție abia perceptibilă.

— Atât de delicată și plină de sentiment! continuă medicul. Asta am admirat cel mai mult la dumneaei. Sentimentul, întrebă cu voce mică: Puteți s-o chemați?

Ușa se deschise a doua oară. Ecaterina Stănescu se gătise parcă

pentru o ședință simandicoasă în bleumarin, cu o broșă discretă la rever. Schimbă în șoaptă câteva cuvinte cu omul în gri, netezindu-și mecanic părul strălucitor.

"Din spate, gândi Negreanu, înaltă, elegantă, fără curbe, cu risipa asta de bucle arămii, ai putea-o crede foarte bine..."

— Trebuie să te felicit, domnule Negreanu! Mi-ai ghicit jocul.

Medicul se înclină reverențios.

— Fac și eu ce pot. Bunica mea...

Femeia dădu din mână plictisită.

— Nu avem timp de pierdut. Nici noi, nici dumneata. Bref, ne interesează invenția.

— Care invenție, mă rog frumos?

— Ești un om inteligent, domnule doctor. Subterfugiile nu servesc la nimic.

— Asta seamănă a declarație de război. Dar eu i-am mai spus și domnului de acolo — un domn foarte simpatic, dealtfel — că probabil m-ați confundat.

— Nu încap confuzii!

— De ce ești mata așa de sigură?

— Eram în hol când s-a produs accidentul cu ușa. Atanasiu nu și-a putut ascunde uluiala față de modul miraculos în care s-a închis rana.

Medicul mimă surpriza arătându-și mâinile.

— Nu-mi amintesc de nimic. Se vede ceva?

Femeia își mușcă buzele.

— Asta spuneam și eu, că nu se mai vede! Plătim la fel de bine ca și alții, domnule doctor. Este ultimul argument al unei convorbiri civilizate.

— Iar mă amenințați! Am căzut într-așa o dandana, și dumneata nu vrei să mă crezi.

Ecaterina Stănescu se consultă din priviri cu Omul în gri apoi se apropie de medic:

— Ridică brațele!

Începu să-l cerceteze. Sub palpările experte, trupul lui Negreanu se zgribuli. Mâinile curioase întârziară la subțiori și peste bust.

Ecaterina Stănescu tresări și se dădu instinctiv un pas înapoi.

Omul în gri îi sesiză tulburarea. Se răsuci iute:

— Ce s-a întâmplat?

— E femeie!

Bărbatul o privi neîncrezător.

— Doamna nu se înșeală, interveni cu un chicotit Negreanu.

— Aha, făcu Omul în gri. Ridică din umeri: N-are importanță! Jocul e același. Documentele!

— Nu sunt la... ea, declară Ecaterina Stănescu.

Privea cu atenție încleștată. Peste nasul borcănat, sprâncenele pensate își pierduseră arcul îndrăzneț, desenând o linie dreaptă.

— Ce rost a avut camuflajul ăsta?

— Capriciu de vacanță.

Omul în gri aprinse bricheta dând flacăra la maximum. O apropie amenințător:

— Documentele!

— Nu sunt eu inventatorul sau... mă rog, inventatoarea. Îi îndepărtă mâna cu un gest amabil. Îmi pare sincer rău de voi, băieți, dar ați încurcat-o! Puteți fi siguri că nu mint. Am căutat și eu același om.

— Cine ești dumneata?

— Parcă numele contează!

Simți flacăra atingându-i pielea moale de la rădăcina gâtului și se cutremură.

— Cea mai bună probă! rânji Omul în gri.

Râsul i se opri în gât. Simultan cu ușa, se sparse și fereastra.

Locotenentul Dobrescu se opri o clipă descumpănit. Sergentul Păiș sărise asupra Omului în gri. Acesta eschivă cu o fentă. În mână îi strălucea stiletul lung. Ecaterina Stănescu trase în direcția subofițerului.

Apoi nu se mai desluși nimic. Oamenii se rostogoleau pe jos, încercând să apuce, să lovească sau să imobilizeze. Păiș, izbit puternic în tâmplă, ieșise din competiție. Brațul inert al Ecaterinei Stănescu scăpase arma.

Cu o figură de judo, Omul în gri reuși să-l azvârle pe locotenent. Se aplecă deasupra lui, dar o lovitură crâncenă în moalele capului îl făcu să-și piardă cunoștința.

— Sfinte Dumnezeule! Ce te-ai face tu, Dobrescule, fără mine?!

Minerva, alias Rudy Negreanu, își consultă bocancul de parcă ar fi vrut să vadă dacă nu-i lipsește ceva, apoi îl încălță. Ciuful roșu strălucea ca o flacăra în interiorul întunecat.

La revederea decorului familiar, a străzilor, a biroului, a priveliștii cotidiene — fereastra aceea de mansardă unde la ore fixe cotoiul pensionarei ieșea la plimbare pe acoperișuri, dând la o parte perdeaua roz cu volane, a chipului colonelului Ionaș și al colegilor, în sfârșit, a tot ce reprezenta pentru ea București, inima Minervei chiui de bucurie. Se săturase până peste cap de "viața la țară", iar zilele petrecute la han avea să și le amintească pururea, nu atât din cauza emoțiilor profesionale cât și a insuportabilei liniști rurale.

Lipsa de veleități urbane din literatura lui Depărățeanu și Duiliu Zamfirescu îi ridicase totdeauna sprâncenele, iar dorințele unor colegi mai în vârstă care visau să-și petreacă anii de pensie undeva, "într-un colțișor liniștit de natură", o făceau să-și strâmbe nasul. În ceea ce o privea, ei bine, lucrurile aveau să se petreacă altfel. Va deveni o bătrânică simpatică — pare absurd, dar Keops îi va supraviețui — va fi amabilă și îndatoritoare, ceea ce acum nu prea avea timp, nu-i va mai da nici un telefon lui Dobrescu — ținea la acest amănunt — pentru a nu-i îngădui s-o trateze în sinea lui drept o babă ramolită. Va duce desigur o viață plină de demnitate, dedicată matematicii și unor preocupări majore, nu știa încă bine care, așteptând senin și onorabil sfârșitul.

Astfel de gânduri îi aduceau pe buze un zâmbet rătăcit, care-l deruta pe locotenent. De fapt, îi era greu să se obișnuiască cu ea în noua ipostază. Ca și colonelul Ionaș, așezat în fundul biroului și așteptând demonstrația Minervei, Dobrescu o privea uluit. Părul și sprâncenele roșii, nasul umflat de parafină și lățit îngrozitor spre miezul obrazilor, îi schimbau complet fizionomia. Înainte de a o introduce pe Ecaterina Stănescu, Minerva telefonase la coafor. "Cu nasul o să fie mai greu, se strâmbase ea. Reabsorbția durează două săptămâni. Dar dacă mă vede tanti Caliopi cu părul roșu, pariez pe ce vrei că poimăine se face tricoloră. Femeia asta, dragul meu, s-a născut excentrică. Nu știu cui naiba s-o fi izbit. Bietul tata afirma că unul dintre străbunici ar fi fost garibaldist. Mă întreb dacă e de ajuns..."

— Situația era teribil de dificilă, îi auzi glasul. Să-l reperezi pe spion, pe inventator, pe cel venit să preia invenția și care nu și-a făcut apariția și totodată să nu te desconsperi. Pe de altă parte, o colecție halucinantă de indivizi. Dacă cineva, cu tot dinadinsul, ar fi căutat un mediu pitoresc și diversificat, nu cred că ar fi găsit ceva mai izbutit. Se părea că exponenții tuturor categoriilor sociale își dăduseră întâlnire la Peștera Sihastrului. Un inginer, un economist, o bucătăreasă năucă, un călugăr

dubios, o țigancă nomadă, un francez, hangiul fost avocat, doi studenți și... dumneata.

Ecaterina Stănescu clipi de câteva ori. Era absentă și antipatică, dar nu mai mult ca de obicei. Părul și ținuta rămăseseră la fel de corecte. Oboseala, dezastrul se simțeau doar în linia umerilor.

— Prezența lor în același timp la han, mi-a dat de gândit. Nu întâlnești în fiecare zi astfel de "reniuni". Ca să fiu mai clară, totul părea aranjat. În realitate, coincidența ne-a jucat o festă, dar până să-mi dau seama de asta, până să pipăi, să detectez punctul nevralgic, până a distinge între întâmplător și cauzal, am băjbăit fără busolă. Toți sunt suspecti! Inginerul Vasilescu, original și zurliu, se lansează în tot soiul de experiențe, se ascunde în dulap, construiește personaje dintr-un cuier și o mătură, divorțează de o nevastă care a depășit gabaritul stabilit, se bagă peste tot, cântă, fotografiază, întreabă, se ține scai de capul oamenilor. Este atât de multilateral în materie de țicneală, încât pe bună dreptate te întrebi dacă nu e un simulant, urmărindu-și țelul la adăpostul unor acte excentrice.

Un zâmbet îi flutură pe buzele subțiri: "Mi-ar place să-l mai întâlnesc, să-mi povestească ce chestii a mai făcut. Era atât de smintit..."

— Marioara Țâmpoc! oftă! Marioara Țâmpoc. O perlă! Bucătăreasă improvizată, atât de necompetentă, încât pare în travesti, de altfel n-are specializare, încurcă indicii, minte de îngheață apele, aruncă învinuiri în stânga și în dreapta, izbutește în cele din urmă să primească o lovitură strașnică la cap care o mai calmează. Fără să mă fi oprit prea mult asupra ei, în faza inițială, a ridicat totuși unele semne de întrebare. Dar în materie de minciună are de învățat de la Zamfira lu' Mutu. Femeia asta e incapabilă să spună o singură vorbă adevărată. Adulmecă, trage cu urechea, umblă după chilipiruri și minte. Căutând naivi în genul inginerului Vasilescu, obsedați de magie, chiromanție, ghicit în cafea și alte aiureli, face turnee de documentare prin camerele oaspeților, scotocind după un minim de date care să-i îngăduie versiuni verosimile despre viitorul unuia sau al altuia. Dar investigațiile ei pot fi interpretate și altfel. În acel stadiu al anchetei, mai ales altfel... Simion Bratu — alt personaj exotic — călugărul care și-a pierdut cinul, este un nefericit. Caută iarba de leac — leac, termen incendiar, mai mult decât dubios în conjunctura de la han — din dispoziția Mântuitorului. Gura îi e pecetluită, preferă umbra, uneori evocă Apocalipsul, dar are un fizic impresionant, care-ți poartă gândul mai degrabă spre performanțe culturistice decât la cugetări și reculegeri pioase în întunericul unei chilii. Dispare exact când nu trebuie, împins de aceeași obsesie: buruiana pe care o caută probabil și acuma.

Se opri câteva clipe trecându-i în revistă pe cei de față. Ionaș cu pumnii aduși la gură, Ecaterina Stănescu privind departe, cu buzele strânse, Dobrescu ușor relaxat, cu expresia aceea caracteristică pe care Minerva o cunoștea atât de bine. I-o știa din școală, când închizând catalogul în corul răsufărilor generale, trecea la explicații.

"Da, își spuse cu satisfacție, cel puțin pentru el Samuraiul n-a murit. Și nu o să moară..."

Încercă o ușoară nostalgie — nu pentru matematici, ele nu fuseseră abandonate, ci pentru că ochii se aburesc, aprind lumini blânde când privesc în urmă.

— Acestea erau personajele cele mai inofensive. Întâmplarea, aceeași nefastă întâmplare, îl aduce la Peștera Sihastrului și pe falsul Plămădeală, hoț și impostor. Individul n-are practic nici o legătură cu drama care se consumă la han. El își dezvoltă propriile temeri, pe cu

totul alți parametri, dar lucrul acesta aveam să-l aflu mult mai târziu. Deocamdată, mă aflu în fața unui om care ascundea ceva. Iar acest ceva trebuia să fie foarte grav. Ne încurcă și Alain Mathieu, fost legionar, cu o mică afacere la Nisa, în prag de faliment. Vine în țară să recupereze niște valori. Chestiunea se limpezește abia spre sfârșitul anchetei. Până atunci, Alecu Matei poate fi foarte bine prezumtiv identificat cu agentul venit să ia materialul de la Iliescu. Hazardant, desigur, dar posibil. Ca și Panait, cândva colaborator al Gestapoului. Lui Iliescu, deținătorul invenției, îi trec prin minte tot felul de aiureli ieftine, culese din superproducțiile cu rețetă comercială: piscine, amante celebre, un castel în Spania și altul în lună. Misterul de care se înconjoară facilitează acțiunile Ecaterinei Stănescu și totodată îi determină sfârșitul. Doamna Ecaterina Stănescu... Da! Un spion abil și, paradoxal, uneori extrem de imprudent. Are marele avantaj de a veni la han sub propria identitate. Inginer chimist, șef de sector într-o mare întreprindere. Deși specialitatea atrage atenția, nu poate fi din acest punct de vedere mai suspectă ca inginerul Vasilescu, Sasu student la farmacie sau chiar —zâmbi— doctorul Rudy Negreanu. Sasu este prima victimă, căci inginera înțelege repede că inventatorul se ascunde, are întâlnire cu o casă concurentă, iar mijlocul cel mai eficace de a-l detecta este suprimarea oamenilor din jur. Supraviețuitorul se desemnează implicit. Pentru a avea libertate în mișcări arborează de la început un gen respingător, infect și antipatic care de fapt îi e la îndemână. Salariații domniei sale, am aflat ulterior, o respectau, dar o detestau din adâncul sufletului. Inabordabilă, trage în jurul ei un cerc vid unde nimeni nu îndrăznește să pătrundă. În consecință, nu e întrebată unde se duce, ce face. Vasilescu căruia i se scurg ochii după tot ce reprezintă aparat tehnic, nu îndrăznește să-i ceară transistorul pentru a-l admira. Iar jocul e și mai convingător, dibaci, când solicită vehement căpitanului Atanasiu permisiunea de a pleca. Știe foarte bine că nu i se va acorda niciodată în contextul unei crime, așa că nu risca să iasă din competiție. Deci doamna Ecaterina Stănescu e foarte bine acoperită, dar începe să comită unele erori. Neglijență, sau un minus de intuiție psihologică. Sosește la han printre primii oaspeți, vineri 19 iulie, în jur de ora zece dimineața. Afirmă — în discuția cu Atanasiu — că vine de la Arad unde și-a petrecut concediul, Peștera Sihastrului reprezentând o haltă spre București. Inexact! În sacul de voiaj, fără a face dealtfel un mister din asta, are *Săptămâna culturală*. Nota bene, revista *Săptămâna* datând din ziua aceea, vineri 19 iulie. Consultând mersul trenurilor, mijloc de transport obișnuit pentru presă, constatăm că acceleratul pleacă din București la ora 1,40. Presupunând că ziarele ar fi expediate cu avionul, recepționarea, difuzarea lor la centru și punerea în vânzare consumă un timp care nu i-ar fi îngăduit ingineriei să-l cumpere la ora 8 sau 9 dimineața. Informațiile luate la neamurile din Arad, care-i atestau vizita, erau pur formale. Am presupus că doamna Stănescu sosise cu avionul din București. TAROM-ul ne-a confirmat-o. Minciuna, departe de a fi gratuită, trebuia să anuleze orice intenție premeditată în legătură cu Peștera Sihastrului. În varianta concediului, vizita la han rămânea de domeniul escapadei.

Femeia continua să asculte privind undeva, departe, iar locotenentul încercă o clipă să-și imagineze la ce se gândește. Se uită la ceas:

"Într-o oră termină... Aș avea chef să beau ceva. Un pahar de șampanie..."

Dacă Minerva ar fi fost altfel, ar fi formulat o propunere, dar se cutremura numai la ideea că ar îndrăzni. Poate despărțiți de-o ușă bine asigurată cu canturi și lacăt. Oftă, resemnat dinainte. Știa cum avea să

se întâmplă: o vizită lui Spiridon și lui Keops — "Nici nu știi ce atașați sunt de tine, o să le facă plăcere" — o cafea infernală și evident "Ei, Dobrescule, cum stăm cu elefantul alb?".

— O privire aruncată în bagajul doamnei Stănescu a fost suficientă pentru a-i trăda minciuna. Lenjeria impecabilă, pedant aranjată, parcă atunci scoasă de la Nufărul, denunța o recentă părăsire a domiciliului. Vreau să-l văd pe ăla care vine din concediu fără o batistă murdară măcar! Chiar dacă ai stat la prieteni nu te apuci să speli rochii, tricouri, lenjerie. Cel mult strictul necesar. Sunteți de acord?

Interpelată, femeia își întoarse în sfârșit privirea. Declară glacial:

— Până acum n-am auzit decât povești.

— Răpirea lui Negreanu cu toate implicațiile ei e suficientă pentru a închide un dosar. Ca să nu mai punem la socoteală mărturiile inginerului Vasilescu, din fericire salvat. Oftă: Inexactitatea în privința concediului petrecut la Arad a reprezentat primul indiciu. Continuând să supraveghez gesturile și reacțiile ingineriei, am constatat o ciudățenie. Urmărea diverse emisiuni radiofonice, de față cu toată lumea — dar neașteptată gentilețe pentru eventuali cântitori, iubitori de liniște — o făcea cu difuzorul în ureche. Nimic surprinzător până aici. La fel ascultă concertele și Vasilescu. Dar Ecaterina Stănescu procedează astfel numai atunci când vreunul din oaspeții hanului este interogat în odaia lui Atanasiu. Desigur, am cercetat camera. Sub tăblia mesei, fusese instalat un microfon-ventuză. Pretextând o criză de nervi, atunci când discuta cu Atanasiu, doamna Stănescu apucând masa cu amândouă mâinile, l-a aplicat în modul cel mai firesc. În general, "pierde" cam multe lucruri. După ce-l lichidează pe Sasu, traversând lacul (din bazinul ștrandului se poate ieși ușor în larg), Gogu Vasilescu o surprinde în costum de baie. Inițial, inginerul nu va dezvălui amănuntul dintr-un spirit, hai să-i zicem, cavaleresc. La urma urmelor și el s-a scăldat, fără ca asta să-i inspire apetituri asasinale. I se pare lipsit de eleganță să învinuiască o femeie. Pentru a scăpa de orice corp delict, doamna Stănescu aruncă, mai bine zis ascunde costumul ud în imensul hârdău pentru gunoaie de la bucătărie. Un maiou de baie splendid, de același bun gust ca întreaga vestimentație a ingineriei și care nu poate aparține Marioarei Țâmpoc sau Țigăncii. E și o nuanță din gama de culori preferată a doamnei Stănescu: galben-pai, coniac, zahăr ars. Astăzi, privind evenimentele de la Peștera Sihastrului în ansamblul lor, pot afirma că a știut să provoace cu o rară dibăcie incidente de natură să devieze ancheta, înclinând balanța culpabilității spre unul sau altul din călători. De pildă, va strecura carnetul de însemnări al lui Sasu în valiza lui Iliescu, iar atentând la viața Mariei Țâmpoc, va utiliza alpenștocul medicului Negreanu, având grijă, desigur, să nu lase amprente. Din nefericire, în materie de investigație, prima corelație, corelația imediată este și cel mai greu de alungat din minte. Până la probe contrarii, proprietarul alpenștocului devine suspect. În plus, în dreptul porții, acolo unde Marioara Țâmpoc este lovită, descopăr urmele pantofilor lăsate întâmplător de Plămădeală și Vasilescu. Faptele par îngrozitor de încurcate și la un moment dat ești tentat să crezi că asasinul are complici. Nu poate fi în același timp în atâtea locuri. O ajută involuntar oamenii care fie au ei înșiși de ascuns câte ceva, fie fac cercetări pe cont propriu. Abandonând pentru o clipă desfășurarea cronologică a faptelor, voi adăuga la același capitol — încălcirea pistelor, îndrumarea cercetărilor pe poteci străine — tentativa de otrăvire a lui Negreanu. Mâna care scapă cianură în pahar, poarta mânușa lui Vasilescu. Îi e însă prea largă. Concluzia se va impune: autorul are o mână mică. Urmează de ales între bucătăreasă, Zamfira lu' Mutu și Ecaterina Stănescu.

Un glas venit prin fereastra deschisă îi întrerupse șirul gândurilor.
"Ne vedem la strand! Să aduci și mingea..."

Minerva își aruncă ochii pe geam. Cerul era minunat. Un nor mic, pufos, din aceia pe care călăresc de obicei îngerăși obezi și trandafirii, plutea solitar.

"La strand! Se strâmbă: transpirație, coadă la vestiar și la duș, umblă ăia goi, de nebuni... Hm, gusturi..."

Își drese vocea:

— Încă o imprudență. Incidentul cu citronadele. Când Iliescu le uită pe terasă, fiecare călător cu treabă sau fără treabă, trece pe lângă ele. Țiganca, lacomă, le și gustă. Câte puțin din toate, să nu se cunoască. Numai că Zamfira lu' Mutu este penultima persoană care trece pe lângă ele. Bea și nu pățește nimic! Deci nu erau încă măsluite. Abia după aceea își face drum pe acolo și Ecaterina Stănescu. Apoi Iliescu ia tava și o duce în hol. Mi se pare limpede! Secvența următoare e la fel de clară: simulând revolta — nu se asigură un minimum de securitate oamenilor din han, sunt tratați de cobai etc. — inginera iese la poartă și face câțiva pași pe șosea. Într-un anumit punct lasă să-i cadă țigara fumată. Filtrul cuprinde o notiță cu numele persoanelor ale căror dată trebuiesc verificate la București. Omul în gri, principalul său complice, plasat prin apropiere, o ridică.

— Asta de unde-o mai știți? Își descleștă buzele inginera.

— Supoziții, verificate și confirmate ulterior. Aparent, Omul în gri pare foarte dur și stăpân pe sine. A cedat surprinzător de repede. A fugit din România acum zece ani. Urmează partitura obișnuită: șomaj, mizerie și o racolare clasică. Afacerea generatorului reprezenta prima misiune în țară. Consideră că a "căzut" din cauza dumată. Hm, nu pretind că se exprima în termeni prea măgulitori... Evident, n-a uitat să ne comunice datele rezidentului. Zâmbi pe gânduri: Un camuflaj interesant — vânzător ambulant de loz în plic. Își duse mâna la frunte:

Unde am rămas? A, da! După tentativa eșuată cu citronadele, urmează atentatul împotriva lui Plămădeală — trebuie să înțelegeți că de fiecare dată mă refer la falsul economist — vizând două scopuri: în primul rând, verificarea vulnerabilității sau invulnerabilității sale fizice, în al doilea rând, prin rigoare — indicarea lui Vasilescu drept autor. "Arma", să-i zicem, nu era altceva decât cărămida care înlocuia halterele uitate de inginer la București. Vine la rând Alain Mathieu. Profitând de povestea dramatică a lui Negreanu, devenită în câteva minute de la debitare de notorietate, care-l acuză pe falsul legionar că i-a ucis părinții (și e momentul să spun că istoria n-a fost improvizată, din nefericire s-a întâmplat a avea unor cunoștințe), profitând deci de-o conjunctură favorabilă, inginera ia hotărârea să-l încerce și pe francez. Trei lovituri cu aceeași piatră, cum spune proverbul. Se poate convinge dacă Mathieu nu e cumva prin absurd inventatorul, îl poate plasa fără dureri de cap pe Negreanu în rolul asasinului și scapă de el, dacă reprezintă concurența. Dar crima trebuie săvârșită imediat după discuția cu medicul, ca vina acestuia să fie incontestabilă. Atanasiu care se furișează pe urmele lui Mathieu o încurcă. Nu ezită, și îl lovește expert, scoțându-l din competiție. Câteva ore mai devreme, Omul în gri pătrunde în han, sfidând restricțiile impuse de Atanasiu. Vrea să-și dea raportul probabil și totodată așteaptă instrucțiuni. Înainte de a fi invitat să plece, doamna Stănescu cumpără la micul punct de artizanat un buchețel de miozotis pe care se grăbește să și-l agațe la rever. Gestul surprinde din mai multe puncte de vedere. Psihologic, reprezintă un act care contravine comportării obișnuite a inginerei. Este o femeie pedantă, îngrijită, sobru cochetă, dar în public încearcă să ignore total aspectul său fizic.

Niciodată nu se privește în oglindă de față cu alții, nu se piaptână, nu-și controlează unghiile. Asta se face în odaie. Norma ține de-o anumită mentalitate preocupările pentru eleganță se camuflează — cât și de anumite complexe, bănuiesc. O femeie grasă, cu bun simț, nu va mânca excesiv în lume; cineva nu prea avantajat fizic va evita risipa de cochetărie în prezența altora de teama unor ironii, sau zâmbete ucigătoare.

— Cam alambicat, remarcă disprețuitoare inginera.

Minerva începu să râdă:

— Nu mi se pare! Mai șoca încă ceva. Buchețelul de "nu mă uita" nu reprezenta cine știe ce realizare artistică, ba dimpotrivă! Dumneata nu l-ai fi cumpărat niciodată (nu mai vorbesc de culoare care distona îngrozitor, albastru intens pe castaniul costumului); gestul avea hotărât o explicație. Corelația cu prezența necunoscutului în gri țâșnea singură: o invitație pentru a ține legătura. "Nu mă uita", egal am nevoie de dumneata, egal rămâi prin apropiere. Omul se conformează. După asasinarea lui Mathieu, Vasilescu, "detectiv particular" și campionul glumelor bune, provoacă un scurtcircuit. Justificând tacit că te deranjează lumânarea care fumează începi s-o cureți. În treacăt fie spus, la lady-smul etalat, la genul, dumitale, nu te-ai fi deranjat niciodată. Cel mult îl chemai pe Panait sau pe Iliescu. Curățind deci lumânarea, cu spatele la noi și fața orientată spre fereastră, îți fluturi de câteva ori degetele acoperind și descoperind flacăra. Este semnalul așteptat de Omul în gri, care știe că trebuie să acționeze. Am înțeles că te grăbești și m-am decis să ți-o iau înainte. Nu ascund că tentativa pe care o puneam la cale reprezenta și ultimul test. Spionul asasin trebuia să muște din nadă. Împreună cu Atanasiu, pus în sfârșit în temă, am înscenat accidentul doctorului Negreanu: Un țipăt convingător, câteva picături de cerneală roșie, amestecată cu tuș roșu, stupefacția căpitanului, care asista la miraculoasa regenerare a degetelor rănite. Jucăm comedioara destul de îndemânată, și dumneata cazi în capcană. Inventatorul e Negreanu! Deruta declanșată de apariția autenticului Plămădeală, de fuga celuiilalt, și a lui Iliescu, deținătorul invenției, vă vine în ajutor. De fapt vă ajut și eu, lăsându-mă răpită de Omul în gri. Casa din Arad o reperase subalternul meu și nădăjduiam să intervină oportun, ceea ce s-a și întâmplat.

Închise dosarul, pocnindu-l puternic cu palma.

— Asta e povestea, stimată doamnă. Mai ai ceva de adăugat?

Femeia ridica din umeri.

— În fond, n-a rămas mare lucru de spus. O fișă biografică relativ simplă! Părinții învățători, au murit în aprilie 1944. O bombă v-a incendiat casa. A urmat orfelinatul, liceul și politehnica la seral, paralel, evident cu serviciul. Specializare în străinătate trei ani. Aici a avut loc probabil racolarea dumitale de către Trustul Tex. Unii, zâmbi, au noțiuni ciudate despre ce va să zică recunoștință. Dar n-am de gând să-ți fac morală.

Rămase pe gânduri apoi întrebă brusc:

— De ce? De ce toate astea?

Ecaterina Stănescu nu răspunse.

Se plimbau pe aleile grădinii zoologice de hatârul lui Spiridon. "Îl duc să-și vadă neamurile..."

Minerva hotărâse deci o ieșire la iarbă verde. Adică Zoo-Băneasa și dejunul la restaurant, minunându-se sincer de unii și de alții care întinși pe pături la umbră își scoteau merindele:

"Ăștia cică se distrează! Joacă tontoroiul cu coatele și genunchii amorțiți și mănâncă, asediați de muște, ouă răskoapte, salam și roșii. Toate cu furnici."

În preajma cuștilor mirosea tare, a fiară, și Minerva cârni nasul. Se uită încântată la Spiridon, proaspăt spălat, îmbrăcat cu căciuliță roșie adusă de Dobrescu de la Nisa.

"L-a tras curentul! E foarte sensibil...", explicase.

Oricum, locotenentul binecuvânta ora matinală și aleile aproape pustii. La plecare, înregistrase câteva priviri stranii. Unul mai bine dispus remarcase încântat:

— Uite-o pe Scufița Roșie!

Un vânt ușor înfoia frunzele plopilor cu sonorități moi, de argint. Locotenentul o privi dintr-o parte. Minerva revenise la fizionomia normală: păr negru-tuș, nasul — antenă sensibilă. Pășea încruntată dându-i ultimele instrucțiuni pentru vacanță.

"Nu cumva să răsuflu..."

— Bine că s-a isprăvit chestia cu generatorul. Mă înnebunise! Am predat formulele la Ministerul Sănătății. N-au decât să se spele pe cap cu ele. Acum ești și tu mai liber, poți să te ocupi de profesiune.

Dobrescu se uită holbat.

— Partea teoretică, dragul meu. Ai neglijat-o grozav. Crezi că am uitat? Încă n-ai rezolvat enigmele cu elefantul alb și elevul care copiază. Și doar e atât de simplu! Luna mai, fereastră deschisă, 500 de metri distanță... Se proțăpi în fața locotenentului: La muzică copia, băiete! O temă de compoziție. Nu trebuia să vadă, ci să audă!

Un leu căscă gura și Spiridon, pus pe harță, se răsti la el încercând să se smulgă din lesă.

— E plin de temperament! remarcă locotenentul încercând să abată firul discuției.

— Lasă tu chestiile astea! Când mă întorc din concediu am de gând să mă ocup serios de tine. Și raportul să fie gata.

"Rapoartele" îi dădeau amețeală lui Dobrescu. Le scria pentru uzul Minervei și după parametrii întocmiți de ea. De pildă, cazul X — coordonate psihologice, tehnice, strategice. Introducere: mediul în care s-a evoluat, influențe, contingente, tangente. Concluzii: statistice, tipice, și atipice... Îți venea pur și simplu rău.

— Apropo de raport, își drese glasul locotenentul. Ce v-a determinat să alegeți travestiul doctorului Negreanu?

Minerva zâmbi larg. Era o întrebare care-i plăcea.

— Toată viața mea am visat să-l joc pe lanche. Cunoști piesa lui Victor Ion Popa. Un amănunt pe care tu nu-l știi! Înainte de a intra la matematici, am dat examen la Institutul de teatru. Părerea mea este că m-am prezentat excepțional.

— Cu ce?! Întrebă aiurit Dobrescu.

— Ei bravo! Cu lanche, din "Tache, lanche și Cadâr". Deșteptii ăia m-au picat: cică n-aș fi reprezentativă, talentul așa și așa... Unul care se credea spiritual m-a întrebat de vreo cinspe ori dacă "Minerva" nu-i o greșeală în buletin. Mai știa el un caz cu o Margaretă care de fapt era Gheorghe. În fine, acum am avut satisfacția să-l joc într-un fel pe viu. Rudy Negreanu și toată povestea lui există. E medicul meu curant. Se opri brusc. Ce zici, bem o bere?

— Deși are o ținută corespunzătoare, nu cred să ne primească în local cu Spiridon.

— Atunci luăm o șampanie. La banii ăștia îl lasă și pe el.

"Sfinte Dumnezeule! Locotenentul se opri locului. Șampanie la 9 dimineața și încă propusă de Minerva!"

Se hotărî să fie circumspect.

— Lăsați pe altă dată.

— Acuma am chef. Tu n-ai decât să te uiți! De altfel, trebuie să-i telefonez și lui tanti Caliopei, mâine plecăm și nu știu ce-a aranjat cu căruțașu'.

— Care căruțaș?!

— Ne-am hotărât să facem concediul într-o căruță. Calul îl închiriez de la un C.A.P. Chicoti: O să fie superb, îți dai seama? Toată țara... Mămăligă făcută pe înserate la roata carului, în timp ce Spindon legat de loitre latră la lună...

Dobrescu se clătină:

— Senzațional!

— Nu? Tanti Caliopei insistă să ne oprim și pe litoral câteva zile.

— Neapărat!

Locotenentul își zise că ar fi în stare să aștepte o săptămână pe șosea pentru a asista la intrarea triumfală a Minervei cu mătușă-sa, calul și căruța în Mamaia.

— De, continuă Minerva. Știu că ți-ar place, dar n-avem decât două locuri. Și apoi, dragul meu Dobrescu, nu trebuie să te superi, dar simt nevoia să mai răsuflu. Uneori mă obosești. Întrebări peste întrebări, de ce-i așa și nu-i pe dincolo, telefoane... Ești din cale-afară de cicălitor.

— Aveți dreptate, suspină locotenentul.

Luară loc la masă. Spiridon, prizonier între ghetetele Minervei, schelălăia jalnic.

— În sfârșit! Nici nu știi ce bine mă simt! Liniște, calm, răcoare. Putem discuta pe îndelete. Presupunând deci că ai un elefant alb...

Prin ușa deschisă se zărea pădurea iar deasupra, nu prea sus, un soare blond.

— -----